İnternette Balık Avlamak

NASREEN AKHTAR

İngilizce'den Çeviren: Zarife Biliz

AYRINTI

İNTERNETTE BALIK AVLAMAK

Nasreen Akhtar

NASREEN AKHTAR

1974 yılında Pakistan'da doğan Nasreen Akhtar dört yaşındayken ailesiyle birlikte Birleşik Krallık'a göçmüştür. Londra Üniversitesi, Goldsmiths' College'da Dilbilim öğrenimi gördükten sonra serbest metin yazarlığı yapmıştır. Kendisine ait *greenbirds* adlı bir yayınevi de olan yazar halen ilk kitabının tanıtım faaliyetlerini yürütmektedir.

Ayrıntı: 547
Edebiyat Dizisi: 162

İnternette Balık Avlamak
Nasreen Akhtar

Kitabın Özgün Adı
Catch a fish from the Sea (Using the Internet)

İngilizce'den Çeviren
Zarife Biliz

Yayıma Hazırlayan
Gökçe Çiçek Çetin

Original English language edition published by greenbirds. Copyright © 2008 by Nasreen Akhtar.
Turkish - language edition copyright © 2010 by Ayrıntı Yayınları. All rights reserved.

Kapak Düzeni
Gökçe Alper

Dizgi
Esin Tapan

Baskı ve Cilt
Mart Matbaacılık Sanatları (0 212) 321 23 00 (Pbx)
Merkez Mah. Burcu Sok. 6/1 /Kâğıthane-İstanbul

Birinci Basım 2010
Baskı Adedi 2000

ISBN 978-975-539-560-9
Sertifika No.: 16061

AYRINTI YAYINLARI
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No: 3 Eminönü - İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 - 01 - 05 Fax: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

Nasreen Akhtar

İnternette Balık Avlamak

EDEBİYAT DİZİSİ

GÜLÜNESİ AŞKLAR/*Milan Kundera* ◢ KALECİNİN PENALTI ANINDAKİ ENDİŞESİ/*Peter Handke* ◢ YÜZBAŞI VE KADINLAR TABURU/*Mario Vargas Llosa* ◢ BİZ/*Yevgeni Zamyatin* ◢ KESİK BİR BAŞ/*Iris Murdoch* ◢ YENİ TANRILAR/*Alberto Vasquez-Figueroa* ◢ İNFAZA ÇAĞRI/*Vladimir Nabokov* ◢ EVET AMA, BİR LOKOMOTİF BUNU YAPABİLİR Mİ BAKALIM?/*Woody Allen* ◢ ÇALI HOROZU/*Michel Tournier* ◢ BANYO/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ BALKON/*Jean Genet* ◢ GÜNEŞ İMPARATORLUĞU/*J.G. Ballard* ◢ BEYAZ ZENCİLER/*Ingvar Ambjörnsen* ◢ SİYAH MADONNA/*Doris Lessing* ◢ KAPANDA ÜÇ KAPLAN/*G. Cabrera Infante* ◢ ZAMANIN KIYISINDAKİ KADIN/*Marge Piercy* ◢ ANARŞİNİN KISA YAZI/*Hans Magnus Enzensberger* ◢ FOTOĞRAF MAKİNESİ/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ GÜLÜN GÜNLÜĞÜ/*Ursula K. Le Guin* ◢ HOTEL DU LAC/*Anita Brookner* ◢ AZİZLER ve ÂLİMLER/*Terry Eagleton* ◢ VEDA YEMEĞİ/*Michel Tournier* ◢ ORLANDO/*Virginia Woolf* ◢ UTANÇ BİTTİ/*Anja Meulenbelt* ◢ YAKIN GELECEĞİN MİTOSLARI/*J. G. Ballard* ◢ KARANLIĞIN SOL ELİ/*Ursula K. Le Guin* ◢ AĞ/*Iris Murdoch* ◢ WATT/*Samuel Beckett* ◢ EKOTOPYA/*Ernest Callenbach* ◢ GECEYİ ANLAT BANA/*Djuna Barnes* ◢ İNSAN POSTUNA BÜRÜNMÜŞ KÖPEK/*Ingvar Ambjörnsen* ◢ CUMA/*Michel Tournier* ◢ AFRODİT'İN BAŞKALDIRISI/*Lawrence Durrell* ◢ GÜNDELİK MUTLULUĞA ALIŞMA/*Anja Meulenbelt* ◢ MURPHY/*Samuel Beckett* ◢ MASAL MASAL İÇİNDE/*Khimaira/John Barth* ◢ ZEN VE MOTOSİKLET BAKIM SANATI/*Robert M. Pirsig* ◢ PARFÜMÜN DANSI/*Tom Robbins* ◢ SINIRSIZ RÜYALAR DİYARI/*J. G. Ballard* ◢ FRANSIZ TEĞMENİN KADINI/*John Fowles* ◢ BEYAZ OTEL/*D.M. Thomas* ◢ MYRA/*Gore Vidal* ◢ DALGALAR/*Virginia Woolf* ◢ ATLANTİK ÖTESİ/*Witold Gombrowicz* ◢ HAYRANLIK/*Anja Meulenbelt* ◢ FERDYDURKE/*Witold Gombrowicz* ◢ MELEKLER ZAMANI/*Iris Murdoch* ◢ PAULINA 1880/*Pierre Jean Jouve* ◢ EŞEKARISI FABRİKASI/*Iain Banks* ◢ ROCK LANETİ/*Iain Banks* ◢ KAYIP ZAMAN/*Anja Meulenbelt* ◢ SENİ İÇİME GÖMDÜM/*Andrew Jolly* ◢ BAŞTAN ÇIKARICININ GÜNLÜĞÜ/*Søren Kierkegaard* ◢ KONFIDENZ/*Ariel Dorfman* ◢ ALTIN DAMLA/*Michel Tournier* ◢ BİR GARİP VAKA: MATMAZEL P./*Brian O'Doherty* ◢ NIETZSCHE AĞLADIĞINDA/*Irvin D. Yalom* ◢ KIZILAĞAÇLAR KRALI/*Michel Tournier* ◢ AİLEDE BİR ÖLÜM/*James Agee* ◢ KUTSAL BÖLGE/*Carlos Fuentes* ◢ KALPSİZ AMANDA/*Jurek Becker* ◢ 62-MAKET SETİ/*Julio Cortázar* ◢ ÇARPIŞMA/*J.G. Ballard* ◢ ÜÇLEME-Molloy-Malone Ölüyor-Adlandırılamayan/*Samuel Beckett* ◢ DUR BİR MOLA VER/*Tom Robbins* ◢ HIRSIZIN GÜNLÜĞÜ/*Jean Genet* ◢ KÜÇÜK DEĞİŞİMLER/*Marge Piercy* ◢ LILA/*Robert M. Pirsig* ◢ ERGİNLİK YAŞI/*Michel Leiris* ◢ AŞKSIZ İLİŞKİLER/*Samuel Beckett* ◢ ESİRGEYEN GÖKYÜZÜ/*Paul Bowles* ◢ YALANCI JAKOB/*Jurek Becker* ◢ DİVAN/*Irvin D. Yalom* ◢ PORNOGRAFİ/*Witold Gombrowicz* ◢ MERCIER İLE CAMIER/*Samuel Beckett* ◢ BİR ERKEĞE NASIL TECAVÜZ EDİLİR?/*Märta Tikkanen* ◢ BENDENİZ VE MARCO POLO/*Paul Griffiths* ◢ DOĞMAMIŞ KRİSTOF/*Carlos Fuentes* ◢ RÜYA SAKİNLERİ/*Iris Murdoch* ◢ HİÇ İÇİN METİNLER ve Uzun Öyküler/*Samuel Beckett* ◢ DUYGU YOLCULUĞU/*Laurence Sterne* ◢ BETTY BLUE/*Philippe Djian* ◢ AĞAÇKAKAN/*Tom Robbins* ◢ ANARŞİST/*Tristan Hawkins* ◢ BAKAKAİ/*Witold Gombrowicz* ◢ PORTNOY'UN FERYADI/*Philip Roth* ◢ $10^{1/2}$ BÖLÜMDE DÜNYA TARİHİ/*Julian Barnes* ◢ SUNİ TENEFFÜS/*Ricardo Piglia* ◢ MANŞ ÖTESİ/*Julian Barnes* ◢ ADA/*Aldous Huxley* ◢ GÜLÜN MUCİZESİ/*Jean Genet* ◢ MÖSYÖ/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ ÇİÇEKLERİN MERYEM ANASI/*Jean Genet* ◢ BAŞUCU OĞLANI/*Alison Fell* ◢ YARATIK/*John Fowles* ◢ SENİ SEVMİYORUM/*Julian Barnes* ◢ ZENCİLER/*Jean Genet* ◢ TÜNEL/*Ernesto Sábato* ◢ KARA PRENS/*Iris Murdoch* ◢ KARNINDAN KONUŞANIN ÖYKÜSÜ/*Pauline Melville* ◢ TANRI'NIN AĞZINDAN EVRENİN HİKÂYESİ/*Franco Ferrucci* ◢ HAYATIN VE AŞKIN YASALARI/*Connie Palmen* ◢ KAHRAMANLAR VE MEZARLAR/*Ernesto Sabato* ◢ KAYNAK VE ÇALI/*Michel Tournier* ◢ CENNETE BİR KOŞU/*J.G. Ballard* ◢ DİŞİ ADAM/*Joanna Russ* ◢ FLAUBERT'İN PAPAĞANI/*Julian Barnes* ◢ ALDATMA/*Philip Roth* ◢ KOKAİN GECELERİ/*J.G. Ballard* ◢ ACABA NASIL?/*Samuel Beckett* ◢ MANTISSA/*John Fowles* ◢ KOLEKSİYONCU/*John Fowles* ◢ BENJAMIN: DAR GEÇİTTEKİ AYDIN/*Jay Parini* ◢ METEORLAR/*Michel Tournier* ◢ ARKADAŞLIK/*Connie Palmen* ◢ AŞK VESAİRE/*Julian Barnes* ◢ SİRİUS'TAN GELEN KURBAĞA/*Tom Robbins* ◢ BAYAN GULLIVER CÜCELER ÜLKESİNDE/*Alison Fell* ◢ GELECEKTEN ANILAR/*William Morris* ◢ BENİMLE TANIŞMADAN ÖNCE/*Julian Barnes* ◢ İNGİLTERE İNGİLTERE'YE KARŞI/*Julian Barnes* ◢ İYİ İŞ/*David Lodge* ◢ YİTİK RUHLAR IRMAĞI/*Connie Palmen* ◢ TERAPİ/*David Lodge* ◢ ÖLÜRKEN/*Jim Crace* ◢ GÜZELLİK HIRSIZLARI/*Pascal Bruckner* ◢ SÜPER KENT/*J.G. Ballard* ◢ SISKA BACAKLAR/*Tom Robbins* ◢ BETON ADA/*J.G. Ballard* ◢ İLK AŞK, SON TÖRENLER/*Ian McEwan* ◢ GILLES İLE JEANNE/*Michel Tournier* ◢ BİR KOMÜNİSTLE EVLENDİM/*Philip Roth* ◢ KIZILDERİLİNİN ŞARKISI/*James Welc* ◢ SİNEMA MÜDAVİMİ/*Walker Percy* ◢ KARANLIKLARIN EFENDİSİ/*Ernesto Sabato* ◢ METROLAND/*Julian Barnes* ◢ BİZİ NEDEN TERK ETTİN SAYIN BAŞKAN?/*François Vigouroux* ◢ DÜŞÜNCE BALONLARI/*David Lodge* ◢ MİLENYUM İNSANLARI/*J.G. Ballard* ◢ MÜNECCİM KRALLAR/*M. Tournier* ◢ BEYAZDAKİ KARA/*Maggie Gee* ◢ KAYBOLUŞ/*G. Perec* ◢ HINÇ AYLARI/*P. Bruckner* ◢ LİMON MASASI/*J. Barnes* ◢ BÜYÜCÜ/*J. Fowles* ◢ GÜNDOĞUMUNA YOLCULUK/*J. Barnes* ◢ OKLUKİRPİ/*J. Barnes* ◢ FISKADORO/*D. Johnson* ◢ HAYALETLERİN GÖÇÜ/*P. Melville* ◢ ÖLEN HAYVAN/*P. Roth* ◢ SICAK ÜLKELERDEN DÖNEN VAHŞİ SAKATLAR/*Tom Robbins* ◢ PASTORAL AMERİKA/*P. Roth* ◢ ABANOZ KULE/*J. Fowles* ◢ ARTHUR VE GEORGE/*J. Barnes* ◢ VAHŞET SERGİSİ/*J. G. Ballard* ◢ ASKER GRAMOFONU NASIL TAMİR EDER?/*Saša Stanišić* ◢ FARMAKON/*Dirk Wittenborn* ◢ NE KADAR İLERİ GİDEBİLİRSİN/*D. Lodge* ◢ GERİYE UÇAN YABAN ÖRDEKLERİ/*T. Robbins* ◢ BİR SAHTEKÂR OLARAK HAYATIM/*P. Carey*

Bu kitap beni yaratana; dolayısıyla ölmeme sebep olacak, toz ve kemiklerden beni tekrar yaratacak olana.

"Şayet bir adam rüyasında kendini cennette görürse ve ruhunun gerçekten orada olduğunu taahhüt eden bir çiçek alırsa ve uyandığında elinde gerçekten bir çiçek bulursa... heyhat, ne demektir bu?"

Samuel Taylor Coleridge

(1772-1834)

Önsöz

Bir gün hayatıma girdi; o, yani bu komik, dokunaklı ve gerçek hikâyenin muharriri. Onunla ilgili bazı şeyler cesaretimi kırmadı, hayır, tam tersine merakımı uyandırdı. Kırmızı koltuğumuza oturdu, hemencecik gülümseyiverdi, kendini zorlaya zorlaya konuştu; beni, kendisinin dünyayı ve bir de beni idari cehennemden kurtarmak için gönderildiğine inandırdı. Organize edeceğimiz bir hayır işinde bize yardım etmek üzere gönüllü çalışmak için bir düzine aşırı kalifiye erkek ve kadın başvurmuştu. Bu aday açık yüzünü çevreleyen siyah bir eşarp takmıştı; makyajsız yüzü içinden gelen bir ışıkla ay parçası gibi parlıyordu. Kadınların örtünmesi aleyhinde onunla uzun uzun tartıştım; ama bunun bir engel yaratmayacağı belliydi. Ondan hoşlanmıştım, keşfedilecek derinlikleri vardı. Önerimi sevinçle karşıladı; o da benden hoşlanmış olmalıydı.

İlk haftalarda birbirimize alıştık. Oraya gidecek ve zili tam zamanında çalacaktı. Katıydı da; kurallara ve kendi koşullarına amansızca bağlıydı. Hayır, hiçbir şey yiyip içmeyecekti, resmi olmaya kararlıydı. İşe aldığım rahat kadın gözlerimin önünde yok olup gitti. Ben

bunu kırmaya ne kadar çabalarsam, o kadar disiplinli davranıyordu. Ama zaman içinde rahatladı, (ortalıkta erkek yokken) eşarbını çıkarıp güzel gür saçlarını omuzlarına dökmeye başladı ve ben de onun ne kadar dayanılmaz olduğunu düşündüm; zeki, atılgan, sevimli, içgüdüsel olarak feminist ama gene de kadınsı, sesiyle insanları etkileyebilen, kusursuz davranışlar sergileyen... Yöneticilerin, avukatların, bürokratların, herkesin onun cazibeli hücumları altında eridiğini gördüm. Sonra bana bu kitaptan bahsetti, bu arayıştan, asla sonu gelmeyen bu yolculuktan. Bu nasıl olabilirdi? Asyalı Müslüman bir kadın kendini bir Bridget Jones olarak bulsun; fazladan daha nüktedan, içkisi, sigarası yahut kötü alışkanlıkları olmayan veya sadece o kadar talihsiz olmayan bir Bridget Jones.

Kitabı okuyun, o zaman bu sorunun ne kadar müzmin olduğunu görecek ve bu adacıkları dolduran boşluğun yankısını işitmeye başlayacaksınız. Dışarıda böyle daha ne kadar çok kadın var? Böyle ruh ikizini arayan; hayır, Şah Ruh Han'ı değil, sadece iyi, ilginç, yaşam dolu, mesuliyet sahibi erkekleri; kadınlarına kendilerinin eşiti olarak davranan, onları romantizme ve aşka ihtiyaç duyan, entelektüel olduğu kadar duyumsal gereksinimleri de olan varlıklar olarak gören Müslüman erkekleri arayan kadınlar. Asyalı erkeklerin sorunu, çoğunun henüz kız kardeşleri, karıları ve hatta anneleri kadar olgunlaşmamış, o kadar hızlı ve o kadar uzağa gitmemiş olmasıdır. Bu kitapta anlatılan durum sizi güldürecek ve ağlatacak; cebinde hiç parası olmayan erkekler; davranışlarının, soyu tükenmiş bir erkeksiliğin yattığı o eski mezarlara gömülü olduğunu düşündüğüm bazı maço ahmaklar. Güzel ve eğitimli kadınların üzerinde hakları ve yetkileri olduğunu düşünen gayet çirkin erkekler; onların kendilerine borçlu geyşalar olduğunu düşünenler (aralarında az sayıda saygın ve çekici istisna vardı elbette).

Dolayısıyla bu latif genç kadın için yolculuk devam eder. Benim tanıdığım o kadını bulacak ve sevecek biri vardır orada. Fakat umarım bu yolculuğa çok çabuk bir son yazmaz ve benimle bir süre daha kalır.

Yasmin Alibhai-Brown
Şubat 2007

Yazarın Şahsi Notu

Yaşam hayret verici bir şey; bir nimet, bir sınav, hediye, öğretmen, akıl hocası, dost, düşman, imparator, gladyatör, geçip giden bir zaman... bir serap. Çoğumuz bu kısa ömrümüz boyunca hayatın anlamını ararız. Bu arayış içinde sayısız hazzı barındırır ve bu hazlardan biri, ömür dediğimiz bu şaşırtıcı şeyin şaşaası içinde bizimle yolculuk edecek birini bulmaktır.

Bu kitap bir kadının bu arayışını anlatıyor. Bir gün ilahi adaletin onu aşkla ve merhametle onurlandıracağına ilişkin umutla sürdürdüğü arayışı. Gerçek bir hikâye bu. Benim hikâyem.

Bu kitap çok fazla gönül acısı ve ıstırabın, kahkaha ve gözyaşının, hayal kırıklığı ve korkunun, kara günlerin, kapkara gecelerin, gün ışığının sihrinin, bir inip bir çıkan lunapark trenlerinin, burada tarif etmeye, hata kimilerini hayal bile etmeye kalkışmayacağım daha pek çok duygunun neticesidir.

Bu kitap, tutacak bir el bulmaya çalışırken o sonsuz labirenti yaşamış olanlara; bütün bedbinliklerine rağmen, bir gün, bir şekilde o kişiyi bulacaklarına dair kalplerinde hâlâ inatçı bir umut taşıyanlara adanmıştır...

İşte bu nedenle burada düşler var; gerçekleşmiş olanlar, henüz gerçekleşmemiş olanlar ve asla gerçekleşmeyecek olanlar...

Nasreen Akhtar
Londra 2007

Başlangıç

Bu kitap, yerde, gökte, bulabildiği her delikte harikulade bir adam arayan sıradan bir kızın hikâyesidir. Fakat kızın handikabı şudur; harikulade adamlar harikulade kızlar ister. Dolayısıyla durumunun ne kadar berbat olduğunu anlayabilirsiniz.

Otuz yaşlarında *falan* bir kadınım, Pakistan kökenli Asyalı bir İngiliz'im. Pakistanlı/Güney Asyalı/kadın veçhem ana rahmine düştüğümden beri bana eşlik ediyor. İngilizlik ise daha geç, o pek tatlı altı yaşlarında, İngiliz vatandaşlığına kabul edildiğimde ve tabii ki henüz daha otuzlarında *falan* olmadığım zamandan geliyor. Anlaşabileceğim ve bir sürü bebek yapabileceğim birini bulmak için o büyük ve kötü dünyaya girme fikri ilk aklıma düştüğünde, yirmi altı yaşındaydım. O güne dek "evlilik" lafını ne zaman duysam, bir bardak te-

miz suyu mahveden bir damla mürekkep gibi, bütün bedenimi yiyip bitiren ne idüğü belirsiz bir kimyasal reaksiyonun pençesine düşerdim.

Bu tepki kendimi bildim bileli benim en esaslı arkadaşlarımdan biri oldu. Bir çocuk olarak ergenliğe geçip de *oğlanlar* beni iğrendirdiğinde, kendime asla (ama asla) evlenmeyeceğime dair söz verdim. Televizyonda gördüğüm Batılı kadınlar bekâr ve özgürdü, ben de öyle olmak istiyordum. Tüm hayatını rezil etmekten başka bir işe yaramıyorsa, evliliğin ne anlamı vardı ki? Çevremde hep ıstırap görüyordum; bu benim de başıma gelmemeliydi. Sonra can sıkıcı yeniyetmelik yılları geldi çattı. Romantizmle ve aşkla tanıştım ve pek çok şey değişmeye başladı.

Komşumuz olan, muhteşem, yaşlı İngiliz çift bir gün bana, *"O zaman görücü usulüyle mi evleneceksin?"* diye sordu. Neredeyse tüm Asyalı İngiliz kadınların hor gördüğü, sindirici bir soruydu bu; arkasından, en nefret edilen, aynı derecede rahatsız edici olan geldi: *"Niye hâlâ evlenmedin?"* Hatta daha boğucusu: *"O halde ne zaman evleneceksin?"*

"Hiçbir zaman" dedim onlara.

Bırakın tanımadığım biriyle evlenmeyi, evlilik hakkında düşünmek bile istemiyordum. Yaşamının üzerinde hiçbir kontrolünün olmaması; birinin sana kiminle evlenip kiminle evlenmeyeceğini söylemesi beni tedirgin ediyordu. Bu yüzden *"görücü usulü* evlilik" sözcükleriyle ezelden beri bir nefret ilişkisi içindeydim. Bu korkunç soru bana her sorulduğunda Incredible Hulk'a dönüştüğümü anımsıyorum. *Görücü usulü* evliliğin lafı bile bana eziyet etmeye yetiyordu.

İstenmeyen, tasavvur edilemez her tür görüntü zihnime üşüşüyordu. Benim gerçeğim olmayacağından emin olduğum bir sürü görüntü. Bunu herkes biliyordu. Ben biliyordum, ailem biliyordu, hatta bahçedeki solucan bile biliyordu. Bu yüzden de hepsi beni bununla baş başa bırakıyordu (özellikle de bahçedeki solucan).

Pakistan'ın Evlilik Pazarı için en uygun tüketim tarihinin son sınırına geldiğimde, yani yirmi altı yaşına bastığımda zavallı babam meseleye el koymaya karar verdi ve yaptırımlarıma başkaldırdı. Oldukça vazifeşinas bir tavırla babalık rolüne soyundu ve kızına "uygun bir eş" bulma işine girişti. Babam gayet düzenli olarak her cu-

martesi UK *Urdu Daily* gazetesi alır ve kızlarını başlarından savmak isteyen çaresiz babaların ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak hazırlanmış evlilik sayfasını çevirip şöyle ilanlar bulurdu:

> "Hum apne beteh, 29, yakışıklı, bilgisayar programcısı, keh liey achey gharaney ka ristha dhoond rahey hain. Larkhi en fazla 26 yaşında, eğitimli ve güzel olmalıdır. Babanın aracılığı şarttır."

Kabaca çevirirsek:

> "29 yaşındaki bilgisayar programcısı yakışıklı oğlumuz için saygın bir aileye mensup iyi bir eş arıyoruz. Kız en fazla 26 yaşında olmalıdır."

Gerisini zaten kendiniz anlamışsınızdır sanırım.Yoksa?...

Bu ilanların, özellikle de aileler tarafından verilenlerin kendilerine ait bir dili varmış gibi görünmez mi size de? Alıntılanan bu ilan, yazılı metinlerin adli inceleme tekniklerine tabi tutulsa, ne ilginç bir resim çıkardı ortaya. Satır aralarında söyledikleri aslında şunlardır:

> "Anne babası *boşanmamış* (boşanmak, ah ne korkunç, ne utanç verici bir sözcük) yumuşak başlı bir bakire arıyoruz."
>
> Büyük ihtimalle 40'ına yakın olan oğlumuz "bilgisayarlarda" ve evde yaşar. Sözdiziminin hatırına rastgele bir sözcük ekleyelim... o sözcük, "yakışıklı" olacaktır. Yani o yakışıklıdır.
>
> Kız son satış tarihi olan 26 yılını doldurmamış olmalıdır; böylece etraf gelin kızımızın çok daha makbul bir yaşta niçin evlenmemiş olduğunu merak etmez. Her şey bir yana, eğer 25 yaşını geçtiği halde evlenmediyse biyolojik programlanmasında bir sorun var demektir. 26 bile bunu hafifçe zorlar; zira 25'ten çok 27'ye yakındır. Yirmi yedi açıkça şöyle der: *"Hey*

bana bakın, ben muhtemelen kısırım." Daha da kötüsü şöyle bağırır: "*Hey, millet, bana bakın! Evliliği bugüne dek erteledim çünkü bir erkek arkadaşım var; ama önce kariyer istediğimi söyleyerek ailemin gözünü boyuyorum.*"

Kızın nefes kesici derecede güzel, afallatıcı derecede göz kamaştırıcı ve aynı zamanda beyin cerrahı olması gerektiğinden bahsetmiş miydim? Eh, öyle olmalıdır çünkü kıskanacak bir Saida Abla istiyoruz.

Babanın aracılığı şarttır; çünkü böylece bizimle aynı seviyede olup olmadığınızı, kastımızın bizimle divanda ya da yerde –tabii ki biz divanda otururken– oturmanıza izin verip vermediğini anlayabiliriz.

Yukarıdaki satırların abartılı olduğunu düşünenleri, benim anlattıklarımda sizin bildiklerinizden daha fazla gerçek payı olduğu konusunda temin ederim. Belki daha da kötüsü, son yirmi otuz yılda değişen pek bir şey olmamıştır.

Ailem ablalarım için "uygun birer eş" ararken de durum aynen buydu. Zavallı yaşlı babam, sıra bana geldiğinde aynı şekilde ilanlar arasında sürüklenirken, o günleri hatırladım.

Ablalarım için pek çok *genç erkek adayımız* olmuştu. Asla ilanda belirtilen yaşta olmayan "genç erkekler". O zamanlar aileler yaş meselesinde yalan söylemekle meşhurdular.

"Niçin?" diye sordum bir keresinde.

"Çünkü evlenmemiş olmak iyi değildir, özellikle de arkanda çok fazla yıl bıraktıysan" demişti annem.

Belli ki, *yılları arkanda bırakmış ama evlilik mertebesine yükselememiş* olmanın lekesi neredeyse utanç verici bir fenomendi. Ancak olumlu yanından bakacak olursak, bu sosyal tabunun Pakistan toplumunun erkek kısmına da dokunuyor olması, sadece kadınlarla sınırlı olmaması bir lükstü.

Bu nedenle, olası bir *rişta*'nın (damat adayı) ortaya çıktığı her se-

ferde, ilk bağlantı, gazetenin posta kutusuna gönderilen bir mektupla olurdu. Gazetedekiler mektubu iletirler; ilgilenen taraf yanıt vermek isteyip istemediğine ve akabinde bir buluşmanın gerçekleşip gerçekleşmeyeceğine göre imtiyazlarını kullanırdı. Anne ya da babanın olmaması durumunda, yol üzerinde nispeten önemsiz ama tabii ki gene de olmazsa olmaz çok sayıda engel bulunurdu; bunların ilki, en mühimi ve en mukadderat belirleyici olanı telefon konuşmasıydı.

"Telefonu otoriter babalar açtığında, babamla görüşmek istiyorlar, dolayısıyla telefonu veriyorum. Ama arayan oğlanın annesiyse kızın annesiyle görüşmek istiyor ve işte *vaziyet* o zaman ortaya çıkıyor" demişti Labiba bir keresinde bana. "Teyzeye niçin annemle görüşemeyeceğini anlatmak ve sonra da telefonu kapatma telaşıyla, ortama egemen olan sakilliğe katlanmak zorunda kalıyorum."

Anne ya da babasız büyümenin, bu tip sosyal çevrelere girildiğinde büyüyüveren etkileri olurdu. Yalnız bir baba, *evlilik çağına gelmiş* kızının uygun bir eşe ihtiyaç duyduğu haberini yaymakta bile güçlük çekerdi. İstese bile nasıl yapacaktı ki? Kime yaklaşacaktı? Kızıyla ilgilenebilecek birilerinin bulunduğunu umduğu çevrelere girmek, kültürel olarak annenin rolüydü; yani, *görücü usulü evliliğin* "görülme" kısmı annenin işiydi.

Tabii ki bugünlerde *görücü usulü evliliğin* de farklı farklı dereceleri var. 1 ila 5 arasındaki bir ölçüm cetveli size yeter de artar bile: (1) *"Görücülüğün daniskası zoraki evlilikler"*, (2) *"Annemin bir tanıdığının tanıdığı"* ile görücü usulü evlilikler, (3) *"Ara sıra telefonda konuşuyoruz"* şeklindeki görücü usulü evlilikler, (4) *"Birkaç ay, hatta birkaç yıl çıktık, sonra anne babama beni evlendirmezlerse kaçacağımı söyledim"* tarzındaki görücü usulü evlilikler, (5) *"İkramları, fotoğrafçıyı, düğün alayını ve gelinliği biz ayarladık"* türündeki görücü usulü evlilikler. Ama o zamanlar bu tamamen başka bir hikâyeydi.

Muhtemelen, yukarıdaki cetvelin 1 ile 2 numarası arasında kalan gazete yolu, son çareydi ve iyi bir eş bulma umuduyla, hiç de mantığı olmayan bir mantıkla bu yola sapan kişi, defolu bir insan türü, bir parya sayılırdı. Çocuklarına uygun eş arayan tek başına bir anne söz konusuysa bu leke iyice büyürdü. Eğer kadın boşanmış değil de

dulsa, durum kabul edilebilirdi; aksi takdirde acil olarak kaçmak makbuldü.

Ama anne babanın bayağı birlikte olduğu durumlarda bile, ebeveynler çocuklarının evliliğini ayarlama işinde kendilerini meçhul bir sona yazgılı bulabilirlerdi. Mesela benim anne babamın durumunda, ikisi de kızını takdim edebilecek bir *topluluktan* haberdar olmadığı gibi, böyle bir çevrenin parçası da değildi. Bu nedenle gazete başvurabilecekleri son ve yegâne çareydi.

Şimdi sıkı durun. Gazete ilanları üzerinden yaşadığım ilk ve son tecrübeyi anlatacağım size. (Hadi gidip kendinize bir bardak çay alın. Bunun tam sırası olabilir.)

1
Sana Görücü Geliyor

Ablam bir şeyi haber verme konusunda dehşetengizdir. Bir çocuğu olacağını fark ettiğinde, bana ve hayatıma ani bir ilgi hasılasıyla yirmi dakika boyunca odamda oturup durmuştu. Bana bir şey söylemek istediğini, hatta söyleyeceği şeyi bilmenin ama hâlâ sadede gelmemiş olmamasının aşikâr hayal kırıklığıyla şöyle dedim: *"Bir şey bekliyorsun, değil mi?"* Evli olmasına rağmen utançtan eriyip gideceğinden korktuğumdan "gebe" sözcüğünü kullanmamıştım.

Benzer bir durum o perşembe öğleden sonra da yaşandı. Sanki hiçbir şey yokmuş gibi davranmaya çalışarak, onun benimle bir şey konuşmak istediğini bildiğimi bildiğinin, benim önemsediğim şeyi bilmediğini bildiğimin farkında olmayarak, bir saat boyunca etrafımda dolanıp durdu. *"Son cümlenin anlamlı olup olmadığını kontrol edene dek lütfen biraz bekleyin."*

Size ablamdan biraz daha bahsetmeliyim. Sesi ve görünüşü bana benzemesine rağmen (sık sık bizi ikiz sanırlar), aslında benimle hiç alakası yoktur; çünkü aslında o ben değildir. Benim hayata yaklaşımım çok daha açıktır; onun içinse hayatta belli şeyler vardır ki, bırakın sesli olarak ifade etmeyi, onlar üzerine kafa bile yorulmaz.

Oğlanlar, aybaşı kanamaları, bir erkekle bir kadının yaptığı şey, akabinde dokuz ay sonra gelen insan yavrusu gibi şeylerden hiç bahsetmedik. Ailemde neredeyse her şey tabuydu ve evlilik konusu bir dinamite benziyordu. Son yirmi otuz yıl içinde bu evin herhangi bir köşesinde bir cinsel temas yaşandığından acayip kuşkuluyum. İnanın, bodrumda yaşayan fareler bile, şehvani arzularını tatmin etmelerini yasaklayan "Resmi *Cinsel* Ameliyeler" yasasını imzalamışlardır.

Bu yüzden, kardeşimin neler çekmiş olabileceğini hayal edebilirsiniz. Onun için daha kötüsü hangisiydi, bilemiyorum; bana birilerinin, oğulları için "beni görmeye" geleceğini söylemek mi yoksa bu görülme işleminden başarıyla geçtiğim takdirde bir erkekle cinsel ilişki kurabileceğim gerçeği mi?

Çiçeğin etrafında dönen arılar gibi, ablam da beni telepatik bir mesaj bombardımanına tutma çabası içinde bütün öğleden sonra etrafımda dolanıp durdu. Bu işe yaramadığında nihayet cesaretini toplayıp, "...cumartesi günü kesin evde ol" dedi, bir yandan da çıkmak için kapıya doğru ilerlerken.

"Pardon?!?... Nereye gittiğini sanıyorsun" diye haykırdım; bu arada, odayı herhangi bir aksiyon kahramanın yapabileceğinden çok daha hızla katetmiştim.

"Birileri seni görmeye gelecek" dedi ve baştan ayağa kıpkırmızı bir halde odadan aceleyle çıktı. Bu konuda bir dünya rekoru varsa eğer, onu kırdığına hiç şüphe yoktu.

Sonraki birkaç gün boyunca ailem sanki kutlama hazırlıklarına girişti. Delicesine, inanılmaz bir şeydi; her anından nefret ettim. Biri görse düğünüm var sanırdı. Babamın davranışlarına bakacak olursanız, gelecek bu insanlar sanki benim kayınvalidemle kayınpederimdi ve beni bir Bollywood filmindeymişiz gibi bir filin üzerine

bindirip götüreceklerdi. Ona kalsa duvar kâğıtlarını ve yer halılarını bile değiştirecekti; ama heyhat, *konuklarımızın* gelmesine sadece bir gün vardı ve bu nedenle anca merdivenleri cilalayıp, alt katın banyosunu boyayabildi.

"Ama baba, evin banyosuna değil, kızına bakmaya geliyorlar" demeye hazırlanıyordum ki, birden acaba beni onlara banyoda mı göstermeyi düşündüğü fikri aklıma geliverdi.

Çaya geliyorlardı ama bizim evde hararetle tartışılan mönülerin bir Hint restoranınınkinden farkı yoktu. Bunların kapısından adımınızı atmasanız bile, kapılarında bekleyen görevliler sizinle konuşmaya başlarlar. Bütün bu *heyecanın* ortasında ben gayet sakindim. Gelenin kim olduğunu bile sormadım; ama laf arasında (sanki umurumdaymış gibi) Amerika'da (ya da düzgün bir şekilde telaffuz etmek istiyorsanız *Amarika*'da) bir işi olduğunu ve bir gelin adayı bulmak için iki haftalığına İngiltere'ye geldiğini söylediler. Bu belki de, onun kaçak olduğu ve Yeşil Kartı'nı almayı beklediği anlamına geliyordu.

O gün muhtemel kaynanamla kayınpederim geldiğinde, ablam benim henüz hazır olmadığımı düşünerek biraz endişelendi. *"Hazırlanmak"* Pakistan'a özgü anlamıyla düşünürsek, bir dergiye kapak kızı olacakmış gibi giyinip makyaj yapmak anlamına gelir. "Hazırlanmayı" reddettim. Çekici olup olmadığımı görmeye gelecekleri oyuncak bir bebek ya da eşya değildim.

Bunun *zoraki* bir evlilik olmadığı ve *evet* demek mecburiyetinde olmadığım söylenmişti bana. Tabii ki seçme hakkım vardı; eğer ondan hoşlanırsam, bunu söylerdim ve işler biraz daha ilerlerdi. Eğer hoşlanmazsam, iş burada kalırdı. Bu sadece bir tanışmaydı.

Tanışma...?? Diyelim ki, saniyelerle ölçülen bir zaman dilimi içinde, bu adamdan sadece bakışlarına dayanarak "hoşlandım"; o zaman ne olacaktı?

"O zaman baban onun anne babasıyla konuşacak ve gerekli hazırlıklar yapılacak."

"Nerede yaşayacağım?"

"Taşınacaksın."

"Ya taşınmak istemezsem?"

"Taşınmak zorundasın."

"Şu hazırlıklar, onlar nedir?"

"Bildiğin şeyler işte."

"Ne tür bildiğim şeyler?"

"Şunlar bunlar işte."

"Ya onunla geçinemezsek?"

"İdare etmeyi öğreneceksin."

"Ya öğrenmezsem?"

"Öğreneceksin. İşler böyle yürür."

"Eh ama ben bunu istemiyorum."

"Biraz tedirgin edici ama çok da kötü değil. Buna dayanmak zorundayız."

"Eğer bunun için sana madalya falan vereceğimi sanıyorsan, benden zırnık işlemez. Ayrıca bu çok kötü ve ben bu oyunu oynamak istemiyorum."

"Bak, eninde sonunda bir gün evleneceksin."

"Eee?"

"Eee'si bu işte; başka yol var mı ki?"

"Başka yollar da olmalı ve sana söyleyeyim, bundan daha iyi bir yol olmalı."

"Peki, başka zaman gene konuşuruz. Şimdi bu işi atlatıp bir rahatlayalım."

"Bu işi şimdi atlatıp hemen rahatlayabiliriz. Bana telefon numaralarını ver, açıp onlara şöyle diyeceğim: ***% ^ $&"

Ne yazık ki duygularımı ifade etme şansı bulamadım; çünkü kapı çaldı. Çaldı. Gene çaldı. Çalmaya devam etti. Allahtan evde benden başka kimse yoktu. Annem alışverişe gitmişti, babam mescitteydi ve ablalarım (sanırım takıp takıştırmak için) evlerine gitmişlerdi. Eğer Güney Asyalı iseniz bunu anlarsınız. Eğer değilseniz, bizim toplumumuzda bazı kadınların böyle olayları 22 ayar altın küpe, kolye ve bilezik koleksiyonlarını takıp sergilemek için fırsat olarak gördüğünü bilmek isteyebilirsiniz. Bu yüzden, evde, büyük ihtimalle beni de altınlar içinde takıp takıştırmış görmeyi uman *konuklarımıza* kapıyı açacak tek kişi ben kalmıştım.

Birkaç kez kapıyı çalıp sonra sessizce çekip gitmeleri için ne ka-

dar dua ettim; ama belli ki dualar dikkate alınsa bile yanıt her zaman o kadar çabuk gelmeyebiliyordu; hatta bazen bilet alıp sıraya girmeniz bile gerekebilirdi. Sanki istenmediklerini biliyorlardı da ısrarla çaldıkları kapı ziliyle beni sürekli **** etme ihtiyacı hissediyorlardı. (Yayıncının birkaç yıldız kullanarak ağza alınmayacak kelimeleri karaladığını fark ettim.)

Onları orada öylece bırakmak isterdim; ama zili biteviye çalışları beni öylesine çıldırttı ki, kendimi kapıyı açmaya zorlamak mecburiyetinde kaldım. Üzerimde muhtemel kayınvalidemin hoşlanmayacağı *ev giysilerim* vardı. Onları içeri alırken bana yönelttiği umursamaz bakıştan, onaylanmadığımı söyleyebilirim. Zoraki bir cana yakınlığı *"Merhaba, merhaba! Nasılsınız?"* bir sessizlik izledi: *"İçeri geçin; umarım şu yiyeceklerle boğulur, bir zahmet oğlunuzu da yanınızda götürürsünüz."* Teyzeye, arkasından amcaya yol verdim. Duyduklarımdan, kadının şalvar giymediği bir Pakistan ailesi bekliyordum.

Arkalarında korkunç görünüşlü "genç adam" belirdi. Gözlerini bana dikmişti; öyle ısrarlı bakıyordu ki, gözlerini yerlerinden çıkarıp kibarca gömlek cebine koymak geldi içimden. Gelip ruhumu kurtaracak birilerine kasvetli bir yakarışta bulunmak üzere dumanla işaretler göndermek için ilerlemeden önce, onlara divanı gösterdim.

Kartallar sertçe yere indi ve kapı tekrar çalana dek orada on beş dakika yalnız başına oturdu. Olanlardan öyle dehşete düşmüştüm ki aşağı inip kapıyı bir kez daha açmayı reddettim. Kapıdaki babamdı. Anahtarını unutmuştu. Sanırım sonunda kalkıp ona kapıyı açan, damat adayıydı. "Kayınbabasıyla" "içeri girmeye" çalışıyordu; bakışından zaten hoşlanmamıştım. Yani ona kim git kapıyı aç demişti ki! Böyle ucuz kahramanlıklarla beni etkileyebileceğini sanıyorsa yanılıyordu. Benim evimde sokak kapısını açan bir adamın ne kadar ince olabileceğiyle hiç ilgilenmiyordum. *Görücü usulü* evlilik ya da *tanışma*, her ne halt diyorlarsa işte, ondan istemiyordum; beni buna zorlayamazlardı.

Onlar oturdukça ben ağladım. Bu korkunçtu. Korkunçtan bile beterdi. İnsanlar ne zaman babamın elini sıkmak üzere evimize gelse ben bunları mı yaşayacaktım? Bu iyi bir his değildi. Ağladım ve bekledim; tüm insanlık ve vatandaşlık haklarımı elimden alarak, beni

odamdan çıkarıp aşağıya, divana götürmeye kalkışabilecek saldırganlara karşı *her türlü şekilde* kullanmak üzere dart tahtasının okları elimde, evdeki "harekatı" bekledim.

Bir saat geçti ve ardından ablam yukarı geldi. Evde bulabildiğim tüm ayakkabıları fırlattıktan sonra, kibarca, odama girmesine ve varlığımla kimseyi onurlandırmayacağımı öğrenmesine izin verdim.

"Deli misin!" dedi. "Hep burada duramazsın!"

"Hayır, değilim; ama aşağıya ineceğimi düşünüyorsan sen öyle olmalısın."

İsyankâr bir yeniyetme olmamıştım hiç. İşte bu özel günde, kaybettiğim o vakti telafi etme ihtiyacı hissediyordum; olayları, "*Odamı temizlemeyeceğim işte, beni zorlayamazsınız*" tarzında ele almak geliyordu içimden.

"Bak, ne hissettiğini anlıyorum ve seni suçlamıyorum. Ama aşağıya inmezsen bayağı kötü olacak."

Umurumda değildi; onu eli boş gönderdim. On dakika sonra geri geldi.

"Onlara kapıyı açanın ben olduğumu, beni zaten gördüklerini söyle" diyerek pazarlık etmeye çalıştım.

"Bunu söyledik zaten; annesi döndü ve '*Siz ne biçim insanlarsınız? Onun söz konusu kız olduğunu nasıl bilebilirdik?*' dedi."

"Peki, ne yapmak istiyorlar; beni mikroskop altında mı inceleyecekler?"

Ablam dakikalar sonra tekrar geldi. "Annesi surat asıyor; hemen aşağı insen iyi olacak" dedi kızgın bir ifadeyle.

Pasaportumu alıp onlara fotoğrafımı göstermesi önerimin işi yaramayacağını söylerken ciddiydi, biliyorum. Aşağıya inmek üzere istemeye istemeye kapıya yöneldim; her an durdurulmaya hazırdım. Üzerimdeki giysilerin *uygun* olmadığı besbelliydi.

Gerçek şuydu ki, bu duruma "uygun" bir giysim yoktu. Yani Asyalıların giydiği tarzda bir kıyafetim yoktu ve sahip olduğum, Batılı tarzdaki kıyafetler de duruma uygun değildi. Her halükârda, saygın bir anne benim kıyafet tercihimden hoşlanmayacaktı. Rahat ve iddiasız kıyafetler olsalar da, ablam onlar hakkında pek iyi düşünmediğini belli etmişti. İnsanlar ne derdi? Annesi şöyle demez miydi: "*Bir*

kıza bakmaya gittik, şalvar kamiz [Geleneksel bir Pakistan giysisi] *bile giymemişti!"*

Tartışmaktan ve mukabele etmekten yorulmuştum. Bütün bunların bitmesini istiyordum. Ne kadar çabuk biterse o kadar rahatlayacaktım; evimizden ne kadar çabuk giderlerse o kadar iyi olacaktı... gerçekten çok iyi olacaktı. Odada sadece gerektiği kadar kalacağımın sözünü aldıktan sonra, ablamın beni bir Noel ağacı gibi süslemesine izin verdim. Bu bana odadan çıkma bileti olacaktı; bir partiye gider gibi gidecek, orada fazla kalmayacaktım!

"Biraz makyaj yap, saçlarına da çekidüzen ver" dedi ben merdivenlere doğru yönelmişken.

"Beni daha fazla zorlama" diye yanıt verdim, darağacıma doğru ilerlerken.

Merdivenlerden indim ve babamın orada, odada oturduğunu görünce, işte o zaman... tekrar çıktım. İçeri giremedim. Tüm hayatım boyunca bu kadar utanmamıştım. Kanım damarlarımdan çekiliyordu. Kanayan kollarımı köpekbalıklarıyla dolu bir havuza daldıracaktım; ama bunu babamın yanında yapmak? Hayır, yapamayacaktım. Yapamayacaktım işte. Bunu anladı ve kendisinin odadan çıkmasının daha iyi olacağını söyledi. Bunun için Tanrı'ya şükrettim.

Bir ittirme ve dürtme; işte *konukların* yanında oturuyordum, ana babasının tam karşısında, "onun" paralelindeydim. İskemlede oturuyor olması beni gayet memnun etti; yoksa (üzerinde el işi, çiçekli bir divan örtüsünün bulunmadığını söyleyebileceğim) divanın ortasına bir duvar örmesi için bir mimar tutmak zorunda kalacaktım.

Ablalarım aşağıya niye bu kadar geç indiğimi anlamaya çalışırken, ben de öylece önüme bakıyordum. Gerekçe gerçekte olduğu kadar müphemdi. Annesi beni süzerek orada öylece oturuyordu; yüzümde zerre kadar makyaj yokken ve saçlarım sanki biraz önce bir çalılığın içinden çekip çıkarılmışım gibi dururken, niye böyle süslü giysiler ve ayakkabılar giydiğimi merak ettiği belliydi. *Hula hula* dansı yapma niyetiyle üzerime hücum eden duygu silsilesini durdurma çabasıyla, dilimi ısırarak orada oturdum; babasına ya da annesine bakamıyordum. Damat adayının bakmaya bile değmediğine karar ver-

diğimden, orada yokmuş gibi davrandım.

Ben orada *yönetmen* sandalyesinde otururken, benimle "mülakata" geçmeden önce biraz hoşbeş ettiler. Annesi bana sorular sormaya başladı. Bunlar bile bile kafamı karıştırmak için sorulan sorulardı. Mesela şunun gibi: *"Adın ne, Nesrin?"*

"Size olan tüm hürmetime rağmen, bağışlayın ama, bana niye yanıtını zaten bildiğiniz sorular soruyorsunuz?" demek geldi içimden. Ama sonra olacakları düşününce en iyisinin susma hakkımı kullanmak olduğuna karar verdim. Üstelik ne zaman yanıt vermeye çalışsam ağzımdan hiçbir şey çıkmıyor, aniden halı gözüme dünyanın en ilginç şeyi gibi görünüveriyordu.

Ben bir sonraki soruyla cebelleşirken annesi sorgulamasına devam etti: "Kaç yaşındasın?" Dürüst olmak gerekirse, muhtemelen o anda ne adımı ne de yaşımı biliyordum. Tüm bildiğim solumda bir adamın oturduğu, sanki daha önce hiç kadın görmemiş gibi bana aptal aptal baktığı, daha da kötüsü, kendini pek beğenerek benimle evleneceği düşüncesi içinde olduğuydu!

"Rüyasında görür" diye düşündüm odadan çıkarken.

Evet, bu doğruydu; izin istedim ve odadan çıktım.

İşte bu kadar basitti.

Arkalarından bakma zahmetine bile katlanmadım. Gittikleri için çok memnundum. Korkunç bir deneyimdi ve elimden gelen en az ilgiyi göstermiştim. Babamın fikrimi öğrenmek için sorular sorduracağını umuyordum; ama yapmadı. Sanırım, girdiğim açlık grevi gazete usulü evlilik yönteminden pek hoşlanmadığımı açıkça göstermişti. Tekrar bir şeyler yemeye günler sonra başladım (zaten vejetaryen değilse tavuk büryaninin cazibesine kim direnebilir?). Nihayet yeşil ışık yanıp da ablam bir yorum için yaklaştığında, ona aynı soruyla karşılık verdim: *"Ee, sen ne düşünüyorsun bu konuda?"*

Ona baktım; birkaç dakika süzdü beni, sonra yürüyüp gitti. Bu konuda bir daha hiç konuşmadık. Durum benim için çok açıktı, kısa sürede onlar için de çok açık bir hal aldı; ablalarım *itaatkâr evlatlardı*, ben değildim. Gene de ailem yeniyetmelik yıllarımda topluma ve kültüre isyan edip onların temiz (aşırı temiz) ismini lekelemediğim

için memnundu. Yıllar içinde biriktirdiğim tüm enerji sanki şimdi, evliliğe yumuşak bir geçiş yapma direnişime kanalize olmuştu. Tabii ki haklıydılar.

O noktada "evlilik" benim için dehşetli bir sözcüktü. Yabancının biriyle apar topar baş göz edilme ihtimali olmadan da yeterince korkutucuydu. Onların anladığı biçimde veya onların yöntemleriyle evlenmeyecektim. Niye evlenecektim ki? Ben ne olacaktım peki? Bu, ailenin bir göreviydi sadece; onlar ana babalık görevlerini yerine getirip beni baş göz etmeden Tanrı mutlu olmayacaktı. Ama evliliğin tam olarak ne olduğunu bilmiyordum. Bütün bildiğim Pakistan kültüründe ya da Pakistan'ın da dahil olduğu daha geniş Güney Asya kültüründe, ona atfedilen ideolojiden hoşlanmadığımdı.

Hint Yarımadası'nda yaşayan Asyalılarda, evlilik sanırım aşk ve sevgiyle alakalı bir şey olarak algılanmıyordu. Sanki evlilikte "sevgiye" hiç yer yoktu ve bu iki şey tamamen alakasızdı. İngiltere'de ama ağırlıklı olarak Asyalıların oluşturduğu çevrede büyümüş biri olarak, birisi evlendiğinde ilk soru şu olurdu: *Severek* mi evlenmişler yoksa *görücü usulü* mü? Yanıt ilkiyse bu büyük skandaldı. İkincisiyse kız "iyi", "namuslu" ve "terbiyeli" demekti.

Evlilik meselesinden kaçmamın sebebi belki de buydu. Meraklı komşularımızın beni kendi kategorilerine göre sınıflandırmasını istemiyordum ve tabii ki *bıyıklı bir adamla* evlendirilmek de. Eğer bu yeterince kötü değilse, işin içinde bir de Asya'ya özgü süslü giysiler, takılar, arabalar ve *düğün* videosu kâbusu vardı. Bütün bunları istiyor muydum? Hayır. Öncesinde olacakları istemediğim gibi, ardından gelecek olanları da istemiyordum.

Geleneklerden bildiğime göre, oğlanın ailesi kızın ailesini ziyarete gider, kız onlara çay ve bisküvi ikram ederdi. Eğer oğlanın ailesi kızı beğenirse işler ilerlerdi. Bir kez daha gelirler ve düğüne karar verilirdi. Kişiliklerinin uyuşup uyuşmaması mühim değildi; mühim olan, ailelerin varlıklı olması, kızın güzel yemek pişirmesi, iyi temizlik yapması, kocasının ana babasına bakması, evi çekip çevirmesi, çocuklarını yetiştirmesi, kocasını hoş tutması ve her şeyden öte güzel görünmesiydi. Bir beyni olmasa daha iyiydi; çünkü beyni

olursa kendisi hakkında düşünebilirdi ve bu pek istenen bir özellik değildi.

Eh, eğer evlilik buysa, bunu istemediğimden emindim; o halde bu fikirle oyalanmam da gereksizdi. Yirmi yedi yaşına çok yaklaşmıştım ve *son kullanma tarihimin* geçtiğini hissediyordum. Öyle bir evreye geçiyordum ki, eğer hemen o anda bir bebeğim olmazsa, içimin kuruyup parça parça olacağına fena halde ikna olmuştum. Ama tüm bu "geleneksel" işlere katlanmak istemiyordum. Ben beyaz atının üzerinde gelecek pırıl pırıl bir şövalye istiyordum.

Yıllar sonra baktım ki hâlâ bekliyorum; belli ki Prens'in bir navigasyon sistemine (tabii ki atlar için yapılmış olanına) ihtiyacı vardı. Oldukça geçerli bir tespit yapmıştım ama mesele bu değildi. Mesele erkeğimi bulmam gerektiğiydi, kendi başıma ve kendi yöntemlerimle. Yüz kızartıcı gazete ilanlarıyla ya da başka türdeki bir ana baba aracılığıyla beni aşağılamalarına izin vermeyecektim.

Bu yüzden web'e, yani Dünya Çapında Ağ'a yöneldim.

2
Açılın, Açılın, Geliyor!

İnternet. Ne muhteşem bir buluş! Bazen insanın onsuz nasıl yaşayabildiğini merak ediyorum. Bugünlerde neredeyse her şeyi net'te yapabilirsiniz. Faturalarınızı ödeyebilir, makale araştırabilir, işinizi yürütebilir, iş arayabilir, hatta kendinize bir eş bile bulabilirsiniz. Benim yapmayı planladığım da işte buydu.

İroniktir ki, *Urdu Daily* kıymetini ispatladı. Neden böyle söylediğimi anlatayım hemen. Patates soyarken sayfalarından biri yere düştü. Sayfayı yerden alıp mutfak tezgâhında gazetenin durduğu yere koyarken bir internet adresi fark ettim. Sanki kaderin bir oyunu gibi, yeni dünya anında önüme serilivermişti. İşte siyah beyaz

harfler arasında oradaydı; bir dış dünya (her ne kadar sanal da olsa) vardı ve ben de onun içine dalmak üzereydim.

Gerçi küçük bir problem de yok değildi: Bilgisayar kullanamıyordum. Onlardan nefret ediyordum. Bir doktora tezini gözüm kapalı yazabilirdim; ama iş bilgisayarlara gelince kara cahildim. Gene de, *bıyıklı bir adamla* evlenme fikri beynimin içinde vızıldadığında, enformasyon teknolojisine olan fobimle yüzleşmek zorunda kaldığımı, aksi takdirde feci akıbetime sonsuza dek mahkûm olacağımı biliyordum. Ben ilk seçeneği tercih ettim ve yetersiz becerilerimle bilgisayara "Müslüman Evlilik" yazdım ve bıraktım arama motoru işini yapsın.

Rüyalarımın erkeği seni almaya geliyorum.

3
İlk Adımlar

Aramaya ilk başladığımda, her şeyin söylendiği gibi olduğunu sanıyor ve işlerin şıpınişi halloluvereceğini düşünüyordum. *Profilimi* yaratmak için üç beş kelimeyi bir araya getirip web sitesine koyacaktım, birileri yanıt yazacaktı ve hop, tamam olacaktı... evlenecektim. Ama sonra acı gerçeği fark ettim. Birkaç hafta içinde Prens Cazibe'nin ortaya çıkacağını düşünüyordum. Ama sizi temin ederim ki, böyle olmadı.

Konuştuğum ilk çocuk milyonlarca mil uzakta yaşıyordu. İlk mesajında "Ben Aberdeen'deyim" cümlesini okuduğumda, aşırı süratten resmen beynim döndü. Ailemi ziyarete gelmek için kaç uçak değiştirmem gerekiyordu? Tatillerde İskoç eteğimi mi giyiyordu? Bana helal et yedirecek miydi?

Beni bağışlayın ama, fotoğrafçı arkadaşım Allison Pereira'ın bu konuda parlak gözlemleri vardı:

"Genel olarak bakıldığında, kadınlar bir adamla daha tek kelime etmeden evlenip hamile kalıyorlar."

Bu yüzden sabah bulantılarım hafiflediğinde ve Bay Aberdeen ile nihayet konuştuğumda, kibarca kendimden bahsetmemi rica etti. Kendimden bahsetme konusunda inanılmaz güçlük çekiyordum; hafif bir itiş kakıştan sonra hayatındaki en büyük aşk, yani vücut geliştirme hakkında ifşaatlarda bulunmaya başladı. Sanırım bundan etkileneceğimi sanıyordu; ama ne yazık ki onu hayal kırıklığına uğrattım. Daha büyük bir ilgi kaybı düşünemiyorum. Ayrıca, bebe yağı da bebekler kullansın diye üretiliyordu.

Bir süre konuştuk; ne söylediği hakkında en ufak fikrim olmadığı halde onu anlıyormuş gibi yaptım. Daha ilk konuşmada ona tüm hayat hikâyemi anlatmak zorunda olduğumu düşünüyordum; böylece benimle evlenmek isteyip istemediğine karar verebilecekti, ben de gidip babama söyleyecektim. Tekrar konuşmaya karar verdik, derken "işi biraz daha ileri götürdük"; oysa işin ne kadar "ileri" gideceğinden hiç emin değildim. Ertesi gün beni aradı.

"Bana biraz destek ver."

"Pardon, anlamadım... bir arıza mı var?"

Söylemeye gerek yok, işler daha fazla ileri gitmedi; ama Bay Kas beni üzerine düşünecek bayağı bir konuyla baş başa bırakmıştı. *"Bir erkekte ne arıyorsun?"* diye sormuştu mesela. Bu soru garip gelmişti bana; ona, "Şey, bilmiyorum, bir erkek, sanırım" dediğimi hatırlıyorum... İfade dalında bir Nobel ödülü olsaydı hiç şüphe yok onu almıştım.

Oturdum ve düşündüm; zira ayakta düşünmek o kadar verimli olmuyordu. Ben ne istiyordum?... Bir erkek, evet; ama ne tür bir erkek?... Bu evlilik şeysi giderek güçleşiyordu. Erkek, sadece erkekti; yoksa öyle değil miydi? Onlar arasında da farklılıklar olduğunun farkında değildim. Bu can sıkıcıydı. İlanımın, *"Bir erkeğin bir kadında isteyebileceği her şey, bir kadının bir erkekte isteyebileceği her şeyi arıyor"*, laf kalabalığı olduğu belliydi... yoksa değil miydi?

Uygun bir aday yanıt verdi ve ilanımın onun için biçilmiş kaftan

olduğunu söyledi. Evlilik sitesi üzerinden yaptığımız olağan hoşbeşten sonra, e-posta adresimi istedi.

"Güzel bir isim, beğendim!" dedi

Önemsiz görünen şeylerin farkına varan bir erkek istemiştim hep ve sesinden de hoşlanmıştım. O otuz dört yaşındaydı, ben yirmi yedi. Ablalarımın kafalarını sallayıp, *"Senin için çok yaşlı"* derken görüntüleri geliyordu gözümün önüne. Şunu unutmayın, o sırada, her ne kadar ben bunun kimseyi ilgilendirmediğini düşünsem de, evleneceğim kişiyi herkes onaylamalı ve sevmeliydi. Ben de kimseyle fazla ters düşmemeye çalışıyordum. Her şeyden öte bana evleneceğim kişiyi seçme özgürlüğü tanıyorlardı; müteşekkirdim.

Kişisel açıdan bakıldığında, otuzun üzerindeki bir erkek o günlerde pek de makbul değildi. Bir akşam bunu en yakın arkadaşımla tartıştığımızı hatırlıyorum. (Bu arada, en yakın arkadaşımın adı Varşa ve siz kitap ilerledikçe bu ismi pek çok kez duyacaksınız.)

"Nereden biliyorsun, Nesrin? Bence sana otuzlarında biri lazım; hatta otuzların ortasında, daha olgun birisinin bile uygun olabileceğini söyleyebilirim" demişti.

Olmaz! Ben kendi yaşlarımda erkeklerle olmaktan mutluydum. Yirmi yedi, yirmi sekiz, yirmi dokuza kadar gidebilirdim. Farkında olmadığım şey, en iyi arkadaş kontratındaki şu maddeydi: *"En iyi arkadaşlar bazen bizim hakkımızda, bizim kendimiz hakkında bildiğimizden ya da bildiğimizi sandığımızdan daha fazlasını bilirler."* Nitekim yıllar geçtikçe o sözlerimi yutacaktım. Giderek olgun bir kadına dönüşürken, hoşlandığım ve hoşlanmadığım şeyleri keşfettiğim, genç ve olgun otuz iki yaşımda, akranım yahut benden genç erkeklerin hiç ilgimi çekmediğini gördüm! Birazcık gri yaşam tecrübesinden, olgunluktan daha albenilisi yoktur... ve Bay Birazcık Olgun'da bulduğum da işte buydu.

İlk konuşmamızdan sonra, onu bu kadar cezp edici bulmuş olmaktan dolayı biraz şaşkındım. Çok güzel konuşuyordu, konuşkandı, hatta (benim kadar olmasa da!) espriliydi. Aradığında golf kulübündeydi. Birkaç yıldır oranın üyesi olmakla ilgili şaka yaptı; ona kalırsa, varlığını bilmeleri için bu süre yeterliydi.

Mesleği cerrahlıktı ve gelip, gri özdeğim üzerinde değişiklikler yapacak bir erkek isteyip istemediğimden emin değildim. Dolam-

başlı ve akıl almaz beynimden hoşnuttum. Seçkin konumu ve yüksek sosyo-ekonomik durumu da beni tedirgin ediyordu. Bir önemi olmayan tüm bu düşüncelere rağmen, eh şu an belki de önemi yoktur ama o zaman vardı, bunlar beni etkiliyordu. O, Londra'nın merkezinde yaşayan, başarılı bir meslek erbabı olarak, belki de aynı derecede başarılı, meslek sahibi bir kadın istiyordu; oysa ben henüz yüksek lisans diplomamı almamıştım, dolayısıyla bana "fakir öğrenciler" uygundu. İkinci olarak, profilinde çarpıcı bir kadın istediğini belirtmişti; eh o zaman niye benimle vakit kaybetsindi ki?

Bu adamla daha ileri gidemeyeceğime karar verdim; aksi halde sonu mahcubiyet olacaktı. Konuşmak hoştu; ama durumu daha kapsamlı düşünmeliydim ve sonuç pek iç açıcı görünmüyordu. Bu yüzden çalışma masama geri döndüm.

Babam için yüzlerce potansiyel damat adayı profilini tararken, posta kutumu kontrol ettim. Orada, önümde ondan bir mesaj vardı. Konuşmamızdan saatlerce önce gönderilmişti; onunla konuşurken bana mesaj gönderdiğini bilmiyordum. Yanıtımın ne kadar ilgisini uyandırdığından, yazışmamızdan ne kadar hoşlandığından bahsediyordu. (*Şu bildik şeyler?*)

"Biraz kendimden bahsetmemi" isteyen birkaç kişiyle daha konuştuktan sonra, kim olduğum ve ne istediğim konusunda biraz daha düşünmem gerektiğine karar verdim. O ana dek bu soruların hiçbirine yanıt veremezdim. Bu yüzden kendimle ilgili olağan dünyevi olguları bir araya getirdim ve ona gönderdim. Etkilenmişti. Etkilenmiş olmasından da ben etkilenmiştim.

O kadar etkilenmişti ki bana mesaja eklediği bir dosya gönderdi. Eki açtım ama önce bir şey göremedim. Bunu önce hayli gelişkin bilişim teknolojisi becerilerime yordum; ama daha yakından inceledikçe bunun bir tür fotoğraf olduğunu anladım. Görüntü o kadar küçüktü ki beyaz arka planın içinde kaybolup gitmişti; önce sola sonra sağa kaydırıp, hokus pokus yapıp, kendi etrafında çevirip, bir de yakınlaştırınca, bunun bir kır fotoğrafı olduğunu anladım. Bu adam şimdi durup dururken bana niye bir kır fotoğrafı gönderiyordu? Niye böyle tuhaf bir şey yapmıştı ki?

Sonra yakından baktım. Buranın çiçeklerle dolu bir yer olduğunu anladım... "Laleler" sözcüğü zihnimde belirince, kalbim yerinden çıkacakmış gibi oldu... Lale (kocaman, devasa ve dev gibi geniş) şu dünyada en sevdiğim çiçekti ve kendime ilişkin ayrıntı verirken *Sevdiklerim* kısmına "baharda laleler" yazmıştım. Hayatımda o ana dek başıma gelen en romantik şeydi bu.

Bu mesajı bana, onunla konuşmadan saatler önce gönderdiği düşünülürse, demek o zaman henüz cazibesinin farkında değildim. Bu hem iyi hem kötüydü. İyiydi; çünkü romantik şeylere gelince iflah olmaz bir budalaydım. Kötüydü; çünkü bana ne kadar düşünceli ve olgun olduğunu gösteriyordu. Böyle biriyle nasıl başa çıkacaktım? Henüz gerçek bir ilişki bile yaşamamışken, bu kadarı benim için çok fazlaydı.

Bunu düşünmemeye çalıştım; zira ondan bir daha haber almayacağıma kendimi ikna etmiştim; oysa o bana aksini kanıtladı. Gene konuştuk ve bir buluşma ayarladık. Bir süper model peşinde olmasına rağmen benden bir fotoğraf bile istememişti. Benimle sırf tanışmak bile onu memnun edecekti ve ben de onun ilgimi çekmemesi için geçerli sebepleri kendime sıralamakla meşguldüm.

Mevsim dönümünün en şahane öğleden sonralarının birinde buluştuk. Güneşin, elinden az önce kaçıp giden romantik yazın özlemiyle gökyüzünü öptüğü, sonbaharın yapraklar üzerindeki büyüsünü göstermeye başladığı bir gündü. Muayenehanesine gittim ve daha danışmaya doğru yürürken oraya ait olmadığımı anladım. Çevreme bakındım; sanki beş yıldızlı bir oteldeydim.

Ve geldi. Benim için kapıları açan harika bir centilmendi. Tüm bunlardan hoşlanmıştım. Bazı erkekleri sırf usül adap bilmediği için reddetmiştim. Usül adap bilmek benim listemde en üst sıralardaydı ve bir erkek kadının onun için kapıyı açmasını beklediğinde, bu onda adap olmadığını gösteriyordu. Daha da kötüsü, bir erkeğin kapıyı açıp sonra ilk kendisinin geçmesi, hatta tam kadın kapıdan geçerken kapıyı bırakıvermesiydi; koca dediğin bu kumaştan dokunmazdı. Geçmişe baktığımda, damat adaylarıyla karşılaştığımda onlarda bu özelliğin olup olmadığına bakmış olmam komikti. Kadınlara ka-

pıları açmayan erkek benden otomatik olarak mental sarı kart görürdü. Ama benim cerrahım böyle değildi.

Muayenehanesine ait bahçeden geçerken hızlı bir öğle yemeği mi yesek yoksa parkta oturup ikindi güneşinin tadını mı çıkarsak diye düşündük. Kafeye doğru giderken, planımızı değiştirdik. Biliyorum, böylesi korkunç biriyim; ama bir fast food restoranında oturmak, sonra da çıkıp gitmek (...*ne kadar utanç verici olurdu!*) bana o anda yapılacak en değerli şey gibi gelmemişti.

Fiziksel olarak onu çok çekici bulmamıştım; ama görünüşün her şey olmadığını biliyordum. Kişiliğinden hoşlanmıştım; sevimli biriydi. Görünüş son tahlilde konu bile değildir. Ben oldukça evcimen bir kadınımdır ve o dönemde pek çok sorumluluğum vardı. Bu konuda beni gücendiren birkaç yorum yaptıysa da sesimi çıkarmadım. Tamamen farklı insanlardık, yaşam tarzımızda ortak tek bir yön yoktu; dolayısıyla kendimi bir doktor *karısı* olarak göremiyordum. Dostça ayrıldık. Ondan bir daha haber almayacağıma tamamen ikna olmuştum.

Ama öyle olmadı. Eve döndüğümde, şaşkınlık içinde, posta kutumda bir başka fotoğraf daha buldum. Bu seferki muhteşem bir vazonun içinde sarı kesme çiçeklerden bir aranjmandı. Yüzüme bir gülümseme yayılmasına sebep oldu; "kesme çiçekler" *Sevdiklerim* listesinde ikinci sıradaydı. Sevincim kısa sürdü çünkü ona ne sonuca vardığını anlayamadığımı yazmak zorundaydım. Mesajlar geldi gitti ve özrünü kabul etmeme rağmen, aramızdaki arkadaşlık, ilişki, temas yahut uygun sözcük neyse işte o lekelenmişti.

Aramızda gerçekten ne olduğunu bilmiyordum. Sanırım ona ne yapmak istediğini sorduğumda olmuştu her şey. Benimle evlenecek miydi yoksa evlenmeyecek miydi? Eğer evlenmeyecekse benim arayışıma devam etmem gerekiyordu; yok evlenecekse, elini çabuk tutmalıydı. Gayet diplomatik bir tavırla, bu şekilde karar veremeyeceğini ve *arkadaş* olmak istediğini belirtti. Eğer bir şeyler gelişirse, gelişirdi.

Teoride bu mükemmel bir yaklaşımdı; fakat pratikte durum farklıydı. Bazı okurlara aynı derece tuhaf gelecek belki ama, bu damat adayıyla aile aracılığıyla tanıştırılmış olsaydım, muhtemelen onunla

zaten evlenmiş olacaktım. Gerçek buydu. Buluşmuştuk, konuşmuştuk, eee daha ne diye bekleyecektik?

Argümanın iki yanını da görebiliyordum. Biri, evlenecek birini bulmak için bir evlilik sitesine üye oluyordu. Eğer insanlar, *"Hadi bir süre birbirimizi tanıyalım, sonra duruma göre bakarız"* diyorlarsa, o zaman bu bir evlilik sitesi değil, "buluşma/tanışma" sitesi olurdu, öyle değil mi? Biliyorum bu kadar fikir patlaması çok fazla. Ama artık neler hissettiğimi hayal edebilirsiniz, özellikle de babam elinde kronometre, öfke içinde, etapları saniye saniye izleyip endişeyle günleri sayarken ve birini bulmamın niye bu kadar zaman aldığını merak ederken.

Bay Cerrah'a geri dönersek, sonunda bağlantımız koptu ve onunla yıllar sonra tekrar karşılaştığımda beni şehrin en seçkin mekânındaki bir maskeli baloya davet etti.

Kulağa ne kadar büyüleyici gelse de, benim hayatım zaten koca bir maskeli baloydu ve başka biriyle daha başa çıkamayacaktım.

4
Çiftler

Arayışıma gayretle devam ettim; bir sürü adamla mesajlaşma, konuşma, buluşma derken, hiçbiri işe yaramadı. Belli ki bende bir sorun vardı. Tanıdığım herkes evlenmiş, insan ırkının çoğalmasına katkıda bulunuyordu. Ya ben... *"İçten içe ölüyorum"* sendromunu bilir misiniz? İşte bunda acayip tecrübe kazanmıştım. Üstelik kendini beğenmiş evli arkadaşların da hiç yardımı dokunmuyordu.

Daha gençken bir grup arkadaş oturur, hayatlarımızı planlardık. Kim önce evlenecek, kim önce çocuk sahibi olacak vs vs. Lisedeyken, evlenmemiş kızlar listesinden ilk benim çıkacağımdan hepsi de emindi. Umarım hiçbiri kâhin olmamıştır. Eğer oldularsa, sakın onlara giderek paranızı çöpe atmayın.

Arkadaşlarımdan özellikle biri vardı ki, *Tenezzül Gösteren Çiftler Ağı*

(bundan sonra, TGÇA) olarak adlandırdığım şeyin kurucusu hiç şüphe yok ki oydu. Yılda bir kez hiç şaşmadan arar, onun nasıl evlenip benim evlenemediğimi, onun nasıl anne olup benim olamadığımı, onun nasıl koca bulup benim bulamadığımı bana hatırlatırdı. Telefonlarını "çok takdir ettiğimi" söylemeliyim. Son kez aradığında, son *müşteri memnuniyeti* arayışından beri medeni durumumda bir değişiklik olup olmadığını biraz acımasızca sordu. Cevabımı dinledikten sonra, Şobna'nın bile birisiyle çıktığı ve birkaç hafta içinde nişanlanmayı planladığı göz önüne alındığında, elimi çabuk tutmam gerektiğini içtenlikle hatırlattı. Biliyorum, sizin hayatınızı hiç etkilemeyecek ama bilmeniz gerektiğini düşündüğüm birkaç şey var; böylece çektiğim acıyı anlayabileceksiniz.

Bilirsiniz, bazen öyle arkadaşlar olur ki, onları herhangi biriyle asla düşünemezsiniz. Şobna da işte bizim böyle arkadaşlarımızdan biriydi. Hepimiz onun muhtemelen görücü usulüyle evlenmek istediğini bilirdik. Ama aynı zamanda, çocuklarımızın *Kız Kurusu Teyzesi* olacağı yolunda bahisler de yok değildi.

TGÇA Başkanı'nın bilmesi gerekirdi ki, ben bekârlık labirentine kısılıp kalmışken, Şobna evlilik bahtiyarlığına doğru yürüyorsa bunda bir yanlışlık olmalıydı. Ama komiktir, bunu yazmaya başladığım süreçte Şobna evlendi ve mutlu. Şu iki kavramın her zaman iyi geçinemediğini fark ettiğim zamanlar olmuştur; evli ve mutlu. Durumu daha da beter bir hale sokmak için söyleyeyim; İngiliz erkek arkadaşıyla evlenmişti ve evliliğinde (çiçeklerin ısmarlanması ve kokteyl salonunun kiralanması hariç) başkalarının parmağı yoktu.

TGÇA'nın farklı bir kolundan başka bir arkadaşım da vaktini bana şunları anlatarak harcıyordu: kocası ne kadar da iyi biriydi, kendisi onu bulduğu için ne kadar da mutlu ve şanslıydı; onsuz ve şimdi artık çocukları olmaksızın bir hayat asla düşünemiyordu. Bir anlığına duraksadı ve tabii ki acıma dolu bir ifadeyle, benim de "bir gün birini bulacağım" konusunda beni temin etti.

Sanırım, bu gezegendeki tüm evlenmemiş kızların, huzurlarında böyle ibarelerin kullanılmasını yasaklayan bir dilekçeyi imzaya açmalarının zamanı geldi. Çiftler, onların bize acımasına ihtiyacımız olmadığını çünkü bizim kendimize zaten fazlasıyla acıdığımızı anla-

mıyorlar mı? İyi niyetli ama işleri eline yüzüne bulaştıran evli bir arkadaşıma bu konuyu açtığımda, beni tam anlamıyla hayal kırıklığına uğrattı; döndü ve bana benim "kafaya taktığım meseleler" olduğunu söyledi.

Meseleler? Sanmıyorum. Gene de şunu kabul etmeliyim: "Seni seviyorum" cümlesini duymayı öyle umutsuzca arzuluyorum ki, belki de bir dağın başına çıkıp bu sözleri oradan kendim haykırırım.

5
Yoksa Kocasızlık Daha mı İyi?

Mesele sadece diğer taraftaki otların daha yeşil olması değildi; orası aynı zamanda dört yapraklı yoncalarla doluydu ve bazı yerlere de altın dolu küpler saklanmıştı. Bekârlar, evli çiftlerin yalnız olmadığını söyler, kendilerinin yalnız olduğundan şikâyet ederler. Rast geldiğim veya işittiğim zavallı durumdaki evli kadınların sayısı şaşılacak kadar çok. Şayet biri bana her evlenmememi söylediğinde kenara bir kuruş koysaydım, şimdi bayağı zengin olurdum.

Yaklaşık on yıl önce aramızdaki bağlantının koptuğu eski bir okul arkadaşım geçen yıl beni arayıp buldu.

"Şimdi dönüp bana, *Nighat, boylu boslu, yakışıklı bir adamla evliyim,* diyeceksin."

Bunun üzerine bir şey söylemem mümkün olmadığından, sözle-

rine *yalnızlığın daha iyi olduğunu* belirterek devam etti. "Evlilik hayatını mahvediyor." (...Evlenme derdine düşmüş bir kadına edilecek en uygun laf bu değildi.)

O, görücü usulüyle evlenmişti; fakat aynı gün, hem de yurtdışından biriyle evlenen kız kardeşinin aksine Nighat'ın ne yazık ki iyi bir sonu olmamıştı. Nighat'ın kocası ona hayal edebileceğinden daha fazla ıstırap vermiş ve o da buna katlanabileceğini hissetmişti.

Adam ayyaştı ve uyuşturucu madde bağımlısıydı. Nighat evliliği yürütmek için elinden geleni yapıyor olmasına rağmen, evlilikleri savaş alanı gibiydi. İki çocuğu vardı, üçüncüsü de yoldaydı; bana yaşadığı sefaleti anlattı. Yeni bir bebeğin, parçalanmakta olan bir evliliğe çare olabileceğini düşünen insanların çaresizliğini anlamama rağmen, aslında onların en derinlerinde bunun böyle olmadığını bildiklerini sanıyorum.

Sonra bir de, ciddi bir baş ağrısı olan şu aldatan kocalar mevzuu vardı. Ailesinin, ablaları gibi evden kaçacağından korktuğu için on yedi yaşında evlendirdiği başka bir arkadaşım da Nighat kadar perişan durumdaydı. Adam orda burada gezmeyi bırakır umuduyla o da çocuk üstüne çocuk yapmıştı. Bulduğu her numarayı arayarak yaşamak!... Etrafını saran paranoya hem korkutucu hem de üzücüydü. Kocan ne zaman bir kadına baksa ya da konuşsa, acaba onunla da yatıyor mu diye merak içinde kıvrandığın bir hayatı yaşamak! Onu bugün yolda gördüm; kucağında yeni doğmuş bir bebek vardı. *Umarım onun değildir*, diye düşündüm kendi kendime. Onundu. Bebek üç haftalıktı. Yedinci çocuğuydu. Kocasının *çocukları sevmesinin* sebebi belki de, o kadar çocuk arasında karısının kendi peşine düşecek vakti bulamayacağını bilmesiydi.

Sonra, babasının ölüm döşeğindeki son dileği nedeniyle evlenmiş bir arkadaşım vardı. Babası kızından ona bir iyilik yapmasını istemişti; dul kalmış kız kardeşinin oğlunu bu ülkeye getirmek boynunun borcuydu. Böyle bir ağa yakalanıp kalmak içler acısı olmalıydı. Şimdi, tahmin edebileceğiniz gibi, çok sevdiği bir kızı vardı. O ve kocası kendini kapana kısılmış gibi hissediyordu; ama kızlarının hatırına denemeleri gerektiğine karar vermişlerdi. En azından başka çocuk yapmayacak denli sağduyuluydu. Bazen, bu kızların bu kötü durum-

lara düşmesinin sebebi, ortaokuldan öte eğitimlerinin olmaması ve ailelerinin onları yurtdışına gitmeye ve evlenmeye zorlaması mı acaba diye düşünüyorum. Ama bu düşüncem doğru olmayabilir.

Yakınlarda evlenmiş başka bir arkadaşım da bana şu veciz inciyi yumurtladı: *"İnan bana, kocasız olmak daha iyi!"* Kendisi tıp öğrencisiyken bir yıl önce aniden evleneceğini söylemişti. Ailesi istemeye istemeye kabul ettiyse de beklemesini şart koştu. Yirmi iki yaşın evlenmek için biraz erken olduğunu düşünüyorlardı. Gayet hoş bir kızdı, hâlâ da öyle; erkeklerin ilgisini çekmekten yana bir derdi yoktu. "Kendisinin kocasından çok daha iyi olduğunu" itiraf etmekten çekinecek biri değil. Ona "aşk" için mi evlendin diye sorsan, susar. İnsan merak ediyor, bir kadın eşini seçme özgürlüğüne sahipken kendini niye bu duruma sokar ki?

Sonra fark ettim: Sanırım mesele çocuğun başarılı, daha doğrusu zengin bir ailenin oğlu olmasıydı; böylece ekonomik sorunlar yaşamadan kariyerini oluşturabilecekti. İyi bir çocuğa benziyordu ve ona baskı yapmıyordu; ama para için evlenmenin ıstıraptan başka bir şey getirmediğini anladığında artık iş işten geçmişti. İstediği şeyi, istediği zaman, istediği biçimde yaptığı bekârlık günleri artık geride kalmıştı. Arkadaşım Huma'nın argümanı ise şuydu:

"Niye evleneyim ki?" diyordu. "Özgürlüğümden gayet memnunum. Hoşuma giden şeyi hoşuma gittiği gibi, hoşuma gittiği zamanda ve ancak gerçekten hoşuma gidiyorsa yapıyorum. Birilerinin etrafında parmak uçlarımda yürümek zorunda değilim. Yatağın sağında yatmak istiyorsam yatabiliyorum. Sola kaymak istersem kayabiliyorum. Çapraz yatmak istersem, onu da yapabiliyorum."

Birilerine bağımlı olduğunda, hem daha yalnız hem de mutsuz olacaktı. Aynen başka bir arkadaşım gibi.

Bu arkadaşım kocasıyla birkaç yıl önce internette tanışmıştı. Her ikisi de meslek sahibiydi ve iyi eğitimliydi. Evlilik sitesindeki olağan eş arama ritüellerinin aşamalarından geçtiler ve birbirlerinden evlenecek kadar hoşlandıklarına karar verdiler. Her şey usulüne uygun en iyisinden tam bir evlilik paketi yaklaşık 25 bin sterline mal oldu ve sonra işler kötüye gitmeye başladı. Altı aylık hamileyken bana şöyle dedi:

"O da benim kadar zavallı. İşten gelip TV'nin önüne oturuyor. Konuştuğumuz, hatta birbirimize baktığımız bile yok. Aynı evde yaşayan iki yabancı olduk."

Evlilik insanın hayatını cehenneme çevirme potansiyeline sahip; ama bu beni gene de yıldırmıyor. Ağırbaşlı bir edayla hangisinin daha kötü olduğunu bilmediğimi söylüyorum: Yalnız yatmak mı yoksa yalnız kalkmak mı? Birkaç yaz önce, yerden tavana kadar uzanan şu devasa aynalardan bir tane alıp yatağımın yanına koydum. Herkes bana güldü, bana deliymişim ya da aniden kendini beğenmişinteki olup çıkmışım gibi baktı. Aslında hiçbiri değildi.

Gerçek şuydu: Odam o kadar cansız görünüyordu ki, biraz hareket getirir umuduyla aynayı alıp getirmiştim. Yatarken, yatağa girmeye hazırlanırken, odada dolaşan birini görmek bana yalnız olmadığım hissi verecekti; orada benimle olan birisi vardı.

Yarın sabah hiç uyanamayabileceğini ve bu dünyadan biri tarafından sevilmeden gideceğini düşünmek insanın ruhunu ne kadar helak ediyor, bilir misiniz? Bazen hemen o anda ölsem beni özleyecek kimsenin olmadığını, kimsenin geri gelmemi istemeyeceğini, yokluğumun kimsenin hayatında bir boşluk yaratmayacağını düşünüyorum.

Dışarıdaki binlerce insanın da aslında yalnız öleceği gerçeği ise insanı üzüntüye boğmaktan başka işe yaramıyor. Halam yalnız öldü. Hiç evlenmedi, hiç çocuğu olmadı. Günlerini annesinin, yani babaannemin yanında ayrı bir odada geçirdi ve uykusunda huzur içinde öldü. Tarihin tekerrür etmek gibi kötü bir alışkanlığı olduğunu bildiğimden, benim de sonumun böyle olabileceğini düşünüyorum ve içim pek rahat değil.

Bu satırları okuyanlar, mutlu olmak, hatta bir ilişki yaşamak için evlenmeye gerek olmadığını düşünüyordur belki de. Bu doğru. Ama belki de ben biraz eski kafalıyım. Belki de birinin soyadını alma fikri hoşuma gidiyor; onu kızdırdığımda bana bağlı kalacağını bilmekten hoşlanıyorum! Yaşamımı, aynı şeyler için yemin ettiğimiz bir adamla, benim olacak bir erkekle, beni kendinin addedecek bir erkekle geçirme düşüncesinden hoşlanıyorum. Birini bütün benliğimle

sevme fikri hoşuma gidiyor; hasta olduğunda ona bakma, gömleklerini ütüleme, başarılı olduğunda onunla gurur duyma, olamadığında ona destek olma fikrine bayılıyorum. Kalbimin ona duyduğum aşkla dolup taştığını bilen, insanlarla dolu bir odada gözümün ondan başkasını görmediği bir erkeği düşlemeyi seviyorum. Benim tavsiyemi isteyen ve fikirlerime değer veren bir erkeği düşünmek hoşuma gidiyor. Fikirlerime ve duygularıma saygı göstermesi, sevdiğim kıyafeti bilmesi hoşuma gidiyor. Elini uzattığında benimkini bulacağı düşüncesini seviyorum. Onun tarafından korunacağımı, sevileceğimi düşünmek hoşuma gidiyor; onun tarafından istenmek, onun bana ihtiyaç duyması, onun, başkasının değil, sadece onun. Korktuğumda sırf sesini duymanın bile beni sakinleştireceğini ya da sırf gülüşünü görmenin bile içimdeki ateşi yakmaya yeteceği düşüncesini seviyorum. Çocuklarımda babalarının hallerini görme, onlara her baktığımda, birlikte közler üzerinde yürüyebileceğim (tabii koruyucu tabanlı ayakkabılar giyme şartıyla), dünyanın en mükemmel erkeğiyle evlenmiş olduğum fikri beni mutlu ediyor.

Peri masallarından, klasik romanlardan, hatta Hollywood romanslarından etkilenmiş olmak beni utandırmıyor. Keza, "sonsuza kadar mutlu yaşadılar" yanılsamasında da değilim. Bir evliliği yürütmenin ne kadar güç olması gerektiğini takdir ediyorum. Bir ilişkiden başka bir ilişkiye konma özgürlüğünün olduğu, gamsız bir hayat tarzı bana hiçbir zaman çekici gelmedi.

Bir keresinde lisedeki rehber öğretmenimiz bize büyüyünce ne olmak istediğimizi sormuştu (bugün bile yanıtlamaya çabaladığım bir sorudur bu).

"Evlenip, çocuk sahibi olmak" diye yanıtlamıştım.

"Ne?!" diye bağırmıştı. "Hayatta *hiç* ihtirasın yok mu?"

"Evlilik" sözcüğüne alerjisi olan bir feministti. Evet, ihtiraslarım vardı; hayatımda olabildiğince muvaffak olmak istiyordum. Bana anlamlı gelen şeyler ise sadece evlilik, çocuklar ve aileydi. Hâlâ da öyle.

Sanırım iki farklı dünya arasında kalmıştım. Batılı taraftan bakarsak, Batılı hayat tarzını istemekten men edilmiştim; Doğulu taraftan bakarsak, Güney Asya'ya özgü geleneksel yaşam tarzını reddeden, fazlasıyla Batılılaşmış biriydim. Hiçbiri değildi. Gerçekten yanlış an-

laşılıyordum. Çok basitti: Evlenmek istiyordum. İlahi inayetin birleştirdiği iki ruh, şu Ying-Yang meselesi, bana cazip ve muhteşem görünüyordu; ama bunun için bana sunulan tarzı sevmiyordum.

Yirmili yaşların başlarındayken evlenmek istemiştim. Problem, ailemde evliliğin tabu olmasıydı; zira kirli seks yaşamının benim için gerçeklik kazanması anlamına geliyordu. Birkaç kez evliliğe olan ilgimi dışa vurmaya çalıştıysam da, girişimler çok genç olduğum için reddedildi. Sonra yıllar su gibi akıp geçti. Evlenmek isteyip istemediğine bir türlü karar veremeyen bir ağabeyim vardı. Bugünden baktığımda, benim geçtiğim aynı çileli ve çalkantılı yoldan onun da geçtiğini görüyorum. Evlilik onun da telaffuz etmekte zorlandığı bir kelimeydi. Pakistan geleneğine göre (tabii ki bizim evimizde de o geçerliydi), sıran geldiğinde evlenirsin; sıranı da kaçıncı çocuk olduğun belirler. Ailenin tekne kazıntısına Allah yardım etsin; eğer ağabey ve ablaları evlenmezse, en küçük kardeş ömrü boyunca konfetiler altında yürüyemez. Ben en küçüktüm. Hâlâ da öyleyim ya!

Yirmili yaşlarımın başlarında birkaç kez "evlenmek" istediğimden bahsetmiştim; ablalarımın bana, cinsel heyecan arayan hoppa bir kadınmışım gibi iğrenerek baktığını hatırlıyorum. Kendimi edepsiz biri gibi hissetmeme neden olmuşlardı; kocasızlık benim için daha iyiydi. O zaman bunu anlamamıştım; şimdi görüyorum ki, bu her şeyi onlar için kolaylaştırmıştı. En küçük kız kardeşleri evlenmek için çok gençti; eğer evlenirse ona bir yetişkin gibi davranmaları gerekecekti ve bu hepsine zor geliyordu. Belki durum bundan bile basitti. Belki de sadece, hayallerini benim üzerimden yaşamak istiyorlardı! Her ne ise, beni pamuklarla öylesine sarıp sarmalamışlardı ki, etrafımdaki dünyanın ne o kadar yumuşak ne de beyaz olduğunu gördüğümde şoka girdim.

Sonra herkesle kavga etmekten vazgeçtim. Ama bunu yaparken, şu koca dünyada benimle birlikte olmak isteyen birilerinin olabileceği fikrinden de vazgeçtim. Erkeklerle bir arada bulunmuyordum; kısmen ikili bir hayat istemediğimden, kısmen de bu "kötü kızlar"ın yaptığı bir şey olduğundan. Böylece birkaç yıl kendimi dünyaya kapadım.

Yirmili yaşların ortasına geldiğimde, hayatımı yapayalnız geçir-

me ihtimalim karşında üzüntü duyan yegâne kişi olan babam, evlilik işini gündemine almak üzere harekete geçti. Sanırım o ana kadar, bir prense ilişkin hayallerime artık elveda diyebileceğimi biliyordum. Bu tarz şeylerin sadece filmlerde olduğunu, gerçek yaşamda olsa bile kesinlikle benim başıma gelmeyeceğini kabullenmiştim. Prensim ve ona ilişkin düşlediğim her şey fanteziden ibaretti. Gerçek ise ablalarımın yaptığı şeydi.

"Evlilik" sözcüğü karşısında, en azından onun benim için ifade ettiği şey karşısında korkuyla sindim. Bunun Pakistan'daki manasını her düşündüğümde içimde korkunç bir his kıpırdanıyordu. Ama sonsuza kadar koşamazdım. Er geç yakalanacaktım ve bu gerçekleştiğinde hazır olmalıydım.

Babam ara sıra benimle konuşurdu.

"Senin için üzülüyorum" derdi. "Bugün ben ölsem hiç kimsen yok; sana kim bakacak?"

Biz ailecek çok fazla konuşmazdık; herkes kendi dünyasında yaşardı, sadece sözde aileydik. Fakat bir akşam babamla ikimiz yürekten bir konuşma yaptık ve çoğu kez sessiz kaldıysak da birbirimizi anladık. Bunun benim için kolay olmadığını bildiğini, beni anladığını ve istemediğim biriyle beni evlendirmek niyetinde olmadığını söyledi.

"Hiçbirini zorlamadım, seni de zorlamayacağım" dedi.

Bütün istediği evlilik fikrini dikkate almam, bekârlığın benim için ne kadar anlamsız olacağını düşünmemdi. Eminim kafasındaki, kız kardeşinin sürdüğü türden bir hayattı. Orada oturmuş kendimi savunmaya çalışırken, benden zaman geçip yaşlandığımda olacakları hayal etmemi istedi. Rahatsızlandığımda bana kim bakacaktı? Kendimi bir huzurevinde hayal ettim ve birden bekârlık gözüme eskisi kadar cazip görünmemeye başladı.

Ona düşüncelerimi açıkladım. Beni *bıyıklı bir adamla* evlendirmeyeceği yönünde temin etti.

"Kiminle istersen onunla evlen. Renginin ne olduğu, nesi olduğu ya da olmadığı, nereli olduğu umurumda değil. Tek istediğim bir Müslüman'la evlenmen; çünkü Kıyamet Günü çocukların babalarının kim olduğuna göre yeniden dirilecek."

Babam muazzam bir adam, dindar bir Müslüman'dı. Eğer onunla vakit geçirseydiniz, ilerici, liberal, entelektüel biri olduğunu anlardınız ve *dindar bir Müslüman*'a dair kafanızdaki tüm yargılar anında silinirdi. Olağanüstü biriydi; zaman zaman başıma gelen kötü şeylere ya da acılara, babam olan bu harika insan tarafından kutsandığımı bildiğim için katlanabildiğim olmuştur. Ve çocuklarım olduğunda bu inayeti onlara da geçirebilecektim; çünkü onların damarlarında da babamın kanı dolaşacaktı.

Oradayken, kameramanın *"yakın plan ile uzak plan"* arasındaki farkı bilmediği, incelikten uzak bir düğün videosu istemediğimi de söyledim. Kabul etti. Düğünüme tanımadığım 36.478 kişinin gelmesini de istemiyordum. Kabul etti.

"Altın takılmasını da istemiyorum, baba."

"Sen nasıl istersen."

"Sadece yemin."

"Onu buldun galiba."

"Bulacağım."

(Belli ki o günlerde biraz iyimserdim.)

6
Bana Bir "Poz" Gönder

Gerçekten nefret ettiğim şey ne biliyor musun? dedim bir akşam, Varşa ile birlikte oturmuş, aylık *bana hayatında neler olup bittiğini anlat* toplantılarından birini yaparken.

"Hayır; ama herhalde bunu söylemek üzeresin."

"*Poz* sözcüğünden nefret etmeye başlıyorum. Bu erkeklerin hepsi fotoğraf istiyor. Niye *fotoğraf* demiyorlar? Bu *poz* da ne oluyor böyle?"

"Böyle söylemen komik" diye yanıt verdi. "Punit de birini arıyor ve o da kendisinden *poz* istenmesine hasta oluyor. Kadınların onun hakkında hiçbir şey sormadan, doğrudan, *İlanıma yanıt verdiğin için teşekkürler. İşte e-posta adresim. Bana bir poz gönder*, dediklerini söylüyor."

O günden itibaren, "*poz*" sözcüğü aramızda bayağı bir nam saldı.

Birisi bana mesaj yazıp ailesi için bir *poz* gönderip gönderemeyeceğimi bile sordu. Ne yazık ki herhangi bir aileyle evlenmeyi ummuyordum; bu yüzden mesajı, geri kalan "bana bir *poz*" gönder ricalarının da sonu oldu; yallah, doğrudan ret kovasına. Adam ne kadar mükemmel olursa olsun, bu ibareyi kullandı mı bedenim uyuşmaya başlıyordu. Bazı insanlar bunun zorunlu olduğunu söylediğinde, sormak istiyorum; bir noktada bu uluslararası yasaların ihlali olmuyor mu?

Görünüş faktörü sürecin ayrılmaz bir parçasıdır ve hiç kimse bunun önemsiz olduğunu iddia edemez, etmemelidir de. Öte yandan, kişiliğin de hesaba katılacak bir şey olduğuna inanmak benim hoşuma gidiyor; yoksa inanılmaz derecede hüzün verici bir dünyada yaşıyor olurduk. Ama keşfetmeye başladığım küçük düşürücü gerçeklik buydu.

Aramaya ilk başladığımda, fotoğraf alıp verme fikri önüme büyük bir sorun olarak dikildi; çünkü nasıl gülüneceğini bilmiyordum (dalga geçmiyorum). Ayrıca fotoğrafların sizi hiç istemediğiniz anlarda yakalamak gibi kötü bir alışkanlığı da var. Sizin anlayacağınız, sıkışıp kalmıştım. Herhangi birine gönderebileceğim doğru düzgün tek bir fotoğrafım bile yoktu. Daha önemlisi, ablam, fotoğraflarını erkeklere –aralarında her türden kafadan çatlağın da bulunduğu, tamamen yabancı kişilere– göndermek zorunda kalan kadınların, nasıl da çaresiz ve kötü durumda olduğundan bahsediyordu. Kafadan çatlaklık meselesi bayağı doğru gibiydi; ama ablam şu eski düşünce okulundandı ve onun fikrine göre, bir kızın yabancı erkeklere fotoğraf göndererek *kendini göstermesi* hiç de ahlaklı bir davranış değildi. Benden ne şekilde bir koca adayı bulmamı beklediğini hiç bilmiyorum; ama bu benim içime bayağı korku salmıştı.

Kendi başıma birini arayarak zaten utanç verici bir şey yapıyordum. Her Tahir'e, Danyal'a, Harun'a bir fotoğraf göndererek işleri ailem için daha da kötüleştirmek zorunda mıydım? Böyle bir riske giremezdim. Bu yüzden... tüm dünya görsün diye fotoğrafımı profilime koydum. Site yöneticileri fotoğraflı profillerin yüzde yetmiş daha fazla yanıtlandığını söyleyerek, biraz da reklam yutturmacasıyla beni ikna ettiler; ve dürüst olmak gerekirse, bakmaya başlayalı bir-

kaç ay olmasına rağmen evdeki herkes düğün pastasının ne zaman sipariş edileceğini bilmek istiyordu.

Ayrıca, Reşma Teyze'nin, kızlarının koca aramak için utanmaz arlanmaz "*In*-ter-Net"e kaydolduğunu bilip bilmediklerini öğrenmek üzere yakında bizim eve telefon açacağından da haberdardım. Çünkü Reşma Teyze'nin yan komşusu Razia'nın, Bristol'de bir arkadaşı vardı ve onun ikinci kuzeninin kızının oğlu profilleri tararken benim fotoğrafıma denk gelmişti. Reşma Teyze, anatominin bir yerindeki diken gibidir; bir yerlerde bir Reşma Teyze tanıyan herkese buradan en derin sempatilerimi iletiyorum.

Ama Reşma Teyze'nin bombası kendi elinde patladı; çünkü internete girip izlerimi gizledim. Fotoğraf yolladığım sitede, ayrıntıları senin kendinin mi yoksa ailenin mi yolladığını belirten, doldurulması zorunlu bir yer vardı. Hem kızılötesi Reşma radarından kaçabilmek için, hem de itibarlı olsun diye, burada "ebeveyn" seçeneğini işaretlemiştim.

"*Kızımıza saygın bir eş arıyoruz*" ilanıma ilk yanıt "*erkek kardeşimize saygın bir eş arıyoruz*"dan geldi. Sanırım sitede bir problem vardı; çünkü ABD'de "ağabeyim ve yengemle" yaşadığımı sanıyorlardı. Yollanan profillerde bir karışıklık olduğunu, profil numaramın onların belirttiği profile ve tanıma uymadığını söylediğimde, mesajı yazanlar biraz küçümseyen bir havaya büründüler. Gene de neden böyle olduğunu bilmiyorum; çünkü ben sadece İngiltere içinden yanıt almak istediğimi açıkça belirtmiştim, onların ABD'den yanıt yazması benim hatam değildi; belki de sitede bir sorun vardı yahut başka birisiyle temas kurmak isterken yanlışlıkla benim profilime tıklamışlardı.

Suçlanacak bir şey yapmadığım halde beni gene de "affettikten" sonra, müstakbel kocamın sözde erkek kardeşi şimdi koca adayım olmuştu. Artık "*erkek kardeşimiz için bir eş arıyoruz*" un yerini, "*kendim için kız kardeşinizle ilgileniyorum*" almıştı. Kafam daha da karışmış bir halde, bir kez daha, kendi kendimin kız kardeşi değil, ebeveyni olduğumu belirttim. Belki şaşıracaksınız ama, sonunda bu adamla evlenmedim.

Belki de onun peşini bırakmamalıydım; çünkü en büyük kâbusum gerçek oluyordu. Yüzlerce kişi profilimi gördüğü halde, kimse benimle temasa geçmemişti. Sonra bir yanıt geldi:

"Kızınız *maşallah* pek güzel."

Yanıt ABD'den gelmişti; ama gerçekten, yurtdışından bir ilişki daha istemiyordum. Sırf Watford'dan daha uzağa gitmek bile yeterince kötüydü; üstüne bir de arkadaşlarımı ve ailemi görmek için aradaki suyu geçme düşüncesi eklenince kan basıncım yükseliyordu. Ayrıca yüzlerce kişi arasında *kızımın* (aslında tabii ki benim) güzel olduğunu düşünen yegâne kişi oydu; onda kesin bir sorun vardı. Güzel bulunmamak, kimseden yanıt almamak moral bozucuydu fakat bu adamın görünüşü es geçebilmesi rahatlatıcı bir şeydi; belki de dünyada fiziksel görünüşe takıntılı olmayan erkekler de vardı. Burada şunu açıklığa kavuşturmalıyım. Gönderdiğim fotoğrafın normal, sıradan bir fotoğraf olduğunu biliyorsunuz. Bilinçli olarak böyle yapmış, "boyanıp, süslenmiş" olduğum bir fotoğrafımı göndermeyi reddetmiştim. Erkekler, "boyanıp, süslenmiş" haldeki fotoğraflarını göndermediklerine göre, ben de kadınların böyle bir şey yapması için sebep göremiyordum. Yaşamının çoğunu benimle geçirecek birini istediğime göre, adam her sabah uyandığında karşılaşacağı şeyi görmeliydi. Makyaj malzemeleriyle nefes kesici görünen birine herkes bakabilir; ama birlikte olacağım erkeğin beni olduğum gibi, ben olduğum için beğenmesini istiyordum. Olabileceğim hali beğenen birini değil, beni ben olduğum için isteyen bir erkek arıyordum. Beni ilginç, sevimli, zeki, şefkatli, dürüst, sıcakkanlı, cazibeli, çekici ve benzeri daha bir sürü zevk verici sıfatla anan bir erkek; işte o benim erkeğim olacaktı.

Ben bir mükâfat değildim ve öyle görülmek de istemiyordum. Ben olduğum halimden memnunum. Yaratılmış olduğum halim bana gayet iyi geliyor. Onu ister gizle ister göster, güzellik güzelliktir; ben de gerçek güzelliğim için arzulanmak istiyordum. Bir süper model değilim; ama en büyük isteğim, görünüşümden bir şeyler kaybetsem de kendimi gene *güzel* görebilmek ve öyle görülmek. Durum işte bu kadar basit.

Belki bir ütopyada yaşıyorum; ama nefes kesici biri olsanız bile, ruhtan yoksunsanız bunun kıymetsiz olduğuna inanıyorum. Skalanın diğer ucunda ise sıcakkanlı ama vasat görünüme sahip biri var; onu tanıdıkça ilk gördüğünüz zamankinden çok daha çekici bulabi-

lirsiniz. Fotoğraf istemememin sebebi bu. Çok kez erkekler fotoğraf göndermeyi teklif ettiler; ama ben hep yüz yüze görüşmeyi tercih ettim. Fotoğrafı kabul ettiğim durumlarda, ben de bir tane gönderiyordum. Görünüşün hiç önemi yok demiyorum çünkü önemli; tabii ki önemli. Fiziksel çekim ilişkinin önemli bir parçasıdır; ama ben tanımayı, önce ve öncelikle tanımayı tercih ediyorum; bir erkeğin hoşluğu entelektüelliğinde, karşılıklı kurulan ilişkinin niteliğinde yatabilir. Görünüş bunlardan sonra gelir. Norm *telefon, fotoğraf* iken *e-posta, telefon, fotoğraf* sıralamasını izleyen yegâne antika insan sanırım bendim.

Bana, *"Mesaj yazmak zahmetli bir iş"* , *"Mesaj yazmak ve almak istemiyorum"* ,*"Mesajlaşmak vakit kaybı"* denildi. Belki de o insanlar haklıydı, onların bakış açısını anlayabiliyorum; ama sanırım bu neyin peşinde olduğuna ve listende üst sıralarda neyin bulunduğuna bağlı. Benim için ilk şey ve çok daha öncelik taşıyan şey, bir erkeğin yazış tarzıydı. Bu yüzden şöyle bir cevap aldığımda ne kadar memnun olduğumu hayal edebilirsiniz:

> "Ben öncelikle e-postayı tercih ediyorum. Eğer birbirimizi ilgi çekici bulursak, ondan sonra fotoğraf gönderebilir, hatta konuşabiliriz!!!"

Bu koca adayı hayli ilginçti; daha da iyi olan, onun da beni ilginç bulmasıydı (bunun daima yardımı olur). Birkaç kez mesajlaştık; karakterini gerçekten sezebiliyordum. Gene de ona bir fotoğraf gönderene dek benimle telefonda konuşmak istemedi. Bu beni biraz hayal kırıklığına uğratmıştı; çünkü onu çekici bulmuş olsam bile, eğer sesinde aynı şeyi yakalayamazsam bu ilişkiyi sürdürmek istemeyecektim. Bir erkek beni sesiyle fethetmeliydi, bu şarttı.

Reddetmesi cesaretimi kırdı; ama bir eş ararken kafamızdaki gereklilikler tablosunun "bütün kutularını işaretlemeyi" her zaman beceremeyeceğimi biliyordum ve bunu kabullenmiştim. Uzlaşmaya hazırdım. Ona doğal fotoğraf meselesini açıkladım. *Eğer istiyorsam* öyle bir fotoğrafımı göndermemi söyledi. İstiyordum ve öyle yaptım.

Şansa bakın ki, o hafta sonu bir arkadaşımın düğünü vardı. Alnı-

ma zımbalanmış şöyle bir ilanla ortaya çıkmam gerekeceğini biliyordum: *"Hayır, evli değilim. Evet, evlenmeye biraz yaklaşıyorum."* Bu beni, hâlâ niçin evlenmediğim yollu o korkunç sorulardan ve sonra da insanların yorumları sanki canımı sıkmıyormuş gibi yapıp oturmaktan korumuş olacaktı.

O gün *bayağı yakıcı* göründüğümü kabul etmeliyim (anlayacağınız üzere tamamen nesnel ve önyargısız bir fikirdi bu) ve fotoğraflar çekildi. *İncelemesi* için bu fotoğrafları göndermemi istedi. İlk fotoğrafımı gönderdikten sonra ondan hiç ses çıkmadı. Böyle zeki ve nazik görünen birinin, rica ettiğim üzere kısa bir mesaj yazma nezaketini bile göstermemesi canımı sıkmıştı. Üzerine gidince sonunda bir yanıt yazdı ve "ilk elemeleri" geçtiğimi belirtti; şimdi ona düğün fotoğraflarını göndermeliydim. İlginçtir ki, o bana fotoğrafını göndermemişti. Ben gönderdiğimde, karşılığında onun da bana kendi fotoğrafını göndereceği konusunda anlaşmıştık oysa. Ama o, anlaşmaya uymadı.

Sonra anladım ki, düğün fotoğraflarını gönderene kadar bana kendi fotoğrafını göndermeye niyeti yoktu. Hatta o zaman bile gönderip göndermemesi, o fotoğraflarda da beni çekici bulmasına bağlıydı. İkincisi, ben çok fazla, istediğimden ve niyetlendiğimden bile çok taviz vermiştim. Ona *süper yakıcı* fotoğrafları göndererek tabii ki doğal halimle göründüğüm fotoğrafın amacına ihanet edecektim. Bunu bu kadar önemsememin tek sebebi, benim en doğal halimi yansıtmasıydı. Bazen ortalıkta hiç makyajsız dolaştığım olurdu ve şüphesiz, makyajsız evin dışına adım atmayan, hatta kapı bile açmayan o kızlardan biri değilim. Ne yazık ki, daha başlangıçta fark ettiğim gibi, görünüş onun için çok önemliydi ve kollarındaki kadının tüm erkeklerin hayallerini süsleyen biri olduğuna ikna olmadan bu ilişkiyi sürdürmeyecekti. Maalesef, ben sadece tek bir erkeğin hayallerini süslemek istiyordum.

"Fotoğrafını değiştir" diye dürtüklerdi beni Varşa ara sıra. "Fotoğrafın güzel; ama biliyorsun erkekler bizden farklı."

"Ama Varşa, ben bu fotoğrafı çok beğeniyorum" diye karşı çıkıyordum ona.

Belki gerçekten de imkânsızı istiyordum. Ama kalbimin en derinlerinde bu dünyada görünüşe takıntılı olmayan insanların bulunduğunu bilmeye ihtiyacım vardı. Düzinelercesi ilgi gösterdi, düzinelercesi mesaj yazdı, hatta düzinelercesi benimle konuştu. Bana ne kadar iyi bir yazar olduğumu, benimle konuşmayı ne kadar rahatlatıcı, beni ne kadar cazibeli bulduklarını söylediler; ama fotoğrafımı gönderir göndermez bir daha yanıt vermediler. Bazılarını zaten yaramaz insanlar olduğunu düşünerek önemsemedim. Ama (*"poz"* sözcüğünün yanı sıra) tahammül edemediğim bir şey var ki, o da insanların, karşılarındaki kişinin, onunla ilgilenmediğini kendiliğinden anlamasını bekleyerek yanıt yazmaması. Bundan nefret ediyorum. Gerçekten nefret ediyorum.

Arkadaşlarla bunu pek çok kez tartıştık; ortaya çıkan genel kanı, birisi çıkıp onlara, "Özür dilerim... ben sizi çekici bulmadım" dese allak bullak olacakları yönündeydi. Bunda o kadar korkunç ne vardı ki?! Karşımıza çıkan her insanı etkileyebilmemize imkân yok; eğer biri sizi çekici bulmazsa, bu oturup ağlanacak bir şey değildir. Bence erkeklerin tümüne hiç çekici gelmeyip de, seninle hayatını birleştiren erkeğe çok çekici gelmek harika bir şey. Vakit ayırıp mesajlarıma yanıt veren insanları her zaman takdir ettim. Bu "ya... ise"ler olmaksızın yoluna devam edebilmene çok yardımcı oluyor. İlk başlarda bunu duymak zor geliyor. *"Teşekkürler ama hayır."* Fakat zaman geçtikçe reddedilmeye alıştım ve şaşırtıcıdır, bu artık canımı yakmamaya başladı. Aslında beni daha da güçlendirdi. Ne sunmak zorunda olduğumu biliyordum. Fiziksel görünüşüm benim sadece bir parçamdı ve kendime olan güvenim arttı.

Tabii ki bu küçük deneyim aynı zamanda ilgi çekiciydi. Benimle konuşmanın ne kadar eğlenceli olduğunu söyleyen biri vardı; ben *koca bir kahkahaydım*. Profilinde fotoğrafı vardı ve benim neye benzediğimi bilmesi adil olacaktı. Bu adil bir istekti. Fakat yaşam tarzımızın ve hayata bakışımızın taban tabana zıt olduğunu da biliyordum; onunla yürütemezdim. Gene de ricası haklıydı; bu yüzden ona profilimdeki fotoğrafı gönderdim. Ah, ne sürpriz! Onunla bir daha hiç konuşmadık.

Yaklaşık dört ay sonra, yaptığından pişmanlık duyduğunu belir-

ten bir mesaj gönderdi. Benimle konuşmaktan çok zevk alıyordu ve görünüşün her şey olmadığını fark etmişti. Karşılaştığı hemen her kadında beni arıyordu. Bunlar tabii ki gönül okşayıcı laflardı; ama ne yazık ki o benim "kalemim" değildi. Bana onların *kalemi* olmadığımı söyleyen çok sayıda kişi yitirdim. Bunun için Tanrı'ya minnettarım. Aslına bakarsak, ben birinin kalemi olmaktansa yazı takımı olmayı tercih ederim. (Üzülme, isim haklarını alacaksın.) *Okurlar son cümleyi muhtemelen anlamayacak; ama o cümlenin kendisine yazıldığı kişi ne demek istediğimi biliyor...*

"Belki de fotoğrafını değiştirme zamanı geldi?" Varşa aklına estikçe böyle diyordu. Ama o bunu ne kadar çok önerdiyse, ben o kadar çok direndim. Doğal fotoğrafla ilgili inatçı tutumumdan dolayı belki de bir sürü iyi adamı kaçırıyordum; ama bu kalbimin en derinlerinde hissettiğim bir şeydi. Erkeklerden muhteşem mesajlar alıyordum; ama fotoğraf aşamasına gelince her şey bitiveriyordu. Profilimi ABD'den gören o kişide de durum aynen böyle oldu. Mesajları sadece İngiltere'den gelenleri alacak şekilde filtrelediğimden, benimle bağlantı kuramamıştı. Sonra yeni bir profil yaratmış, sırf benimle tekrar temas kurabilmek için bulunduğu yeri farklı işaretlemişti. Bunu bana söylediğinde, sırf benimle iletişim kurabilmek için bu kadar uğraşmış olmasından etkilendim. Belli ki onu sözlerimle fethetmiştim ve benim "*O Kişi*" olduğuma ikna olmuştu. Sonra fotoğrafı gördü ve ben artık "*O Kişi*" değildim.

Derken, bütün bu iniş çıkışlardan bıkıp usandığım bir noktaya geldim. Normlara uygun davranmaya ve daha ilk mesajda fotoğrafımı göndermeye karar verdim. Erkekler önce fotoğraf istediğine göre, istediklerini en başta alacaklardı. Beklediğim gibi, hiç kimseden yanıt gelmedi; fakat bir gün posta kutumda bir mesaj buldum:

> "Hey oradaki, doğal fotoğrafın çok etkileyici... Tam benlik... güzel..."

Sonrasında kendinden bahsederek devam ediyordu. Tabii ki ben

bununla ilgilenmedim. İngiltere'de fotoğrafımı beğenen bir erkek çıktı diye bir parti verip *laddu* (bir Asya tatlısı) dağıtacak değildim! Bir kadın arkadaşı ona birini bulmaya karar vermiş (sanırım biz kadın arkadaşlar çok yüce gönüllüyüz); bu yüzden onun adına bir profil yazıp göndermişti. Yazdığım yanıtı ona iletmişti. Mesajımı birilerinin dikkatle incelemesinden tedirgin miydim, emin değilim ama dert değildi; fotoğrafımı gördükten sonra kalbi durmamıştı ya, bu bana yeterdi.

Bazen şu romantizm engelinin asla aşılamayacağını içten içe bilirsin. Birkaç kez konuştuk; rahat konuşmalar olmasına rağmen gene de ardından bir şey gelmeyeceğini biliyordum. Bana fotoğrafını gönderdi; başlangıçta pek hoşuma gitmemişti. Onunla nasıl romantik olunabileceğini hayal edemiyordum. Suratında şu *"Çok iyi arkadaş olacağız"* bakışı vardı; ama keşfetmeye istekliydim. Buluştuk ve sezgilerim doğru çıktı; onunla arkadaşlıktan öte bir ilişki ihtimalini düşünmek bile insana uygunsuz geliyordu. Üstelik ikimiz çok farklı dünyalardandık. O oldukça liberal bir ortamda yetişmişti ve beni huzursuz eden Pakistan'a sevgi besliyordu. Babasının işi dolayısıyla yaşamının çoğunu dünyanın çeşitli yerlerindeki okullarda geçirmişti, hayata bakışı benimkinden farklıydı. Niye çantamı toplayıp, düşlerimin peşinden giderek yurtdışında yaşamadığımı anlayamıyordu. Sanırım beni kendini özgürleştirmeye ihtiyacı olan, bastırılmış bir kız olarak görüyordu. Ama avizelerden sallanmak hiçbir zaman benim tarzım olmadı. Daha önce hiç Asyalı, bilhassa Pakistanlı bir kızla birlikte olmamıştı; o yüzden anlayamamasını hoş gördüm.

O ana dek kimseyi bulamadığımın bilinciyle yenilgiyi kabullenmiştim. Sonra bir gün yolum, profilinde *"Beni nerede yakalayacağını görmek için kısmeti sınayacağım"* yazan biriyle kesişti.

Eh, kısmet onu bana getirmişti.

7
Ol (ma) mak

Kader tuhaf bir şey. Ya suratına bir tane patlatıyor ya da elinden tutup sana yol gösteriyor. Hangisi gerçekleşirse gerçekleşsin kesin olan bir şey var: Sonunda seni buluyor. Bir yerde. Bir şekilde.

İlk "umutsuzca aranıyor" ilanımı koyduktan sonra, yayımlanıp yayımlanmadığını görmek için kontrol ettim. Şans eseri, benimkinin hemen üstündeki bir ilanı fark ettim. O da bir kadın tarafından, bir gün önce konmuştu. Onunla iyi anlaşacağını sandığım birini tanıyordum; uslanmaz bir çöpçatan olarak, bu kişiyle buluşmak ister mi diye sormak için onunla temas kurdum. Arkadaş olduk ve sonunda beni birkaç arkadaşıyla tanıştırdı; işte onu böylece tanıdım.

Olumsuz bir başlangıç yapmıştık. Beni, özellikle de Pakistan kül-

türünün belli yönlerine getirdiğim eleştirileri onaylamadığını açıkça belirtmişti. Ben kendimi *Britanyalı* olarak tanımlıyordum; o buna karşıydı. Beni her türden şeyle suçladı, özellikle de olmadığım bir şey olmaya çalışmakla. Meselenin ne olduğunu anlamamıştım; ben (pasaportumda yazdığı gibi) Britanyalı olduğumu söylemiştim. *İngiliz*'im dememiştim; ama bir şekilde, ona göre bunu söylemek suçtu. Onu anavatan gerçekleriyle daha fazla yüzleşmeye zorladım ve tabii ki, tahmin ettiğim gibi, kişisel saldırılarla karşılık verdi. Bir yıl boyunca ara sıra görüştük ve zaman içinde onun sözlerine daha hoşgörülü yaklaştım. Nahif ve budalaydım; galiba daha çok ikincisiydim.

O da bir eş arıyordu. Artık, çarpışmak üzere olan nükleer silahları andırmıyorduk. Bana kendi evlilik ilanını gösterdi ve yurtdışına gidip, orada mütevazı bir hayat sürmekten bahsetti. İlk başta, materyalist olmayan birini aradığı için böyle olduğunu sanıyordum; hangi kadının bunu önemsemeyebileceğini düşünmek yıldırıcıydı. Ona yaklaştım; ama başka biriyle "konuşuyordu". Dolayısıyla bu, meselenin sonu oldu. Aradan aylar geçti ve bağlantımız tamamen koptu.

Sonra bir gün ondan bir mesaj aldım; böylece iletişimin yolu bir kez daha açılmış oldu. Herkesin beni reddetmesine sebep olan şu doğal fotoğrafımı görmek istediğini söyledi. Haftalar sonra bana evlenme teklif etti. Bu çocuk gerçek olamayacak kadar iyi miydi? Bu sevgi benim aradığım sevgi miydi?

"*Mein tumhey goşt nahin deh sakta. Sirf toh vakat daal ka vaada kar sakta hoohn*" ["Sana her gün bal börek yediremem belki; ama günde iki kez mercimek yedirebileceğimi garanti ediyorum"] dedi. "Bir diplomam yok; yaşayacak bir evim, harika bir arabam da yok."

"Bunların hiçbiri benim için önemli değil; eğer beni seversen bu bana yeter" oldu benim yanıtım. Böylece onun evlenme teklifini kabul etmiş oldum.

İyi haberleri vermek üzere ablamın evine gittiğimde, bunun bir hayli çetin olacağını düşünüyordum. Söz konusu olan, neredeyse yaptığım hiçbir şeyi beğenmeyen ablamdı. Bazı şeyler sanki gerçekte yokmuş gibi davrandığımızdan, hayatımızda çok fazla tabu vardı.

"Ben evleniyorum" dedim ona.

Bana, sanki birinin ölüm haberini vermişim gibi duygusuz gözlerle baktı. Benim aptallığım, sanırım, sevineceğini, bana sarılıp çok memnun olduğunu söyleyeceğini beklemiş ya da bunu ummuş olmamdı. Sessizliği inciticiydi; gitmek üzere usulca mutfak iskemlesinden kalktım. Derken, nihayet konuştu.

"Adı ne?"

Öfkelenmiştim; ama ne önemi vardı ki! Artık hiçbir şeyin önemi yoktu. Kimse beni kıramazdı; çünkü beni isteyen, yaşamının geri kalanını benimle geçirecek bir erkek vardı. İlgisizliğinin yarattığı acıyı ya da kırgınlığı belli etseydim, biliyorum, bu ona karşı nefretini ateşlemekten başka işe yaramazdı. Onu tanımıyordu ama şimdiden ondan nefret ediyordu. Yoksa nefret ettiği ben miydim? Gene de sormaya başladığı tüm sorulara yanıt verdim ve bu sorgulamadan sonra oradan ayrıldım. Eve dönerken yol boyunca ağladım. Bir *"tebrik ederim"* bile dememişti.

O gece çok ağladım; sonra her şeyin yolunda gideceğine ve bana ne kadar iyi davranacağına dair kendimi temin ederek gözyaşlarımı kuruttum. Ondan başka kimsem olmadığını biliyordum. Bu adamı elimden geldiği kadar çok sevecektim çünkü şu andan itibaren o benim her şeyim olacaktı.

Hemen bunu takip eden dönem çok heyecanlı ve coşkuluydu. Tarihi belirlemek, yüzükleri ve odamızın mobilyalarını almak için alışverişe çıkmak; düğün hazırlıkları tüm hızıyla sürüyordu. Tarih yaklaştıkça daha da heyecanlı olacağımı bildiğimden, yanıma alacağım eşyalarımı şimdiden toplamış, kutulara doldurmuştum. Gidip bir televizyon bile aldım. Ailemin benim için bir şey almasını istemiyordum. Bu dünyada sahip olduğum her şeyin içinde durduğu, çirkin görünüşlü karton kutular birdenbire odamın her tarafını doldurmuştu.

Bunu görmek bütün ablalarımı gerçekten tedirgin etmişti. En büyük ablam, bu evliliği kendi başıma *ayarladığım* ve kimseye, özellikle de büyüklere danışmadığım için beni hafifmeşrep bir kadın olmakla suçluyordu. Bu biraz kafamı karıştırdı; çünkü bu adamla yaşayacak

olan bendim, büyükler değildi. Ben sadece onların gitmemi istediği olağan yolu takip etmemiş; onların yaptığı gibi kültürel ritüel aşkını paylaşmaktan kaçınmıştım. Bunu niçin anlamıyorlardı?

Birkaç akşam sonra ablam beni görmeye geldi. Üst üste yığılmış kolilelere bakıp, şöyle dedi:

"Çok fazla ileri gittiğini düşünmüyor musun?"

Onun fikrine göre, evlenmek isteyerek ve kendime birini bularak *çok ileri* gitmiştim. Aramızda nefret dolu bir tartışma geçti; ona hislerimi bir bir söyledim; hatırlayabildiğim süre zarfında bana nasıl davranmış olduğunu, mutlu haberi paylaşmak için ona gittiğimde mutluluğumu nasıl kırıcı biçimde ayaklar altına aldığını. Özür diledi ve böyle davrandığının farkında olmadığını, bundan sonra bana destek olacağını söyledi. O zaman, buna hayal edebileceğimden çok daha farklı biçimlerde ihtiyaç duyacağımı henüz bilmiyordum.

Başlangıçtaki romantizm bittikten sonra işler değişti. Farklılıklar öne çıktı ve ikimiz de çatlakları görmeye başladık. Onunla bunun hakkında, hissettiğim tedirginlik hakkında, konuşmaya çalıştım; o ise beni negatif olmakla suçladı. Öyle bir aşamaya geldik ki, bakış açımı rahat bir şekilde ifade edemez oldum. Sonuç olarak, bana gülüyor ve beni küçümsüyordu. Bu durum başlarda zararsızdı; ama sonra bunları kişiliğime yönelik saldırılar olarak görmeye başladım, özellikle de beni bir arkadaşıyla kıyasladığında.

Bunu her yaptığında, kendimi daha küçük hissediyordum. Dediğine göre, bir süredir tanıdığı bu arkadaşı fevkalade bir kadındı. Onunla ilk konuştuğunda, onu da hoş bulmuştu. Onun hakkında konuştukça, ondan duygusal olarak daha çok uzaklaştım. Aniden, kendimi yetersiz hissetmeye başlamıştım. Yurtdışında yaşamak ve çocukları orada yetiştirmekle ilgili konuşmaları beni boğuyordu. Evlilikle ilgili bütün fikirleri bana ömür boyu hapis cezası gibi gelmeye başlamıştı. Hiç istemediğim şeylerle bütün hayatım benim yerime planlanmıştı.

Onun istediği bütün bu şeyleri ben istemiyordum ki! Yaşam tarzımızın çok farklı olduğunu hep biliyordum ama bir uzlaşmaya varabileceğimizi düşünmüştüm; yani, hep bir tarafın dediği olursa o evlilik nasıl yürüyebilirdi? Yüzüme karşı güldü ve o arkadaşının sa-

hip olduğu her şeyden vazgeçmeye, hiçbir şeysiz mütevazı bir hayat sürmeye nasıl istekli olduğundan ama benim bunu yapamadığımdan dem vurmaya başladı. O arkadaşı için *taviz* falan söz konusu değildi. Ondan taviz istemek aklına bile gelmemişti.

Yavaş yavaş, güzel sözlerin yerini tartışmalar almaya başladı. Bir ilişkiyi yürütmenin kolay olmadığını biliyordum ve yürümesi için elimden geleni yapmaya kendimi hazırlamıştım; ama benim ihtiyaçlarımı hiç sormuyor, onları farz ediyordu. Ona bunu söylemeye çalıştığımda, iyi bir eğitim almış olmamı sebep olarak gösterdi. Problem buydu, eğitim beni yozlaştırmıştı. Benim *İslam'a tam anlamıyla bağlı* olmamı istiyordu. Eğer konu buysa, ben istediğim kadar bağlıydım. Ama ben *o* kız gibi değildim ve problem de buydu. Onun için *İslam'a bağlı* olanın tek bir yorumu vardı ve bu da *o* kızdı.

Bu aşamada artık "ona" dair bir şey duymak beni hasta ediyordu. O zamana dek açıkça karşı çıkmaktan kaçınmıştım; çünkü o kız onun arkadaşıydı. Düşüncelerini benimle paylaşmasını istiyordum. Eğer aklında bir şey varsa, benimle konuşabileceğini hissetmesini istiyordum. Her şeyden öte, hayatımızın geri kalanını birlikte geçirecektik; benimle konuşmazsa kiminle konuşacaktı? Fakat bu durum kontrolden çıkıyordu.

Hep onun hakkında konuşuyordu. O ne kadar da mükemmeldi; oysa ben değildim. O ne kadar da harikaydı; oysa ben değildim. O ne kadar da müthişti; oysa ben değildim. Bir keresinde ona niçin onunla değil de, hiç de mükemmel, harika ve müthiş olmayan böyle biriyle evlendiğini sordum.

Bir gece ona, "Seninle evlenemem" dedim. "Ben o kadın olamam. Hiçbir zaman onun gibi olamam."

"Onu kafaya takma. Hayatımdan çıktı" dedi. "Kendini geliştireceğine söz ver yeter; senden başka bir şey istemem."

Sevimli tavırlarıyla en nahoş anların bile üstesinden gelebiliyordu; ama dışarıdan öyle görünmese bile, yüzeyin altında derin bir dargınlık büyüyordu. Bu ne biçim bir yanıttı. *Kendini geliştireceğine söz ver yeter!* Benim neyim vardı ki? Evet, bir insan, bir birey, bir kadın olarak, zaman içinde nasıl ve hangi yönde değişeceğim tamamen bana kalmıştı. Beni olduğum gibi kabul etmenin nesi vardı? Beni kabul

edebilmesi için niye değişmem gerekiyordu?

Bunlar kafamda evirip çevirdiğim ama dile getiremediğim sorulardı. Giderek daha çok boğuluyordum. Bir keresinde bunu söylediğimde gücendi. Başa çıkamayacağım bir yoğunluğu vardı. Sürekli konuşmak istiyordu. Aslında kendisi çok konuşmuyordu ve söyleşiyi benim sürdürmem gerekiyordu. Evet, bir kadın olabilirim; ama kadınlar bile zaman zaman konuşmaktan hasta düşebilirler. Bunu kişisel olarak almaya başladı; ona kendime ait bir alana ihtiyaç duyduğumu söyledim, aynı şekilde ben de ona alan tanıyacaktım.

"Her zaman kıç kıça olamayız" dedim. "Hayatının benim yer almadığım kısımları olmalı, ben de hayatımda seninle hiç ilgisi olmayan kısımların olmasını istiyorum."

Başka türlü nasıl hayatta kalabilirdik ki? Aramıza koyacağımız sağlıklı bir mesafe birbirimizi daha iyi değerlendirebilmemizi sağlayacaktı.

"Benim kitabımda karı koca tüm zamanını birlikte geçirir" dedi.

Yalnız şu vardı ki, biz henüz karı koca değildik ve eğer ilişkimiz böyle olacaksa, durum bayağı üzücü demekti. Beni son derece bağımsız ve dediğim dedik bulabilir, son derece *Batılı* bir kafaya sahip olduğumu söyleyebilirdi.

Bu durumun yarattığı gerginlik içimde giderek büyüyordu; ama bunu tartışabileceğim kimse yoktu. Varşa evlenmek üzereydi ve olaylar öyle hızlı gelişiyordu ki, ne hissettiğimi ve nasıl hissettiğimi ifade edebilmem zordu. Dahası, şimdiye dek duygu ve düşüncelerimi önemsememeye koşullanmıştım, buna hakkım olduğu fikrine yabancıydım. Sadece bu değil, kişisel meseleler de vardı; kalbimin çok derinlerine gömdüğüm ve ilgilenmediğim şeyler. Birbirine sıkıca bağlı bir kuzenler ağının parçasıydı; ben ise yalnız büyümüştüm, sadece bizim evin sınırları içinde, dolayısıyla "sülale" sözcüğü beni tedirgin ediyordu.

Varşa'yla birkaç kez konuştuk ve ikimiz de bunu kesin bir korkaklık vakası olarak değerlendirdik. Evet. Kendimi ikna ettim: *Olması gereken buydu*. Fakat günler hızla akıp geçerken, bu gitgide zor bir hal alıyordu. Her şey korkutucu bir hızla yokuş aşağı gidiyor gibiydi.

Seçtiğimiz yüzüğü almaya gittiğimde, bir etiket hatasından ötürü

yüzüğün fiyatının bizim sandığımızdan çok daha yüksek olduğunu gördüm. Bu can sıkıcıydı; çünkü nihayet hoşuma giden bir şey bulduğum için sevinmiştim. Fiyatın farkındaydım, onu kaldıramayacağı bir yükün altına sokmak istemiyordum ve yüzüğün gerçek fiyatı ödeyebileceğimizin çok üstündeydi. Kuyumcudaki büyük velveleden sonra sorunu Tüketici Hakları'na taşıdım. Hatanın telafi edilmesi ve yüzüğü daha önce düşündüğüm fiyata satın alabilmem haftalar sonra mümkün olabildi.

Müşteri Hizmetleri'nden mektup geldiğinde, artık yüzüğe ihtiyaç yoktu. İlişkimizde artık onarılamaz bir noktaya gelmiştik. Belki ikimiz de biliyor ama kabul etmek istemiyorduk ve akıntıya kapılmış gidiyorduk. Geçmişte bize temel olan şeyler şimdi paramparça olmuştu. Tuğlalar sağlamdı ama çimento onları bir arada tutacak denli güçlü değildi; fırtınalar nazik yapıyı dağıtmıştı.

Beni neredeyse kişiliksizleştirdi ya da en azından, olduğum kişiyi kabul etmeyi reddetti. Sonuçta bütün halim tavrım değişti. Evlilik fikri bana itici gelmeye başlamıştı. Söylediğim her şeyi hiç sebepsiz reddediyordu. Birden giyim tarzımdan hoşlanmaz oldu. Saçımı da beğenmiyordu; omuzlarımın hemen altında olan saçlarım, şimdi onun isteği üzerine çok kısaydı. Urduca konuşma tarzım onu rahatsız ediyordu. Onun aksanı daha iyiydi. Ona göre ben şişmandım; bunu bana sürekli söylüyordu. Şaka olarak başlayan şey şimdi incitici bir hal almıştı. Ona bir gün, o da şişman mıydı, diye sordum.

"Hayır. Harika bir vücudu vardı" diye yanıt verdi. "Ergenlik çağında çocukları olduğuna inanmazdın."

Artık sohbetlerim de ilgisini çekmez olmuştu. Bir gün sabahın ikisinde aradı ve artık entelektüel olarak ona heyecan vermediğimi söyledi. Saat 2'de çoğu kişinin istese bile bunu yapabileceğinden şüpheliydim.

"Ama o yapabiliyordu" dedi. "Nasıl yapacağını her zaman biliyordu. Bir kase meyveyi bile alır İslam'la ilişkilendirirdi. İnanılmazdı."

Eh, o bu kadar inanılmazsa, burada benimle işi neydi? Diyelim ki entelektüel olarak onu heyecanlandırmıyordum; peki ya o hiç durup entelektüel olarak beni heyecanlandırmıyor olabileceğini düşünmüş müydü? Kendisinin çok fazla konuşmadığını ve sohbeti genelde

onun sürdürdüğünü söyledi. Saatin ikisinde bunun hiç umurumda olmadığını söyledim ve telefonu kapattım.

Sanırım bunun için beni hiç affetmedi. O gece sesinde nefret hissetmiştim. Ona karşı çıkmamdan nefret ediyordu; ama hep o arkadaşının kendisine ne kadar karşı çıktığını ama eline bir şey geçmediğini, dolayısıyla benim de asla kazanamayacağımı söylüyordu. Onun hayatında fiziksel olarak bulunmayabilirdi ama bizim ilişkimizin tam ortasındaydı, capcanlıydı.

Annesi o kadını tanıyıp tanımadığımı sorduğunda, ilk kez bu "arkadaş"ın gerçekten bir arkadaş olmayabileceğinden şüphe ettim. *Bana bunu şimdi niye soruyordu?* Başlangıçta kafama takmadım. Anlatılanlara göre, sevimli bir kadındı ve annesi onunla dosttu. Ne dost canlısı insanlar değil mi? Karşılaştıkları insanlarla dost oluyorlar. Bir süre sonra, yollarımızın çakışmasını engellemek için ellerinden geleni yapacakları aşikâr bir hal aldı. Bu ipuçları, patlak vermeye hazırlanan ve ailelerimizin resmen tanışma vakti yaklaştıkça iyice şiddetlenen büyük bir fırtınanın küçük küçük emareleriydi.

Ailesinin benim ailemi görmeye geleceği günün sabahı, bahçede düşüncelerimle baş başa oturdum. Bu evin artık benim evim olmayacağını o an fark ettim. Onu artık "yuvam" olarak görmeyecek, öyle adlandırmayacaktım. Bana teklif ettiği şeyi düşününce aklım başımdan gitti. Aylar önce olsa bu beni tedirgin ederdi; ama şimdi kanımı donduruyordu. Tamam, biriyle evlenmeyi kabul etmek insanın hayatında büyük değişiklik yaratıyor; ama artık bu değişiklik benim hoşuma giden bir şey değildi. Bana sunduğu hayat kendimi kökten değiştirmemi gerektirecekti. Bu pek hoşa gidecek bir şey değildi.

Ben kısıtlamalarla yetiştirilmemiştim. Kendi tercihlerimi yapmakta serbesttim; hayatımda *şunu yapmalısın, bunu yapmalısın* diyen biri hiç olmamıştı. Babam bize her zaman seçme hakkı tanımıştı. Fikrinin ve tercihinin ne olduğunu hep açıkça ortaya koymuş ama sonunda hep bizim yargılarımıza güvenmişti. Sonunda başarısız olursak, bunun çok önemli olmadığını, değerli bir tecrübe kazandığımızı söylerdi.

Üniversite son sınıftayken üç erkekle aynı dairede kaldım. Bu du-

rumu yaşamış herkes kampusta kalmanın ne kadar avantajlı olduğunu, son sınıftayken bunun hayatı nasıl kolaylaştırdığını bilir. Odamdan çıkacak ve dört dakikadan daha kısa süre içinde amfide olacaktım... aynı talepleri olan birilerini bulmak bir nimetti.

Ablam, dairede iki kız daha kalacak olmasına ve her odanın kendine ait banyosu bulunmasına rağmen buna şiddetle karşı çıktı.

"Babam asla izin vermez" dedi.

Babama gittim, durumu açıkladım ve eğer izin vermezse başka yer bakacağımı söyledim. Bu bana tahsis edebilecekleri yegâne odaydı ve çok şanslıydım; çünkü çoğu kişinin kampus içinde kalacak yer bulamadığını biliyordum.

"Ben kızımı tanıyorum ve ona güveniyorum" dedi ablalarıma. "Orada kalmana itirazım yok" dedi bana. "Bu senin son yılın; kendin için en iyi olanı sen bilirsin."

Babamla çok sık konuşmazdık; ama ne zaman konuşsak beni gözyaşları içinde bırakırdı. Çocuk yetiştirme söz konusu olunca ben babamı örnek alırım; onun beni yetiştirme biçiminden gurur duyarım. Doğal olarak, ben de çocuklarımı aynı şekilde yetiştirmek isterim. Öte yandan, müstakbel kocamla çocuk yetiştirme konusundaki fikirlerimiz taban tabana zıttı; o tam tersi yönde düşünüyordu.

Bu kargaşa içinde o gözyaşlarını hatırladım; onları çok iyi hatırladım. Hadi ben nasıl bir hayat yaşamak zorunda kalacağımı umursamıyordum; iyi de, çocuklarımın hayatı nasıl olacaktı?

Bu adamdan çocuk sahibi olma fikri bende öfke uyandırmaya başlamıştı.

"Çocuklarımı bu ülkede büyüteceğimi mi düşünüyorsun?" diyordu bana.

Yurtdışında yaşamayı, çocuklarını orada büyütmeyi planlıyordu. Pakistan'a ya da başka bir "*Müslüman*" ülkeye yerleşecek, orada bir yetimhane inşa ettirecekti. Beni İslam karşıtı olmakla suçluyordu. İngiltere'yi sevmekle köklerime ihanet ediyordum.

"Ama burası benim yurdum" diyordum.

"Ama benim değil" diye yanıtlıyordu.

Eğer ona saygı duymayacaksam, o bana saygının zerresini bile duyamazdı. Aramızdaki farklılıkların farkındaydım; ama bir budala

gibi, birer yetişkin olarak, benzerliklerimize dayanak bu farklılıklardan zevk alacağımızı düşünüyordum. Ne kadar yanılmışım!

Benimle ilgili hiçbir şeyin ona zevk vermediği ortaya çıktı. Problem de zaten buydu.

Yıllar içinde, çalışma fikrinden nefret etmiştim; bütün istediğim evde oturup aileme bakmaktı. Tam da bunu yapmak üzereyken, şimdi tam tersini ister olmuştum. Çalışmak istiyordum; bu yüzden evlilik tarihini altı ay, belki bir yıl ileri atacak, bu sırada hayatımda yapmak istediğim şeyleri yapacaktım. Aniden, yurtdışına gitme ve bunları orada gerçekleştirme düşüncesi hasıl olmuştu. Hissettiklerimi ona açıklayamıyordum. Sadece uzaklaşmak, beni kimsenin tanımadığı bir yere gitmek istiyordum. Onunla konuşmaya çalıştıkça, her şey daha beter oluyordu. Bana ültimatom üstüne ültimatom veriyordu; düşlerimle onun arasına sıkışıp kalmıştım. Bir zamanlar o da bu düşlerin bir parçasıydı ama şimdi onlardan ayrılmıştı ve ben içime kapanıyordum.

Muhtemelen onun için de çok zordu, bunu biliyordum; yani onun da bana karşı bir şeyler hissettiğini varsaydığımda öyle olmalıydı. İçime kapanarak onu incitmek niyetinde değildim; ama bir şekilde her şey benim hatamdı ve savaşmaktan yorulmuştum.

Paramparça olmuştum. Bir yandan bunu istiyordum; iyi bir adamdı, pek çok olumlu özelliği vardı. Bir gün yürürken gül satan birinin yanından geçiyorduk. Adam bize yaklaştı ve o da bana bir gül aldı; sonra yürüyüp gittik. Adam arkamızdan geldi ve verdiği paraya en az beş gül alabileceğini söyledi; ama o, gülleri istemedi. Çiçekçi bu jestten çok etkilenmiş olacak ki, bana bir gül daha verdi ve "*Çok iyi bir adam seçmişsin*" dedi.

Ama öte yandan, bana teklif ettiği şeyden mutlu değildim. Hem karısı hem annesi olmamı istiyordu; ikisine de itirazım yoktu ama o ikisine de çok fazla şart koşuyordu. Evde oturacaktım, ki bu benim için pek dert değildi; ama ardından kısıtlayıcı koşullar sıralamaya başlıyordu ve o ne kadar koşul sıralarsa ben o kadar geri çekiliyordum.

Belki de aramızdaki dikenlerden biri, benim bir internet sitesinin

bülteninde yazıyor olmamdı. Bundan nefret ediyordu. Sık sık, gönderdiğim yazıların ne kadar eğlenceli olduğunu belirten mesajlar alıyordum. Ama o bunu hor görüyordu.

"Evlendikten sonra orada yazmayacaksın" diyordu.

Beni çok daha *sahne gerisinde* bir role çekmek istiyordu ve bu benim için planladığı hayatı çok iyi özetliyordu. Bir keresinde, yazmayı bırakmaya henüz hazır değilim diyerek, ondan bunu rica ettim. Sıkı bir karşı çıkış olarak başlayan şey gözyaşlarıyla bitti; ne kadar direnirsem direneyim direncimi kırmayı her seferinde beceriyordu.

"Çocuk hikâyeleri yazabilirsin" dedi bana.

Çocuk hikâyeleri yazmak istemiyordum. Şimdiki şeyleri yazmaktan hoşlanıyordum ve erkek ya da kadın olsun, beni hiç tanımayan ama yazılarımı ne kadar sevdiklerini söyleyen insanlardan mesaj almak hoşuma gidiyordu. Evet, benim ve sözcüklerimin baştan çıkardığı erkeklerden evlilik teklifleri alacaktım ve bu da onu pek çok açıdan aşağılayacaktı. İlk olarak, yazdığım şeyler onun gurur duyabileceği şeylerdi. İkinci olarak, çok beğenilen biri bile olsam, onu seçmiştim. Ona olan sadakatime hiç güvenmiyordu. Ben kendimi aşırı derecede sadık bir kadın olarak gördüğümden, bu benim için iyice üzücüydü. Ama bunlar onun için hiçbir şey ifade etmiyordu.

O dönemde görüştüğüm birkaç erkek arkadaşım vardı. Hepsi de sadece internet aracılığıyla görüştüğüm kişilerdi. Buna da karşıydı.

"Erkek arkadaş yok" dedi.

Bakış açısını anlayabiliyordum; ama bana niçin güvenmiyordu? Eğer bu erkeklerin beni cezp ettiğini düşünseydim, onunla olan ilişkimi hemen bitirirdim. Onlar bana saygı duyuyorlardı ve kadınlardan oluşan daha geniş bir arkadaş çevresinin parçasıydılar.

"Ben kadınlarla temasımı tümden keseceğim" dedi.

"Ama ben senden bunu istemiyorum" dedim. "Ben hayatına girdim diye kendi hayatını yaşamayı bırakmanı istemiyorum. Evliliğin hayatı zenginleştirmesi gerekir, seni dünyanın geri kalanından koparması değil."

Benim onun kız arkadaşlarıyla bir sorunum yoktu. Onları tehdit olarak görmüyordum. Ben ona arkadaşların arkadaş olduğunu ve bir çiftin o ya da bu isim altında bir arkadaş çevresine ihtiyaç duyduğu-

nu, aksi takdirde birbirlerini boğacaklarını anlatmaya ne kadar uğraştıysam, o bunu o kadar göz ardı etti.

"Tabii, biz tartışınca kendini başkalarının kollarında bulacaksın ve başımıza gelen bu olacak."

İlle de öyle olması gerekmiyordu. Sevgimin, bağlılığımın ve ilişkimizin gücünün galip çıkacağını umut ediyordum. Ama ne dediysem fayda etmedi. Onun tek istediği beni hapsetmekti; bunu yaparak beni zavallı biri haline getirecekti ve benim zavallılığım onun hayatını zavallı bir hale dönüştürecekti.

Evlendikten sonra örtünmem gerekeceğini söyledi. *Tesettüre girme* fikri karşısında korkuyla sindim. Tesettür bazı Müslüman kadınların taktığı başörtüsüne verilen ortak ad olsa da, bana göre kolektif bir tevazuyu ve hayayı yansıtıyordu. Sanırım, *tesettür* yalnızca görünüşle ilgili değildi; aynı zamanda bir davranış biçimini de ortaya koyuyordu. Ama dönüp geriye baktığımda, bu sözcükten ve fikirden ne kadar da nefret ettiğimi hatırlıyordum. O bir yıl ya da uzun süredir *tesettürlüydü*. Daha önce tesettüre girmesini engelleyen şey işyerindeki "ırkçılık" idi. Şimdi *o* "tesettürlü olduğuna" göre, ben de "olmalıydım".

Ben özgür bir kadındım ve beni tesettüre girmeye zorlayamazdı. Şu tesettür, türban, bir baskı aracı değil de neydi? İsteklerini yerine getirmeme imkân yoktu. Kendi babamın isteklerini bile kulak ardı etmiştim; onunkileri dikkate alacağıma gerçekten inanıyor muydu? Tesettürün ne olduğunu anlamıyordum ve bir şeyleri açıklama biçimi beni artık iyice çileden çıkarıyordu. Onun ne olduğuna dair daha önceden oluşmuş fikirlerim vardı; ama o bu konuda ne kadar çok konuşursa, ben o kadar karşı oluyordum. Ona inancımın bir parçası olduğu için karşı çıkmıyordum; benim için temsil ettiği şeyden ve özellikle, bana bunu sunma biçiminden dolayı karşıydım. Bir kızımız olsa ona nasıl bir hayatı dayatacağını biliyordum.

"Kızlarımızın üniversiteye gitmesine izin vereceksin, değil mi?"

"Tabii ki."

Sonra bana Suudi Arabistan ya da başka bir yerdeki, *sadece kadınlara özel* üniversitelerden bahsediyordu. Benim kızlarım için istediğim bu DEĞİLDİ. Ben onların seçme hakkı olmasını istiyordum; is-

tedikleri gibi bir hayat yaşamalarını arzuluyordum.

Beni ürküten bir başka şey de, ki bu da dönüp dolaşıp seçme özgürlüğüne dayanıyordu, onun sülalesiydi; bu ailede on dokuz yaşın üzerinde, evli olmayan hiç kız yoktu (biri hariç). Kızlarını çok genç yaşta evlendirme geleneğine sahiptiler. Bu benim şiddetle karşı çıktığım bir şeydi. Tartıştığımızda bana hep İslamafobik derdi. Ben sadece onun İslam yorumuna katılmıyordum, o kadar. Ve bence bu beni *kötü* bir insan yapmıyordu. Yaklaşımı aramıza olası en yüksek bariyerleri dikiyordu; bu bariyerler beni bir yandan ondan korurken, bir yandan da kendimi canlı canlı gömmeme neden oluyordu.

Kendi başıma bir yere gidemeyecektim. Artık araba kullanamayacaktım ve Batılı tarzı giysiler giyemeyecektim. Bunlara izin yoktu. Başka her şeyi sineye çekebilirdim belki; ama giysi meselesi gerçekten de bardağı taşırıyordu. Kendimi Asya'ya özgü giysiler içinde düşünemiyordum, onlardan nefret ediyordum. Yavaş yavaş Asya'ya özgü tüm giysilerimden kurtulmaya başladım. Ama o bunu ne kadar çok mesele yaparsa, ben de o kadar çok karşı çıkıyordum. Ne giydiğim niçin bu kadar önemliydi? Açık saçık, "kabul edilemez" giysiler giymiyordum. Oram buram görünmüyordu; o halde bunu niye bu kadar kafaya takıyordu?

Onun gözünde, bunlara karşı çıkmam beni fazla *Batılı* ve *liberal* yapıyordu; ama doğmamış kızlarım için böyle davranmalıydım. Onların zarar görmesini engellemenin başka yolu yoktu. Bu yüzden ayaklarımı yere sağlam basıp, safımı tuttum. Ama safımı ne kadar çok savunursam, o kadar çok mutsuz oluyordum. Ve mutsuz olduğum oranda ondan uzaklaşıyordum. Ben ondan uzaklaştıkça o da beni Batılılaşmış olmakla daha fazla suçluyordu. Bir fasit dairenin içinde dönüp duruyorduk.

"İslam budur, İslam şudur" deyip duruyordu. Konuştuğumuz her şey İslam hakkındaydı ve ben bundan nefret ediyordum. Bana yönelik eleştirilerini temellendirmesini istediğimde, daha iyi olmak isteyip istemediğimi sorarak bana dayılanıyordu. Daha iyi olmakta bir problem yoktu. Ben de İslam'ı hayatımın merkezine koyuyor, dua ediyordum; ama eminim ki, *o arkadaşı* gibi dua etmiyordum.

Ben sadece bir Müslüman değildim. Öncelikle bir insan, sonra da

bir kadındım. Kökenimin Güney Asya olmasının yanı sıra, bir İngiliz'dim ve üniversite mezunuydum. Sosyal Bilimler okumuştum ve pek çok farklı ilgi alanım vardı. Bütün bunlar beni ben yapan şeylerdi. Yaşamımda bütün olan biten şeylerin bir ürünüydüm; ama bunların hiçbiri onu ilgilendirmiyordu. Başarılarım onun gözünde anlamsızdı.

"Üniversiteye geri döndüğünde yirmi dokuz yaşındaydı ve şimdi o, meslek sahibi başarılı bir kadın. Kendine bak. Sen de aynı yaştasın ama henüz hiçbir şey beceremedin" dedi bir gün.

Bu örtülü gözdağı döngüsü devam etti ve sahip olabileceğim azıcık kendine güveni de yavaş yavaş aşındırdı. Varşa bu dönemde bir süreliğine yurtdışına gittiği için duygusal desteğimi de kaybetmiştim. Bütün bu acıları içime attım ve onlar beni için için kemirmeye devam etti, ta ki bir gün son noktaya varana kadar.

İnsanlar bazen tüm bunlara niye tahammül ettiğimi soruyorlar. Cevabım şudur: Onu kaderim gibi gördüm. İşler hiçbir zaman kolay yürümezdi ve erkekler her zaman zordu; bana böyle demişlerdi. Farklı kültürlerden ve farklı eğitim düzeyine sahip arkadaşlarımın hemen hepsi bana bunun zaman zaman çok zorlu bir yürüyüş olacağını, buna hazırlanmam gerektiğini söylemişti. Daha ilk problem baş gösterir göstermez vazgeçemezdim.

Evliliğime yüreğimi ve ruhumu koyacağımı hep söylemiştim; ama burada bunun olduğunu göremiyordum. Bu beni korkutuyordu; ama bir yandan da, bunun yüzleşmem gereken bir durum olduğunu biliyordum. Bekâr arkadaşlarımla konuştum; onlar bana kendi durumlarından bahsettiler. Bekârlığın ve yalnızlığın nasıl bir şey olacağını hatırladım; bu dünyada hiç kimsen olmadığını düşünerek yatağına yattığın o korkunç geceleri... Nasıl biri olduğu, aramızda ne tür bir şey olduğu önemli değildi; iyi özellikleri vardı ve bunlar benim için kötü taraflarına ağır basıyordu. Hataları vardı, evet; ama kimin yoktu ki? Benim de bir sürü hatam vardı ve birini sevdiğimizde onu hatalarıyla kabul etmez miydik? Yapmaya çalıştığım buydu ama boşunaydı; çünkü sular aslında çok derinlerden akıyordu.

Hafızamdan silinmeyen bir gece var. Olay yıllar önce gerçekleş-

miş olmasına rağmen, onu her düşündüğümde tekrar tekrar yaşıyorum.

Genelde her gün telefonla arardı; sabahları, gün içinde ve hiç atlamadan her gece. O akşam aramadı. Sabah konuşmuştuk ve kendini çok iyi hissetmediğini söylemişti.

"Bu gece okula gitme" dedim. "Doktora git."

"Yok, toparlarım kendimi. Bilmiyorum, bunu açıklayamam ama iyi olacağım" dedi.

O gece bir dersi vardı ve haftalar önce bana yazıp gelmek isteyip istemediğimi sormuştu. Gitmek istememiştim; ama O gidecekti. Gece yarısına doğruydu ve ben üzgündüm. Genelde arardı ama aramamıştı. İyi olup olmadığını merak ediyordum. Sonunda aradı; sessizdi. Doktora gitmediği için "dırdır etmiş" olmalıyım; çünkü iyi olduğu ve doktora ihtiyaç duymadığı konusunda beni temin etti.

"Derse gittim" dedi konuyu çabucak değiştirerek.

"Güzel. Nasıldı?"

"İyiydi. Sen de gelmeliydin" diye yanıt verdi.

Atmosfer çok gergindi diye ekledi, açıklayamadığım bir huzursuzlukla. Sorunun ne olduğunu anlayamıyordum. Bir şey vardı ama ne olduğunu bilmiyordum.

"...Feride oradaydı" dedi uzun bir sessizlikten sonra.

"İyi..." diye yanıt verdim.

Sessizlik hâkim oldu. O anda kafama dank etti ve aptallığımın farkına vardım. Öyle budalaydım ki!

"Niye ona söylemiyorsun?" dedim, sessizliğin bir noktada kırılması gerektiğini bilerek.

"Neyi kime söyleyeceğim?"

"Sanırım Feride'ye onu sevdiğini söylemen gerek; çünkü onu seviyorsun" demeyi başardım, bir yandan gözlerimden akmak üzere olan yaşlarla mücadele ederken.

"Gün boyunca kendini pek iyi hissetmedin, değil mi?" Yanıt vermedi. "Çünkü onu göreceğini biliyordun, sebebi buydu; ve haklısın, doktora gitmene gerek yok."

"Bu doğru değil" diye karşı çıktı. "Seni de çağırdım."

"Evet, çağırdın; İslam'la ilgili bir derse gelmeyeceğimi biliyordun ve böylece izlerini örtmek istedin. Çünkü onun kesinlikle orada olacağını biliyordun."

Sadece dinledi. Sonra onun hakkında konuşmaya başladı. Onunla ilgili şeylerden bahsetti bana; neler yapardı, neler söylerdi. Orada yatağımda uzanıp dinledim. Onun hakkında konuşurken gözlerindeki pırıltıyı neredeyse görebiliyordum; benimle ilgili asla böyle konuşmadığını fark etmiştim. Bana gelince, bu durum yeterince iyi olmadığımı, onun kadar büyüleyici bir kadın olmadığımı açığa vurmaktan başka bir işe yaramıyordu.

"O seviyeyi aşmalısın" derdi bana hep.

"Ne seviyesi?"

"Onun seviyesi" diye yanıt verirdi.

O gece, yaşlar yanaklarımdan akarken ona, "Ben o değilim" dediğimi hatırlıyorum; *asla* o olmayacaktım; o olmak da istemiyordum.

"Ben benim" diye ağladım. "Niye beni olduğum gibi kabul etmiyorsun?"

"Yaşamımdan çıktığında geride bir boşluk bıraktı."

"Ben bu boşluğu dolduramam" diye yanıt verdim ona. "Eğer yarın bir gün ben de hayatından çıkarsam geride benim de bir izim kalır; bunu kimse değiştiremez, zaten değiştirmemelidir de. Kimseyi bir başkasının yerine ikame edemezsin. Herkesi olduğu gibi kabul etmelisin; çünkü herkes bunu hak eder."

Bana onunla evlenmeyi ne kadar istediğini ama kendisinden on yaş büyük ve çocukları olduğu için ailesinin buna karşı çıktığını anlattı. Sanırım tepkim gerçekten de beklenmedikti. Kıskanç olmadığım gibi, sahiplenici biri de değildim. Bir erkek benimle istediği için birlikte olmalı, buna kendini zorunlu hissettiği için değil. Sanırım bu ona gerçekten dokundu. Yurtdışına gitmek ve orada bir yetimhane açmakla ilgili tüm o konuşmaların aslında onun hayali olduğunu itiraf etti.

"Ne?... Dur bir dakika... Sen *başka birinin* hayallerini benimle mi paylaştın?... Benimle kendinin olmayan hayalleri paylaştın, öyle mi?"

Kızmaktan ziyade incinmiştim herhalde. Gerçek karşımdaydı, apaçıktı. Benimle birlikte olmak istemiyordu ve onu buna zorlaya-

mazdım; zaten zorlamak da istemiyordum.

"Bak, senin mutlu olmanı istiyorum. Eğer bu kadın seni mutlu ediyorsa, ona gitmen için seni bırakacağım. Dünyanın ne düşündüğüne aldırmamalısın. Yaşamını toplumun yönlendirmesine izin verme. İnsanlar yaşamana asla izin vermez. Onları memnun etmek için bir şeyler yaparsın, memnun olmazlar; eğer kendini mutlu edersen, gene memnun olmazlar. Bu yüzden tavsiyemi dinle ve ne istiyorsan onu yap. En azından bu şekilde gerçek kendin olursun. Önemi olan tek şey de zaten budur."

"Ya sen?" diye sordu, utangaç bir fare gibi.

"Olaylar gelip geçer, sen de onları aşıp geçersin" deyip yüksek sesle güldüm. Cesur bir ifade takınmıştım çünkü hayatta kalanlar böyle yapar.

"Bu konuda konuştuğuma inanamıyorum, üstelik bunu seninle konuştuğuma hiç inanamıyorum." Sonra bu konuda daha fazla konuşmak istemediğini söyledi ve konuşmayı kestik.

Ertesi gün, günlük rutininin bir parçası olarak, ofise girer girmez beni aradı. Bunu her sabah şaşmadan yapardı. Bir gece önceki o konuşma hiç yapılmamış gibi davrandık. Haftalar böyle geçti; ama ilişkimizde ciddi bir farklılık vardı. Kavga etmiyorduk. Daha mutluyduk; hatta, sözleşmem sona erdiğinden, yeni bir iş bulmama bile yardım etti. Bana bir sürü iş ilanı gönderdi; gerçekten çok hoştu. Kendimi dünyanın zirvesinde gibi hissediyordum. Belki de tek ihtiyacı, kendi sisteminin dışına çıkmaktı ve şimdi bu bulut hayatımızı gölgelemeksizin hayatımızı birlikte sürdürebilirdik.

İyiliğini gerçekten takdir ediyordum. Bir cuma sabahına kadar, gerçekten de önemli bir kilometre taşını aşmış olduğumuzu sanıyordum. Son sınavının ertesi günüydü, telefon etti ve beni *son kez* görmek istediğini söyledi. Bu konuda biraz endişeliydi, şaka yaptığını sandım; ama böyle bir konuda mizaha yer olmadığını söyledi.

Ben de onu görmek istiyordum. Alışverişe çıktım ve ona bir ceket aldım. Bir süre önce, bir cekete ihtiyacı olduğunu ama almaya vakit bulamadığını söylemişti. Dışarı çıktım ve onun seçebileceği dört ceketi satın aldım. Dükkânın öteki ceketleri geri alacağından

emin olmalıydım; hayatımda istediğim son şey dört erkek ceketiyle baş başa kalmaktı!

İşten sonra buluştuk; üzerimde iş kıyafetleri vardı. İşten sonra buluştuğumuzda genelde iş kıyafetlerimi çıkarır, buluşmaya günlük giysilerimle giderdim. Çalışmamdan hoşlanmıyordu, beni iş kıyafetleri içinde görmek canını sıkardı. Ama o gün üstümü değişmeye vaktim yoktu. Arabamın yanında aniden durdu; çantaları çıkardım. Ceketleri görmedi bile. Çok heyecanlıydım; öte yandan kafamda şöyle bir düşünce vardı: Yaptığım şey hoşuna gidecek ama ilgilenmeyecek ve onlara "daha sonra" bakacağını söyleyecekti.

Çok garip davranıyordu, sinirliydi. Derken, aramızdaki ilişkinin yürümediğini söyledi. O benim dışımda her yere bakarken, orada yanında öylece oturdum. Hatırlıyorum, onun bir çocuk olduğunu düşündüm. Benden iki yaş küçüktü ama o anda arada on yaş varmış gibi duruyordu.

Önce şaka yaptığını sandım. Bunu beni kışkırtmak için yapıyordu. Sonra hiç de öyle olmadığını fark ettim. Gidiyordu. Bir yanım onu öldürmek, diğer yanım ise onların birleşmesini istiyordu.

"Git ve onu al; hiçbir şeyin seni engellemesine izin verme" dedim arabanın kapısını açarken, sonra yürüyüp gittim. Eğer ağlamamayı becerseydim harika bir gidiş olacaktı.

Şu kesinlikle doğru: "Özür dilerim", dünyanın en zor cümlesi. Beni sevmediğini söyleyemezdi, bunu yapamazdı; ama öğrenmiştim, en zor yoldan. Yaşadığımız her tecrübe nihayetinde olduğumuz kişiye bir katkıda bulunur. Benim bu tecrübeden öğrendiğim şey şuydu: Bir kişi sizi olduğunuz gibi sevmiyorsa, bu sevgi değildir. *Gerçek aşk* var mı diye tartışırdık hep.

"Hayır, yok" derdim ben.

O ise, "Var ve bir gün bunu sana ispatlayacağım" derdi.

Evet, bunu ispatladı. Benden ayrıldıktan sonra birkaç gün içinde onunla nişanlandı ve birkaç hafta içinde de evlendiler.

8
Savaş Zayiatları

Arabama doğru yürürken, sanki gökyüzü kararmıştı ve kafam infilak etmek üzereydi.

Ne olmuştu?
Ne oluyordu?
Tabii ki doğru değildi.
Bu nasıl olabilirdi?
Beni sevdiğini söylemişti.
Bu olamazdı.
Ne yapacaktım?
Düğüne ne olacaktı?

Bunu kastetmemişti.
Tabii ki kastetmemişti.
Seni düşünen biri seni incitmez.
Ben nerede yanlış yapmıştım?
Bunun altından nasıl kalkacaktım?
Ailem ne düşünecekti?
O ne düşünüyordu?
Gerçek bir aşkı mı kaybetmiştim?
Yaşam niye bu kadar acımasızdı?
Tanrı bunların olmasına niye izin veriyordu?
Bunu hiç dert etmiyor muydu?
Yarın belki de her şey gene normale dönecekti?
Ben şimdi ne yapacaktım?
Bunların olmasına nasıl izin verebilmiştim?
Kötü biri olmalıydım.
Öyle kötü bir kadın olmalıydım ki, o mükemmel erkek benimle birlikte olmak istememişti.
Kimse benimle birlikte olmak istemiyordu.
Bu sonsuza dek böyle mi sürecekti?
Böyle olmaması gerekiyordu.
Hoşlandığını söylemişti; bunu nasıl anlayamamıştım?
Cezalandırılıyorsun.
İslam karşıtısın.
Bu senin hatan.
Bunun olmasına ben mi sebep oldum?
Ya o kadın?
Bencil olma.
Başkalarının mutluluğunun önünde durma.
Hayır, doğru olan buydu.
Onunla mutlu olacak.
Önemli olan da bu.
Sen onu mutlu edemedin.
Sen kimseyi mutlu edemezsin.
Yalnız olman boşuna değil.
Kendine bir bak.

Şişmansın.
O ötekini sevdi.
Bu senin hatan.
Lütfen Tanrım, zamanı geri döndür.
Keşke.
Keşke.
İyi olacağıma söz veriyorum.
Lütfen beni daha iyi biri yap.
Lütfen her şeyin yoluna girmesine izin ver.
Tanrım bana yardım et.
Özür dilerim.

Arabayı park yerinden çıkarırken düşünceler kafamın içinde dönüp duruyordu. Önümdeki arabadaydı, aynadan bana baktığını görebiliyordum. Yaşlar yanaklarımdan akarken, sessiz çığlıklarla *Hani beni bırakmayacaktın* diyordum. Arabadan inip hata yaptığını söylemesini mi bekliyordum? Belki.

Kumar oynamış ve elindeki her şeyi kaybetmiş birinin hissiyatıyla eve döndüm. Bütün gece aramasını bekledim; ama telefon çalmadı. Kız kardeşi düğünümüz için yurtdışından gelmişti; bunu yapamazdı. İnadından vazgeçtiğinde, geri dönecekti. Döneceğini biliyordum. Ama telefon çalmadı. Saat gece yarısını geçmişti ama ben hâlâ içimden onunla konuşuyordum; ama telefon çalmadı. Bütün gece, gözlerim telefonda, bekledim; ama aramadı.

Ertesi gün onu aradım; ama telefona yanıt vermedi. Sorun neydi? Umarım iyidir, diye düşündüm; çünkü telefona daima yanıt verirdi. Bu sanki o değildi. Birkaç saat sonra gene aradım; hiç şansım yoktu. Gene aradım; gene yanıt yoktu. Onu görmek istiyordum. Konuşmamız lazımdı. Sanırım onu on üç kez aradım; hiç yanıt yoktu. (Eğer bu rekoru kırabileceğini düşünen bir okur varsa, lütfen benimle temasa geçsin.)

Açana kadar telefonu çaldırmaya devam edeceğimi tahmin etmiş olmalıydı. Bir düğme yoktu ki tık diye çevirsin de kapanayım. Bu gerçek hayattı ve canımı yakıyordu. Eğer ilişkimiz boyunca bana

zerre kadar saygı duymadıysa, vicdanının hatırına belki de şimdi duymalıydı.

"Dün söylediklerin için seni affettim" deyip güldüm.

O gülmedi. "Artık bitti. Beni bir daha arama."

Şoka girmiştim, kafam allak bullaktı, olanlara inanamıyordum. Rahila ile konuştum, en iyisinin bırakmak olduğunu söyledi; ne diyordu? Kuzeninin telefonunu vererek bu durumdan sıyrılmaya çalıştı; ona, "Bilmem gereken bir şey mi var?" dedim, sahiden bilmem gereken bir şeyler olduğu hissiyle.

"Bugün nişanlandılar" dedi uzunca bir sessizlikten sonra.

O an benim için zaman durdu. Gerçekten bitmişti. O haklıydı. Nişanı herkes biliyordu ve onlara da en az benim kadar sürpriz olmuştu. Bir grup arkadaş olarak birbirleri hakkında çok şey biliyorlardı; ama bu çok gizli olmuştu.

Ama nasıl olabilirdi? Beni daha birkaç gün önce terk etmişti. Hiçbir şey anlamıyordum. Aramızdaki her şey *normal*di. Cuma sabahı, ilk telefon konuşmamızı yapmıştık. İyiydi. Sonra öğle vakti, tüm hali tavrı değişmişti. Nasıl nişanlı olabilirdi?

Kuzenini aradım; o kadının onunla evlenmeye son derece kararlı olduğunu söyledi. "O." Bana musallat olan *kadın*.

Güven bana, Allah seni korudu, diye teselli etti beni Şabir. "Kuzenimi tanırım; güzel konuşur" diye devam etti. "Onların bir geçmişi var; bu er geç olacaktı. Daha ilerde değil de şimdi olduğu için şükret."

Ne geçmişi? Geçmiş falan yoktu. Onlar sadece arkadaştılar!... Ah, ne kadar saftım...

Şabir'in sözcükleri pek önem taşımıyordu, boş laftı bunlar. Zihnimin eridiğini, kalbimin paramparça olduğunu hissediyordum. Önceki günün olayları ve şu anda olanlar dinamit gibiydi; içim bir savaş alanına dönmüştü. Yaralar kanıyor, acıtıyordu; her yanımı dayanılmaz bir acı sarmıştı. Ah Tanrım, niye durmuyordu bu? Niye?

Varşa ile konuştum ve dürüst olmak gerekirse, olan biteni hiç hatırlamıyorum. Ona telefon mu etmiştim yoksa onu görmeye mi gitmiştim, bilmiyorum. Bütün bildiğim, ertesi gün birlikte sinemaya gitmeyi teklif ettiğiydi. Benim kalbim kırılmıştı; oysa onun tek dü-

şündüğü filmlerdi! Şeytan diyordu ki evi terk et, bütün bu olayları ve hengameyi unut gitsin. Yumuşak kalplerinin iyiliğinden, düşüncelerini ve zamanlarını sunarak bize kıymet veren bütün o insanlar olmasa kim bilir nerelerde olurduk?

Aslında sinemaya falan gitmek istemiyordum ve hangi filmi izlediğimizi sorsanız söyleyemem. Filme dair hiçbir şey hatırlamıyorum. Sinemada oturduğumu bile anımsamıyorum. O güne dair tüm hatırladığım, bilet gişesinde Varşa ile buluştuğumuzdu. Elinde küçük bir demet sarı çiçekle orada duruyordu. Belki o hatırlamıyordur ama ben çok iyi hatırlıyorum, çiçekleri gördüğümde içime akan gözyaşlarını.

"Bunlar senin için, tatlım" dedi ve sanki acımı çok derinlerden görebiliyormuş gibi, gözlerinde kederle bana gülümsedi. Bildiği tek şey, acımın görünen kısmının büyük bir buzdağının ancak ucu olduğu, omzunun bana huzur vereceği, uzun süredir akmakta olan gözyaşlarım için gayet rahat bir yastık olacağıydı.

Sonraki birkaç gün boyunca birden benim yardımıma ve arkadaşlığıma ihtiyaç duyar oldu. *"Yerleri siliyorum, gelip beni izle"* diyordu. *"Spor salonuna gidiyorum, gelip bana arkadaşlık et." "Bir sürü börek yaptım, gel de beraber yiyelim." "Bir giysi için kumaş lazım, benimle gelir misin?"*

Varşa dikiş dikmeyi öğrenmeye karar vermişti. Bu yüzden akşamları onun yanına gidecektim ve birlikte dikiş öğrenecektik. Bir elbise dikiyorduk ve işin bu kadar zaman almaması gerekiyordu; meğer kumaşının verev kesilmesi lazımmış. Sonunda ortaya korkunç bir şey çıktı! O zaman hiç komik olmasa da bu olaya çok güldük! Varşa önümüzdeki haftalarda tatile çıkacaktı ve bu giysiyi giymeyi düşünüyordu. Onu giyemediğini söylemeye gerek yok elbette! Bilerek mi yaptı bilmiyorum ama beni meşgul ettiği kesindi. Bunun için ona minnettarım.

Fakat ne kadar denersem, o ne kadar denerse ve biz ne kadar denersek deneyelim işe yaramıyordu. Sanki zihnimin içinde bir film vardı ve sürekli aynı sahne oynuyordu. Istırap dalga dalga geliyor ve her seferinde keskin bir bıçak gibi içimi parçalıyordu. Fakat bu ağır duygu geçer geçmez kendimi gene iyi hissediyordum. Bir süre sonra aynı şey gene oluyor ve böyle sürüp gidiyordu. Kendimi suçlu-

yordum. Çok kalpsizdim. Adam benimle olmak istediğini, benimle evlenmek istediğini söylemişti; ama ben onun sevgisine karşılık vermeyi beceremiştim.

"Beni dinle, Nesrin" diyordu Varşa ara sıra, "bu senin hatan değil, hiçbiri senin hatan değil. Sen onu sevdin; o onu sevdi. Hikâyenin sonu. Üçüncü kişi oluverdin."

Hayır, Varşa yanılıyordu. Beni sevmişti. Öyle demişti. Yoksa annesini getirip niye ailemle tanıştırsındı? Onun arkasından gitmesinin tek sebebi benim onu oraya iteklememdi. Gitmesinde şaşılacak bir şey yoktu; aşkına karşılık bulamayan birinin gitmesi çok doğaldı. Onu görmeli, üzgün olduğumu, olmamı istediği her şey olabileceğimi söylemeliydim. Varşa beni bu konuda uyarmış, onu tam anlamıyla bırakmadan önce birkaç kez görmek isteyebileceğimi söylemişti. Buna *kapatma* işlemi diyordu.

Birkaç gün sonra telefonumda cevapsız aramalar gördüm. Odur umuduyla beni arayabilecek hemen herkesi aradım. Herkesin yanıtı "hayır"dı. O olmalıydı. Tabii ya, işten aradığı için numara görünmemişti. İşte buydu! Büyük bir hata yaptığını, ayrı geçen şu günlerde beni ne kadar özlediğini, benimle olmayı ne kadar istediğini anladığını söyleyecekti. Bu saçmalığı ve aptallığı kesmemi söyleyen herkese, onların hatalı olduğunu ispatlayacaktı. Ah evet!

Cesaretimi toplayıp onu aradım. Telefonu açtı. Artık her şey yolundaydı. Eğer benimle birlikte olmak istemese telefonu açar mıydı hiç? Hayır! Hayır, açmazdı!

"...Bana verdiğin şu makale hâlâ bende; onu ne yapayım diye aramıştım seni" oldu cevabı.

Bir akşam kursuna gidiyordu ve benden nasıl makale yazılacağıyla ilgili ipuçları istemişti. Bütün gece uyanık kalıp, tavsiye ve ipuçlarını içeren küçük bir broşür hazırlamıştım. Babam teheccüd namazına kalktığında odamın ışığının yanık olduğunu görmüştü.

Etrafım kâğıtlarla çevrili orada oturduğumu görünce kızgın ama ilgili bir ifadeyle, "Bütün gece uyumadın mı?" diye sormuştu.

"Şunu bitirir bitirmez yatacağım baba." Üniversite günlerimden

kalma bir makaleyi arayıp bulacağıma ve "*Nasıl Makale Yazılır*" adlı, hazırladığım bu kitapçığa ekleyeceğime söz vermiştim.

Bahsettiği makale buydu. İlerde ihtiyacım olabilir diye onu bana geri vermek istiyordu. Onun için en iyi yerin çöp kutusu olduğunu söyledim. Günler geçip giderken, tüm bunların benim suçum olduğunu hatırlatıp duran küçük bir sesin de eklenmesiyle kafamın içindeki feryatlar iyice artmıştı. Bu sesle yaşaya yaşaya kendimi duygusal bir enkaza çevirmiştim; kendimin en kötü düşmanı gene bendim. Bunların hepsi beni üzüyordu ve kimi suçlayacaktım? Hiç durmadan ağlıyordum. Güneş batarken acı iyice artıyordu ve ben sanki boğuluyormuş gibi oluyordum.

Bu ezici duygulardan bitkin düşmüş bir halde, çocukların gözü önünde dizginlenemez bir şekilde ağlıyordum; bundan utanç duyuyordum ama elimden bir şey gelmiyordu. O dönemde yedi yaşında olan yeğenim buna daha fazla dayanamayarak, yanıma gelip oturdu ve kulağıma, "Lütfen, ağlama. Ben sana bakacağım" diye fısıldadı. Canımı yakıyordum; ama daha önemlisi, sonuç olarak etrafımdakileri de incitiyordum. Onları suçluyordum. Muhtemelen onun bana layık olmadığını ve onların davranışları sonucu onu kaybettiğimi düşünüyorlardı.

Beni istemek için eve gelişi tam bir kâbus olmuştu. Gelip babamı görecekti, hepsi buydu. Ama ablalarım her şeyi abarttıkları gibi bunu da abarttılar ve bütün aile, artı solucanlar bahçeyi doldurdu, dahası bütün kuzenlerim de kendini *bizim evde* buluverdi.

Sonra, tuvalete girmek için üst kata geldiğinde, ablam bir kurşun gibi odama daldı ve kapıda durup çıkmamı engelleyerek, o tuvaletteyken dışarı çıkmamam gerektiğini çünkü "onunla aramızda henüz bir söz olmadığını" söyledi. Sözden kastı, onu görme iznimin olmayışıydı.

"Bunu planlamış mıydın?" diye sordu ablam.

Yani onun tuvalete gelişini mi planlamıştım? Evet, bu sözler kulağa dokunaklı geliyordu. Onunla merdivenlerde ya da odamda –zira orada bir yatak vardı– cinsel ilişkiye gireceğimi mi düşünüyordu? Hangi yüzyılda yaşıyorlardı?

Evlilik düşüncesi karşısında kurbanlık koyun gibi davranıp, en

ufak bir duygu ya da mutluluk belirtisi göstermediklerinden, benim de onlar gibi davranmamı bekliyorlardı. Eğer evleneceksem bu yolu ve yaklaşımı benimsemeli, yani evlenmeyi gerçekten istememeliydim. Evliliğin bana da uygun olmadığını düşündükleri belliydi.

Kayınvalidemle yaşayacak olmam konusunda da temkinliydiler. Bunun sebebini anlayabiliyordum; ama gene de bu durum bana gayet hoş geliyordu. Büyüklerle yaşamak ya da onlara bakmak konusunda bir sorunum yoktu; bunun bir görev olduğunu düşünüyordum. Hepimizin anne babası vardı ve nasıl onlar kendi anne babalarına baktılarsa, birileri de onlara bakacaktı. Bir kadın evlendiğinde, görümcesinin anne babasına bakmasını nasıl bekleyebilirdi; ya görümcesi de kendi kocasının ana babasına bakacaksa, o zaman ne olacaktı?

Evli ablalarım bunu anlamıyordu ve ben de onları anlamıyordum. Hepimizin korktuğu şu *"gelin-kaynana"* savaşından dolayı bunun benim için zor olacağını düşünüyorlardı. Tamam, kaygılarını anlıyordum; ama annesi harika bir kadındı ve onunla gayet iyi anlaşacaktık.

"Oğlunu senden uzaklaştırmak istemiyorum" demiştim bir gün ona.

Gerçek buydu. Kimseyi kimseden ayırmak istemiyordum; kimseyi incitmek ya da ortadan kaldırmak gibi bir derdim de yoktu. Bildiğim kadarıyla evlilik mevcut bağları koparmaktan ziyade insanın hayatını zenginleştirirdi. Kendi kendime söz vermiştim; evleneceğim kişinin ailesini kızılacak değil, neşe verecek bir şey olarak görecektim; çünkü her şeyden öte onlar eşim için önemliydi. Herkes gitse bile onlar hep orada olacaktı. Eşler hayatımıza girip çıkar ama ebeveynler kalır. Ana babamızın bize verdiklerini ne yapsak geri ödeyemeyiz. Kendi seçtiğim biriyle evlenmekte bu kadar ısrar etmemin sebebi buydu; böylece onunla düzgün bir hayat sürebilirdim.

Ama ablalarımın benim için istediğiyle, benim kendim için istediğim birbirinden tamamen farklıydı ve annesi bana hak etmediğim birkaç laf ettiğinde, ablalarımın söyledikleri aklıma gelmişti: "Yaşa, görürsün" demişlerdi bana.

Ablama bunu anlattığımda, kastettiğinin tam da bu olduğunu, evlenmemenin daha iyi olduğunu söyledi. Belki de benim hiçbir zaman evlenmememi istiyorlardı. Sebep ne olursa olsun, bana hak ettiğim

desteği vermedikleri için onları suçluyordum. Benim için endişeleniyorlardı ve onlarla müstakbel eşim arasında bir seçim yapmam gerektiğini hissediyordum.

Varşa bile mutsuzdu. Onun bir lise diplomasının bile olmamasından ötürü dertleniyor, uzun erimde bunların problem olabileceğinden endişe ediyordu.

"Zekânın notla ya da sertifikalarla ölçülemeyeceğini biliyorum; ama bunlar hakkında iyi şeyler düşünmeni istiyorum" dedi. "Bir aşamada doktora yapmayı planlıyorsun; peki seni destekleyecek mi? Aklının gerisinde bir yerlerde, entelektüel açıdan ondan ileri olduğun gerçeğiyle başa çıkabilecek mi?" (Sanırım bir uzay bilimcisiyle evlenmemi bekliyordu; ama bunu nasıl becerecektim? Soruyorum size, ayda şu gri giysilerle dolaşan kişileri sokakta göreniniz var mı?)

Yavaş yavaş hayat bütün anlamını yitirdi; uyku ve yemek ihtiyacı benden ağır ağır uzaklaştı. Ev işleri bile bana ağır bir yük gibi geliyordu; zavallı babam aylarca kendi işlerini yapmak, kendi yemeğini pişirmek zorunda kaldı.

"Çalışmayı bıraktı, değil mi?" diye sorduğunu işittim ablama. "Onunla ne yapacağız? Bu daha ne kadar sürecek?"

Geceleri başımı yastığın altına sokup ağlarken beni duymadığını sanıyordum. Belli ki yanılıyordum.

İşe gitmek bir sorun olmaktan çıkmıştı; işten çıkarılmıştım. İşverenimin beni işten çıkarmak istediğini sanmıyorum; çünkü beklenenden çok daha fazla destek oldu bana. Sonunda her şey öyle bir hal aldı ki, işime son vermekten başka seçenekleri kalmadı. Kendi açılarından gayet haklıydılar.

"Varşa, onun haline üzülüyoruz, hepimiz. Yapabileceğimiz bir şey var mı?" diye sormuştu ablam.

Ailem Varşa'yı çok severdi. Babam onun için, "O harika bir insan. Allah'ın insanlara bahş ettiği merhameti ve lütfu görüyor musunuz? Onun görkemini düşünmek insanın aklını başından alıverir" derdi.

Bir baba olarak, doğallığında, büyürken bir avuç arkadaşımla problemler yaşamıştı. Kimisi fazla makyaj yapıyordu; kimisi dışarı çıkmayı evde oturmaktan daha fazla seviyordu; kimisi dünyayı umursamadan giyiniyordu... Anlamışsınızdır! Her şeyden öte, o bir babaydı ve ben babalardan bunları beklerim. Ama Varşa söz konusu olduğunda, anne babaların arkadaşlardan hoşlanması beklenmese bile, babamın onu onayladığı kesindi. Eğer benim için bir arkadaş seçmesi gerekseydi, seçtiği kişi hep o olurdu.

"Yapabileceğiniz bir şey yok" demişti Varşa. "Zamana ihtiyacı var. Bununla başa çıkabilir ve çıkacaktır da."

Gereken gücü sadece içimde bulabileceğimi herkes biliyordu.

"Aklın hep çok güçlü bir araç olduğunu söylerdin. Başarımızın da, kendimizi mahvetmemizin de özünde sadece onun olduğunu söylerdin" diyordu ablam.

Evet, bunu biliyordum; ama duygular sabitti. Sanki yaşama amacımı, yaşama isteğimi, ruhumu yitirmiş gibi hissediyordum kendimi; umut etmekten vazgeçmiştim. "Senin *neyin* var?" diye soruyordu arkadaşım Tarık. "Bir erkeğin sana bunu yapmasına nasıl izin verirsin? Kendine niye onu hak etmediğini ya da onun kıymetini bilmediğini söyleyip duruyorsun? Kendine şunu sorsana: O seni hak etti mi? Senin kıymetini bildi mi? Seninle ilk karşılaştığımda, sen harika bir kadındın, o ise bir hiçti; o sana hiçbir şey vermedi, hak ettiğin şeyi vermedi. Gözlerindeki yaşlara rağmen sen hâlâ harika bir kadınsın, o ise hâlâ bir hiç. Bunu biliyor; eskiden de biliyordu ama seni kontrol edebilmek için kendi seviyesine çekmek zorundaydı. Hem kendin için, hem de seni sevenler için lütfen kendini toparla."

Söylediği şeylerin gerçekliğini kabul etmeyi reddediyordum. Bana şefkatle yaklaşmaya çalıştı; ama işe yaramadı. Anlayışla yaklaşmaya çalıştı; o da işe yaramadı. Hassas yaklaşım da başarısız oldu. Destekleyici bir yaklaşım da pek aşama kaydetmemişti; sert bir yaklaşım belki bazılarında işe yarardı; ama ben o bazıları içinde yer almıyordum. Her şeye bağışıktım. Sonunda o vazgeçti, ben değil. Arkadaşı onun hepimizin olaylarla farklı şekillerde başa çıktığımızı fark etmesini sağlamıştı.

"Ama onun için hiçbir şey yapamıyorum; kendini çok incitiyor. Kendini incitmesini engellemek istiyorum. Yoksa sonunda delirecek. Düşünmekten başka bir şey yapmıyor. Hâlâ o zaman diliminde yaşıyor sanki; oraya takılıp kaldı" demişti.

"Onu sadece dinle; yapabileceğin başka bir şey yok" demişti Varşa. "Olanları zihninde canlı tutmaya ihtiyacı var; yara daha taze. Onun için kolay değil."

Tanrı'ya şükür, Tarık onu dinledi. Bunu yapmak hoşuna gitmese de ve bunu yapmak istemese de. Hepsi yaptı bunu. Değerlendiremediğim veya fark edemediğim şey iç dünyamı yaralıyordu; ama sadece kendime zarar vermiyordum. Bu benim için zor ve acı verici olduğu kadar, çevremdekiler, beni sevenler için de kendi sonumu hazırlıyor olduğumu görmek acı vericiydi.

"Kendini tamamen geri çekmelisin, kendini incitmeni istemiyorum... seni sevmedi" dedi Rahilda bana.

"Ama sevdiğini söyledi..."

"Bunu istedi; ama gerçek şu ki, yapmadı."

"Eğer evlenebilseydik, bu sorun olmayacaktı, her şey yoluna girecekti, onu unutacaktı."

"Evet, eğer onunla evlenseydin ikiniz de mutsuz olacaktınız ve seni sadece çocuklarının annesi olarak görecekti; ama yüreği seninle olmayacaktı. Seni sevmiyordu" diyordu Abdah sık sık.

"Kendine bunu yapmayı kes. Adam seni sevmiyordu; lütfen bunu anlamaya çalış" diyordu Şamas.

"Sana söylediği her şeyi, aslında ona söylemeyi hayal ettiğine bahse girerim. Söylediği her şeyi yapmış olsaydın bile gene de mutlu olmayacaktı. Çünkü o SENİ sevmiyordu" dedi Tarık.

"Ne acayip insansın. Kıymetli vaktini seni sevmeyen biri için nasıl ziyan edebiliyorsun?" dedi artık yılmış olan Muniza.

"Tabii ki seni sevmiyordu. Eğer sevseydi, şimdi burada olurdu" diyordu Şanaz.

"Seni sevmiyordu Nesrin, bunu sen de biliyorsun." Bunlar Varşa'nın sözleriydi.

Benim onu sevmiş olduğuma hükmediyordu. Bunu bazen sorguluyordum. Belki de sevdiğim o değildi; belki de ben birini sevme fikrini sevmiştim. Her şeyden öte bana kendimi önemsiz hissettirmişti; böyle birini sevebilir miydim? Böyle bir erkeği kim sevebilirdi? Annesi bana şöyle demişti:

"Senin oğlumu sevdiğini sanmıyorum."

"Niye böyle söylüyorsunuz" diye sormuştum ona.

"Çünkü birini sevdiğinde, senden ne yapmanı istiyorsa onu yaparsın. Tereddüt etmezsin. Ben onu seviyorum ve onun için canımı bile veririm."

"Siz onun annesisiniz, bunu tabii ki yaparsınız. Ama birini sevmenin onun isteklerini sorgulamamak ya da onun söylediklerini körü körüne yerine getirmek olduğuna inanmıyorum. Ya sizden yanlış bir şey isterse; bunu sorgulamaz mısınız? Sevgi karşılıklı saygı değil midir? Eğer bu saygı tek taraflıysa, o ilişki nasıl yürür?"

Belki de o haklıydı. Onun her saçma arzusunu yerine getirmeye can atmayışım onu sevmediğim anlamına geliyorsa, belki de sevmiyordum. Halbuki artık bunların hiçbir önemi yoktu. Kafamda yanıtlayamadığım yüzlerce soru vardı. Bu soruların bazılarının yanıtlarını hiç veremeyecektim. Tüm bildiğim, onu bir daha görmem gerektiğiydi. Önce beni görmeyi istemedi. Sonra belki de, bunu onun için çok kolaylaştırdığımı ve artık bir erkek olma vaktinin geldiğini anladı.

Buluştuğumuzda tamamen farklı biriydi. Farklı görünüyordu. Farklı giyinmişti. Hali tavrı bile her zamankinden farklıydı. Her şey bildiklerime yabancıydı.

Bir keresinde bana, evlendikten sonra, eğer evlenirsek tabii, onu alışverişe çıkaracak mıyım diye sormuştu.

"Benden bunu niye istiyorsun?" diye yanıt vermiştim ona. "Ben seni değiştirmek istemiyorum."

Yaşlı bir adam gibi giyindiği kesindi. Buna gülmüştük; ama o giyim tarzından memnundu ve benim için de bir sorun yoktu.

Dediğine göre, ona kendini arzulanan biri gibi hissettirmemiştim. Birinin giyim tarzını değiştirerek onun kendini arzulanan biri gibi hissetmesini sağlamanın nasıl mümkün olduğunu anlayamamıştım. İronik bir biçimde, orada otururken o benim üzerimdeki tişörtü fark etti.

"Üzerindeki çok hoş."

Onun "edeplilik" tanımına uygundu. İki hafta önce alışveriş yaparken onun istediği değişikleri hayata geçirmeye karar vermiştim. Tek ihtiyacım olan zamandı; bunları kendi hızıma göre yapacaktım, onunkine göre değil. En büyük hayal kırıklığının bu olduğunu düşünüyordum; işler onun istediği gibi, onun istediği zamanda olmuyordu.

"Artık çok geç" dedi ve sonra sessizliğe gömüldük; bir yaz öğle sonrasıydı ve bir ağacın gölgesinde oturuyorduk.

"Eğer benim *hanım* seninle buluştuğumu öğrenirse çılgına döner! Sağı solu belli olmaz hiç" dedi gururla.

Onun "hanımı" değildi henüz; ama zihnen tabii ki hep öyleydi. Burada oturmuş bunu yazarken ne kadar budala olduğumu fark ediyorum. Bunu nasıl görememiştim. Bunun hakkında yıllarca düşünmemiştim; ama bunu yazarken her şey bir bir gözümde canlanıyor ve ne kadar kör olduğumun farkına varıyorum. Oysaki hep çok aşikârdı. Herhalde insan bir durumun içindeyken her şey ona o kadar net görünmüyor. Belki sahiden göremiyorsun, belki de görmek istemiyorsun.

Söylemeyi becerebildiğim yegâne aptalca şey şu oldu: *"Neden?"* *Neden* olduğunu çok iyi biliyordum ama kabul etmek zor geliyordu.

Bana bir açıklama borçluydu; kafamın içindeki uğultuyu durduracak bir mantık dizgesi sunmalıydı bana. Sesleri, beni mahveden o sesleri durduracak bir şeye ihtiyacım vardı.

"Niye dinlemedin?" dedi sonunda. "Eğer ta en başından dinleseydin bu olmayacaktı. Senin hatan. Hepsi senin yüzünden."

"O" lafını duymadığıma memnundum.

"O böyle bir kavga çıkarmadı" diye devam etti, "ve sana verdiğim şeyi talep etmedi."

"Ama ben senden bir şey istemedim ki!"

"Biliyorum. Ben verdim çünkü vermek istedim. Sana her şeyi verdim."

Ah tabii ki, ne kadar aptalım!

"Bunu yapmak istediğimi mi sanıyorsun? Seni düşünmediğimi mi sanıyorsun? Bunu yapıyorum çünkü başka seçeneğim yok. O kadına her şeyimi borçluyum. Bugün onun sayesinde bu yerdeyim" diye devam etti. "Yıllar sonra bundan pişmanlık duyabilirim; ama gene de yapacağım. Çocukları bana güveniyor. Onu bir daha yüzüstü bırakmayacağım."

"Sen ne söylediğini bilmiyorsun" dedim ona. "Benden ötürü uğradığın hayal kırıklığıyla ona koşuyorsun."

"Sana geldiğimde ondan kaçıyordum. Şimdi ona geri dönüyorum" dedi gülerek. Biraz durakladıktan sonra, "...Hep merak ederdim" dedi alçak sesle, "senin gibi bir kadını elde edebilir miyim diye."

Bütün bu süre içerisinde ben bir salak gibi, hep beni ben olduğum için istediğini sanmıştım; oysa o beni bir zafer olarak görmüştü. Canımı en çok yakan ise, aramızda ne tür bir ilişki olduğunu sorduğunda, ona benim kendisi için pek bir şey ifade etmediğimi söylemiş olmasıydı. Bunu bana söylerken, bir şeylerden etkilenmediğinde hep takındığı yüz ifadesini takınmıştı. Orada otururken, beni ne kadar küçük görmüş olduğunu anladım.

"Burdan sana bir şey çıkmaz. Sen kendi işine bak" dedi. "Bu seni daha güçlü kılacak. Bir gün bana teşekkür edeceksin." Sonra gitmek için ayağa kalktı.

Gitmesine izin veremezdim. Onsuz nasıl yapacaktım? Son birkaç

aydır hayatımın merkezine oturmuştu ve şimdi birden çekip gidiyordu. Beni bir kafeye götürdü, oturduk, bana çay aldı... Görüyordum işte! Benimle birlikte olmak istiyordu. Birlikte olmak istediği kişi bendim; ama ben onun için her şeyi zorlaştırıyordum ve ona gitmekten başka seçeneği kalmıyordu.

Müzik kutusunda bir Sinead O'Connor şarkısı çalıyordu; şarkıyı işaret etti. Sözleri bana adadığını düşünmüştüm. Ama şimdi bunları yazarken geriye dönüp bakınca, muhtemelen hiçbir şeyle karşılaştırılamaz olanın "o [kadın]" olduğunu anlıyorum. Kastettiği buydu. Belki de bana bir daha onun kadar iyi birini bulamayacağımı söylüyordu. Bu son buluşma boyunca sürekli şunu vurguladı: Onu ara sıra düşünmeli, hatırlamalı ve ne büyük bir aşkın yoluma çıktığının farkına varmalıydım. Tabii ki haklıydı. Bu benim hatamdı.

Evet, bunu telafi etmek zorundaydım. Mecburdum.

İki kadın arasında parçalanmıştı. Birlikte olmak istediği kadınla, kendini sorumlu hissettiği kadın arasında.

"Gençsin, güzelsin, özgürsün. Kendine birini bulman zor olmayacaktır. O otuz beş yaşında; çocukları var; boşanmış, hiçbir güvencesi yok ve güzel değil. Bunu yapmak zorundayım. Eğer ben evlenmezsem, kimse onunla evlenmez. Birini bulmanın onun için ne kadar zor olduğunu görmüyor musun? Ben onunla Allah rızası için evleniyorum" dedi.

"Seninle Allah rızası için evlenecekti" demişti babam. O zaman olup biten çoğu şey gibi bunu da anlamamıştım; ama şimdi babamın ne kadar haklı olduğunu görebiliyordum. Aslında jeton geçen hafta, bu bölümü yazmaya oturduğumda düşmüştü. Babamın söylediğinin ne kadar doğru olduğunu anlamıştım. Benimle kalarak, bana bir lütufta bulunacaktı; ama istemediği bir kadınla birlikte olarak Allah'ın rızasını kazanacaktı. Aslında babam bunu dile getirerek tüm arkadaşlarımın sürekli söylediği şeyi tekrarlamış oluyordu: *seni sevmiyordu.*

O dönemde babam ne biliyordu? Herkes ne biliyordu?

Onun haline üzüldüğü için onunla evleneceğini biliyordum. Bunu biliyordum çünkü bana öyle demişti ve ona inanıyordum. Sırf

onun haline üzüldüğü için onunla evlenemezdi. Bunun bir çözümü olmalıydı.

Buna bir çözüm bulabilirsek ikimiz evlenebilirdik. Hep Sünnet'e göre ve Allah Rızası için yaşamaktan bahseden biriydi. Eh tabii ki durum şimdi bunu gerektiriyordu; orada çok karılılık sisteminin olmasının sebebi buydu. Hazreti Muhammed (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) boşanmış, dul kalmış, toplum dışı olduğu düşünülen, kimsesiz, gidecek yeri olmayan kadınlarla evlenmişti.

Fazla bir şey istememiştim. Evlilik niyetiyle yaklaştığı, yat, kat, mücevher, tatiller, hediyeler isteyen diğer kızlara bakılırsa, aslında hiçbir şey istememiştim. İstediğim tek şey kalbinde bana bir yer ayırmasıydı.

Onunla ilk buluştuğumuzda ve evlilikten ilk konuştuğumuzda, birinin hayatıma girmesine izin vermekten korkuyordum.

"Eğer acını dindirirsem Allah beni ödüllendirecektir" demişti.

Eh bu sayede iki kadının birden acısını dindirebilecekti ve Allah onu iki kat ödüllendirecekti.

"O kadına yazmak istiyorum" dedim Varşa'ya. Bana öylece baktı. Sonra kafasını salladı. "Bunun olmasından korkuyordum; seni yatıştırdı, sahte bir güven duygusu yarattı" dedi.

Neden bahsediyordu? Onunla kendini ona *borçlu* hissettiği için evleneceğini söylemişti. İnsan sırf kendini borçlu hissediyor diye biriyle evlenemezdi.

"Bırak şu işin peşini. Daha fazla üzme kendini" dedi. "Gerçeği gör artık."

Varşa'nın sözünü dinlemedim ve ona yazdım; onun ikimizle birden evlenmesini önerdim. Bana güldü. Hayatımın hiçbir döneminde onun kadar *dindar* olmamıştım belki ama, yüreğimdeki merhamet duygusuyla hep gurur duymuşumdur. Bir gece ona, dışarıda bir yerde sana ihtiyacı olan bir kadın olsa, gidip onunla evlenmeni isterim demiştim.

"Bunu niye söylüyorsun?" diye sormuştu.

"Sen iyi birisin. Sırf birinin hayatına girerek onun acısını dindirebiliyorsan, bunu yapmalısın."

Fakat bir süre sonra, insanların kendi arzularını yerine getirmek için "İslam" sözcüğünün arkasına gizlendiğini anlamaya başladım; genelde teori ayrıydı, uygulama ve gerçeklik ayrı. İslam hakkında nutuk çekip duruyordu ama başı sıkışınca hepsi lafta kalıyordu. Benim görünüşüm ya da konuşmalarım öyle "İslami" olmayabilirdi ama yüreğim o kadınınkinden daha az "İslami" değildi. Bu beni daha da çok şaşırtıyordu. Mükemmel bir Müslüman olduğu varsayılıyordu; o zaman söylediğime niye gülmüştü? Ona karşı açıkyürekliydim çünkü ona saygı duyuyordum.

"Sözlerimle seni incitmek istememiştim" dedim.

O mesajda içimi dökmüştüm. Yazmak günlerimi almıştı. Birkaç saat içinde katı bir yanıt geldi.

"Kiminle isterse onunla evlenir" diyordu. Geçmişten bahsediyor, insanların ayrılıp sonra tekrar bir araya gelebileceğini söylüyordu. Ama anlamıyordum. Onların arasında bir *ilişki* yoktu ki. O sadece sevdiği saydığı bir arkadaşıydı; o halde bu kadın neden bahsediyordu?

"Allah'tan yardım iste" dedi, "sana tek yardım edebilecek olan o."

Yanıtını bana yolladı; ona da bir kopyasını göndermişti. Onun, o kadına gönderdiğim mesajı okuduğunu sanmıyorum. Bütün bildiği ona bir mesaj yolladığımdı. Mesajda ne yazdığımı bilemezdi.

Bu çok şeyi açıklıyordu; çünkü yanıt yazdı: "Bir kez daha tekrarlıyorum, seninle evlenmeyeceğim, ikinci, üçüncü ya da dördüncü karım olmayı kabul etsen bile."

Bu mesaj, beni sevdiğini söylemiş olan bir adamdan geliyordu. Şimdi artık *sevginin* dünya üzerinde belki de en çok suiistimal edilen ve en kötüye kullanılan sözcük olduğunu biliyordum. Bunu baştan niye söylememişti? Başka birini sevdiği, başka birini istediği konusunda niye dürüst olmamıştı? Son dakikaya kadar beni niçin kıyaslamış ve hatta, sanki benim davranışlarım sonucunda kendini onunla evlenmek zorunda hissediyormuş gibi yaparak niye suçu benim üzerime yıkmaya kalkmıştı? Ben kötü biri değildim; bana karşı niye bu kadar acımasızdı?

Beni sorun çıkarmakla, onları ayırmaya çalışmakla suçluyordu ve bu beni her şeyden daha çok kırıyordu. Beni tanıyanlar kötülük sanatında hiç de usta olmadığımı bilirler; bu yüzden ona son bir mesaj yazdım:

Bunca şeyden sonra eğer o mesajı ona kötü bir niyetle yazdığımı düşünüyorsan, beni hiç tanımamışsın demektir.

Sonunda nihayet dürüst davrandığın için teşekkürler. Bunu bütün ilişkimiz boyunca yapmamış olman ne acı. Senden fazla bir şey istememiştim; benim sana sunduğum gibi dürüstlüktü tek beklediğim.

Üzülme, sana son kez yazıyorum.

Mutlu ol.

Tanrı şahidimdir, mutluluğu birbirlerinde bulmalarını gerçekten istiyordum. Benim çektiğim ıstıraba rağmen, sonunda aşklarının gerçek halini almasından, belki de benim verdiğim cesaretle topluma karşı çıkıp onunla birlikte olmasından dolayı gururluydum.

Pek çok hakikati daha sonra keşfettim. Birkaç ay sonra karşılaştığımızda meselenin onunla hiçbir ilgisinin olmadığını iyice anladım; mesele benimle ilgiliydi.

İnsanı öldürmeyen şey güçlendiriyor, bu doğru; daha güçlü ve daha tecrübeli oluyorsun. Bu hayatım boyunca yaşadığım en kötü tecrübe olmasına rağmen, aynı zamanda başıma gelen en iyi şeydi de. Beni bugün olduğum ve olmaktan gayet memnuniyet duyduğum kadın haline getiren olaylardan biriydi. Nasıl ki mum yanmaya başlamadan önce sert ve mukavemetlidir de, yandıktan sonra erimeye başlar; işte o misal, bu tecrübe de beni yıkmıştı. Ama bu olayın içinde barındırdığı güzellik, alevin sonsuza kadar süremeyecek, belli bir süre sonra, mum eridikten sonra sönecek olmasıydı. Alev yok olup gittikten sonra, erimiş parafin soğur, tekrar sertleşir ve yeni bir biçim alırdı. Bu deneyim de beni daha önce mümkün olduğunu bile düşünmediğim bir şekilde biçimlendirdi.

Tanrı'nın işlerine akıl sır ermez, onun gizemli yolları vardır. Savaşı kaybetmiş gibi görünmeme rağmen galip gelen bendim. Beni bu şekilde sınayarak Yaradan beni onurlandırmıştı ve ben kıymetini bildiğim sürece benim için bundan daha büyük bir başarı olamazdı.

Benzer bir olay yaşayan herhangi biri şu tavsiyemi faydalı bulabilir: Yüce kılavuz Kuran'da insanlığın, kültürlerin ve dillerin çeşitliliğini anlatan ayetler var. Bu çeşitliliğin varlık sebebi insanların çeşitliliğidir. Yaradan (Ona inansın ya da inanmasın) her canı eşsiz bir parmak iziyle süslemiştir. Tek yumurta ikizlerinin bile parmak izi aynı değildir. Bizler eşsiziz. Eşsiz olarak yaratıldık ve eşsiz olmamız istendi.

Bu yüzden kimsenin size aksini söylemesine izin vermeyin.

9
Bana Yaslan

Hayatımızda bize en çok anlam ifade eden kişilerin kim olduğunu kendimize dürüstçe sorduğumuzda, bize en çok tavsiye veren, çözüm üreten ya da bizi iyileştiren kişilerden ziyade, acımızı paylaşan, yaralarımıza nazik ve şefkatli bir elle dokunan kişileri seçtiğimizi görürüz genelde. Biz umutsuzluk ya da şaşkınlık içindeyken sükûnet içinde olan; bir sevilenin kaybında, yas içindeyken bizim yanımızda bulunan; bilmemeyi, çare bulamamayı, iyileştirememeyi kabul edebilen ve aciz, güçsüz kalınabileceği gerçeğini bizimle göğüsleyebilen biridir o, yani bizi seven bir dosttur.

(Henri Nouwen)

Hiç unutabilir miyim, Şanaz'ın her arayışımda onun için ne kadar zor bir gün olursa olsun daima bir gülümsemeyle yanıt verişini. *"Hemen gel"* derdi bana, müsait olup olmadığını sormama fırsat bırakmadan. Ertesi gün erkenden işe gidecek olmasına rağmen beni teselli etmek için sabahın ilk ışıklarına kadar benimle oturduğu o geceleri unutabilir miydim?

Sabahlara kadar ağlayıp sızladığım, Abdah'ın beni dinleyip, destek olduğu, acımı paylaştığı o bitmeyen geceleri unutabilir miydim?

Ölmek üzere olduğumu sanarak gecenin ya da şafağın olmadık bir saatinde onu kaç kez uyandırmışımdır dersiniz? Birçok kez. Peki bana kaç kez, "Beni arama, uyumam lazım" ya da "Beni arama; canın mı sıkılıyor?" demiştir? Hiçbir zaman.

Ya Şamas'ın bana gönderdiği o güzelim buket buket çiçekler? *"Birkaç gün benimle kal. Bütün gece onun hakkında konuşmak istersen, bunu yapabiliriz. Uyumayız"* demişti kim bilir kaç kez. Halbuki daha yeni bir bebeği olmuştu ve sezaryandan yeni kalkmıştı.

Ya Tarık'ın tatlılığına ne demeli? Bir kızla arkası gelmeyecek bir ilişkiye girmişti ve o kız bu durumla İslami kurallara göre nasıl başa çıkacağım konusunda bana yardımcı olabilirdi.

Ya Varşa? Başını kaşıyacak vakti olmadığında bile zaman yaratır, beni arar ve nasıl olduğumu sorardı. *"Sana bir intihar gözetim süresi veriyorum"* diyordu. *"...Önümüzdeki yıllarda bütün bunlara güleceğiz."* (Aynen dediği gibi de oldu.)

"Bir erkeği kaybetmiş olabilirsin; ama çevrene bir bak, seninle birlikte olmak isteyen insanları gör, seni sadece sen olduğun için isteyen kişilere bir bak" demişti Tarık bir seferinde.

O zamanlar bunlar bana pek bir şey ifade etmiyordu; arkadaşlarımın kıymetini bilmediğim için şimdi içtenlikle özür diliyorum. Bu bölümü, Tanrı'nın ne kadar kutlu bir kulu olduğumu anlamamı sağlayan tüm o insanlara adıyorum.

Vücut ağırlığımın yarısı oranında kilo kaybettiğimde, bana anneannemden daha beter göründüğümü söyleyen, endişe içindeki arkadaşlar. (Şanaz'ın ne kadar üzüldüğünü ve bir yıl ya da daha uzun süre sonra doğru düzgün yemek yemeye ve OIL OF OLAY kullanmaya başladığımda nasıl mutlu olduğunu hiç unutmayacağım!)

Hezeyanlarımdan dolayı bozuk bir plak gibi tekrarladığım şeylere sırf merhametlerinden katlanan arkadaşlar. Yüreklerinde, beni kendilerinden ayırmadan, acımı hisseden ve paylaşan arkadaşlar.

Koşuşturup durdukları hayatlarında, en zor, en olmayacak anlarda, kendimi en kötü hissettiğim, nasıl yaşayabildiğime şaşırdığım zamanlarda bana ayıracak vakit buldular.

Ben kendimde iyi hiçbir şey bulmayı başaramadığımda, bende

bir erdem görmeyi beceren arkadaşlar; onlara kapıyı gösterdiğimde itibarıma ve kendime güvenime helal gelmesine izin vermeyen arkadaşlar; sel gibi akan gözyaşlarım içinde boğulmayayım diye onları toplayan ve sıkı sıkı tutan arkadaşlar; kalbimdeki o sessiz çığlıkları duyan ve beni kendi çılgınlığımdan korumaya çalışan arkadaşlar; ben hissiz bir halde otururken, kızgınlık, kabul, umut, umutsuzluk, korku, acı ve ıstırap duyguları arasında gidip gelen arkadaşlar; benden vazgeçmeyi reddeden, içimin derinliklerinde bir yerlerde o şeyi bulabileceğime ve hayatta kalacağıma beni inandıran arkadaşlar.

Bu bölümü arkadaşlara adıyorum; onlar her yerdeler.

Kötü anlarımızda bize gönderilen arkadaşlar;
Dayandığımız arkadaşlar;
Hayatı değerli kılan arkadaşlar;
Biz göremediğimizde görebilen arkadaşlar;
Biz reddettiğimizde duyan,
Biz hislerimizi kaybettiğimizde hisseden,
Biz bencilleştiğimizde paylaşan,
Biz beceremediğimizde gülen,
Bütün inancımızı yitirdiğimizde inanan,
Arkadaşlar.

Eğer arkadaşlar olmasaydı, bu dünyanın ne anlamı kalırdı ki?

Kuran'dan çok sevdiğim bir ayet geliyor aklıma:

"Faabi ayyi a'aalai Rabbi kumma tukazzibaan."
"Şimdi Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz?"

(*Rahman Suresi* 55:30)

10
İçten Gelen Güç

Kasırganın bir adayı yerle bir etmesinden sonra, meydana gelen yıkımla yüzleşme vakti gelir bir noktada. Ada sakinleri parçalanmış hayatlarına dönmek, hayatı yeniden kurabilmek için kullanabileceği ne bulduysa toplamak zorundadır.

Aynen bu adalılar gibi ben de, tanıyıp bildiğim her şeyi kaybetmiştim ve yıkıntılardan yeni bir hayat kurmak zorundaydım. İtibarımı, gururumu, benliğimin özünü, tüm yaşama arzumu, umuda inancımı, yani beni, olduğum kişiyi, olduğum kadını tanımlayan her şeyi kaybetmiş gibi hissediyordum kendimi.

"Bütün bu süreçten kurtarabileceğin tek şey inancın, Nesrin" dedi Varşa. Zaten tam da öyle oldu.

Kendisi inanmamasına rağmen, Varşa benim her zaman inançlı biri olduğumu bilirdi. Büyürken yalnız bir çocuktum; bu yüzden inanç bana bir hayli teselli vermişti. Kimse beni sevmiyorsa bile en azından Allah seviyordu. Hep bir hadisten alıntı yapardım:

Dünya inananlar için bir hapishane, inanmayanlar içinse bir cennettir.[i]

Bu en çok benim için geçerliydi. Hayat bana hep bir hapishane gibi görünmüştü. Dünya büyük bir ıstırap kaynağıydı ve ben hep daha güzel, daha iyi bir şey hayal ediyordum. O dönemde, bana anlatılan dışında bir cennet fikrine yabancıydım; ama bu açıklamalar hayatın ve evrenin anlamına dair kavrayışımı daha ileri taşımak gibi büyük bir amaca hizmet etmişti.

O günlerde maneviyatın ne olduğunu bile bilmiyordum; bu yüzden "dindar" olmak bana yetiyordu. Olgunlaştıkça iki kavram arasında derin ama müphem bir farklılık olduğunu anladım; ama ben bu ikisi arasında mutlu mesut gelip giden bir hayat sürüyordum. Şimdi, "dindar" olmakla ilgili herkesin kendi fikirleri olduğunu ve bir şekilde kendilerini, bu kavrama vurulmuş birtakım damgalarla (bilhassa İngiltere'de yaşıyorsan ve Müslüman isen) ilişkilendirmek istemediklerini görebiliyorum.

Yaradan ile her zaman bir bağlantım olmuştu. Bu zalim dünyanın acımasız gerçeklerinden dolayı benim gibi ıstırap çeken kişiler, çoğu zaman, kimsenin onlara veremediği yanıtlar için hep Yüce Tanrı'ya yönelmişlerdir.

Pakistan kökenli çoğu Müslüman gibi, bu benim için de bir inanç meselesiydi; çünkü bana buna inanmam öğretilmişti, bunu idrak etmem değil. Gene de, birkaç bölümdür okuduğunuz bu tecrübe hayatımı değiştiren bir kilit noktası, şaşırtıcı kişisel dönüşümüm için bir katalizör oldu.

Olaylar meydana gelirken, beklemediğimiz "kötü şeyler" yaşanırken, bu doğal olarak bütün sistemi altüst eden bir şoktur. Asla tama-

men anlayamayız. Bilinmeyenin korkusuyla bitip tükenmiş, faniliğimizle yüzleşmeye zorlanmış olarak, değişime düşman kesiliriz. Bu değişimin ne kadar güzel ve münasip olduğunu ise fark etmeyiz. Geleceği anlayamadığımız ya da ona odaklanmadığımız için bunu bilemeyiz; buna sadece *El Alim* [Her Şeyi Bilen] Yüce Yaradan vakıftır.

Bunları yazarken pencereden dışarıya bakıyorum ve şimdi size gördüklerimi yazacağım. Tam karşımızda bir yol var. Şehirlerde genelde olduğu üzere bu yolun kenarındaki evlerin her iki tarafında ağaçlar bulunuyor. Geçen yıl şehir meclisi geldi ve ağaçlar tehlikeli olacak kadar büyüdü diye ağaçları budadı. Bir fırtına çıkarsa ağaçların devrilip yakınlardaki evleri yıkabileceğinden korkuluyordu. Sadece bu da değildi; sonbahar ayları boyunca çok fazla yaprak döküyor, yayalar için burada yürümeyi riskli bir hale getiriyor ve tabii ki çöpçülerin işini de bayağı bir güçleştiriyorlardı. Sonunda ağaçlar budandı.

Mahalledeki çoğu insan gibi ben de meclisin bu ağaçlara yazık ettiğini düşündüm. Şimdi gayet tuhaf ve yabancı görünen bu varlıkların heybetli ve korkutucu görünüşüne hepimiz alışmıştık. Asıl sebep buna alışkın olmamamızdı; bu durum yeniydi ve biz ağaçların önceki haline alışkındık. Öte yandan, bu haline de alışmak zorundaydık; elimizden gelen bir şey yoktu.

Bir yıl sonra ağaçlar gene yeşerdi; geçen yıla kıyasla kısa olmalarına rağmen gene de muhteşem görünüyorlardı. Enleri boyları birbiriyle gayet orantılıydı ve hiçbir tehlike teşkil etmiyorlardı. Şimdi, hayatımızda acaba böyle başka ne kadar gizli ağaç var diye düşünüp hayıflanıyoruz!

O dönemde aynı şekilde, bana ne olduğunu da anlayamıyordum. Acımı anlamlandıracak ve gerisindeki nedenleri muhakeme edecek temel İslami bilgiden yoksundum. Aynen bu ağaçlar gibi, o zaman bana gayet uygunsuz görünen bir şekilde yardım almıştım aslında. Bu olay hayata karşı daha sağlam bir bakış açısı geliştirmeme, dolayısıyla daha anlamlı bir hayat sürmeme hizmet etti. Babam keder ve umutsuzluğa kapıldığında insanların şu ikisinden birini yaptığını söylerdi hep: İnsan böyle durumlarda ya annesine ihtiyaç duyardı ya da Allah'a. Ben Allah'a niyaz edenlerdendim.

Bunlar başıma gelmeden önce, yaşamdaki amacımın ne olduğunu, niye yaratıldığımı, öldüğümde bana ne olacağını, kısaca "Müslüman" olmanın manasını bilmeden öylece yaşayıp gidiyordum. "Allah"ın adını sadece başım dara düştüğünde, saygıyla ya da açıklanamaz olanın korkusuyla anardım. Ama bu altüst oluş beni ruhsal olarak arındırdı ve zihnimi entelektüel olarak açtı. Bunun için her zaman minnettar olacağım.

Herkes gibi benim de önyargılarım vardı. Etrafımda ibadetini yerine getiren insanları görüyordum; ama ben bunun çok da heveslisi değildim. Benim derdimin öğretilerin kendisiyle değil, inancın kültürel bir çeşidiyle ilgili olduğunun farkında değildim. Son birkaç yıldır kendi anlayışıma göre İslam yolunda yürüyordum; ama Bay Yanlış'la karşılaşmak bana yolumu şaşırtmış, beni güç işlerimi bir kenara bırakmaya ve nihayet düşünmeye itmişti.

Ama beni terk ettiğinde, onunkine zıt olan kendi düşünme biçimimle aynı yolda yürümeyi sürdürdüm. Keşfetmeye devam ettim; kendi araştırmalarımla bulduğum İslam, onun bana dayatmaya çalıştığının aksine, beni tamamen aydınlattı. Bu deneyimin sonucu olarak kendi ruhsal yolumda ilerleme hızım çok çarpıcı ve daha önce aklıma gelmeyecek bir boyuttaydı. Ne olduğunu ve Tanrı'nın bunların olmasına niye izin verdiğini anlamam lazımdı. Yoksa beni sevmiyor muydu? Beni unutmuş muydu?

Tanrı'nın kim olduğunu bulmalıydım.
Teselliye ihtiyacım vardı. Yardıma.
Bir yolculuğa çıkmaya ihtiyacım vardı; bu yüzden de çıktım.

Her şeyin bir sebebi var, bunun da vardı; sadece ben şu anda bu sebebi bilmiyordum. "Yüce Bir Varlığa" inanmasak bile bu söze hepimizin inandığını sanıyorum. Ama benim bu sebebi bilmeye ihtiyacım vardı ve Tanrı'dan bunu bana söylemesini istiyordum.

Benim derdim asıl olarak bunu nasıl yapacağım, çektiğim bu acıya, beni için için yiyen bu ıstıraba bir son verip veremeyeceğimdi. Tanrı'ya yönelttiğim bin bir soru vardı; O'na bilinmeyeni, *Gayb*'ı [Görünmeyen] soruyordum. O'nu göremiyordum. O NEREDEYDİ?

Sevdiğini söylüyordu ama ben kendimi terk edilmiş hissediyordum. Beni nasıl unutabilmişti? Benden nefret mi ediyordu? Bana niye ıstırap çektiriyordu?

Hep dua etmenin doğru olduğunu hissettiğim için dua etmiştim; ruhumu eğitecek bir disiplinden yoksundum. İyi günlerde O'nu unutuyordum, başım sıkıştığında O'na yalvarıyordum. Günlerin akışı içinde onunla tam bir temas halinde olamıyordum. Ruhumu hiçbir zaman O'na tamamen teslim etmiş gibi hissetmiyordum ve bunu değiştirmek istiyordum. Şu an için ben bilmiyor olsam da, zaman içinde hayatın cilveleri aradığım her şeyi gözler önüne serecekti.

Beni terk etmesinden birkaç hafta önce, her şeyin rayına oturduğunu, aramızda yeni bir anlayış oluştuğunu düşündüğüm günlerde, bana bir iş ilanının detaylarını göndermişti. Zaten görüp başvurduğum bir işti bu. Davranışından çok etkilenmiştim; beni gerçekten düşündüğüne, hislerimin ve arzularımın belki de artık onun için önem taşıdığına inanmıştım. O işe başvurmamı istediğini söylemişti, belki de sonunda artık beni önemsiyordu.

Tabii ki bunların hiçbiri doğru değildi. Her zaman olduğu gibi gene yanılmıştım. Aslında beni terk edeceğini biliyordu; beni meşgul edecek bir şeylerin olmasını, yiyeceğim darbeyle daha kolay baş edebilmem için elimde bir şeylerin bulunmasını istemişti. Beni bu kapasitede gördüğü için memnun olmalıydım.

"Her şey planlanmış" demişti Varşa bana; haklıydı.

Haftalar öncesinden kararını vermişti; hatta annesi bile sınavlarını bitirir bitirmez beni terk edeceğini biliyordu. Son sınavları bittiğinde "biz" de resmen ayrılmış olacaktık.

Görüşme tarihim ilişkimizin bitmesinden birkaç gün sonraydı; ben de içinde bulunduğum çalkantıya rağmen görüşmeye gittim. Orada oturmuş çağrılmayı beklerken, başörtülü hoş bir genç hanım girdi içeri. Onu bir dinleseydim. Bütün istediği buydu; örtünmemi istemişti ve ben yapmamıştım.

Batılı giysiler içindeki bu şık genç hanım da onu taktığına göre, türban belki de o kadar kötü bir şey değildi?... Bana gülümsedi ve oturdu.

"Bunu takmak nasıl bir his?" diye sordum ona.

Sempatik bir genç hanımdı, sorularıma yanıt vermeye başladı. Konuştukça ilgimi daha çok çekiyordu. Bana duymak istemediğim standart yanıtları vermesine rağmen, sadece orada oturup benimle ahbaplık etmesi bile başörtüsüne ilişkin hislerimi biraz yumuşattı ve daha çok ağlamama sebep oldu.

O güne dek türban takan kadınları "baskı altındaki" kadınlar olarak görmüş ve onları bildik başka şeylerle yaftalamıştım. Ama orada otururken, örtünmenin ille de baskı altında olmak anlamına gelmediğini fark ettim. Tıp öğrencisiydi ve konuşmasından hiç de baskı altında olmadığı belliydi. Orada otururken *baskı altındaki kadının* ben olduğumu fark ettim.

Kadınların giydiği kıyafetin baskıyla hiçbir ilgisi yoktu; baskıyı yaratan insanların davranış biçimiydi. Onunla olan ilişkimi düşündüm ve baskının istediğini giyme özgürlüğü değil, bu ilişki olduğunu fark ettim. Eğer onunla evlenseydim ve beni başörtüsü takmaya zorlasaydı, baskı bu olacaktı, örtünün kendisi değil.

Bu özgür kadınla yaptığımız sohbetten sonra, ben ezilmiş, bastırılmış kadın, gelecek haftaki bir toplantıya davet edildim. Onunla ıstırabımı paylaşmış, ona yanıtlayamayacağı sorular sormuştum. Belki de, benim sadece yarı yaşımda olan bu çocuktan, benim ancak daha sonraki pek çok araştırmadan sonra kendi başıma bulabildiğim yanıtları ummuştum.

"Toplantımıza katılmak belki hoşunuza gider" demişti. "Belki orada biraz huzur ve rahatlık bulursunuz."

Birbirimize e-posta adreslerimizi verdik. Beni bir daha arayacağını umut etmediğimden bu olayı unuttum gitti; o yüzden bana yazdığında gerçekten çok şaşırdım.

Toplantı mekânı Londra Üniversitesi'ndeydi. Bu zaten hoşuma gitmişti. Beni Kuran okumaya zorlamayacaklardı ve *itaatkâr* olmamı beklemeyeceklerdi (...sahip olduğumuz basmakalıp fikirler ve fobiler gerçekten de şaşırtıcı). Eğer toplantı İftihaar amcamın işlettiği halkevinde olsaydı oraya gitmezdim. Hayatım boyunca zaten böyle bir İslam anlayışla büyümüştüm. İlgimi çekmiyordu, o kadar. Amcam İslam'dan bahsettiğinde, zihnimde hemen bunun canlanmasının

ve kendimi kapatmamın sebebi buydu. Doğal olarak bu toplantıyla ilgili de çekincelerim vardı; herkesin tesettürlü olacağını düşünmüştüm (herhangi bir kanıta değil de sadece izlenimlerime ve kendi değerlendirmelerime dayanan önyargılardan biri daha) ve orada göze batmak istemiyordum. Ama zaten hayatımda hiçbir yere tam olarak uygun olmadığımdan bu o kadar sorun edilecek bir şey de değildi. Bunun üzerine o bana, Allah'ın Elçisi Hz. Muhammed'in (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) şöyle dediğini söyledi:

"Bu hayatta yoldaki bir yabancı ya da
yolcu gibi olun."[ii]

Tuhaftır ki, ben de bütün hayatım boyunca aynen böyle hissetmiştim. Hiçbir yere ait değildim. Sanki sürekli karanlıkta yürüyor, bir şeyi bulmaya çalışıyordum. Neredeye gittiğimi bilmiyordum; tek bildiğim yalnız olduğumdu. Bazen ışık varmış gibi geliyordu; ama sonra sönüp gidiyor, beni orada karanlığın korkusuyla öylece bırakıyordu. Ama yürümeye devam ediyordum. Bazen duruyor, biraz dinleniyordum; ama devam etmek zorundaydım. Sonra bazen, aynen şimdi olduğu gibi, yolumun üzerindeki bir cam kırığına bastığım zaman kanaya kanaya yürümek zorunda kalıyordum.

Toplantı günü oraya gittiğimde, girişteki kadınların bazılarının örtülü olmadığını gördüm; kimisi türban takıyordu, kimisi *cilbab* [esvap üzerine giyilen, uzun, bol, yere kadar uzanan giysi] giymişti; peçe takmış olan birkaç kişi bile vardı. Kendimi tuhaf, neredeyse tedirgin hissettim ve sırtımı dönüp oradan kaçmak istedim. Sonra bazı şeylerden hayatım boyunca kaçmaya devam edemeyeceğimi düşündüm. Bu yüzleşmem gereken bir şeydi ve öyle de yapacaktım.

Masaya yaklaştım, adımı yazdırdım ve "kaydoldum". Oradaki varlık sebebim olan genç kız beni tanıdı.

"Geldiğinize memnun oldum" dedi.

Ben memnun olup olmadığımdan şüpheli bir halde gülümsedim.

Bu arada başka bir genç hanım içeri girdi. Dişçilik fakültesinden

yeni mezun olmuştu; genç arkadaşım beni onunla tanıştırdı. Dişçi, *cilbab* giymişti ve onunla nasıl konuşacağımı bilmiyordum. Beni de *cilbab* giymeye mi zorlayacaktı? Her cümlenin başında Allah demek mi zorundaydım? Beni yargılayacaklar mıydı? Kendi cahilliğimden ötürü kıza ve giydiği şeye karşı bir önyargım vardı. Dahası, o bana evlendikten sonra *cilbab* giymem gerekeceğini söylemişti; bunu söylemesinden nefret ediyordum ve bu yüzden önyargım iyice sağlamlaşmıştı.

Ama genç dişçi çok hoş biriydi. Bana hiç de tehditkâr davranmıyordu; ayrıca hiç kimse uygunsuz bir şekilde "giyindiğimden" ötürü beni ayıplar bir hava içinde değildi. Bir keresinde, altı yaşındaki kız yeğenimle birlikte bir dükkâna girmiştim; tezgâhtar ondan parayı alırken, "Örtünmesi gerekli" demişti. Dükkândaki herkes benim hakkımda konuştuğunu anlamıştı; bense hiç ilgilenmemiştim bile. Bu benim bileceğim bir işti. Bu kadınlar da olsa olsa böyle söyler ve beni ayıplardı. Ne var ki hiç kimseden en ufak bir düşmanca tavır görmedim. Eğer öyle bir şey olsaydı, o giysilerin içine gizlenecek kişi ben olurdum.

Genç dişçi benimle konuşmaya başladı; sohbeti çok keyifliydi. Yanına sokulup mahcup bir tavırla ona şunu sordum:

"Şu şeyin nasıl bağlandığını bana gösterir misin?"

Sırf denemek için bir dükkâna gidip başörtüsü almıştım. Merak da ediyordum; insan onu takınca kendini nasıl hisseder bilmek istiyordum. Kötü bir his miydi? İnsanlar benden nefret eder miydi? Konuşma bir saat sonra başlayacaktı ve nasıl başörtüsü takılacağına dair en ufak bir ipucu edinememiştim. Süzme salak gibi görünmek istemiyordum ve orada öyle dikilip durmak beni tedirgin ediyordu. Aralarına karışmak istiyordum.

"Sana göstermekten onur duyarım" dedi ve yaptı da.

Başlangıçta, çığlık atacağımı, kafamdaki o şeyden nefret edeceğimi falan sanmıştım. Ama hiçbir şey olmadı. Ne var ki, hemen tuhaf bir şaşkınlığa kapıldım. Onu takınca sanki omuzlarımdan bir yük kalkmıştı. Tuhaf bir şekilde, kendimi tamamlanmış... hissediyordum. Aynaya baktım; iyi duruyordu. Çok korkunç görüneceğini düşünmüştüm; ama o gün aynada gördüğümü beğenmiştim.

Konuşma başladı ve hepimiz konferans salonuna yöneldik. "*Al-*

lah" ilahilerinden başka bir şey duymayacağımı sanıyordum ama ne kadar yanılmışım. Karizmatik bir hanımefendi olan konuşmacı pek çok konudan bahsetti; hayvan hakları, yüreğin arındırılması, komşulara karşı nazik olmak, gerçek samimiyetin meziyetleri, iyi ameller, rengi, dini, dili, inancı ne olursa olsun tüm insanlığa saygı duymak ve ölüm hatırlayabildiklerimden sadece bazılarıydı. Tahmin ettiğim gibi Allah sözcüğünü işittim ve bu sözcük yüreğimi nasıl da rahatlattı... Muhammed (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) isminde bir adamdan bahsetti; onun hayatından, ondan söz ediş tarzı, yüreğimi daha da dağladı. Bu hanımefendiyi dinlerken içime bir umut ve tarifsiz bir kuvvet doldu.

Orada otururken etrafıma bakındım. Salon entelektüel kadınlarla doluydu; bazısı başörtüsü takmış, dolayısıyla "örtünmüştü", bazısıysa açıktı. Her yaştan, her türden kadınla doluydu salon; akademisyenler, meslek sahipleri, çeşitli bölümlerden –mühendislik, hukuk, dişçilik, matematik, fizik, kimya, botanik, İngilizce– üniversite öğrencileri. İslam'ın bu kadar farklı yüzünü ilk kez görüyordum. Böyle bir çevrede daha önce hiç bulunmamıştım. İslam hakkında tüm bildiğim, kadınların evde kalması gerektiğini söyleyen mollaların kontrol teknikleriydi.

"Problem işte burada" derdi hep babam. "Peygamberimiz, *sallâllâhu aleyhi ve sellem*, kadınları eğitin demiştir; ama erkekler onları kendilerine boyun eğdirip aciz kılmıştır. Bu şekilde hareket ederek aslında onun bize öğrettiğinin tam tersini yapıyorlar."

Şimdi artık bunu görebiliyordum; çok açıktı. Cahil bir adam olan babamın İslam yorumu benim Bay Yanlış'ın bana dayattığının tam zıddıydı. Onun İslam yorumu, benim çocukken kaçtığım ve Pakistan kültürüne derinden kök salmış olana çok benziyordu. İnanç ve kültür iki ayrı mevcudiyettir; ama bunlar tuhaf bir şekilde iç içe geçmişti ve İslam sözcüğünün asıl özü ve anlamı kaybolmuştu.

Bu ülkede büyümüş biri olarak, Pakistan kültürünün katı geleneklerinden bazılarını reddetmenin hayatımda açtığı boşluğu kapatmak için Batı tarzı hayata yöneliyordum. Öte yandan, zaman geçtikçe iki tarafa da ait olmadığımı anlıyordum. Bu yüzden gerçekten de kendimi sürekli olarak kaybolmuş hissediyordum.

Korkmuştum, yalnızdım ve kayıptım. Nereye gittiğimi bilmeden karanlıkta yürürken, hiçbir yere ait olmadığımı hissediyordum. Fakat şimdi hayatımda ilk kez huzurluydum. Tamamen yabancılarla dolu bu odada, onların arasında bana da yer vardı. Afrika'dan Endonezya'ya, Hindistan'dan Kanada'ya, Pakistan'dan Brezilya'ya ve Arnavutluk'a insanlığın tüm renklerinin, hepimizin aslında tek bir şeyle, inancımızla birbirimize bağlı olduğumuzu fark etmiştim. *Vay*... bu İslam o kadar da kötü bir şey değildi. Diyelim ki kötü; o halde benim kendimi böyle iyi hissetmemi nasıl sağlıyordu?

Konuşma sona erdiğinde bize soru sorma fırsatı tanındı. Fakat benim sormak istediğim sorular herkesin önünde sorulabilecek türden değildi. Bu yüzden, *cilbab* giymiş konuşmacının zekâsından büyülenmiş bir halde orada bekledim.

Bir öğleden sonra boyunca yaşanan bu olaylar kafamdaki "başı örtülü kadın" imajını değiştirmişti ve oradakilerin çoğu gitmiş olmasına rağmen ben esasen bunu düşünüyordum. Herkesle tek tek meşgul olmasına karşın onu beklediğimin farkındaydı.

"Bu konferans salonunu sadece belli bir süre için bize tahsis ettiklerinden çok fazla vaktim yok; ama beni beklediğinizi biliyorum" dedi bana yaklaşırken.

"Kime danışacağımı bilmiyorum" diye başladım söze ve ona durumumu kısaca açıkladım.

"Allah seni korumuş" diye yanıt verdi bana.

Ne!?!? Sözünü ettiğimiz kişi "sevdiğim" kişiydi. O beni nasıl ondan korumuş olabilirdi. Hiç şüphe yok ki, elimden bir şeyleri alarak beni cezalandırıyordu. Ama beni niye cezalandırıyordu?

"Bu ıstırabı sana verdi; çünkü senin için daha iyi bir şey istiyordu. Bu bir ceza değil" dedi. "Peygamberimizin (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*), kocası öldüğünde Umm Salamah'a öğrettiği bir dua vardır. Anlamı kabaca şöyledir:

"Allah'ım, bana benden aldığından daha
iyisini ver."

Bunun üzerine Umm Salamah, ondan daha iyisini düşünemediğini söylemiş ama duayı etmiş ve iddet süresi [İslam'a göre, boşanan ya da dul kalan bir kadının istediği takdirde tekrar evlenebilmesi için beklemesi gereken süre] sona erdiğinde, Peygamberin (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) kendisinden evlilik teklifi almıştır. Ondan daha iyisi kim olabilirdi ki?!! O yüzden bu duada bir teselli bulmaya çalış ve belki de senin için hayırlı olmadığından bir şeyleri senden alan Yüce Rab'bine güven. Gerçekte Allah *El Hakim* [hikmet sahibi] ve *El Adil*'dir [mutlak adil]. Belki de O sana yardım edebilecek Yardımcıların En İyisi'dir.

Onu en çok sevenleri en çetin testlere tabi tuttuğunu söyleyerek sözüne devam etti.

"Bu bir sınav senin için, ceza değil" dedi. "Senin rolün iki insanı bir araya getirmekti, bunu yaptın ve bunun için ödüllendirileceksin; ama senin kaderin başka bir yerde. O'nun kararını kabul etmeli, O'nun iradesine güvenmelisin. O senin bilmediğin her şeyi biliyor. Yaptığı her şeyde senin iyiliğini gözettiğini bilmelisin. Sabırlı ol. O sabırlı olanları sever... *Sabr-ın Cemil*" diye ekledi.

Son söylediğini biliyordum; Kuran'dandı. Oğulları Yakup Aleyhisselam'a, üvey kardeşinin ve en sevdiği oğlu Yusuf Aleyhisselam'ın bir kurt tarafından yendiğine dair yalan haberler getirdiğinde, Yakup Aleyhisselam böyle demişti. Anlamı "Sabır güzeldir" demekti.

Sabır güzel olabilirdi; ama kalbimi oyan bu öldürücü acıyı kontrol etmek nasıl kabil olacaktı?

"Gerçekte kalpler ancak Allah'ı anmakla huzura kavuşur" dedi. Bu sözleri biliyordum; *Ra'd* suresinin yirmi sekizinci ayetindendi.

"Elleziyne âmenû ve taTmeinnu Kûlûbühüm bi zikrillâh elâ bi zikrillâhi taTmeinnül Kulûb."

"Onlar, inananlar ve kalpleri Allah'ı anmakla huzura kavuşanlardır. Biliniz ki, kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur."

Bana e-posta adresini verdi ve benden e-posta adresimi istedi.

Konferans salonundan çıkarken kendimi tuhaf bir şekilde farklı hissediyordum. Bir vahiy aldığımı falan söyleyemem; ama içimde bir tür uyanış gerçekleşmişti. İçimdeki sıkıntı hafiflemişti. Sanki üzerime bir ışık düşmüş de yürüdüğüm yolu aydınlatmıştı. Gene bir belirsizlik bulunmasına rağmen o mutlak karanlık artık yok olmuştu. Şimdi önümde uzaktan görünen aydınlık bir alan vardı. Şu anda içinde bulunduğumdan daha az hoyrat ve daha davetkâr görünüyordu. İçimdeki acılık o an için hafiflemişti...

Dışarıda yürürken başörtüsünü çıkarmayı düşündüm. Onu sadece orada göze batmayayım diye takmıştım ve şimdi artık toplantı bitmişti, normale dönebilirdim. Artık başörtüsüne ihtiyacım yoktu; işini görmüştü, artık onu çıkarabilirdim... ama içimdeki bir şey beni bunu yapmaktan alıkoyuyordu.

Bu yüzden, yaşadığım şey üzerine biraz daha düşündüm; bunu bir kez daha ne zaman takacaktım? Belki de hiç takmayacaktım; bu koskoca kötü dünyada bunu takmanın nasıl bir duygu olduğunu anlamak istemiştim sadece. O öğleden sonra boyunca Müslüman kadınlarla birlikte olmuştum, onlardan biriydim; ama bunu "onlardan biri olmadığım" daha geniş topluma da taşımak ve nasıl bir his olduğunu bilmek istiyordum. Bu yüzden yürümeye başladım.

Düşündüğümün aksine hiç de öyle tedirgin edici bir duygu değildi, hatta kendimi gayet iyi hissediyordum. Tüm bu çalkantılı duygulara rağmen, kendimi dışarıdan gelecek şeylere karşı bir kalkanın arkasında gibi hissediyordum. Metro istasyonuna doğru yürürken, gururlandım ve içimi bir kıvanç kapladı; nihayet ben de bir yere aittim.

Etrafımdaki insanlara baktım; onların da bana bakmasını istiyordum ama hiç kimse bakmadı. Herkes kendi hayatıyla meşgul görünüyordu, benden etkilenmemişlerdi. Karşıya geçmek için beklerken, kamyonet kullanan İngiliz bir bey bana yol verdi. Geçmek için bekleyen başka kimse yoktu, sadece benim için durmuştu. Ona gülümsedim, o da bana gülümsedi. Teşekkür ederek karşıya geçtim ve belki fikrini değiştirir diye de çok hızlı davrandım.

Yazın ortasında ortalığı kavuran o sıcak günlerden değildi. Başörtüsü taktığımda pişeceğimi düşünürdüm hep; ama ilginçtir ki, hiç öyle hissetmiyordum. Tek sorun, kaymasın diye örtüyü çenemin altından bir iğneyle tutturmamış olmamdı; bu başta biraz rahatsızlık veriyordu. Örtüyü takmıştım ve orada otururken tren yolculuğu boyunca kimse bana bakmadı.

O zamana dek, bir sel gibi gelip kalbimi ezen o ıstırap dalgalarına alışmıştım. Ertesi gün, ıstırap dolu hatıralar kıyıyı döven kızgın dalgalar gibi zihnime hücum edince, evden çıkma ihtiyacı hissettim. Araba anahtarlarımı aldım, sonra hiç düşünmeden eşarba uzandım. Bunu alışkanlıkla yapmıştım; üzerinde düşünmemiş, duraksamamış ya da sorgulamamıştım. Tam kapıdan çıkmak üzereyken şöyle düşündüm: *"Ne yapıyorsun? Bunu sürekli yapmayı planlamamıştın. Bunu sürekli takman gerekmiyor. Çıkar şunu."*

Bu sesi önemsemedim ve dışarı çıktım.

Parmaklarımı saçlarımın arasından geçirmeyi severdim; bu yüzden başta tedirgindim. Bu hareketi sık sık yapardım, sonra birden artık yapamaz olmuştum. Önce buna içerledim; ama bir süre sonra, hayatımı ve alışkanlıklarımı bu kararıma başarıyla uyarladıktan sonra, parmaklarımı saçlarımın arasından geçirmeyi sevdiğimi tamamen unuttum. Mesele bu kadardı. Bunu takmak benim kararımdı. Bu benim seçimimdi. Kuran'da Bakara suresinde (256. ayette) açıkça belirtiliyordu:

"La ikrahe fid dini kad tebeyyener."
"Dinde zorlama yoktur."

Haftalar sonra, hayatımda ilk kez mescide gittim. O toplantıda yaşadıklarımdan çok etkilenmiştim ve bunları tekrar yaşamaya ihtiyacım vardı. Bana hep sadece erkeklerin mescide gittiği, kadınların evde ibadet ettiği söylenmişti. Ama araştırmalarım sonucunda bunun hiç de doğru olmadığını gördüm. Kendi keşfettiklerimden, kendi merakımdan, kendi inanç sistemimi bulmuş olmaktan memnundum.

Sanki yüreğimin üzerinde bir mühür vardı da, şimdi o mühür açı-

lıyordu. Bilgi deryasına daldıkça pek çok şey benim için anlam kazanmaya başlıyordu. Dahası, aydınlanma Allah'ın Doksan Dokuz Güzel Vasfı'ndan geliyordu ve tüm yanıtların nerede yattığının farkına varmıştım. Tüm yanıtlar O'ndaydı. Ne kadar çok öğrenirsem, o kadar çok bilmek istiyordum; bu yüzden İslam'ı entelektüel bir disiplin olarak araştırmaya başladım.

Hz. Muhammed (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) şöyle diyordu:

"Bilgiye giden yolu arayanlar için Allah Cennet'in
yollarını açık eder. Melekler, yaptığı şeyden memnun
olup onların önünde kanatlarını eğerler."[iii]

Sanki bir yerden rehberlik alıyordum. Gerçekten böyle hissediyordum. Bunu okuyan biri söylediklerimi şu bildik hikâyelere benzetirse ona tavsiyem şu olur: Sana İslam konusunda öğretilen her şeyi unut. Medya araçlarında gördüklerini, zihnen hâlâ gelişmekte olan ülkelerde yaşayan insanlardan duyduklarını unut. En başa git ve oradan başla. Bu inancın içine doğmuş olsan bile, sanki onunla yeni tanışıyormuş gibi kendini ta en baştan yeniden eğit. Ona sanki sadece keşfediyormuşsun gibi yaklaş. O'na meydan oku, O'nun senin için kim olduğunu gör ve olanı anla. Bulduğun şey karşısında çok şaşırabilir, çok memnun kalabilirsin.

Bu evrede, yara hâlâ orada olmasına rağmen, vücudumun yükünü taşıyabilmem için bir destek aldığımı hissetmeye başlamıştım. Ama çektiğim acı geçmiyordu. Bazen yatışıyor, teskin oluyordum. Derken bir kâbus gibi tekrar canlanıyordu. Tabii ki bu benim cihadımdı; benliğimin olumsuz yönlerine karşı İslam'ın olumlu cihetinin savaşıydı.

"Yerlere ve göklere sığmam,
mümin kulumun kalbine sığarım."[iv]

O'na ne zaman kalbimi açsam, Allah beni kurtarıyordu; ama ben kendi zayıflığımla kendi kulağıma fısıldıyor ve kendimi yeniden ay-

nı konumda buluyordum. Kendimi suçlamaktan ve kendimden nefret etmekten bir türlü vazgeçemiyordum. *Neden* ve *ya... ise* türünden sorularla kafamı meşgul etmeye devam ediyordum. Oysa bu, gerçekleşen her şeyi Tanrı'nın iradesi olarak görüp kabul etmemiz –insanın yüreğine keder vererek Şeytan'ın işini yapmasına müsaade eden– "ya...ise şöyle olsaydı" türünden sorularla mücadeleye girmememiz gerektiğini söyleyen Yüce Peygamberimizin (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) öğüdüne ters düşüyordu.

Yanıtları ararken, İslam kitapları satan kitapçıları dolaşan bir kitap kurdu olmuştum. Bu dükkânlara adımımı atar atmaz huzur buluyordum; pervanenin ışığa çekildiği gibi buralara çekilmemin sebebi buydu belki de. Sebebi her ne olursa olsun, zavallı kırık kalbim buralarda rahatlıyor, eşsiz bir huzur duyuyordu.

Bir keresinde bir yığın büyüleyici kitap toplamıştım: "İrşatın Cevherleri", "Dünyayı Harekete Geçiren Kelimeler", "Bir Müslüman'ın Yaşamında Zaman", "Ahrete Hazırlık", "Sabır ve Şükran", "Keder ve Depresyon", "Dert ve Sıkıntı", "Allah: İlahi Varlık". Bunları taşımaya uğraşırken gözüme bir başlık takıldı. O gün başka kitap almayı düşünmememe rağmen, kapak yazısını okumadan edemedim.

"Don't Be Sad"[v] (Üzülme) başlıklı bu kitap, kederle baş etmenin ve İslam'a uygun bir hayat sürmenin yollarını hem Kuran'a hem de sünnete başvurarak anlatıyordu. Mümkünü yok bu kitabı bırakamazdım. Tek bir günde okuyup bitirdiğim ilk kitaptı herhalde. Sayfaları ardı ardına devirmiş, içinde bana hitap eden ne varsa hepsini hatmetmiştim...

> Düşün ve şükret; çünkü geçmiş hiçbir şeydir, önemli olan bugündür. Sahip olduğun her şey bugünde; ve yarının ne getireceğini bilemeyeceğin için onu bir yana bırak. Az ya da çok, şu anda sahip olduklarına şükret, hemen.
>
> Acı bir tenkitle karşılaşırsan buna en iyi şekilde karşılık ver; çünkü Allah işlerini şükran ve haysiyetle halledenleri sever. Herkesten her şey için şükran bekleyemezsin; bu yüzden, şayet çabaların takdir edilmezse üzülme. Ne yapıyorsan, Al-

lah'ın memnuniyeti için yap; çünkü mükâfatın O'ndadır, önemli olan budur ve senin memnuniyetin ordadır.

İyi amellerde bulun; iyilik yap ve nazik ol, bu yüreğini rahatlatacak ve seni Yaradan'a yakınlaştıracaktır; hiç şüphesiz ki, O iyilik yapanları sever.

Aylaklığa ve sıkıntıya çalışarak karşı koy, aklını meşgul et, kedere ve menfiliğe izin verme. Hayatın en acı anlarını, hoşluk ve imanın, umut ve iyimserliğin özelliği olan bu vasıfların bayramına dönüştür. Sık sık gülümse, özellikle de canın gülümsemek istemediğinde; çünkü o büyük bir nimet ve hayırdır. Hayır seni, yoktan var eden Yaradan'a yakınlaştırır.

Evin küçükse bile sana yeter. Giyeceğin, başını sokacak evin ve yiyeceğin varsa şükretmelisin. O'na şükranlarını sun, kederli olduğunda bile; dünya üzerinde duçar olanları düşün, senin acın onlarınkinin yanında nedir ki!

Dua... Dua... dua etmeyi hiç bırakma, o senin Yaradan'la olan bağındır. Sana kargaşanın ortasında huzur getirecektir. Dünyanın ağırlığı senin sırtına yüklenmedi; o yüzden kaygını ve üzüntünü kontrol et yoksa o seni kontrol eder. Önemsiz şeylerin seni etkilemesine izin verme. Sadece düşün, şükranlarını sun ve yaşamdaki hiçbir zenginliği garanti bilme.
Sıhhatinin kıymetini bil; çevrene bak, insanların en zengini sensin.

Kendine bu yaşamın senin olmadığını hatırlat; bu senin ne sonun, ne de varacağın yer. Buradan geçiyorsun ve nihai yer buradan sonra gelecek.
Acı, Tanrı'nın bir lütfudur; sadece düşün.
Zararlı olan bir şey bazen sağlığını tekrar kazanmana sebep olabilir.

Duygularını kontrol etmeyi öğren, onların serbestçe akıp seni mahvetmesine izin verme. Sıkıntıyı ve menfiliği kontrol et.

Üzülmen için hiçbir sebep yok; Allah günahlarını affeder ve tövbeni kabul eder; bu yüzden O'na dön. Allah'tan af dilemek kapalı kapıları açacaktır.

Üzülmen için hiçbir sebep yok; her şey nasıl takdir edildiyse öyle olur.

Üzülmen için hiçbir sebep yok; mutlu son için sabırla bekle, kurtuluş yakındadır.

Üzülmen için hiçbir sebep yok; seni Yaratan'ı hatırla.

Üzülmen için hiçbir sebep yok; Allah'ın merhametinden umut kesilmez çünkü o Bağışlayan'dır.

Kıskançların ve iradesizlerin tenkitlerinden dolayı gam çekme. Sen kıskançlığın üzerindesin.

Seni incitenlerden dolayı gam çekme, sana kötü davrananları affet; mükâfatın Allah'tandır. Tanrı'nın lütuflarını say çünkü gönül rahatlığın buradadır; bu yüzden değersiz şeylerden dolayı gam çekme ve başkalarının davranışlarını dikkate alma. Bu senin kalbindeki samimiyeti artıracak ve seni Allah'a yakınlaştıracaktır.

Seni unutan ve bir zamanlar onlara yaptığın iyilikleri inkâr eden insanlardan dolayı gam çekme; çünkü senin tek dileğin Allah'ı memnun etmek olmalıdır.

Olabileceklerin korkusuyla üzülme, sadece Allah'a güven; O kendisine güvenenleri sever.

Kaderin senin için verdiği kararları kabul et ve sahip olmadığın şeyi isteme. Sana ayrılanı takdir et çünkü onu Allah senin için seçti; O'na, O'nun senin için en iyisini seçtiğine güven.

Kederin omuzlarına çökmesine izin verme; üzüldüğün şeyin kıymeti hakkında düşün; kıymeti o kadar azdır ki. Başkalarına yardım et, başkalarına iyilik et, kederin ne kadar kıymetsiz olduğunu o zaman anlayacaksın.

Umutsuzluğa ve ıstıraba kapıldığında, sabrın başarıya ve mutluluğa giden yegâne yol olduğunu hatırla. Geçiminin kıt olmasına üzülme; çünkü çare orada, senin etrafındadır, sadece düşün. Felaketle beraber sükûnet de gelir; sadece güçlü ol, sandığından daha güçlüsün. Zorluklar seni sarsmasın; çünkü nasıl sona ereceğini bilmiyorsun. Sabırlı ol. Sadece sabırlı ol.

Yalnız başına vakit geçir ve düşün. Kendinle baş başa kalmaktan memnun musun? Karakterini değerlendir; eğer bugün ölürsen, Allah'la şu andaki halinle yüz yüze geleceksin; olduğun kişi olmaktan utanacak mısın? Karakterin O'nu memnun edecek mi? Sen sahiden kendin misin? Kendin ol, başkası değil. O seni başka birinin taklidi olasın diye yaratmadı.

Başka günler, başka koşullar, başka hayatlar olacak; bu yüzden güçlüklerin seni sarsmasına izin verme. Eğer işler birikirse, baskıya yenik düşme. Zor koşullarla karşılaştığında umuttan vazgeçme ve umutsuzluğa kapılma. Keder ruhunu ve bedenini zayıflatır. Ülserin sebebi ve felakete giden yol olabilir. Kederin ve kızgınlığın tuzaklarına düşme, başına gelenleri sükûnetle karşıla.

Mutluluk senin içindedir, etrafında ya da dışında değil; bu yüzden onu doğru yerde ara.

Allah'a güvendiğin sürece, üzülmene gerek yok. Bu yaşamın

önemsiz şeyleri için gam çekme; çünkü bu hayattaki her şey önemsizdir. Zorluklara dayanmak günahların kefaretidir; Allah sana yeter. O'na güven.

Aleni husumeti rikkatle karşıla; çünkü bu Hz. Muhammed'in (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) yoludur. Salih olanlara ve onların yaşayış tarzına bak. Ekmeğin, suyun ve giysin varsa mahrum sayılmazsın.

Üzüntüler, dertler ve kederler Tanrı'nın gizli inayetleridir. İman en büyük çaredir ve bütün hastalıkları iyileştirir. Sadece inan ve sebat et.

Hayat senin sandığından daha kısadır; görünene aldanma. Bu dünyada sadece belli bir süre için bulunduğunu ve bu zamanı sadece iyi ameller için kullanman gerektiğini unutma. İyi amellerini çoğalt ki Kıyamet Günü gelip de hesap görüldüğünde onlar ağır bassın.

Eğer bir uzvunu kaybedersen, diğeriyle telafi edebilirsin; Tanrı'nın sevgili kulu olduğun için şükret.

Günler gelir geçer, iyiyi ve kötüyü el ele getirir; bu yüzden, geri gelmeyecek zamanın geçişi üzerine tefekkür et.

Allah'ın yarattığı bu geniş dünya üzerinde dolaş; onun lütuflarını ve mucizelerini gör. Evrenin güzelliğini takdir et. Her Şeye Gücü Yeten'in alametlerini gör. Kültürleri, kabileleri, halkları, dilleri, tarihi ve insanlığın ilerleyişini keşfet. Bilgiyi ara! Bilgiyi ara!

Geçiminin peşine düş ve geçimini sağla ama açgözlülük etme. Tamahkârlığın işe yaradığı nerede görülmüş! Husumet ateşiy-

le kavrulursun ve o ateş seni yakar bitirir.

Gerçeğin oradadır ve bunu değiştiremezsin; bu yüzden onunla başa çıkmayı öğren.

İnsanlara bağlanma, sadece Allah'a umut besle. O'na güven ve O'na yalvar; O yollarını açık edecek ve yolları sana katlanır kılacaktır.

Beddualar ve lanetler sana zarar vermez; bu yüzden, sana zarar vermek isteyenlerden ötürü üzüntüye
kapılma.

Kızma; kızgınlığın yarattığı hisleri niyaz ederek ve Allah'ı anarak yatıştır. Allah'a sığın.

Hayır işlemek insana huzur verir; o İslam'ın temellerinden biridir. Erdemli ameller imanının tacıdır. Bu yüzden hayır işle, bu senin vazifendir. Dışın kadar içine de özen göster. Kuran'daki şu ayeti unutma: *"[Ey Muhammed!] de ki: 'İyi Ameller İşleyin!' "*

Gecikmiş iaşe için dertlenme, çok çalış; çünkü O bunları görür. Yaşamın paha biçilmez anlarla doluyor; düşünmek için dur. Güzel ameller işle; mutluluğa giden yol budur.

En iyi dostun bir kitaptır. Kitap okuyarak yeteneklerini geliştirebilirsin. Daha çok oku; içine dön ve kendini gözle. Bilgi kılavuzdur ve sana şifa verir; bu yüzden kendi tarihini yaz. Bilgelik edinmek için oku. Kuran'daki şu ayet üzerine düşün: *"Ve hasta olduğumda, beni iyileştiren O'dur."*

Zekâ, dürüstlüğü gerektirir. Seni geliştirecek olan yapıcı tenkitlerde bulun; daima yapabileceğinin en iyisine giden yolları ara. Bilgi huzurun ve sükûnetin anahtarıdır; onu ara.

Gece geç vakitlerde dua et; zira Allah'ın merhameti o zaman en büyüktür, bundan faydalan.

Allah'ın sözlerini dikkatle dinle; O seni yanıltmaz, O'nun kuralları mutlaktır. Her şey yolundayken şükret; O, kötü zamanlarda seni hatırlayacaktır. Allah'a sığın; O seni koruyacaktır.

Senin değerin çok fazla; bu yüzden yoksulluğu dert etme. Sağlığının ve boş zamanının kıymetini bil.

İçerlemek hiçbir fayda sağlamaz; bu yüzden ondan uzak dur. Şükretmenin ve kanaatin meyvelerini toplamak için uğraş. Memnuniyetsizlik şüphenin kapılarını aralar; memnuniyet ise benliğini özgürleştirir. İnsanların yaptığı hataları görmezden gel; bu seni Yüce Yaradan'a daha çok yaklaştıracaktır.

Davranışlarında, başkalarıyla kurduğun ilişkilerde ve dünyaya bakışında nazik ol.

Günlük işlerinde basiretli, niyetinde samimi ol. Hâkim özelliklerine dikkat et; onlarla yargılanacaksın. İlişkilerinde adil ol ve yapaylıktan kaçın; Allah yüreği samimiyetle çarpanları sever.

İç güzelliğin için çabala; etrafındaki evren sana daha güzel görünecektir. Gerçek değerin inancın ve karakterindir.

Kararlılık yenilmez engellerin üstesinden gelebilir; bu yüzden özellikle aksilikler karşısında olumlu ol. Bir şeyi yapmaya karar ver ve onu yap. Aradaki süreç seni yıkımdan koruyacaktır.

Kadınlara karşı nazik ol; onlar senin yoldaşın ve yaşam hazinendir.
Allah sana kaybettiğinden daha iyisini verir; bu yüzden O'na

güven. Bir şeyin olması yazıldıysa onu kimse durduramaz; bu yüzden O'nun İradesine teslim ol.

Geçen her an nihai gerçeğine, yani ölüme daha çok yaklaştığını hatırla.
Kuran'daki şu ayet üzerine düşün: *"Dünyevi şeylerle övünmek, sizi kabirlere varıncaya kadar oyaladı."*

İhtiyacım olan bütün yanıtlar işte buradaydı. Sanki Tanrı sesimi işitmiş de kafamdaki her bir şüpheye, her bir itiraza, her bir soruya tek tek yanıt göndermişti.

Yaşamımın bu dönüm noktasında benliğimin ruhani yönü uyanışa geçiyordu; ama bu hâlâ yavaş ve tedrici bir süreçti. İstediğim, umduğum ya da ihtiyaç duyduğum ölçüde iyileşemiyordum. Kalbim öyle parçalanmıştı ki, tamamen anlama gücünden yoksundu. Kafamı meşgul eden pek çok mesele vardı; her şey ancak zaman içinde yerli yerine oturacaktı.

Duygusal olarak tam bir enkaz halindeydim ve bu bana tıbbi sorunlar da yaratıyordu. Bir gece neredeyse kalp krizi geçiriyordum. Kaçınılmazdı ve büyük bir şok olarak gelmedi. Haftalarca, birisi sanki göğsüme, tam kalbimin üzerine vuruyormuş gibi o korkunç ağrıyı çektim.

"Özellikle evliyken ya da evliliğin eşiğindeyken kalbin kırıldığında, bu fiziken acı verir" dedi Rahila. "Bu fiziksel bir acı."

Haklıydı. Sanki içimde bir yer yaralanmıştı ama bandajlarla ve merhemlerle iyileştirilebilen harici yaralanmaların aksine bu görünmüyordu. Zamanın kendisi hariç, bunun tedavisi yoktu. Bana tek kalan dua etmek ve zamanın geçmesiydi.

Zihnimi ve duygularımı kontrol altında tutma çabalarıma rağmen, bir adım ileri üç adım geri gidiyordum. Psikolojik olarak parçalanmıştım; psikolojik olarak sessiz bir ölüm yaşıyordum ve azıcık makul düşünebilmenin zihinsel yükü kendi içinde bir mücadeleye dönüşmüştü. Deliliğin kıyısında dolaşan huzursuz bir yola girmiştim.

"Bu konuda konuşman lazım; bunun üstesinden ancak böyle gelebilirsin" diyordu Varşa. "Bizimle konuş, kendi kurduğun sistemden çık."

Sanırım bu bana önerebileceği en kötü şeydi. Bunun hakkında konuşmak bütün hayatımı ve varoluşumu ele geçirmeye başlamıştı. Hayatımdaki her şeyi bir kenara koyup, sadece ve sadece bunun üzerine yoğunlaşıyordum. Tabii ki, Hz. Muhammed'in (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) aşırılıklardan uzak durmamamızı öğütleyen ve Kuran'da "ölçülü gidin" ifadesinde yansıma bulan sözlerine hiç bu kadar uzak düşmemiştim.

Elbette ki Varşa bunu bu kadar aşırıya vardırmamı kastetmemişti. O, içimde biriken şeylerin uzun erimde bana zarar verebileceğini söylemek istemişti. Bu yüzden birilerinin, bir zaman, bir yerde, varlığımı tüketen bu acının düğmesini bulup kapatabileceği umuduyla, mümkün olduğu kadar çok insanla konuştum. Ama bu hiç de iyi sonuç vermedi; kimse bana yardım edemedi ve arkadaşlarla konuşmak hiç işe yaramadı; bir uzmanla konuşmaya ihtiyacım vardı.

Pratisyen doktorumdan beni bir psikiyatra göndermesini istedim. Bana aylar önceden randevu almam gerektiğini söyledi. Ama ben hızla dağılıyordum ve o da bunu biliyordu. Şansım yaver gitti de birkaç telefon ederek bana erken bir görüşme ayarladı.

O gün hastaneye giderken ve hastanenin psikiyatri polikliniğini ararken o kadar çok ağladım ki! Hayatım bu noktaya mı gelmişti? Ne kadar insafsızcaydı. Bekleme odasında otururken, diğer hastaları gördüm. Gerçeklikle bağı kopmuş insanlar, kendilerine bakamayan kişiler. Belki onlar da bir zamanlar benim gibi normal, aklı başında insanlardı.

Yüksek güvenlikli kapı açıldı ve içeri psikiyatrım girdi. Beni diğer taraftaki odasına götürdü. Bazı numaraları kodlayıp bir kartı kapıya sokunca kapı açıldı; ben de onu izledim. O kapıya doğru yürürken zayıflığımdan ötürü ağlamalı mı kederlenmeli mi yoksa utanmalı mıyım bilmiyordum. Bir zamanlar hayat doluydum, bir sürü hayalim vardı. Aşk, mutluluk ve tutku hayalleri; şimdi ise deliliğin eşiğindeydim.

Benden durumumu açıklamamı istedi, ben de açıkladım. Dinle-

di. Onun dinlemesine ihtiyacım yoktu. Sempatik bir kulağa ihtiyacım yoktu. Yardıma ihtiyacım vardı ve o hiç yardım etmiyordu. Bu ne biçim bir uzmandı? Niçin bana tüm bunlara son verecek bir iğne ya da hap vermiyordu? Unutmaya ihtiyacım vardı. Hepsini unutmaya.

"Dosyama" okunaksız bir yazıyla bir şeyler karalamaya başladı. Beni çarpan işte o an oldu ve anlatmayı kestim. Benim Yaradan'dan öğrendiklerim buna doğrudan karşıydı.

Rabbim beni cezalandırmamıştı. Beni seviyordu. Bana yardım ediyordu ama ben bunu göremiyordum; çünkü O'nun Alametlerine kördüm. Bir psikiyatra ya da akıl hastanesine kapatılmaya ihtiyacım yoktu. Deliliğe giden bu yol beni O'ndan uzaklaştırıyordu. Bu bana başarı getirmeyecekti. Kendi yıkımımın girdabında giderek daha derine gömülüyordum ve sonumun arkadaşım Misbah gibi olmasından korkuyordum.

Misbah bir çocuğa âşık olmuş, ailesine söyleyip, onları çocuğun ailesinin evine göndermişti. Onlar düğün tarihine karar verecekleri-ni sanırken, çocuğun –hem de kaç yıldır– evli olduğu ortaya çıkmıştı. Belli ki ona söylemeyi "unutmuştu".

Zavallı kızın aklı başından öylesine gitti ki kontrol edilemez bir çılgınlığın içine yuvarlandı. Üzerinden yıllar geçmiş olmasına rağmen, topluma ve "günlük hayata" entegre etme adını verdikleri şu tuhaf çaba çerçevesinde, hâlâ bir akıl hastanesinden ötekine dolaşıyor. Bazen anlık olarak bunda başarılı oluyor, bazen olamıyor; işte böyle sürüp gidiyor.

Ne kadar aptaldım? Ne kadar nankördüm? O'nun merhametini hiç hak etmiyordum. O bana ne kadar da çok inayet göstermişti; ama ben o kadar aptaldım ki bunu göremiyordum. *Don't Be Sad*'de yazanlar aklıma geldi, hatamı fark ettim. Hepsi oradaydı. Kuran'dan ayetler işittiğimde, tüm yüreğimi kaplayan, bazen en dingin ve en el değmemiş vadide, derinlerdeki saf bir kaynak gibi akan tüm o huzuru düşündüm. Yaradan'a dualarla secde ederken ruhumda duyduğum o şaşırtıcı umudu ve inancımın bana verdiği gücü düşündüm; ama ben tüm bunları görmezden gelmeyi seçiyordum. Soylu kelimeleriyle bana şöyle demişti:

"La yükellifüllahü nefsen illa vüs'aha."
"Allah bir kimseyi ancak gücünün yettiği şeyle yükümlü kılar."

(Bakara Suresi, 2: 286)

O halde niye fark etmiyordum? Bunu niçin göremiyordum:

"Feinne me'al'usri yüsren."
"Şüphesiz, güçlükle beraber bir kolaylık vardır."

"İnne me'al'usri yüsren."
"Gerçekten, güçlükle beraber bir kolaylık vardır."

(İnşirah Suresi, 94: 5-6)

Bu fırtınadan kurtulmanın bir yolu vardı; bana düşen sabırlı olmaktı. Orada, delilikle umudun arasındaki kayalık yolun ayırdığı çitin üzerinde otururken, O'nun beni bu hastaneye neden getirdiğini anladım: Ne kadar güçlü olduğumu ve hayatımı tekrar rayına oturtmak için gereken şeyin içimde bulunduğunu anlamamı istiyordu. O anda yolumun üzerine ışık düşmüştü ve her şeyi açıklıkla görebiliyordum.

Kuran'dan bir başka ayet kafamın içinde dönüyordu. Sözcüğü sözcüğüne hatırlamasam da, dinlediğim Kuran kasetlerinde vardı ve bir şekilde şimdi bilinçaltımdan yüzeye çıkıyordu:

"Allahü nurus semavati vel ard meselü nurihı ke mişkatin fıha mısbah elmisbahu fı zücaceh ezzücacetü ke enneha kevkebün dürriyyüy yukadü min şeceratim mübaraketin zeytunetil la şerkıyyetiv ve la ğarbiyyetiy yekadü zeytüha yüdıy'ü ve lev lem temseshü nar nurun ala nur yehdillahü li nurihı mey yeşa' ve yadribüllahül emsale lin nas vallahü bi külli şey'in alım."
"Allah, göklerin ve yerin nurudur. O'nun nurunun mi-

sali, içinde çerağ bulunan bir kandil gibidir; çerağ bir sırça içerisindedir; sırça, sanki incimsi bir yıldızdır ki, doğuya da, batıya da ait olmayan kutlu bir zeytin ağacından yakılır; (bu öyle bir ağaç ki) neredeyse ateş ona dokunmasa da yağı ışık verir. (Bu,) nur üstüne nurdur, Allah, kimi dilerse onu kendi nuruna yöneltip-iletir. Allah insanlar için örnekler verir. Allah, her şeyi bilendir."

(Nur Suresi, 24: 35)

"Sana başka bir randevu vereceğim" dedi psikiyatr.
Ama buna ihtiyaç yoktu. Ona teşekkür ettim ve çıktım.

Kafamda bir dolu düşünceyle eve döndüm. Kalbimde bir rahatlama hissetmiştim; bir gün iyi olacaktım çünkü içimde güçlü bir şey vardı. Bu bir mücadele olacaktı, bir gecede mucize bekleyemezdim; ama O bana yardım edecekti. Yapacağını biliyordum. Bunu yapabilecek bir tek O vardı. Zaten yapmıştı bile; şimdi O'nunla yakınlaşmaya ihtiyacım vardı, kalbimi ve ruhumu tamamen ona teslim etmeye. Eve geldim ve *Don't Be Sad*'i tekrar okudum; her şey yerli yerine oturmaya başlamıştı.

"Kulum benim kim olduğumu düşünüyorsa, ben oyum. O Benden bahsettiği vakit Ben onunlayım. Şayet o Benden kendine bahsediyorsa, ben de ona Kendimden bahsederim. Şayet bir topluluk içinde Benden bahsediyorsa, Ben ondan daha iyi bir topluluk içinde bahsederim. Şayet o Bana, arada bir kol boyu kalacak denli yaklaşırsa, onu bir suret kadar yakınıma çekerim. Ve eğer o Bana yürüyerek gelirse, ben ona ok hızıyla giderim."[vi]

O'na gittim, hırpalanmış, ezilmiş, canım yanmış, ayaklarım dikenlerle kaplı, kanlar içinde ve O beni iyileştirdi (Çünkü O Şifacıla-

rın En İyisidir). O'nun kapısını çaldım; bütün kapılar yüzüme kapandığında O bana himayesinin merhametini sundu (Çünkü O Hamilerin En İyisidir). Yaşam beni, bedeninden canın çekildiği, kanadı kırık zayıf bir kuşa dönüştürdüğünde, onun rehberliği beni bir Anka Kuşu'na çevirdi (Çünkü O Kılavuzların En İyisidir).

Zaman kimseyi beklemez; ben de devam etmeliydim. Yolculuk yavaştı ama bu yolculuğu sadece ben yapabilirdim. Bu yüzden devam ettim.

11
Gösteri Sürmeli

Devam etmek zorundaydım. Etrafımdaki herkesin söyleyip durduğu faydalı (olmaktan uzak) klişelerden içime fenalık geliyordu.

"Denizde daha bir sürü balık var."

"O ne kaybettiğinin farkında değil."

"Sen daha iyisine layıksın."

"O olmadıysa başkası olacaktır; dışarıda binlerce kişi var."

"İlk önce senin canın gelir."

"Tanrı'ya karşı çıkamazsın."

"Alnına böyle yazılmış."

Hepsi bir yana, canımı en çok en sonuncusu yakıyordu. Çünkü kader böyle olduğunda insanın elinden hiçbir şey gelmiyor, öylece güçsüz kalıyorsun. Belki de bu yüzden insana en çok o acı veriyordu.

İmanımı güçlendirme çabalarım sürüyordu. Kuran'da *evlilik* konusunu araştırıyordum. Çiftlere dair Kuran'da şöyle diyordu:

> *"Hünne libasül leküm ve entüm libasül lehünn."*
> "Onlar, size örtüdürler, siz de onlara örtüsünüz."
> (Bakara Suresi 2: 187)

Bu benzetmeden hoşlanmıştım: Karı ile koca birbirini tamamlamak için yaratılmış kutsal birer varlıktı. Şeyh Abdullah Adhami şu sözleriyle bunu incelikli bir şekilde ortaya koyuyordu:

> "Alaska'da kışın üzerinde hiçbir giysi olmadan bir yolculuk yaptığını hayal et! Bizim eşlerimiz de yaşam yolculuğunda bize, Alaska yolculuğunda giysilerin sağladığı gibi, aynı derecede rahatlık, koruma, siper ve destek sağlar."[vii]

Benim araştırmam, kendi kültürümde görüp öğrendiğime kıyasla tamamen farklı bir evlilik tablosu çıkarıyordu ortaya. Bir kadın ev işi yapmak istemiyorsa, yapmak zorunda değildi ve kendisine yardım edecek birini tutmak İslami hakları arasında yer alıyordu. Etrafıma bakındım; kadınlar mutfakta ve evde birer köle durumundaydı. Peygamberimiz Hz. Muhammed (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) kendi ayakkabılarını kendi onarır, kendi işlerini kendisi yapardı; ama çoğu Müslüman erkeği, bilhassa Pakistanlı olanlar maçoluklarıyla ünlüydüler ve ev işi yaparken görülmelerine imkân yoktu. Emimin bir şeyler değişmiştir veya değişiyordur; ama ben buradaki kendi deneyimlerimden bahsediyorum.

Evlilikten önce *aşkın* yasak olduğunu hep biliyordum ve şimdi bunun sebebini görebiliyordum. Benliğin ve ruhun yıkımından başka

ne getirirdi ki bu? Bana bakın; terk edildim ve harap bir haldeyim. Bu ilişki O'nun Rızasını alamamıştı; bu yüzden sonuçlarıyla yüzleşmek zorundaydım. Ona itaatsizlik etmeme rağmen, merhameti dolayısıyla O hâlâ beni arınma ile onurlandırıyordu. Gidişatımı değiştirmeye karar verdim ve beni ya ısıtacak ya da yakacak bir alev olan *aşk* arayışını bıraktım. Yaptığım şeyi bir daha yaparak bunları tekrar yaşamak istemiyordum.

Arkadaşım Şanaz, ki kendisi bir ilişki uzmanıdır, bana şöyle dedi:

"Biliyor musun? *Aşk evliliklerinin* yürüdüğünü hiç sanmıyorum. Üniversiteden tanıdığım herkes böyle evlilikler yaptı ve şimdi hepsinin hali perişan."

Orada oturduk ve saatlerce "Bay Doğru"/"Bay Nezih"/"Bay İşte Sizsiniz"i bulmak için en iyi *modus operandi*'nin (yöntem) ne olduğu hakkında konuştuk.

"Benim görüşüme göre, aşk zamanla gelir. Anne babalarımıza bak. Aşk işte bu. Birlikte yaşıyorlar ve can sıkıcı alışkanlıklara katlanıyorlar, ödenecek faturalar için çok çalışıyorlar, çocukların dertleriyle uğraşıyorlar, onlar için saygın bir çevre oluşturmak için çabalıyorlar, yaşlılıkla ve yaşamın her tür güçlüğüyle savaşıyorlar. Tüm bunları birlikte yapıyorlar."

Haklı olduğunu biliyordum. Dahası, aşkı şehvetle karıştırdığımı da biliyordum. İkisinin arasında ince bir çizgi olduğunu anlayabiliyordum artık; birisi çok kısa ömürlüydü ve ardında onca yıkıntı, onca üzüntü bırakıyordu. Ama gene de bu beni romantizmi arzulamaktan alıkoymuyordu. Kafam her türlü şeyle karmakarışıktı, isteklerimle doğru olanlar arasında kalmıştım, birbirine zıt yönlere doğru çekiliyordum.

Sonunda daha fazla gönül yarası istemediğime karar verdim; başlangıçta bana doğru gelenin peşinden gitmek benim için en iyisiydi. Şimdi başka bir yolda olduğuma göre, fedakârlıkta bulunmam gerekiyordu. Üstelik yaralar henüz kapanmamıştı; artık birini daha "sevemezdim". *Evlilik bir gereklilik, aşk bir metadır,* derdim hep; şimdi bununla hesaplaşmalıydım. Tutkulu bir aşk arayışına son vermeli, bunun yerine şefkatli bir sevgi aramalıydım. Evlilik uğruna, inançlarım uğruna, "Allah aşkına" bunu yapmalıydım.

Bunları genç bir "dindar" erkek bana yanıt verdiğinde işitmiştim. *"Seninle Allah aşkı için evlenmek istiyorum."*

Daha genç erkekler şimdi bana eskisinden de itici geliyordu. Yaşadıklarımdan sonra genç bir erkeğe uygun olmadığımı artık biliyordum; bu yüzden onu geri çevirdim. Hazreti Muhammed'in (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) ilk evlendiğinde, tek eşli bir yaşam sürdüğü sırdaşı, yaşam yoldaşı Hatice'den (Allah ondan razı olsun) yaklaşık on beş yaş küçük olduğunu yazdı bana.

"Yaşın bir önemi yok" dedi. "Allah'tan korkmak yeter."

Mesajlar geldi, gitti. Belki de mantıksız davranıyordum.

"Seçemezsin" dedi. "Allah'a güvenmek zorundasın."

Bir kez daha konuştuk; sonraki birkaç gün içinde ikinci konuşmamız sırasında bana tekrar evlenme teklif etti.

"Deli misin?" dedim. "Beni tanımıyorsun bile. Beni hiç görmedin, hiç karşılaşmadık ve benimle evlenmek istiyorsun?!"

"Sen Allah'a inanıyorsun ve önemli olan da bu" diye yanıt verdi. "Seni görmem gerekmiyor, bunu istemiyorum; annemi babamı size göndereceğim, yeminlerimizi edeceğiz, sonra birbirimizi tanıyabiliriz."

Mükemmel bir çözüm sunuyordu; *hadi birbirimizi tanıyalım* saçmalığıyla ortalıkta dolaşmaya ne isteğim ne de enerjim vardı. Bu gerçekten öyle bir kisveydi ki insanlar *evlenme* niyetindeymiş gibi yapıp buluşuyor, flört edebiliyorlardı. Bütün bu evlilik sitelerinin, kültür, din ve sosyal kabul çerçevesinde "helal" ve "namuslu" olduğu doğru değil miydi? Yoksa aslında bunlar "bekârlar" için kurulmuş Batı modeli siteler miydi?

Eğer onunla evlenmeyeceksem daha fazla konuşmamıza gerek olmadığını söyledi. Halen hem zihnen hem kalben hassas bir durumdaydım; yaşamı duygular olmadan taşımanın daha kolay olacağına karar vermiştim. Ama duygularımı tamamen kör etmek ve aklımın bellettiği ilkeleri kendime dayatmak da hiç kolay değildi. Onunla evlenemeyeceğimi söyledim ve telefonu kapattı.

Günler sonra ondan tekrar haber aldım. Aynı argümanları ileri sürüyordu. Bu Allah'ın bir alameti değil miydi? Onu geri çevirmekle hata yapmıyor muydum?

"Sana bakmak, seni gözetmek istiyorum" dedi. "Dışarıda seninle evlenmek isteyen biri varken bekâr kalman doğru değil. Sana bakmak, kalbini iyileştirmek istiyorum. Bana kalbini ver."

İtirazlarıma rağmen, ki bunlar günbegün zayıflıyordu, neticede razı oldum ve evlilik teklifini kabul ettim.

Tanrı dualarıma yanıt vermişti. Allah bizden aldığı şeyin yerine daha iyisini verir, sözüyle ne demek istediklerini şimdi daha iyi anlıyordum. Daha iyi bir şeyle kaybımı telafi etmek istiyordu. Müstakbel kocamın, kardeşlerinin çoğu gibi iyi bir mesleği vardı. Fotoğrafında profilden yakışıklıydı; maddi açıdan durumu iyiydi, entelektüel açıdan da sağlam görünüyordu. Geceleri bana Kuran'dan bir ayet okuyordu ve sabahları ilgili bir hadisle durumu bağlıyordu.

Çılgındı, inanılır gibi değildi; daha karşılaşmamıştık bile. Ne zaman bir buluşma ayarlasak sonunda bir şey çıkıyordu. Onun yerine bana bir sürü fotoğrafını göndermişti. Bu aşamada biraz üzülüyordum. Her fotoğrafında ayrı bir kişi gibiydi. Bana bunların yıllar içinde farklı zamanlarda çekildiğini söylemeye çalıştıysa da, ben fotoğrafları dikkatle inceledim.

"Varşa, en azından yüzün genel hatları aynı... öyle değil mi?"

"Nesrin, ben onun sesinden hoşlanmıyorum."

Ben de hoşlanmıyordum; ama ne yapabilirdim ki? Onunla evlenmezsem, sonra benimle kim evlenecekti? Son üç yıl şu gerçeğin kanıtıydı: Bu aslında o kadar kötü olmasa da, otuzuma hızla yaklaşıyordum ve otuz yaşında biriyle kimse evlenmek istemezdi. Varşa durumumu anlıyordu ve ikimiz de, belli bir noktaya kadar, insanların uzlaşabileceğinde hemfikirdik. Ondan hoşlanmamasına rağmen, kararımı destekledi ama gene de araştırıp soruşturmaktan geri durmadı.

Bir akşam, bir pantolonun iğnelenip teyellenmesi sırasında bana bir bilgisayar çıktısı gösterdi.

"Bunu nasıl söyleyeceğimi ya da bu konuda ne düşüneceğini bilmiyorum; ama bunu sadece seni düşündüğüm için yaptığımı bilmeni isterim" dedi.

"Beni korkutuyorsun" diye yanıt verdim endişeyle. Kim bilir ba-

na nasıl şoke edici haberler verecekti; kalbim bunlara dayanabilecek miydi?

"O, söylediği kişi değil. Başka birinin kimliğini çalmış" dedi. Sonra, onun olduğunu iddia ettiği kişinin izini nasıl sürdüğünü ve bürosuna nasıl telefon ettiğini anlattı. Söz konusu kişi bir müşterisiyle ofisindeymiş; oysa benim "talibim" bu hafta Bulgaristan'da olduğunu söylüyordu.

"Bu nasıl olabilir? Aynı zamanda iki ayrı yerde nasıl bulunabilir?"

Eğer bu yeterince kötü değilse, yaşadığını söylediği adres de mevcut değildi. Ama niye yalan söylemişti? Bununla eline ne geçecekti?

"Nesrin, onunla yüz yüze görüşmek zorundasın. Onu kanlı canlı haliyle görmelisin" dedi.

Evet, haklıydı. Durum göründüğü kadar gülünçtü; biriyle evlenmeye hazırlanıyordum ama daha onu ne görmüştüm ne de hakkında bir şey biliyordum.

Bir dahaki konuşmamızda bunları yüzüne vurdum. *Apaçık ortada* değil miydi; sekreteri yeniydi, onunla kardeşinin ismini karıştırmıştı. Kayıtlardan kontrol etmemi istedi ve bana sertifikasının detaylarını verdi. Verdiği bilgiyi kontrol ettim. Dediği gibiydi.

İkamet adresini de kontrol ettim; eski kayıtlarda görünmeyen yeni bir apartman olduğundan Varşa'nın araştırmasında çıkmamıştı. Gene de en güncel haritalardan da kontrol ettim; öyle bir adres vardı.

Deliye döndü; Müslüman olmayan birinin sözünü dinlemiş ve onun sözünü kendisininkinden üstün saymıştım. Bu beni çok üzdü; buna nasıl cüret ederdi? Herhangi bir Müslüman'dan çok daha fazla üzerime titremiş biri hakkında nasıl böyle konuşabilirdi? Kapana sıkışmıştım; onunla en yakın arkadaşım arasında bir seçim yapmamı istiyordu.

"Yapamam" dedim.

"O zaman, birlikte olamayız."

"Sen bilirsin."

Bunu Varşa'ya söylediğimde, "Nesrin" dedi, "ben asla karı koca arasına girmem. Eğer sen bunu içinde halledip evlenirsen, sen evlendikten sonra biz görüşmesek de ben gene mutlu olurum."

Bu sözler beni ta kalbimden vurmuştu. Bunu söylemesine ya da yapmasına imkânı yok izin veremezdim. O belki ben hayatında olmasam da mutlu olabilirdi; ama ben öyle hissetmiyordum.

Günler sonra tekrar aradı, üzgün olduğunu, aşırı tepki verdiğini söyledi. Hatta benimle barışmak için Varşa ile telefonda konuştu.

Varşa telefonu kapattığında başını salladı: "Nesrin, sesi yirmi yaşlarında gibi geliyor."

Haklıydı, sesi henüz çatlamamış gibi geliyordu. Ama en azından İngiliz vatandaşı olduğu ve bıyığı olmadığı için memnundum. Gene de bunlar kafama anında üşüşüveren şüpheleri gidermeye yetmiyordu. Ona, eğer benimle yüz yüze gelmek istemiyorsa bu işi unutmasını söyledim.

"Ama benim seni görmem haram" dedi.

Babası imamdı ve her şeyin usulüne uygun yapılmasını, bu işlerin büyüklere bırakılmasını istiyordu. Benim ise akıl sağlığım açısından onun var olduğunu görmeye ihtiyacım vardı. Evet, sabahları işe giderken benimle saatlerce telefonda konuşuyordu; ama bu yeterli değildi.

Ertesi gün aradı; bize uğrayacağını, bana gerçek olduğunu ispatlayacak bir kitap vereceğini söyledi. Bekledim; İslami kurallara uygun bir şekilde giyinmiş, tepeden tırnağa örtülü bir Kafkas kadını arabadan indi ve elime bir paket tutuşturdu. Hızla uzaklaştıklarından arabanın şoförünü görememiştim. Söylediğine göre kadın yengesiydi.

Bu evlilik teklifini babama zaten açmıştım; o da memnundu.

"Evlenmek istediğin bu genç adamın iki yaşında bir oğlu olduğunu duyunca babam evlenmene izin vermeyecek" dedi ablam.

Babam onu bir kez daha haksız çıkardı.

"Eğer bu senin için sorun değilse" dedi, "...benim bir itirazım yok. Verecek çok sevgin olduğunu ve bu çocuğa kendi çocuğunmuş gibi bakacağını biliyorum."

Babama, önümüzdeki birkaç gün içinde babasını ve üvey annesini (kendi annesi vefat etmişti) göndermek istediğini söyledim; hafta sonu da söz kesebilirdik. Ailemin gene her şey çok çabuk oldu diye ve kendilerine danışılmadığı için itiraz edeceğini biliyordum; ama babam benim başkasının değil onun kızı olduğumu hatırlattı ve açıkçası ihtiyacım olan tek şey onun rızasıydı.

Alışverişe gittim ve temel ihtiyaçlar için birkaç yüz sterlin harcadım; eh artık bunu da mı yapmayacaktım! Ablamla birlikte bir gelinlik seçtik; ablam gelinliği almaya onunla birlikte gideceğimiz için şimdi almamamı söyledi. Gelinliği ve altınları birlikte alacağımızı söylemişti. Altından hoşlanmıyordum ve hiç altın istemediğimi açıkça anlamıştım.

"Eğer bu sana iyi gelecekse, sana alacağım gelinliğin ve altının parasıyla hayır yaparım" diye söz verdi.

Babasıyla birlikte bize geleceğini söylediği gün gelip çattı. Varşa işten birkaç saat erken çıkıp temizlik için bana yardıma geldi; ablalarım da harika yemekler pişirme işine giriştiler. Bu sefer sadece babamın ve ablalarımın haberi vardı. Başka kimsenin bilmesini istememiştim ve onlar da bu isteğime saygı gösterdiler. Plana göre önce mescide gelecekler, burada birlikte dua edilecek, sonra eve gelecekler ve yemek yenecekti.

"Onların olduğunu nereden anlayacağım" diye sordu babam bana.

"Seni bulacaklarını söyledi, baba" dedim.

Böylece, bekledik, bekledik.

İki saat geçti; geç kalacaklarını ya da mescide gelmiş olduklarını bildirmek için ne telefon etti ne de bir mesaj yazdı. Ben onu aradığımda telefon kapandı; ama Varşa'ya ve ablama karşı öyle mahcup olmuştum ki, onlara gecikeceklerini söyledim.

Mutfağa gittim ve ablamla Varşa'nın konuşmalarını işittim.

"Bunun gerçek olduğuna inanıyor musun?" diye fısıldadı ablam; işittiğimin farkında değildi.

Varşa başını salladı. "Bütün bunlar bir şaka mı acaba diye merak ediyorum."

Dört saat sonra babam geri geldi. Bir şaka falan değildi; sadece gecikmişlerdi, hepsi buydu. Kapıyı açtım, babam içeri girdi. Yalnızdı.

"Baba, misafirler nerede?" diye sordum.

Sessizce, yere bakarak gülümsedi. "Gelmediler" dedi.

Gelmediler diyerek neyi kastediyordu? Babası imamdı; tabii ki gelirlerdi. Bunlar Allah'tan korkan insanlardı; nasıl olur da gelmezlerdi? Sanki üzerimden bir buldozer geçmişti. Hadi beni bir kenara

bırakın, ben bununla başa çıkabilirdim. Yaşam bana oyunlar oynuyordu, tamam, sorun yoktu; ama babama böyle bir saygısızlık yapılmasına tahammül edemezdim; böyle bir şey aklımın ucundan bile geçmemişti.

Babam, en sert yürekleri bile eritebilecek kadar şefkatli olan bu nazik yaşlı adam, orada mescitte, artritine rağmen, içeri girecek genç bir erkekle yaşlı babasını bekleyerek, gözleri kapıda, saatlerce oturmuştu. Hem de bunu dört saat boyunca yapmıştı. Sonunda dizlerinin ağrısına daha fazla dayanamamış ve oradaki birilerinden onu eve bırakmalarını rica etmişti.

Ona Allah'tan korkan insanların gelmeye niyetleri yoksa bile en azından bunu bildirecek kadar edepleri olduğunu, babama yaptığı bu şey yüzünden onu asla affetmeyeceğimi bildiren bir mesaj gönderdim.

Telefonuma aşağıdaki mesajı gönderdi:

"Lâ a'büdü mâ ta'büdûn.
Ve lâ entüm âbidûne mâ a'büd.
Ve lâ ene âbidün mâ abedtüm.
Ve lâ entüm âbidûne mâ a'büd.
Leküm dînüküm veliye dîn."

Donup kalmıştım. Bu ayeti biliyordum. Kuran'dan Kafirun suresiydi (109: 2-6) ve anlamı şöyleydi:

"Ben sizin taptıklarınıza tapmam,
Benim taptığıma siz tapacak değilsiniz.
Ben de sizin taptıklarınıza tapacak değilim.
Siz de benim taptığıma tapacak değilsiniz.
Sizin dininiz size, benim dinim bana."

Neler olduğunu kendim anlayamadığım gibi, birilerine açıklayabilecek durumda da değildim. Ne yapabilirdim? Cesur bir yüz ifadesi takınarak ablama ve Varşa'ya bir şeylerin su yüzüne çıktığını, gelmeyeceklerini söyledim. Bulaşıkları yıkadık, günlerce yiyeceğimiz

yemekleri dolaba kaldırdık. Bu konudan evde bir daha hiç bahsetmedik.

Bu olaydan uzun bir süre sonra telefon etti; üzgün olduğunu söyledi. Ama üzgün olması hiç mi hiç yeterli değildi. Çok fazla ödün vermiştim ve artık vermek istemiyordum.

"Lütfen beni yalnız bırak" dedim ona bir gece.

"Niye?" diye soracak kadar cüretkârdı.

"Çünkü sen bir yalancısın ve benim yalancılarla geçirecek zamanım yok. Seni kimin izlediğini unutma, yeter. O senin yaptığın her şeyi biliyor. Bir daha beni arama. Allah aşkına, beni yalnız bırak."

Annesinin ve ağabeyinin gömülü olduğunu söylediği mezarlığa gittim. Bankın yanında, ağaçların kenarında hiç mezar yoktu. Mezarlıktaki tüm mezar taşlarına bakıp onların adını aradım. Ama hiçbir şey bulamadım. Belli ki çok daha önce ölmüşlerdi. Vallahi orada gömülüler, diye yemin etmişti... *Vallahi* (Allah hakkı için yemin ederim) onun en sevdiği sözlerdendi. Ve neredeyse her cümlesinin sonunda bunu söylerdi.

Aziz ve Yüce Allah, hikmetiyle bana bir kez daha kıymeti ölçülemez bir ders vermişti. Bazen insanları yargılar ve dindar "görünen" insanların diğerlerinden daha iyi müminler olduğu sonucuna varırız. Halbuki bu olay tam tersini ispat etmişti. Bu olay, gece gündüz Allah'ın adını anıp dua eden birinin ille de iyi bir insan olmayacağını kanıtlıyordu. Samimiyet sadece insanın yüreğindeydi ve Allah dışında kimse insan yüreğinin içini bilemezdi:

"Ve esirru kavlekum evicheru bihi innehu 'aliymun bizatissuduri."

"Sözünüzü ister gizleyin, ister açığa vurun. Şüphesiz O, sinelerin özünde saklı olanı bilendir."

"Ela ya'lemu men haleka ve huvelletıyfulhabiyru."

"Hiç yaratan bilmez mi? O, en ince işleri görüp bilmektedir ve her şeyden haberdardır."

(Mülk Suresi, 67: 13-14)

Bu bana aynı zamanda bu zalim dünyada bir yerim olmadığını ve O'na ulaşmak için daha çok çabalamam gerektiğini göstermişti. O bizim iyiliğimizi istediğinde, bizi güçlüklere maruz bırakır ve bu karşılaşma bizim niyetimizi güçlendirmeye hizmet eder. Gecenin derinliğinde odamın sükûneti içinde yalnızlık ve boşlukla çevrelenmiş olarak öylece oturdum; ama hayatımda, karşılaştırıldığında bunun önemsiz kalacağı pek çok imtihan atlattığımı ve O'nun benden aldığından daha iyisini vereceğini biliyordum: O yüzden güçlü olmalıydım.

Varşa ile bu konuyu bir kez daha konuşmadık. Sanırım utancımı hissediyordu ve kalbinin iyiliğinden, beni daha fazla utandırmak istemiyordu. Bu yüzden böyle bir şey olmamış gibi davrandık. Yıllar geçip de ben bu bölümü yazmaya başladığımda, nihayet bu konudaki hislerini açıkladı:

"Sanırım onunla olan ilişkin süresince ondan nefret ettim. Niye mi? Çünkü kırılganın da kırılganı olduğun zamandı; evet, dilbilimci, gramerin doğruluğuyla uğraş bakalım. [Perşembe günü finalim var ve bu dersi daha fazla savsaklayamam; ama nihayetinde edatları ve kuralları biliyorum ve nihayetinde sözlüğe bakmadan şakalarını anlayabiliyorum.] Ondan nefret ediyordum ve içimde derinlerde bir yerlerde, seninle bunu hiç paylaşmasam da, onun bu hastalıklı küçük oyununu azar azar inşa eden biri olduğunu düşünüyordum."

Ama bu her neyse ya da her ne değilse, ben adaletin her şeyi gören, her şeyi işiten ve her şeyi bilen O'nun ellerinde olduğunu biliyordum. O benim yüreğimi biliyordu: Şu anda da biliyor, gelecekte de ne olacağını biliyor. Bu yüzden ben memnunum.

Ruhsal olarak bunun kalbimi kırmasına izin vermedim. Bunun olması için hiçbir sebep yoktu. Öte yandan, duygusal olarak, üniversitede incelemiş olduğum bir filmin son sahnesi kafamın içinde oynayıp duruyordu.

Calle Mayor (1956), Juan Antonio Bardem'in yönettiği ünlü bir İspanyol *auteur* filmiydi; bir kız kurusuna acımasız bir oyun oynayan bir grup hödüğün öyküsünü anlatıyordu. İçlerinden biri, Juan, ona

âşık olmuş gibi yapıyor ve kız düğün için son hazırlıkları tamamlamak üzereyken, onunla evlenmeye başından beri hiç niyeti olmadığını söyleyerek onu terk ediyordu. Film, kız pencere kenarında cama vuran yağmuru izlerken bitiyor ve biz izleyicileri de yanaklarımızdan süzülen yaşlarla baş başa bırakıyordu.

"Isabel, no tienes novio?" [Isabel, bir erkek arkadaşın yok, değil mi?] Film bu slogan çevresinde dönüyordu. Ve can alıcı sahnede işlenen tema da buydu; Isabel Juan'a, bu kötücül kuyruk acısını onun için hazırlayanın en başta, şimdi hepsi evli ya da nişanlı olan kız arkadaşlarının olduğunu; sonra onu kendi kızlarıyla kıyaslayan teyzelerinin geldiğini; ve en son olarak da, kızının evde kalmış olmasının getirdiği maddi yükü dert edinen ve Isabel Juan'la karşılaşmadan kısa süre öncesine dek onun tam bir fiyasko olduğu, kimsenin onunla evlenmek istemediği sonucuna varan kendi annesi olduğunu söylüyordu.

Başıma gelen bu korkunç olaydan sonra artık birisini aramayı bıraktım ve sonraki altı ayımı hayatımla ve içinde bulunduğum durumla bir uzlaşmaya varmaya vakfettim. Gösteri sürmek zorundaydı, evet; ama benim bir araya ihtiyacım vardı. Kendimden başka birini aramak zorunda olmadığımı fark etmiştim. Bu yüzden perde indi. Bir süreliğine.

12
Niyetin Olduğu Yerde, Niyete Giden Yol da Vardır

İ*zin sürem* boyunca Şanaz periyodik olarak, evlilik sahnesine dönmek isteyip istemediğimi sordu. Geleceğe bakmam ve hayatımda yeni bir sayfa açmam gerektiği kanısındaydı. Ama ben bıkmıştım. Tüm bu rutin, politika, onunla gelen bürokrasi, beni hasta ediyordu. Beni korkutuyordu da; olur ya, sonunda birini bulabilirdim. Tüm o süreci tekrar yaşamak istemiyordum. İki kez ailemi işe karıştırmıştım ve onları bir daha riske atmak istemiyordum.

"Ama işler değişti artık. İnterneti kullanmak zorunda değiliz" dedi. "Başka bir sürü seçenek var."

Haklıydı. Ben bakmaya başladığımda, çevrimiçi evlilik siteleri henüz yeni yeni oturuyordu. Mevcut siteler bir elin parmağını geç-

mezdi. Yavaş yavaş, çok kişi tarafından sevinçle karşılanan ve kabul gören "hızlı buluşma" kavramı çıkmıştı ortaya. Ayrıca, akşam yemeklerinin, tekne gezilerinin ve yeni yeni oluşan –aynı kafadaki insanların (tiyatro, piknik, çeşitli gezintiler, yurtdışı tatilleri) gibi sosyal aktivitelere katılmak üzere düzenli olarak bir araya gelmesinden ibaret– *"Sosyal Gruplar"*ın yanı sıra *bekârlara özel tanışma* partileri tam gaz devam ediyordu. Dolayısıyla geri döndüğümde, eş arama faaliyetinin çehresinin radikal bir dönüşüm geçirdiğini gördüm.

Belli bir noktada, hâlâ *arayış* acısı çekenlerin ya da *arayış* içinde olanların, kendini hayli yorgun ve isteksiz hissedeceğine sanırım herkes katılacaktır. Kendilerine kalanın bundan ibaret olup olmadığını veya bunun onları ne kadar memnun edeceğini sorgulayacaklardır. Hatta, ana babalarının anavatanından ayrılmasının, onları birini bulmaya çalıştıkları bu sonsuz sessiz sinema oyununa götürmeye yettiğini düşünerek, belki de ara vereceklerdir. Hangisi olursa olsun, sonuçta bir noktada internetin güvenilirliğini sorgulayacaklardır.

Sanal gerçeklikte "sonuç bulunamadı" durumundan gına geldiğinde bir aşamada Şanaz'a ağımızı geliştirmeyi ve farklı suları denemeyi önerdim; mesela bir akşam yemeği etkinliğini deneyebilirdik.

"Şaka yapıyorsun, değil mi? Tüm gece boyunca hoşlanmadığım birine tahammül etmek zorunda kalmanın pek zekice olduğunu düşünmüyorum" oldu yanıtı.

Sonunda, akşam yemeği fikrinden vazgeçtim. Sinemaya yalnız gitmek yeterince kötüydü; fakat bu etkinliklere bir başıma katılmak başa çıkamayacağım bir şeydi. Oraya tek başıma giderek tüm dünyaya yalnız olduğumu ve öyle olmak istemediğimi ilan etmeyecektim. Hem bu "akşam yemeği" yönteminde biraz tecrübe kazanmıştım ve ne olursa olsun bunu tekrarlamayı istemiyordum.

Varşa bir keresinde beni yakın arkadaşlarının bir araya geldiği bir doğum gününe götürmüştü. *Moral destek* için orada olmam gerektiği söylenmişti. Oraya gittiğimizde, ben ona eşlik etmesem bile orada bayağı bir moral destek bulacağını anladım.

"Cemal'in birkaç münasip bekâr arkadaşını çağırdığını söylemeyi unutmuş olabilirim" diye fısıldadı kulağıma restorana vardığımızda.

Sanırım durumu olduğundan önemsiz göstermeye çalışıyordu. Oraya gittiğimizde, Cemal'in partisi otuz yaşın altında koyu tenli bekâr kadınlarla doluydu; masanın diğer tarafında ise münasip bekârlar oturuyordu. Resmen bir doğum günü partisi olan bu bir araya geliş, umutsuzca eş arayan bekârların baskınına uğramıştı.

Gene de en az dert edeceğim şey bu oldu. Varşa, içeri girer girmez genç bir erkeğin ısrarlı bakışı üzerine şüphe ettiğim şeyin doğru olduğunu itiraf etti. Bakan kişiyi, ki bakışlarıyla beni neredeyse yiyordu, pek takdir etmedim. Daha ziyade üzerine yürüyüp suratına bir tokat patlatmak geldi içimden; ama bundan daha da çok zevk alacağa benziyordu.

Oturduk ve diğer konuklarla merhabalaştık. Nispeten daha çekici olan bir bekâr vardı; masadaki kadınların çoğunun tercihi muhtemelen oydu.

"Onu soruşturdum" dedi Varşa, "zaten nişanlıymış."

Kahretsin!... Ama zaten başka türlü olabilir miydi? Sizin ilginizi çeken birilerinin daha önce başka birilerinin de ilgisini çekmiş olması doğal değil midir?

Ortamın tadını çıkardık; zekâ, akıl ve sosyal sınıfların çarpışması tam gaz sürerken diğerlerinin görüşlerini dinledik. Restorana ayak basar basmaz fark ettiğim müstakbel talibim bir avukattı ve Ortadoğu konusunda hükümetin muhafazakâr kanadından yana görüşlerini rahat rahat dile getiriyordu (şimdi muhtemelen İşçi Partisi'ne oy veriyordur; ama zaten şu anda artık ikisi arasında pek fark yok). Masamız son demlerine yaklaşırken, artık ondan bayağı bir etkilenmiş olduğumu düşünerek, "Ne iş yapıyorsun?" diye sordu bana.

"Merhaba, ben çok iyiyim, teşekkürler. Ya sen nasılsın?" oldu yanıtım.

İnsanlar bunu neden yaparlar?!?! Meslek *niçin* bu kadar önem taşır? İnsanın aradaki buzları eritmek için söyleyebileceği başka şeyler de vardır elbette, değil mi? Her şeyden öte güzel bir restorandaydık; yemekler ya da ortam üzerine birkaç laf edemez miydi; hadi olmadı, kendini daha uygun başka bir şekilde tanıtamaz mıydı?

Varşa'ya baktım, Varşa da bana baktı ve ikimiz İsma'ya baktık, sonra Varşa yanıtladı:

"Şey, aslında şu an işsizim; o da öyle ve o da öyle."

Bay *Avukat-Mizahtan-Yoksun* yürüyüp gitti.

Masadaki bazı kişilerin davranışları karşısında dehşete düşmüştük. İsma ve kocası, yemekteki diğer insanlar gibi yatırım uzmanı, avukat ya da ekonomist kategorisinde değildi ve bu onların kendilerini uygunsuz ve tedirgin hissetmelerine sebep olmuştu. Oradaki bazı kişilerin onların da orada oturuyor olduğunu görmezden gelmeleri midemi bulandırmıştı. Ve tabii ki avukat benimle ilgilendiğini açık ettiğinden, onu tuzağa düşürmeyi uman masadaki başka kadınlar da beni görmezden gelmeye karar vermişlerdi. Bu benim için gayet münasipti. Varşa, İsma ve Timur (İsma'nın kocası), üçümüz gece boyunca *Kim Daha İyi?/Kontrol Kimde?* müsabakasına katılmadan birlikte iyi vakit geçirdik.

Günler sonra Varşa, avukatın benimle ilgilendiğini ve buluşmak istediğini belirten bir mesaj attı. Restorana adım atar atmaz bunun böyle olacağını biliyordum aslında. Belki de onun Cemal'in kırk iki yaşındaki kulağına fısıldayışı vermişti bana bu ipucunu; ya da belki Cemal'in kırk iki yaşındaki elinin *"bunu bana bırak, ben hallederim"* diyen hareketi açığa vurmuştu her şeyi.

"Yanıtının ne olduğunu biliyorum; ama mesajını ileteceğimi söyledim ona" dedi Varşa.

Onun sözünü tutmasını takdir ediyordum, cidden; ama o benim tipim değildi. O geceki davranışlarına bakarsak, tutkudan anladığı bana yatakta mahkeme raporları okumaktan öteye geçmezdi. Dahası, restorana adımımı atar atmaz beni seçme tarzından da ne hoşlanmış ne de bu tavrını takdir etmiştim. Olağanüstü kişiliğimle kazanmamıştım onu herhalde, değil mi?

Akşam yemeği yönteminin de temel bileşeni gene *"görünüş"* mevzuuydu. Fiziksel görüntüden ibaretti her şey. Bir Pakistan düğününde gelinin yanında oturuyor ve münasip bekârların, kimin kızı olduğumu "soruşturan" ebeveynlerini bekliyor da olabilirdim yani.

Bu yüzden akşam yemeği meselesi seçenek dışı kaldı.

Olağanüstü erkeğim beni herhangi bir akşam yemeğinde beklemiyordu...

"Nesrin, sanırım şu 'hızlı buluşma' olayını denemeliyiz" dedi bir akşam Şanaz.

Bunu benim için mi yoksa kendisi için mi söylüyordu bilemiyorum; ama benim hiç ilgimi çekmediği açıktı. İnternette birilerini bulma süreci yapaydı, tamam; ama en azından birisiyle yazılı olarak anlaşmak benim için önemliydi. Fakat Şanaz böyle düşünmüyordu:

"Görünüş benim için her şey olduğundan avarelikten hoşlanmıyorum" diye itiraf ediyordu açıkça.

Görünüşün listenin en tepesinde olduğunu kabullenmekte, hatta bunu arzu etmekte yanlış bir şey yok. Bu kitap boyunca söylediğim gibi, bu senin bir eşte ne aradığına bağlıdır ve biri için önem taşıyan şey diğeri için hiç önem taşımayabilir. Benim açımdan, hızlı buluşma aynen bir et pazarı gibiydi; herkes kendini en saf haliyle, en iyi davranışlarıyla sunuyor ve biri seninle ancak görünüşünden hoşlanırsa konuşuyordu. Sürekli vurguladığım gibi, sadece görünüşe dayanan bir şey istemiyordum.

Benim o kişiyle bir şeyler paylaşmam gerekiyordu. Kuzenim bu tip etkinliklerden birine gitti geçenlerde ve orada gerçekten çok güzel bir kadın gördü. Kadın başörtüsü takmış ve *cilbab* giymişti. Şimdi benim kuzen bu iki giysiye de pek itibar etmez, hatta ikincisinden hiç hazzetmez; ama bu hanımdan o kadar çok etkilenmişti ki, nasıl giyindiğini önemsemiyordu bile (*cilbab* giyen kadınların çekici olmadığını düşünen erkekler, bu olay size ders olsun). Onun kişiliği ya da değerleriyle de ilgilenmiyordu; tek ilgilendiği kızın görünüşüydü.

Bir akşam kırk insanın bir araya toplanması ve senin de aralarından istediklerini seçebileceğin düşüncesi insana çok fantastik görünebilir. Ama gene de bu benim işime yarayacak yöntem değildi. Seni gördükleri birkaç dakika içinde insanların seninle ilgili doğru bir yargıya varabilme istatistiği nedir ki?... Dolayısıyla, beni başörtüsüyle görmenin erkeklerin tepelere doğru kaçmaya başlaması için yeterli olduğunu hesap ettim. Bir zamanlar messenger'da "chat yaptığım" meslek sahibi genç bir erkek, başımı örttüğümden bahsedince hemen oturumdan çıkmıştı. "Hoşça kal" bile demişti. Bu açıklamayı yapmadan önce müthiş bir sohbetin ortasındaydık.

Benim anladığıma göre, ne kadar şen şakrak biri olursam olayım

(lütfen gelip bir ara beni görün, fikrinizi nasıl da çabuk değiştireceksiniz) ya da ne kadar ulvi bir kişiliğim olursa olsun, insanların benim kim olduğuma dair önyargıları vardı ve gerçekte olduğum kişiyi hiç önemsemeden buna göre davranıyorlardı; ve benim gerçek kişiliğim onların benim kim olduğuma dair düşünceleriyle veya benim olmamı istedikleri kişiyle tam bir zıtlık teşkil edebiliyordu!

Yıllar önce bir arkadaşım böyle bir hızlı-buluşma organizasyonuna katılmıştı.

"Her birimize üçer dakika verdiler; ama benim için otuz saniye bile çok fazlaydı."

"Niye, Tarık?"

"Eh, bana sorulan ilk soru, *'Hangi üniversiteden mezunsun?'* idi; kadının sorduğu ikinci soru ise, *'Pakistan'ın neresindensin?'* oldu."

Tarık üniversite mezunu değildi ve ailesi Mirpur'dandı.

"Kadının yüzündeki *ilgimi çekmedin* bakışını görmeliydin" dedi bana.

Bir kadının bakış açısından da izlenim aşağı yukarı aynıydı. Arkadaşlarımdan biri olan Naziş bana bunun tamamen vakit kaybı olduğunu söylemişti. Çoğu erkek onunla ilgilenmemişti; üstelik bu üç dakika boyunca nazik olmaktan ziyade kabaydılar ve gördükleri şeyden hoşlanmadıklarını açıkça belirtmekten hiç geri durmamışlardı.

Bu yüzden Şanaz hızlı-buluşma faaliyetine katılmamızı önerdiğinde, orada oturmuş, aynı repliği defalarca tekrarlarken hayal ettim kendimi: *"Evet, tesettürlüyüm; hayır, başımı açmam için bir sebep yok; evet, örtünün altında hâlâ bir insanım; hayır,yanımda oturan şu kadınlardan hiçbir farkım yok; evet, hâlâ onlarla aynı arzu ve hislere sahibim."* Karşılaştığım her koca adayına kararımı, varlığımı ve kendimi mazur göstermeye çalışmaktan nefret ediyordum.

Bu yüzden hızlı-buluşma meselesi seçenek dışı kaldı.

Olağanüstü erkeğim beni herhangi bir hızlı-buluşma organizasyonunda beklemiyordu...

Çok da uzun olmayan bir süre önce, bir "network" [ağ-oluşturma] faaliyetine katılmıştım. Bir "ağ" oluşturacağımı düşünürken, bir

de baktım ki bir *bekârlar* organizasyonu içine düşmüşüm. Sanırım artık giderek daha çok insan internetin bu açıdan bir zaman kaybı olduğunu kabul etmeye başlıyor ve bu yüzden başka yolları deniyor. Organizasyonu düzenleyen kişiye bunun bekârlar için tasarlanmış bir organizasyon olup olmadığını sorduğumda, bana "Hayır" dedi. Tabii ki temel sorun oradaki kadınların çoğunun "bekâr", "otuz üstü" ve "koca arayışı içinde" olmasıydı. Ne yazık ki erkekler pek nadirdi. Oradaki kadınlardan birini tanımıştım. Bir arkadaşımın arkadaşıydı ve ben beş yıl önce ilk kez bu arama faaliyetine girişiğimde, bu kadının vaziyetinin hiç de iyi olmadığını, birini bulmaya çalışırken ne kadar çok badire atlatıp tekrar çabaladığını çünkü otuzlarının ortalarında olduğunu işitmiştim.

"Umarım benim de sonum böyle olmaz" diye düşünmüştüm kendi kendime. Şimdi ben de o zaman onun olduğu yaşa hızla yaklaşıyordum.

Daha endişe verici olan ise bu organizasyonlar içinde yer alanların hep aynı kişiler olmasıydı. Ağa katıldığım sırada, bu ağdaki kişilerin, farklı bir şirketin organize ettiği ağ oluşturma faaliyetindeki aynı kişiler olduğunu pek çok kişiden işitmiştim. Programlanmış bir başka organizasyonun detaylarını aldığımda, orada kimlerin olacağını zaten tahmin edebiliyordum!

Bu yüzden ağa katılma meselesi seçenek dışı kaldı.
Olağanüstü erkeğim beni herhangi bir ağda beklemiyordu...

Dalgalar şu geleneksel *Hanım Teyze* çevrelerinde de yayılıyordu. Çok da uzun olmayan bir süre önce, profesyonel bir çöpçatanla ilgili bir gazete ilanına rastladım: "Sonucu garanti eden" bir teyze idi bu. Çocuklarının kendi başlarına World Wide Web'e başvurmasına itiraz eden ya da bundan rahatsız olan tüm aileler için çok iyi bir haber olmalıydı bu.

Söz konusu girişimci teyzenin kendi web sitesi olsa da, ailelerin onu affedeceğine eminim; çünkü onların gözünde, yaptığı hâlâ "namuslu" bir şeydi: Büyükleri işin içine katıyordu. Geleneksel kültürde, bütün anneler "*risthey*'e [evlilik teklifi] yardımcı olacak bir hanımı"

tanıyan birilerini tanıyan birilerini tanırlar. Bu hanım, yani "Pakistanlı Aşk Tanrısı" (ama tabii ki aşkla ilgili tüm o şeyler olmaksızın!), kimin kızının evlenmeye ihtiyacı olduğunu ve kimin *evlenme çağına gelmiş* bu kızla ilgilenebilecek bir oğlu olduğunu şıpın işi biliyordu. İngiltere'de böyle çöpçatan kadınların varlığından haberdar bile değildim, ta ki bir iki yıl önce Şanaz bir arkadaşının teyzesinin böyle tanışmalar ayarladığını bana söyleyene dek.

"Sana bir şeyler ayarlayayım mı?"

"Hayır, teşekkür ederim" diye yanıtladım.

İnsanların işlerine burnunu sokan bir kadın tarafından, bana uygun olmayan, işe yaramaz bir sürü erkeğe gösterilmeye ve onları görmeye sahiden de ihtiyacım yoktu. Hem olağanüstü erkeğimin teyzelerle ilgisi olmadığından emindim; çünkü o daha zevkli biriydi!

Bu yüzden Teyze yolu seçenek dışı kaldı.

Olağanüstü erkeğim herhangi bir Teyze radarı tarafından tespit edilemez nitelikteydi...

Benim fikrime göre, bu Teyze yöntemi, daha ziyade çocuklarına tek başına eş arama özgürlüğünü tanımak istemeyen annelerin işine geliyordu. Eminim, bu zor işi ailelerine bırakmayı tercih eden insanlar da vardır. Mesela, tanıdığım biri var, kendine eş aramak için hiçbir şey yapmak istemediğini, ailesinden ona uygun bir kız bulmasını istediğini söylüyor. Onlar kimi seçerse memnuniyetle kabul edecek. Hayatın en büyük nimetlerinden birine, yani ailesine böyle bir saygı ve güven duyması karşısında insanın elinden hayran olmaktan başka bir şey gelmiyor; çocuğun pek normal olmadığı aşikâr.

Sonra, ister kadın olsun ister erkek, ailelerinin talihsiz kültürel sınırlamalarına maruz kalan şu Pakistanlı İngilizler var. Ben bu açıdan çok şanslıyım; evleneceğim kişiyi seçerken bana dayatılan bir dizi yaptırım yok. Ne yazık ki, evlenmek istedikleri kişiyi tanıştırmak üzere evlerine götürebilmek için ailelerinin onlara verdiği zorlu bir kontrol listesinin maddelerini tek tek işaretlemek zorunda olan bir sürü tanıdığım var.

· Çoğu listenin tepesindeki madde her zaman "kast"tır. Müslüman

olduklarını söylemelerine rağmen, bir hayli fazla sayıdaki anne babanın, geleneksel Pakistan yaşamındaki kültürel öneminden dolayı bu kast meselesine böyle bağlı kalması insanı şaşkınlığa düşürüyor.

Bir keresinde, tanıştığım biri daha konuşmamızın üçüncü dakikasında bana, "Hangi kasttansın?" diye sormuştu.

"Müslüman'ım" diye yanıtladım.

"Tabii ki öylesin; ama kastın hangisi" diye üsteledi.

"Şey... gördüğün gibi, eğer kast sistemine dayanan bir inanca sahip olsaydım, o zaman soruna yanıt verebilirdim; ama dediğim gibi, Müslüman'ım. Dinimin tanımadığı bir şey beni hiç ilgilendirmiyor."

Hoş bir genç adamdı; ama belli ki onun ve benim değerlerimiz, onun yetiştiği ailenin değerleriyle benimkilerinki uyuşmuyordu. Şunu dürüstçe kabul etmek gerekir ki, bu meseleyi hiç kafasına takmayan yüzlerce ikinci kuşak Pakistanlı İngiliz Müslüman var; onlara göre bir kişinin *Raja* ya da *Choudary* (sosyal yelpazede en üst ve en alt uçlar) yahut bir marangoz ya da şef (sosyal tabakanın alta yakın kısımları) olmasının bir önemi yok; ama ailelerinin hatırına bu kurala uymaya ve *"eşit"* statüdeki birisiyle evlenmeye kendilerini zorunlu hissediyorlar. Meslek sahibi, eğitimli insanlar olmalarına rağmen, kendi arzularıyla bu kurala uyan insanlar da var tabii ki. Bu oldukça kişisel bir mesele.

Ben mi? Ben kendi dinimin değerlerinden memnunum; her renkten insan eşittir, dolayısıyla krallar, köylüler, gençler, yaşlılar, cerrahlar ve kunduracılar, herkes aynı beyaz bez parçasına sarılıp tıpatıp aynı şekilde gömülecektir. Ne eksik, ne fazla.

Biz İslam dini çerçevesinde neyin kabul edilebilir neyin edilemez olduğunu tartışırken, daha önce bahsettiğimiz gibi, internetteki evlilik sitelerinde sanal-buluşma güçlü bir unsur halini almıştı. Her şeyi helal kılma çabalarına karşı, bazen bunun gerçekten helal olup olmadığını merak ediyordum. Akşam yemeği organizasyonları yapan bir yer biliyordum, gerçekten de toplantılarında çok katı kurallar izliyorlardı; ama gene de, benim kişisel fikrime göre, bunlar İslami kurallara tamamen uygun olamazdı.

Olabildiğince helal bir evlilik organizasyonunu denedim. İslami kuralları çiğnememiz için organizatörler tarafından çok katı kural-

lar getirilmişti, yani katılımcılar ne işlemlerden önce ne işlemler sırasında ne de sonrasında birbirleriyle doğrudan temas kurabiliyorlardı; tüm iletişim, organizasyonun aracıları tarafından sağlanıyordu. Etkinlik başladığında bir paravanayla ortasından ikiye ayrılmış büyük bir salona alındık. Salonun arka tarafında, erkekler tarafında kadınların, kadınlar tarafında da erkeklerin profilleri gösteriliyordu. Eğer bir profil ilgini çekerse, senin aracın ilgili kişinin aracısıyla iletişime geçiyordu. *Valis* [ebeveynler/vasiler] etkinliğe katılmaya teşvik ediliyordu ve yalnız gittiğim için kendimi biraz ayrıksı hissetmiştim. Olası bir koca adayı alışverişine babamı, ağabeyimi veya ablamı sürüklemeye utanıyordum; bu yüzden onları evde bırakmıştım.

Bu organizatörlerin işi tam protokolüne göre yapma çabalarını takdir ediyordum; ama organizasyona katılan insanların çoğunluğunun dini kurallara bire bir "uymadığını" hissediyordum; bu yöntem onlar için tam bir zaman kaybıydı. Çocukları için en güzel eşi seçmek amacıyla salonda dolanıp duran anneleri izledim. Salondan çıkıp gittiğim an işte o andı.

Bu yüzden helal organizasyonlar seçenek dışı kaldı.

Olağanüstü erkeğim beni herhangi bir helal organizasyonda beklemiyordu...

İnternetin bu konuda işe yaramadığına kani olduktan sonra Varşa meseleyi ele aldı ve *"tanıdıklar"* yoluna başvurma zamanının geldiğine karar verdi.

(Bay *Avukat-Mizahtan-Yoksun* ile sıkıcı bir akşam yemeğinden sonra) Arkadaşı İsma'ya benim bekâr (yani çaresiz durumda) olduğumdan bahsetmiş ve uygun bir aday tanıyıp tanımadığını sormuştu. Bunun ardından, *chez İsma*'nın ayarladığı bir buluşmaya katılmaya ikna edildim.

Oraya gittiğimde münasip damat adayı henüz gelmemişti. Buna memnun olmuştum. Aslında ta en baştan başlama fikrine tamamen karşıydım; ama Varşa'ya duyduğum saygıdan ve benim için o kadar uğraşmış olmasından ötürü ve ayrıca İsma da beni evine davet ettiği ve bize yemek pişirdiği için, en azından ortaya çıkıp, gülümseyip na-

zik olabileceğimi düşünüyordum. Gene de içimde çok derinlerde bir yerde korkuyordum.

Varşa bunu biliyordu. O gerçekten müthiş biridir. Hisleri çok kuvvetlidir. Herkesin beş hissi varsa, onun altı, hatta yedi tanedir. Yok, vazgeçiyorum, kesin sekiz tanedir.

"Senin derdin ne?" diye sordu bana İsma'nın evine doğru arabayla giderken.

İsma ile Timur'a, kimse beni istemediği için muhtemelen ne kadar zavallı görünüyor olduğumdan, şimdi bir koca adayı için onların evine yollandığımdan ve bu durumun beni ne kadar üzdüğünden bahsettim. Muhtemelen onlar da benim niye *evde kaldığımı* merak ediyorlardı; zira karşılaştığım hemen herkes bana bu korkunç soruyu soruyordu.

Buluşacağım aday ile Timur bir hayli geciktiğinden, yemeğe onlar olmadan oturmaya karar verdik. Belli ki dükkânda bir problem çıkmıştı; ama sanırım hepimiz onların tam Pakistan zamanında orada olacaklarını biliyorduk. Bir yandan da rahatlamıştım. En azından küçük düşmeyecektim. Gece sona eriyordu ve birazdan kalkacaktık.... ki onlar geldi. Keşke yer yarılsaydı da yerin dibine girseydim!

Gözlerini dikmiş bana bakıyordu; ölmek üzere olduğumu saklamaya çabalıyordum ama sanırım bunu anlayacak kadar zeki biri değildi. Hiç etkilenmemiştim; Varşa da öyle. Ama bu, zavallı çocuğun hatası değildi; saçma sapan bir konumdaydık, bunu biliyordum ve sanırım odadaki herkes de biliyordu. Ayrılışımızı oldukça nazik bir kisveye büründürmeye çalışarak oradan çabucak uzaklaştık. Kahve içecek kadar bile kalmadığımız için üzülmüştüm; ama Varşa şöyle dedi: *"Eğer zamanında seni oradan çıkarmasaydım, aşırı hızlı soluk alıp vermekten ölecektin."*

Bu yüzden arkadaşlar yolu da seçenek dışı kaldı.

Olağanüstü erkeğim bir arkadaşın arkadaşı değildi...

Eş arayışının insanı sırf aklına gelenleri değil, gelmeyenleri de düşünmeye zorlayacak denli meşakkatli olduğunu inkâr etmeye gerek yok. Bir arkadaşım vardı, bana ilan vermeyi teklif etti; tuttuğu

yoldan hoşlanmamıştım ama kendisi için başka bir yol olmadığını düşünmüştü.

"Ailem burada öğrenci vizesiyle kalan birini buldu. Çocuk iyi. Gerçekte istediğimizin bu olmadığını biliyorum; ama bir kez evlendikten sonra bunların bir öneminin kalacağını sanmıyorum."

Bir başka arkadaşım da, bir Pakistan televizyonunda yayımlanan bir evlilik programına başvuracak kadar "çaresiz kaldığından" ötürü ne kadar utandığını söylemişti.

Kendi ablam bile bana, en büyük ağabeyimizin geleceğimle ilgili nasıl bir karara vardığımı bilmek istediğini söylemişti; birini aramaya başlaması gerekiyor muydu... Pakistan'dan yani?

"Senin istediğin gibi biri olacak" dedi. "Biliyorsun, o kadar kötü olmayabilir. Bak, ben öyle yaptım ve şimdi ne kadar mutluyum."

"Oooovvvvvv" diye yanıt verdim.

Bu yüzden yurtdışı seçenek dışı kaldı.

Olağanüstü erkeğim yurtdışında değildi...

Tüm bu mecralar içinde sanırım en iyisi gene internetti; gerçi biraz keşif ve macera yönü yok değildi; aynen iş ararken olduğu gibi insan envai çeşit imtihana maruz kalıyordu. Aslında bir iş aramakla koca aramak arasında pek çok benzerlik vardı. Özgeçmiş de aynen evlilik portalı profili gibi bir pazarlama aracıydı. Nihayetinde o da "seni" satıyordu. Hatta profilinin başına *"İşte Özgeçmişim"* diye yazan birini bile görmüştüm. Tabii ki sonrasında "şöyle ve şöyle insanlar başvurmasın" türünde yorumlar geliyordu. Bu beni hep güldürmüştür, yani "başvurma" sözcüğü. Bir keresinde Varşa'ya çok hoş bir profil gördüğümü ve karısı olmak için "başvurduğumu" söylemiştim. Ne yazık ki başvurumun sonucunda hiçbir yanıt alamadım, aynen pek çok kaba işverenin iş başvurunuza hiç yanıt vermemesi gibi. Demek istediğim, kim bilir kaç kez oturup özgeçmişinizi ve başvuru mektubunuzu özenle yazıp göndermiş ve hiçbir yanıt alamamışsınızdır? Biliyorum, çok korkunçtur.

Bazen arkadaşlar veya aile uygun adayları "elediği" için, sizin söz konusu kişiye doğrudan ulaşma şansınız hiç olmayabilir. *"Bunu bir ar-*

kadaşım adına yazıyorum" ibaresini okuduğum profillerin sayısını bile hatırlamıyorum. Böyle bir şey görünce hep merak ederim; söylenen gerçek midir yoksa kişi profilini kendi yazmış ama internette eş aramaktan çok utandığından böyle bir ibare mi düşmüştür?

Eğer aile işin içindeyse, çok katı bir seçme prosedürüne maruz kalacağınızdan hiç şüpheniz olmasın.

"Biz (kocam ve ben) Pakistanlıyız. Oğlumuz Hollanda'da doğdu ve Amerika'da büyüdü. Şimdi hâlâ orada yaşıyoruz. İlk teması bizimle (yani anne babasıyla) kurduktan sonra oğlumuzla yazışabilirsiniz. İlginizi çektiyse lütfen bize haber verin. Ailesi."

Aileden aldığım yanıt şöyleydi; oğullarının profilinde, aradıkları özellikleri belirtiyorlardı:

"İyi eğitim görmüş bir gelin (asıl kökeni önemsizdir), tercihen doktor, mühendis, doğabilimleri alanında yahut başka bir alanda yüksek eğitim görmüş, ince uzun ya da orta boylu ve güzel yüzlü."

Şöyle bir yanıt yazdım:

Sevgili Anne veya Baba,

Benimle bağlantıya geçtiğiniz için size teşekkür ederim. Ancak, müstakbel gelininizde aradığınız özellikleri bire bir karşıladığımı sanmıyorum. Doktor, mühendis değilim ya da doğabilimleri dahil başka herhangi bir bilimle ilişkim yok; sadece sıradan bir kızım.

Sizden yanıt alma umuduyla....
En içten saygılarımla,
Nesrin

Aile bir yanıt vermedi.

Kardeşler de elinden geleni yapıyordu. Genç bir adam, erkek kardeşine eş arama işini üstlenmişti. Tüm yanıtlar arasında en çok benimki ilgisini çekmişti.

"Evlenecek olan kim sahiden" diye sordum.

"Ben" diye yanıtladı.

Şuraya bakın; başkalarının elemesinden geçme fikri, bir sonraki aşama için "finale kalmakla" çarpıcı bir benzerlik göstermiyor mu? Yukarıda bahsettiğim ilk örnekte anne babaların elemesinden geçememiştim, ikincisinde ise bir sonraki aşamaya geçmiş, görüşmeye çağrılmış, evlilik sitesi diliyle söylersek, "buluşup bir kahve içelim" aşamasına ulaşmıştım.

Kahve... Ne kâbus ama! Koca arama sürecim boyunca içmek zorunda kaldığım kahve miktarı gerçekten inanılmazdı. Bir kahve çekirdeğine dönüşmemiş olmam mucizeydi. Daha da kötüsü, kahve içmeyi sevmiyordum. Dahası, kahve içmek için buluştuğunda gerçekten sadece *kahve* için mi buluşuyordun? Bir görüşme koşullarında, yakın bir tahkikat altında değil miydin? Giyim tarzın, bakışın, görünüşün, oturuşun, genel olarak beden dilin, bütün olarak konuşman, sohbetin; her şeyinle. Kahve o kişiyi bir daha görüp görmeyeceğini belirlemiyor muydu?

Eğer başardıysan, tebrikler! Bir sonraki aşamaya geçmeye hak kazandın demektir. Bu sefer belki bir başka kahve seansına ya da daha katı psikometrik testlere tabi tutularak *birlikte yemek yeme* ritüeline maruz kalacaksın. Bilmiyorum. İkinci aşama görüşmelere kalacak denli şanslı olmadım hiç.

Bunun ardından, değerlendirme odaklı arkadaş buluşmaları gelir. Bu tüm sürecin en kritik aşamalarındandır. Eğer bunda da başarılı olursan, panel tarzındaki görüşmenin yapılacağı son aşamaya geçebilirsin; burada, senin oğulları, kızları ya da kardeşlerine uygun olup olmadığını belirleme görevini üzerlerine almış olan aile efradıyla tanışırsın.

Bu engelli koşudan sağ salim çıkacak kadar şanslıysan, kalıcı bir konum kazanma ihtimalin doğar. Eğer bu konumu da kazanırsan, geriye bir tek evlilik yemini diye de bilinen, bağlayıcı bir sözleşme-

ye imza atman kalır. Süreç gayet açık ve net görünüyor, değil mi? Ama değil. Yol boyunca pek çok engel vardır.

Size bunların bir kaçından bahsetmeme izin verin.

13
Parayla İlgili Meseleler

Nihai sınavlarımdan bir tanesi, karşımdaki kişinin benden onu aramamı isteyip istememesidir. Şu lafı duyduğum an, *"Nereden bağlanıyorsun?"* ya da *"Bedava mı bağlanıyorsun; çünkü ben saatine para ödüyorum"*, o kişinin bana göre olmadığını derhal anlarım. Bir keresinde, telefon numaralarımızı alıp verdikten sonra, telefonum birkaç kez çalıp kapandı, ardından ben aradım ve konuştuk. Bunun başıma geldiği bile vakidir. Bu olaydan sonra onu bir daha rahatsız etmedim.

Paranın sokağa savrulmaması gereken bir şey olduğunu tabii ki kabul ederim; ama buradan sıkıp buradan yalayan cimrilerle de işim olmaz. Har vurup harman savurmuyorum; fakat benden para üstü soracak bir insanla da hayatımı geçiremem. Bunu hayatımda hiç yapmadım. Babam para konusunda her zaman cömert olmuştur ve

ne zaman ona para üstü vermeye kalksam kendini aşağılanmış hissetmiştir.

Evet, tamam, doğru; kadınlar evlenecekleri erkeklerde babalarının özelliklerini ararlar!

Bu minvalde, bir başka kişiyle olan buluşmamı da asla unutabileceğimi sanmıyorum. Benim onu hayal kırıklığına uğrattığım gibi, o da beni çok büyük bir hayal kırıklığına uğratmıştı. Öte yandan, benim hayal kırıklığımın onunkinden çok daha pahalıya mal olduğu sonradan ortaya çıktı. Kahve dolgulu kibar sözlerden sonra, aniden burnunu pudralamak üzere *erkekler tuvaletine* gitti.

Garson başka bir şey isteyip istemediğimizi sormak için ikinci kez yanıma geldiğinde, masayı boşaltmaya çalıştıklarını fark ettim. Tüm masalar doluydu ve gelen müşterileri geri çevirmek zorunda kalıyorlardı. Müstakbel kocamın bu zamana dek tuvalette boğulduğu muhakkaktı; ben de hesabı ödedim ve ben hesabı öder ödemez, şu işe bakın... kendisi yerden bitiverdi.

"Hesabı ödedim, artık ortaya çıkabilirsin" dedim eşyalarımı toplarken. Kaçtığı için özür dileme ya da kendisinin yapması gereken şeyi ben yaptığım için teşekkür etme zahmetine bile katlanmadı ve tabii, parayı bana ödemeyi teklif de etmedi; zaten ben de bunları yapmasını ne ummuş, ne de istemiştim. Söz konusu olan prensiplerdi. Söylemeye gerek yok; bir daha hiç görüşmedik. Eğer görüşseydik bile bu iş çok fazla yürümezdi. Orada oturduğumuz kısa süre içinde, zamanın çoğunu çevremizdeki insanların ne kadar kazandığını tahmin etmeye harcamıştı. Onunla evlenmediğime çok memnunum; aksi halde o ilişkide hep üç kişi olacaktık: o, ben ve hesap makinesi.

Başka bir sefer de, Londra merkezde oturan yüksekçe sosyeteden biriyle buluşmuştum. Buluşabilmemiz ancak onun buluşma için çok fazla uzağa gitmek zorunda kalmaması ve benim de lüks bir yerde birkaç saat geçirmeyi göze almam şartıyla mümkün olmuştu. Sanırım tüm yaptığı dairesinin kapısını açıp merdivenleri inmek, bir başka kapıyı açmak, caddeden karşıya geçmek ve kafenin içine girmekti. Benimle buluşmak için yolda geçirdiği vaktin iki dakikayı aşmadığını tahmin ediyorum.

Bu mümtaz bekâr beni gördüğüne gayet memnun gibiydi. Başı olduğu yerde dönmemiş, öne düşmemiş ve kulaklarından dumanlar çıkmamıştı. İkimiz de karşımızdakinin neye benzediğini bilmiyorduk. Ben her zamanki gibi önemsemediğim için fotoğraf istememiştim; o da benden istememişti.

Bir yaz günü akşamüstü saatleriydi ve *Miami Vice* tarzında giyinmişti. Bundan hoşlanmıştım. Kahvelerimizi ısmarlamadan önce (benimki her zamanki gibi madensuyu idi), anahtarını içerde unuttuğu ve bu nedenle yanında cüzdanı olmadığı için özür diledi. Ah ne yazık!

"Ne yapacaksınız?"

"Problem değil; çilingir çağıracağım" diye yanıt verdi. "Neyse ki cep telefonum yanımda."

Konuştuk, birlikte iyi vakit geçirdik ve kalkma vakti geldiğinde hesap pusulasını ben aldım. Sorun değildi. Bana beni bir daha görüp göremeyeceğini sordu. İçimden onun iyi biri gibi göründüğünü düşünüyordum ama daha derinlerde, bunun doğru olmadığını hissediyordum. Bir tür ilişki talep ediyordu, daha çok da yüz yüze bir ilişkiydi bu; bunu açıkça belirttiği için ben de ne yazık ki eve gitmem gerektiğini, eve giriş çıkış saatlerim belli olduğundan bunun mümkün olamayacağını söyledim. Tekrar buluşmamız hususunda ısrar etti; önümüzdeki hafta için bir randevu belirlememizi istiyordu. Bir şekilde bu işten sıyrılmayı başardım ve ona mesaj yazacağıma söz verdim; yani bir daha konuşacağımız kesindi. Ertesi gün ona mesaj attım ama yanıt yazmadı. Davranışı beni şaşırtmıştı; buluşmaya ne kadar istekli olduğunu gördüğüm için de hayal kırıklığına uğramıştım. Benim hatamdı; bir dahaki görüşmemizin tarihini belirlemeye niye yanaşmamıştım? Bazen çok ahmak oluyordum. Ama bundan değerli bir ders de çıkarmıştım: Evden çıkarken sakın cüzdanını almayı unutma; olur da buluşacağın kişi de unutursa problem olabilir.

Para meselesinde madalyonun diğer yüzü de aynı derecede kötü olabiliyordu. Bir keresinde birisiyle konuşmuştum; ilk konuşmamızda bana Park Lane'de çalıştığını ve Londra'nın zengin semtlerinden birinde oturduğunu söylemişti. İkinci konuşmamızda geçenlerde Hilton'da birinde kaldığından bahsetti. Üçüncü konuşmamızda Sey-

şel Adaları'nda geçirdiği bir aylık uzun tatilinden söz etti. Dördüncü konuşmamızda, yeni bir araba almıştı ama "hafta sonu" arabası olarak bir Porsche alacaktı. Sonunda onunla ilgili hiçbir şeyi takip edemez oldum. Herhalde bunları sadece beni etkileyebilmek için söylüyordu.

Sahip olduğu şeylerden bahsetmesi beni itiyordu. Beni etkilemeye çalışırken tam tersi bir etki yaratıyordu. Parayla ilgili düşüncelerimi bilmiyordu ve ben de ona bunu açıklamaya çalışmadım. Bu arayışa çıktığım andan itibaren, bir evlilik-öncesi anlaşması yapmadan (şimdi İngiliz mahkemelerinin bunu kabul etmediğini biliyorum; ne kadar aptalca) evlenmemeye karar vermiştim. Hayatım boyunca istediğim her şeye sahip oldum. Babam bize bunu sağladı, hem de umduğumdan ya da hayal ettiğimden de fazla; paraya aç değilim. Bir yetişkin olarak, paranın etrafımdaki insanlara neler yaptığını gördüm. Bundan hoşlanmıyorum, bir erkeği parası için istemiyorum. Kendi param bana yeter. Hiç kimse bir sonraki köşede onu neyi beklediğini bilmiyor, kaderin ömrümüz boyunca bize neler hazırladığını bilmiyoruz; ama olur da evlendiğim insandan ayrılmak zorunda kalırsam, o evden bana ait olmayan tek bir çöp dahi almam.

Üstelik para yerine konabilir ama ben konamam.

14
Kaybedenler, Playboylar ve Kaygan Pitonlar

Gerçek hayatta olduğu gibi sanal âlem de alt kategorilerle ağzına kadar dolu. Biliyorum çünkü pek çoğuyla karşılaştım. İnsanların öykülerini toplayacak olsak, "inanılmaz ama gerçek" antolojisinin tüm örneklerine rastlayacağımıza eminim. Tabii ki sadece erkekleri suçlayacak değilim; bazen kadınlar da çok kötü olabiliyor.

Tarık bir keresinde beni hafiften şoke eden bir tecrübesini anlattı. Bir akşamüzeri beni arayıp bir web sitesine bakmamı istedi. Siteye baktım ve orada bir kızın profiline iliştirilmiş bir mesaj gördüm; Allah'ın nihayet ona bir erkek verdiğini ve *"bir kadın bulamayan, tamamen işe yaramaz abazanlarla dolu zavallı bir siteye başvurmuş"* olduğuna inanamadığını yazıyordu. Rüyalarının erkeğini bulmadan kısa bir süre önce konuşuyorlarmış ve aynı kız birkaç hafta sonra arayıp mesaj bı-

rakmış. Onunla iletişimini sürdürmek isteyip istemediğini sormuş. Sonunda, erkek arkadaşının onu başından attığı ve aynı siteye ilk evlilik ilanını tekrar verirken reddedildiği ortaya çıkmış. Adam ona tekrar döndüğünde, siteye artık ihtiyacı kalmadığı için o kötü mesajı bırakmış. Bununla birlikte, adam onu tekrar başından attığından, şimdi gene ulaşılabilir durumdaymış. Arkadaşım uygun bir şekilde ona, kendisinin de o zavallı işe yaramaz abazanlardan biri olduğunu hatırlatmış ve *"kendisine bir orospu değil, eş aradığını"* söylemişti.

Kaybedenler

(Sanal) Dünya oldukça küçük bir yer. İnsanlar zaman içinde birbirlerini tanıyorlar ve herkes herkesin yaptığından haberdar oluyor. *"Hadi arkadaş olalım"*, korkunç rastlaşmalara yol açıyor, bunlar paylaşılıyor ve kulaktan kulağa yayılıyor. İşe yaramayan bir şey varsa o da web sitesinin bir tartışma sayfasına ya da ilan panosuna sahip olması. Mesela, şimdi sözünü edeceğim oğlan gibi kısa süre içinde keşfediliveriyorsunuz.

Bir gün uyandığımızda, siteye yeni katılan kadın üyelerden birinin genç bir adamı teşhir eden mesajını gördük. Bu zavallı kız söz konusu oğlan tarafından fena halde incitilerek terk edilmişti ve tahmin edebileceğiniz gibi, kız zehir gibi yazmıştı. Öğle yemeğine kadar siteye, diğer kadınlardan gelen, bu oğlanla kendilerinin de karşılaştıklarını, onun tam bir kaybeden ve insanın zamanının boşa harcayan biri olduğunu belirten mesajlar yağmıştı.

Görünüşe göre, kadınlara onlarla ilgilenmediğini söylemek yerine, konuyu ailesine açacağı ve onları kızın evine göndereceği yollu sahte vaatlerle onları oyalamayı tercih ediyordu. Ben de onunla tanışma şerefine erişmiş ve teklifini reddederek onunla temasımı sürdürmeme, yazışmama kararı almıştım.

"Niye?" diye sormuştu bana.

"Çünkü, dostum, sen bana uygun biri değilsin."

"Ama yeşil gözlerim var" demişti.

"Benimkiler de ela" diye yanıt vermiştim ona.

İlahi çocuk! Sanırım yeşil gözlerinin büyüsüyle beni ele geçireceğini düşünüyordu. Aslında yanılmıyordu da. Eğer Pakistan toplumunda gözleriniz olağan siyah/kahverengi renklerinden farklıysa sahiden de şanslısınız demektir. Başka bir gün gene bir koca adayı ile buluşmaya gittiğimde, adam benim görüntümden öyle rahatsız oldu ki, ben arabadan iner inmez aniden eline telefonu alıp birilerini aramaya başladı. Kafasını "*merhaba*" anlamında salladıktan sonra, "*Özür dilerim ama şu telefon konuşmasını yapmam gerek!*" dedi ağzının kenarıyla.

"Tabii. Lütfen devam edin" dedim.

Bekledim.

Bekledim.

Ve bekledim.

Tam yirmi dakika geçti ama hâlâ telefonu kapatma emaresi göstermiyordu. Bunun üzerine kalktım, çantamı aldım ve arabama yöneldim.

Telefonu hemen kapatıp arkamdan bağırdı: "Bekle, bunu yapamazsın!"

"Kim demiş yapamayacağımı?" dedim arabama binerken.

Oradan uzaklaşırken, bu kadar kaba olduğum için kendimi kötü hissettim. Ama sonra, bana yaptığı saygısızlık nedeniyle onun da kendini aynı derecede kötü hissediyor olmasını umut ettim.

Başka bir koca adayı da Pakistan kökenli ailelerimizden bahsedene kadar gayet normal görünüyordu. Benim "Jhelum"dan olduğumu duyunca şaka yaptı ve herhalde "Mirpur" demek istiyorsun dedi. Bu hep başıma gelir. Jhelum başkent Ravalpindi ile bir başka önemli şehir olan Lahor arasında yer alır ve sınırları Keşmir'e çok yakındır. Mirpur, Keşmir'dedir. Bu ünlü yer hakkında bir şey bilmeyenler için, Mirpur aslen geleneksel düşünce biçimleriyle tanınan küçük köylerin hâkim olduğu kırsal bir bölgedir. Eğitimli, *Urduca-konuşan kesim* arasında ise Pencabi konuşanlar "medeniyetsiz ve barbar" olarak görülür, Mirpur'dan olanlar ise daha da beter değerlendirilir. Aslında Mirpur dili *Pahari*'dir, yani Pencabi'nin sosyal olarak pek hoşlanılmayan bir lehçesidir. Bire bir tercüme edersek, *pahar* dağ anlamına geldiğinden "dağların dili" manasına gelir. Dolayısıyla, dağlarda yaşa-

yanların medeniyetten uzak olduğu fikrine dayanmaktadır. Adamın ırkçı tavrı öyle inanılmaz ve öyle tahammül edilemezdi ki dinlemek bile istemedim. Mirpurlu olmamama rağmen kendimi savunmak zorunda hissettim.

"Önümüzdeki hafta seni arayayım mı?" diye sordu.

"Hiç yorulma" dedim.

Bir başka hayli zeki adam da yirmi dakikayı kaç kardeşim olduğunu ve hepsinin neler yaptığını anlamaya harcamıştı. Tabii ki hakkında bilgi edinmek istediği kişi onlar değil ben olmalıydım, öyle değil mi? Ama hayır. Bizim modern bir çekirdek aile mi yoksa ortalama altı çocuklu, geleneksel bir Pakistan ailesi mi olduğumuzu anlamak için sordu da sordu.

Derken evde Urduca mı yoksa Pencabi mi konuştuğumuz meselesine atlayıverdi.

"Niye bana doğrudan Mirpurlu musun diye sormuyorsun?" dedim dobra dobra; lafı dolandırıp durmasından sıkılmıştım.

"Şey, nazik olmaya çalışıyordum" dedi.

Belli ki daha bayağı bir çalışması gerekiyordu. Zeki bir adamdı, ilginçti; güzel konuşuyor, kendini güzel ifade ediyordu ve bu özelliklerinden hoşlanmıştım. Ama yazık ki bu tavrı, aynen önceki oğlan gibi beni hayal kırıklığına uğratmıştı.

Birkaç kez mesajlaştık ve bir kere de konuştuk. İkinci kez telefon ettiğinde, arabamı park etmek için, manevra yapan bir hanımefendiyi bekliyordum. (Eğer bunu okuyan bir trafik polisi varsa, evet, kulaklıktan konuşuyordum!)

"Ne yapıyorsun, daha park edemedin mi?"

"Park yerinden çıkan birini bekliyorum" diye yanıtladım.

"Kutta hai ya kutti?"[Bir köpek mi yoksa bir orospu mu?] diye sordu (sürücü kadın mı erkek mi demek istiyordu).

"Kim olduğu seni hiç ilgilendirmez; ama sen beni bir daha sakın arama. Senin gibi kaba insanlara ayıracak vaktim yok" dedim.

Cep telefonundan, hatırlamaya değmeyen gayet *nazik* bir mesaj gönderdi. Terbiye benim listemde üst sıralardadır; belli ki onun listesinde yer bile almıyordu.

Peki ya kadınlardan *tuvalet kâğıdı* diye bahseden o koca adayını nasıl unutabilirim? Bunu bana itiraf eden kişi benimle aynı üniversitede okuyordu, sonra mezun oldu. Şimdi eminim yurtdışından bir kızla evlenmiştir çünkü İngiltere'deki kızların "ahlaksız" olduğunu düşünüyordu. Kendisinin ilişkileri oluyordu; ama tabii ki, aynı şeyi bir kadının yapması kabul edilemezdi.

Hiç tanımadığımız, haklarında ya da içinde bulundukları koşullar hakkında hiçbir şey bilmediğimiz kadınları yargılama işini üstümüze vazife edinmemiz ne kadar korkunç ve üzücü! Gazal adındaki bir arkadaşım, tanıştığımızda dört yıldır eş arıyordu.

"*Dört yıl mı?* Umarım ben bu kadar uzun süre beklemem" demiştim ona.

"Beklemezsin, en azından beklememen gerekir" diye yanıtlamıştı. "Ben boşandım ve erkekler bunu duyunca sanki bir *hastalıktan bahsediliyormuş gibi davranıyorlar*. Sanırım cüzamlı olduğumu falan sanıyorlar."

Düğünlerinin yapıldığı gecenin ertesi sabahı, Gazal'ın kocası ona, onu sevmediğini ve artık onunla olmak istemediğini söylemişti. Nasıl bir acı ve ıstıraba katlanmış olmalı, bunu hayal etmeye imkân yok. İkisi de üniversite mezunuymuş, ikisi de bu ülkede doğup büyümüş; bu yüzden uyuşmayan iki kişinin görücü usulü evliliği söz konusu değilmiş.

Gazal yürümesi için elinden gelen her şeyi yaptığından, evlilik ite kaka altı ay sürmüş ama sonunda ayrılmışlar ve o alnında *boşanmış* kadın damgasıyla öyle ortada kalakalmış. Hiç evlenmemiş, koca bulmaya çalışan bekâr bir Pakistanlı kadın olmak yeterince güçtü zaten; boşanmış birinin yaşadıkları ise korkunç olmalıydı. Bir keresinde ayının biriyle buluşmuş. Adam daha ilk buluşmalarında onu öpmeye kalkışıp o da karşı çıkınca, boşanmış olduğuna şaşmamak lazım diyerek onu aşağılamış. Bir başka seferinde ise adam boşanmış olduğunu konuşmanın yarısında anlamış. Onun hiç evlenmemiş olduğunu sanıyormuş; halbuki profilinde daha önce evlendiği açıkça belirtiliyormuş.

"Üzgünüm, *boşanmış* birini istemiyorum" demiş.

Oysaki kendisi de boşanmış.

Üstelik bunlar üniversite mezunu, meslek sahibi erkekler... Meslek sahibi kaybedenler.

İslam boşanmış kadınlar hakkında ne diyor? Onlarla evlenin, onlara nazik davranın, onları toplum dışına itmeyin. Hz. Muhammed (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) boşanmış kadınlarla evlenmeyi teşvik ediyor, bu kadınların toplumsal olarak damgalanmasını onaylamıyordu. Ne yazık ki kültür tam aksini yapıyor.

Playboylar

Pakistanlı Hugh Heffners ile de karşılaştım. Bir arkadaşım doğru düzgün bir erkekle karşılaşamamaktan şikâyetçiydi (...ki bu, koca arayan kadınların hepsinin durumunu özetliyor.) Kaç kere omzumda ağladı; onu anlıyordum çünkü ben de benzer bir dertten mustariptim. Gene de insanları ağlarken görmekten hoşlanmıyorum ve birinin bekâr olduğunu duyduğumda hemen, doğuştan çöpçatan olan yanım harekete geçiyor ve beynim saatte bin kilometre hızla çalışarak, o kişiye uygun birini bulmak için *hardware* dosyalarını taramaya başlıyor. Bunu düşünmeden yapıyorum; bu yüzden arkadaşım Zehba'ya arkadaşıma uygun birini tanıyıp tanımadığını sordum.

Bu evrede biz (yani bir avuç kadarımız) artık internet yönteminin işe yaramadığına karar vermiştik. Buna rağmen, sanal âlemin imkânlarından da faydalanıyorduk; ister kendileri ister arkadaşları için birini arayan tanıdıklardan oluşan bir ağ kurmuştuk. Aslında Zehba'yla böyle tanışmıştım. Resmen kaderin bir cilvesiydi. Bir evlilik sitesine yeni katılmıştım ve yeni profil uyarıları alıyordum; seni karşı cinsten uygun profillerle eşleştiren bir tür veritabanı vardı.

Bir keresinde, bir profil mesajı aldıktan sonra banyoya koşup hâlâ kadın mıyım diye kendime baktım. Sistemde bir sorun olmalıydı; yanlışlıkla bana bir kadının profilini göndermişlerdi. Detayları okudum ve o kriterlere uyar gibi görünen bir erkek arkadaş düşündüm. Ona durumu açıklayan bir mesaj yazarak arkadaşımı önerdim. Böylelikle aramızda bir dostluk doğdu; kendisi şimdi benim çok iyi bir arkadaşım.

Bunlar olurken Zehba bir gün beni aradı ve yıllardır görmediği bir arkadaşını arkadaşım için önerdi.

"Geçen gün ona rastladım; bana artık durup oturmaya hazır olduğunu söyledi."

Numarasını aldım ve onu ilk benim arayacağımı söyledim. Eğer bir aptal olmadığını ve durup oturma konusunda ciddi olduğunu hissedersem, o zaman ona numarasını verecektim. Eğer evlenmeyi düşünmüyorsa, arkadaşımın tekrar üzülmesini istemiyordum. Anlaştık ve Zehba'nın arkadaşını aradım.

Memnun olmuşa benziyordu; katı psikometrik testimden geçince ona arkadaşımın numarasını verdim. Birkaç gün sonra beni aradı, konuştuklarını ama aralarında bir "yakınlık" doğmadığını söyledi; ilişkiyi sürdürmeyecekti.

"...ama senden hoşlandım..." dedi.

O dönemde kendi arayışımı askıya almıştım. Öte yandan, onun benimle ilgilenmiyor olması gerekirdi; ben onun için fazla maneviyatçıydım. Öldürücü derecede güzel bir kadın aradığını açıkça belirtmişti; eğitimi, kişiliği, ilgi alanları çok önemli değildi ve bu şart beni doğrudan liste dışı kılıyordu. Bir afet istediğini kabul etmişti.

"Kadınlar araba gibidir; ben de sınıfının en iyisini aldığıma emin olmak istiyorum."

O güne dek, bu söylediğine inanamamıştım; ama ne yazık ki, erkekler kadınları araba olarak görüyordu. Ağabeyimin 80'lerden kalma bir uzunçaları vardı ve oradaki şarkıcı da şarkılarından birinde benzer bir kıyaslama yapıyordu.

Zehba bana ondan ilk bahsettiğinde, onun çılgın hayat tarzından söz etmiş ama artık değiştiğini, şimdi artık daha maneviyatçı olduğunu belirtmişti. Tabii ki bunun anlamı artık merhaba yerine *"Selam"* diyor olmasıydı.

Konuştuk ve benim onun ilgilendiği tarzda bir kadın olmadığımı açıkladım.

"Peki, sen bir erkekte ne ararsın?" diye sordu.

"Ben bir peri masalı istiyorum" diye itiraf ettim. "Prensimin beyaz bir atın sırtında gelip bana, *Bütün hayatım boyunca seni bekledim. Sen benimsin, seni almaya geldim,* demesini isterim."

"Benimle buluş; eğer görünüşünden hoşlanırsam sana bunu söylerim" dedi.

Yanıtından pek etkilenmemiştim, karşı koydum; ama karşı koymama rağmen vazgeçmedi.

"Adama bir şans ver ve hakkında yargıda bulunmaktan vazgeç" dedi Varşa; görünüşe bakılırsa, cazibesinin pençesine o da düşmüştü. "Sanırım seni korkutuyor çünkü o normal biri olabilir ve senin her zaman tongaya bastığın şeyler onda yoktur."

Belki de haklıydı. O güne dek hep yanılmıştım; bu yüzden onun tavsiyesine uydum ve buluşmayı kabul ettim.

Aradığı süper model olmadığımı söylemesinden korkuyordum; bu yüzden onu bir arkadaşımın kız kardeşiyle tanıştırdım ve ondan gerçekten de hoşlandı. Genel olarak yakışıklı sayılırdı, üstüne üç beş Kazanova tılsımını da ekleyin, tam bir aygırdı.

Onunla ilişkisinden hiçbir şey çıkmadı; kız çekici biri olduğu halde niye böyle sonuçlandı hiç anlayamadım. Gerçekten öldürücü derecede güzel bir kadın aradığına artık iyice ikna olmuştum.

"Öyle değil" dedi bana. "Ben full paketin peşindeyim. Evet, onun görünüşü güzeldi ama çekici bir kişiliği yoktu. Beyin de önemli."

Onu (beyinleri standart ölçülerde olan) birkaç kızla daha tanıştırdım; ama fazlasıyla müşkülpesentti. Hatta kızlardan biri onun sapık olduğunu, hiç ilgisini çekmediğini bile söyledi.

Bir keresinde beni aradığında konuşma ufak ufak münasebetsiz yollara sapınca telefonu kapatmak zorunda kaldım. Birkaç gün sonra tekrar konuştuk; "frijit" gibi göründüğüm için özür diledim ve benden uzak durmasını rica ettim. Durdu da. Ama bir süne sonra gene aynı şey oldu. Onun kendi başının çaresine bakmasına yardım ederek bu yolla aslında kendime yardım etmeye karar verdim. Bu yüzden evlilik sitesine bir profilini koydum ve onu, libidosunu bundan hoşlanacak diğer kadınlara yöneltmesi için libidosuyla baş başa bıraktım.

Altı ay sonra tekrar benimle temasa geçti. Bayağı şaşırdım çünkü onu tamamen unutmuştum. Onunla oyun oynamak istemediğimi ve duymak isteyeceğim, söylemek zorunda olduğu hiçbir şey olmadığını söyledim. O bir arkadaş değildi ve benim de zaten bir arkadaşa

ihtiyacım yoktu. Ya benimle evlenecekti ya da başımdan gidecekti.

"Bakalım ne olacak" dedi beni boş yere umutlandırarak.

İleriki haftalarda, benimle gerçekten ilgilendiğini düşündüm; ama her zamanki gibi gene çok aptaldım. Onu birkaç kez gördüm; ama sanırım bir türlü karar veremiyordu. Şerefli bir şey yaptım ve ona birini bulmaya çalıştım. Profilini başka bir siteye koydum ve onu kendi silahlarıyla baş başa bıraktım. O, kızlarla ilgilenmediğini ama benim onu test etmeyi düşündüğümü söyledi. Profilini oluştururken ona yeni bir e-posta adresi de aldım ve şifresini değiştirmesini söyledim; ama yapmadı. Hesabına girebileceğimi biliyordu ve bu onu rahatsız etmedi.

Bir gün e-postasına girdim ve orada doğrudan bana bakan çıplak göğüsler gördüm. Siteden bir kız göndermişti, sanırım onun isteği üzerine. Bu durum, "bana bir *poz* gönder" meselesine tamamen başka bir boyut kazandırıyordu.

O kişiyi hayatımdan sildim. Asla değişmeyecekti ve ben de *bir gün değişecek mi acaba* diye ömrümün sonuna kadar onu bekleyemezdim. Haftalar sonra, sabah saat dörtte beni aradı. Telefon çaldı durdu. Yanıt vermedim. Sabah, beş kez üst üste aradığını gördüm.

Bir daha aramadı.

Bundan gayet memnunum.

Kaygan Pitonlar

Şahsen, bu çeşitten de bir hayli hazzederim. Birisi vardı ki, gerçek bir kaygan pitondu. O zamanlar, erkekler profilimin ilginç olduğunu söylediğinde kendimi iltifat almış hissederdim. Şimdi artık bunun muhtemelen buzları kıran evrensel bir çekiç olduğunu ya da nezaketen söylendiğini biliyorum.

Telefonda konuştuk ve bana birbirimiz için yaratılmışız gibi geldi. Bu kadarını beklemiyordum; telefonda saatlerce sonu gelmez konuşmalar yapmak kolaydı. Ama sona eren saatler oldu. Benimle konuştuğu ilk yarım saat sonunda benim *"o kişi"* olduğuma karar vermişti.

Ertesi gün buluşmaya karar verdik; ama o, telefonu kapatmak istemiyor, benimle *sonsuza* dek konuşmak istiyordu. Benimle aynı yaştaydı ve bu beni azıcık ürkütüyordu. Konuşmasından, özellikle benim gibi biriyle evlenmeye niyet etmeden önce pek çok şey yaşadığı anlaşılıyordu. Ama tabii ki ben sonsuza kadar konuşmak istemiyordum.

Telefon konuşması üçüncü saati içinde seyrederken (Bundan nefret etmez misiniz? *"Bütün gece çene çaldık"* diyen bazı arkadaşlarım var. Yani, aklı başında kim böyle bir şey yapar ki? İnsanlarla konuşmaya başladığımda, on dakikadan sonra beni nasıl başlarından atacaklarını bilemiyorlar), birden kafasına nasıl biri olduğumu hiç bilmediği dank etti.

"Eh, yarın nasıl olsa göreceksin."

"Ya fiziken senden hoşlanmazsam" dedi üzgünce bir ses tonuyla.

"Ne yapayım, o zaman gider kendimi bir trenin altına atarım artık."

"Hayır, ben ciddiyim. Ya seni fiziken çekici bulmazsam?"

"Eğer beni çekici bulmazsan, o zaman beni çekici bulmamış olursun; bunda bu kadar dert edecek ne var?" dedim. "Herkesi çekici bulacağız diye bir şey yok. Ne yazık ki, her zaman çekici bulmadığımız birileri olur; ama bu o insanlarda bir problem olduğu anlamına gelmez. Ayrıca, bizim çekici bulmadığımız her insanı çekici bulan birtakım insanlar da çıkar" diye avuttum kendimi.

"Söylediklerin gerçekten çok hoş" dedi bir çocuk gibi.

"Evet, öyle."

"Ama şimdi seni ya çekici bulmazsam diye sahiden korktum çünkü bir insan olarak senden çok hoşlandım."

"Eh, bu bir Süleyman yargısı, ki bu sadece senden çıkardı." Çok ihtiyaç duyduğu bir terapiyi yapar gibi hissediyordum kendimi; ona bir fatura göndermem lazımdı.

Kendini benimle çok rahat hissettiğini söyledi. Hemen ardından, görünüşün onun için ne kadar önemli olduğunu söyledi ve fotoğrafını görmediği ama telefonda kendisine çok çekici biriymiş gibi gelen bir kadından bahsetti. (Bir insanın *telefonda* nasıl çekici görünebileceğini kafam hiç almadıysa da bir şey demedim.)

Buluşmaya karar vermişlerdi ve ona jarse bir eşofman ya da benzer sıradanlıkta bir şey giyeceğini söylemişti. Bunu bunu işittiğimde, ona doğru mu duyduğumu sordum; eğer doğru duyduysam telefonu hemen kapatmam lazımdı çünkü jarse eşofmanların Devlet Güvenlik Servisi'nin En Çok Arananlar listesinde yer alıyor olması gerekirdi!

"Hayır, tabii ki o tarz bir şey giymiyorum. Ölüyken bile üzerimde onları göremezsin. Öyle dedim çünkü o jarse eşofman giyen birini arıyor olacaktı. Ama o bana ne giyeceğini aşağı yukarı söylemiş olacağından, eğer görünüşünden hoşlanırsam yanına yaklaşacak ve jarse eşofmanın yıkamada olduğunu söyleyecektim. Eğer görünüşünden hoşlanmazsam, yanına yaklaşmayacaktım."

Mantığı, onun tarafından fark edilmeden kızın yanına yaklaşabilmekti; çünkü kız jarse eşofman giyen birini arıyor olacaktı.

"Ee, sonra ne oldu?" diye sordum, karakterine ve gerçek kişiliğine dair gayet kıymetli bir ipucu yakalayabildiğim için minnettar bir ifadeyle.

"Evet, geldi; ama o kadar çirkindi ki kafenin tam aksi yönüne gidip onu izledim. Tam bir saat, orada jarse eşofmanlı birini bekleyerek dikildi. Ben ise tüm o süre zarfında üzerimde Gucci marka kıyafetimle oradaydım. Çok komikti!" Bir kahkaha patlattı.

"Bunun biraz zalimce olduğunu düşünmüyor musun?"

"Ben de kendimi kötü hissettim; ama onu çekici bulmamıştım" dedi uysal bir ifadeyle.

"Kız kardeşlerin var mı?"

"Evet, olduğunu sana söylemiştim ya!"

"Eh, umarım kimse onlara böyle bir şey yapmaz."

"Yapamazlar çünkü kız kardeşlerim güzel" dedi gülerek.

"Bu çok iyi; ama ne yazık ki aynı şeyi senin karakterin için söyleyemeyeceğim."

Ertesi gün onunla buluşmayı reddettim ve eğer o kız bunu okuyorsa, sevgili kardeşim, dışarıda bir yerlerde sana hak ettiğin saygıyı gösterecek birileri kesin vardır. Onu henüz bulamadıysan, eminim ki bir gün bulacaksın. Eğer bulduysan... o zaman diyecek bir şey kalmıyor.

Birkaç ay sonra, bir arkadaşım birisiyle buluştu.

"Beni bir restorana götürdü ve buluştuğu tüm kadınları buraya getirdiğini itiraf etti. Garsonlar onu çok iyi tanıyor, meseleyi biliyor ve gülüyorlardı. Garsonların ona jigolo dediğini söylerken o da gülüyordu. Sonra bütün öğleden sonra garson kızı kesip durdu ve *seni buraya davet ettiğim halde onun hakkında yorumda bulunduğum için kendimi kötü hissediyorum* dedi."

Aynı çocukla buluşmuştu. Aylar sonra durumu daha da kötüleştiren bir şey öğrendim. Bir arkadaşın arkadaşı biriyle görüşüyordu; çocuk onunla özellikle evlenme amacıyla çıkmak istediğini çünkü ona karşı hislerinin ciddi olduğunu söylüyordu. Sonunda çocuğun bunu başka yerlerde de kullandığını anlamıştı. O da aynı kişiydi.

Çok şükür, yaşamda her şeyin zıddı da var. Şimdi bu hoş şeyler üzerinde duralım.

15
Hoş... Bisküviler, Kızlar ve Oğlanlar

Ertesi gün, randevudan dönerken birden cep telefonumu masada unutmuşum gibi geldi. Telefonu almak için geri döndüğümde, tanıdığım garsonlardan biri, arkadaşlarından biriyle konuştuğumu görüp geldi. Sonra arkamdan ona, "*Ah, ne hoş bir insan*" dediğini duydum.

Orada durmuş, benim hakkımda konuşurlarken, "*hoş*" biri olarak görülmekten hayal kırıklığına uğramış halde oradan çıktım.

Bu sözcükten nasıl da nefret ediyorum. "Hoş" olmak beni hasta ediyor. Kendimi bildim bileli hep "hoş" bir kız oldum. Bazen, annelerin oğullarını yaklaşmamaları için uyardıkları şu kadınlardan olmak istiyorum; hoşun tam zıddı olmak istiyorum. Hoş olmak istemiyorum. Hoş olmak hiç hoş değil!

Bir bakıma *hoş oğlanlar hep en sona kalır*; hoş kızlar da. Annelerimiz erkeklerin hoş kızlarla evlenmek istediğini düşünebilirler, oğlanların anneleri de onlara hoş kızlarla evlenmeleri gerektiğini söyleyebilirler; ama bazen bundan şüphe ettiğim oluyor. Erkekler *gerçekten* hoş kızları mı istiyor? Erkekler hepsini birden istemiyor mu? Toplum içinde saygın bir hanımefendi, yatak odasında doymak bilmez şehvani bir hayvan, mutfakta usta bir aşçı ve toplantı odasında Prada giyen bir iblis.

Koca aramaya ilk başladığımda, "hoş" erkeklerden hiç mi hiç hoşlanmıyordum. Bir arkadaşım beni pek çok kez "hoş erkekler" ile tanıştırmaya çabaladı.

"Boş ver" derdim ona.

Kafamda onların sıkıcı ve etkileyicilikten uzak olduklarına dair bir imaj vardı. Cahilliğimden ötürü beni bağışlayın; ama bu nokta, tüm yalnız kadınların şampiyonu Bridget Jones'un bizzat kendisi tarafından çok iyi vurgulanmıştır. Yalnızlık ve bekârlık üzerine hiçbir kitap Bayan Jones'dan bahsetmeden tamamlanmış sayılmaz. Filmdeki son sahneyi özellikle hatırlatmak istiyorum, hani (Renée Zellweger'in oynadığı) Bridget'in, yakışıklı Mark Darcy'yi (Colin Firth) öptüğü sahneyi. Bir an için durur, ona bakar ve hoş oğlanların hep onun kendisini öptüğü gibi mi öpüştüğünü sorar. Onun bu olağanüstü öpüşme mahareti karşısında tabii ki dili tutulmuştur!

Ne yazık ki, çoğumuz için "hoş" = sıkıcı denklemi doğrudur. (Bütün hayatım boyunca hoş biri olduğum için ne kadar sıkıcı olduğumu daha yeni fark ettim... Bu da niye yalnız olduğumu açıklıyor. Of, ne can sıkıcı!)

Hatta bir keresinde birine, *"Hey, sen hoş bir çocuksun"* demiştim.

"Kötü birini mi istiyordun?" diye sordu. "Kadınlar bana bunu hep söylüyorlar" diye devam etti. "Ama senin teorinin çöktüğü yer burası. Hepiniz kötü birini istediğinizi sanıyorsunuz; oysa istediğiniz, öyle davranma cüretini gösteren hoş biri."

Belki de haklıydı. O zaman "hoş" neydi ki? Belki de anahtar, sözcüğün tanımında gizliydi. Dildeki bu şey beni hep şaşırtır. Benim sık sık yaptığım gibi, insanlara, "Hoş ne demek, tanımla" deyin, bakalım

ne olacak. Şimdi masanın üzerindeki sözlüğü (Chambers'ın 9. baskısı) alıp, "hoş"un anlamına baksam şöyle bir tanım bulurum:

> "Sevimli, latif, saygıdeğer, beğenilen, duyguları okşayan, zevk veren (belli belirsiz övgü sözü anlamında); (bir kişiyle ilgili olarak) iyi huylu, cana yakın, nazik, kibar, zarif, aptallık derecesinde basit."

...Niye hepimizin tarifi böyle değil? Sözlük kelimelerin ve anlamlarının kataloğu olduğuna göre, niçin dünya üzerindeki sözlüklerde aynı kelimenin taşıdığı anlam farklılık gösteriyor? Ve insanlar bana dönüp niye *hoş* sözcüğünü oluşturan unsurların hepimiz için farklılık taşıdığını söylüyor?

Yeğenim, dört yaşındayken bana, "Çirkin ne demek?" diye sormuştu.

"Hoş olmayan" demiştim ona.

Korkmuştu.

"Sen çirkin değilsin! Sen güzelsin!" demişti.

Hatta biri bana "hoş" bir kız olduğum için evlenme teklif etmişti. Aylar sonra daha manevi bir yola girdiğimde, kitapta daha önce bir toplantıyla ilgili olarak bahsettiğim hanımefendiden bir e-posta aldım. Tekerlekli sandalye kullanan yarı-felçli Müslüman bir kadının, Kadir Gecesi ibadeti için onunla kalacak birine ihtiyacı olduğunu söylüyordu.

Bu mesajı aldım; Allah'ın beni sınadığını biliyordum: Yardıma ihtiyacı olan bir yabancıya yardım edecek miydim? Bunun, bana oyun oynayan başka birinin şakası olabileceğinden korkan annemin itirazlarına rağmen, yardım etmeye karar verdim.

Allahtan bir şaka değildi ve o günden itibaren sık sık Bobby'yi görmeye gittim; ona evin civarındaki işlerinde yardım ediyor, İslam'la ilgili bildiklerimi anlatıyor ve umumiyetle, onunla vakit geçiriyordum.

Bu çocukla ikinci kez konuştuğumda, Bobby hastanedeydi ve ertesi gün onu görmeye gidecektim. Benimle görüşmek istiyordu; ama

onun önerdiği saatte orada olmama imkân yoktu. Nedenini sorduğunda açıkladım.

"Evlen benimle" dedi.

"Efendim?"

"Ciddiyim" diye yanıt verdi. "Kaç kişi gidip hiç çıkarı olmadan birine yardım eder ki? Senden benimle evlenmeni rica ediyorum."

Teklifini geri çevirdim. Öncelikle daha birbirimizi görmemiştik bile ve tarihin tekerrür etmesine izin veremezdim. İkinci olarak, ilk konuştuğumuzda başörtüsü takmamın onun için problem olduğunu belirtmiş ama küçük oğlunu kabul edecek bir kadın bulmakta zorlandığından benimle yazışmayı kabul etmişti.

Eski karısının *yeşil gözlü tipik bir Pakistan güzeli* olduğunu ama bu sefer karaktere önem verdiğini söylemişti. Başörtüsü taktığıma göre güzel değildim herhalde. Belki öyleydim; ama henüz beni görmediğine göre, başörtüsü takan kadınların çirkin olduğu yargısına nereden varabiliyordu? Teklifiyle gururu okşanmış biri olarak, "yatıştırılacak" birinden daha fazlasını hak ediyordum.

İngiltere'de yaşayan Pakistanlı kızların da "hoş" olabileceğine inanmakta zorluk çeken kişiler olabilir. "Hoş kızların" İngiltere'de doğmuş Pakistanlı kızlar *olmadığı* gibi yanlış bir kanaate sarılan eski, hatta bazen de yeni kafalı insanların düşünme biçimini nasıl unutabiliriz. Onlar için hoş kız kavramı "memleketten", *itaatkâr, saf kızlardır*. Bu erkekler "memleketten" olan *bu itaatkâr, saf kızların* onların düşündüğünün tam zıddı olabileceğini fark etmezler mi? Köylük alanlarda seks yapan kadınlarla ya da kapısı sıkı sıkı zincirlenmiş olmasına rağmen geceleri genç kadınların evine gizlice giren erkeklerle ilgili işittiğimiz hikâyelerin sayısı gerçekten insanın aklını tavana vurduracak kadar çok. Bu yüzden, bu gerçeği kabul etmeyi reddeden herkese bir not: İnsanlar hangi toplum ya da ülkeden olurlarsa olsunlar, cinsel arzularını doyurmanın bir yolunu her zaman bulurlar.

Çok şükür ki, gayet isabetli bir şekilde, hem İngiltere'de büyümüş hem de hoş biri olmanın mümkün olduğuna inanır görünen insanlar da var. Ağabeyim, erkek kardeşi için eş arayan genç bir ha-

nımdan aldığı bir mesajı bana iletmişti. Bunun, uzun zaman önce babamın isteği üzerine yayımlanmış bir ilana yanıt olarak geldiğini söyledi; fakat sanırım, bu biraz hakikatin çarpıtılmış haliydi. Arayışımı kestiğim altı aylık süreç içinde oldu bu; sanırım ailem müdahale etmesi gerektiğini düşünmüştü ve söz konusu ilan yıllar önce değil, yeni verilmiş olmalıydı. Her neyse, yanıtı okudum:

"Ben ve ailem sevgili erkek kardeşim için bir eş arıyoruz."

Sonra erkek kardeşiyle ilgili bazı ayrıntılar veriyordu: yaşına, boyuna, mesleğine, ailesiyle ilgili birkaç noktaya, nereli olduklarına –hem Pakistan hem İngiltere–, iyi bir mizah duygusuna sahip olduğuna ve eğlenmeyi sevdiğine ilişkin. Formda kalmayı önemsediği ve düzenli olarak spor salonuna gittiği, kitap okumaktan ve rugbi oynamaktan hoşlandığı ve inancına bağlı birini aradığı belirtiliyordu.

"Hoş biri" gibi görünüyordu; ama sonra tüm profillerin öyle durduğunu düşündüm. Ama asıl mesele bu değildi. Asıl mesele şuydu ki, ailemin benim için birisini aramasını istemiyordum; aynı şekilde, kardeşleri ya da oğulları için eş arayan kişilerin durumunu da onaylamıyordum. Onların, bu yaklaşımı hoş karşılayan hoş bir kıza ihtiyaçları vardı. Ben onlardan biri değildim; ama ne yazık ki, gene de, tüm korkularıma rağmen, hâlâ *hoş bir kızdım*. Hoş oğlanlar da eminim, hoş kızlar gibi, aynı dert ve sıkıntılardan mustaripti. Bir arkadaşım "hoş bir oğlanla" görüşüyordu. Çekici, asri, zeki, sosyal biriydi ve aynen arkadaşım gibi geceleri dışarı çıkmaktan hoşlanıyordu.

"Ee, o zaman problem ne?" diye sordum.

"Şey... içki içiyor."

Eeee?... Arkadaşım öyle çok dindar biri değildi; öyle bile olsa, ne olacaktı ki?! İçki içmek insanı kötü biri mi yapardı? Benimle temasa geçip kendini beni protesto etme yükümlülüğünde hissedenler, hatta benim "tam" bir Müslüman olmadığımı söyleyecek olanlar, size sorum şudur: İnsanı yargılayacak olan kimdir? Tanrı mı yoksa diğer insanlar mı? İnsanların, *içki* meselesinin üzerine çabucak atlayıp, diğer edimlerin ironisini göremediklerini düşünüyorum.

"Önceliklerimizi açıkça saptamamız gerek" demişti Tarık bir se-

ferinde. "Şu özel insanla bir otel odası tutmak için iki kez düşünmeyiz; ama içindeki E'li katkı maddelerini kontrol etmek için naneli Polo paketlerine dikkatle bakarız." Ne kadar haklıydı.

İçki Müslümanlara yasaktır, evet. Öte yandan, yasak olan daha pek çok şey vardır. Ama benim fikrime göre, bir insanı sırf içki içiyor diye yargılamak yanlış bir şeydir. İçiyor olabilir; ama belki de o insanın kalbinde Allah'ı memnun edecek kadar merhamet vardır. Bu o kişi ile Yaradan arasındaki bir meseledir. Daha önce de bahsettiğim gibi, çok şükür ki, Yüce Yaradan insandan çok daha bağışlayıcıdır... ama bu bizi şaşırtmamalı... O Rahman ve Rahim olan değil midir?

Bir keresinde, benim gibi düşünen biriyle konuşmuştum; söylediklerimi duyunca o da çok şaşırmıştı.

"Konuştuğum düzinelerce kadın içinde bunu söyleyen tek kişi sensin" demişti bana. "Bir daha kimseden duyacağımı da sanmıyorum."

Söylediklerime tamamen katıldığını belirtti ve babasını örnek gösterdi. Babası ömrü boyunca içki içmişti ve hâlâ da içiyordu.

"Babamı hep kınayıp durdular" dedi. "O bir alkolik değil; ama niyeyse insanlar onu kabullenemiyor." Babası hep şöyle söylermiş: "*Arrey mein şaraab pita hoon, kissey ka kattal toh nahi kiya!*" [Ben yalnızca içki içiyorum, kimseyi öldürmüyorum!]

Bu kişi babasını, yani bu adamı sevmekten gurur duyuyordu. İçki içmek bu kişinin insanlığını mı azaltıyordu? Babalığından bir şey mi yitiriyordu? Onu yargılama ve suçlama hakkına sahip olan kimdi?

Benim naçizane fikrime göre, başkalarını kötülemekle uğraşmaktansa kendi kişiliğimizi ve inancımızı iyileştirmek için uğraşmalıyız. Üstelik, Yüce Yaradan insana özgür irade bahş etmiş; Tanrı'nın ona bağışladığı bu özgür iradeyi ondan almak insana mı düşer?

Pek çok kez bana "beş vakit namazını kılan" birini mi aradığım soruldu. Onlara şu yanıtı verdim: Herkesin Tanrı'yla ilişkisi sadece kendisini ilgilendirir. Herkesin O'nunla ilgili kendi yorumu, açıklaması ve bir ilişki kurma tarzı vardır. "Allah rızası için evlenmenin" ne olduğunu biliyordum ve O'nun yüce ismini sarf eden birinin O'ndan

korktuğunu düşündüğüm bir zaman olmuştu. Sonra hayat bana inancın yüreğin çok derinlerine uzandığı için asla ölçülemeyeceğini öğretti. Ve bir kalbin içindeki Allah korkusunu, samimiyeti ve imanı sadece o kalbi yaratan Yüce Allah bilebilirdi.

Hz. Muhammed (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) şöyle demişti:

> "Öyle insanlar vardır ki, oruç tutarlar ve tuttukları oruçtan ellerine açlık ve susuzluktan başka bir şey geçmez; ve öyle insanlar vardır ki, bütün gece dua ederler de ellerine uykusuzluktan başka bir şey geçmez."

Ne yazık ki, insanları yargılamak, biz insanoğlunun işlediği büyük suçlardan biri. Bunu belki de başımı örtmeye başladığımdan beri çok daha iyi biliyorum. Bu duruma verilen bir dizi tepki vardı; çoğu kişi benimle bir şey yapmak istemiyordu, çoğu benden korkuyordu, çoğu kişi benim onların hayatına uymadığımı düşünüyordu; hatta onların "tipi" olmadığımı söyleyenler bile çıkmıştı. Kendime soruyordum: *İnsanlar beni tanımadan bu yargılara nasıl varabiliyordu? Ne düşündüğümü bilmeden nasıl böyle düşünebiliyorlardı?*

Öyle görünüyordu ki, Yüce Yaradan ile olan bağlantılarını (ya da bunun yokluğunu) ortaya çıkarma işlevi görerek onları yıldırıyordum. Bana abayı yakmış gibi görünen genç bir adam vardı. Durumu biraz deşince, bana iki sayfalık bir mesaj gönderdi; mesajında bana nasıl layık olmadığını, bana ne kadar saygı duyduğunu, deneyeceğini ve bir gün belki de benim seviyeme çıkmayı başarabileceğini açıklıyordu. Ağzım açık kalmıştı. Bütün söylediğim, başımı örttüğüm, yani tesettürlü olduğum, onun beklentilerini karşılayamayacağımdı. Ama mesele "tesettür" kelimesinin çok yüklü bir kelime olması ve farkı insanlar için çok farklı anlamlar taşıyabilmesiydi. Onun kafasında belki de öyle bir fikir vardı ki, benim onun tüm ibadetlerini yerine getiren biri olmasını beklediğimi ya da onu buna zorlayacağımı, belki de bütün gün oturup dua ettiğimi sanıyordu. Ama bana bir şeyler dayatılmasını sevmeyen biri olarak, ben başkalarına nasıl bir şeyler dayatabilirdim ki?

Bir de özellikle tesettürlü bir kız arayanlar vardı; çünkü bu kadınların mükemmel itaatkâr karı kumaşından dokunduğunu düşünüyorlardı. Onların gelişmesine yardımcı olmam için *benim gibi birisini* istediklerini, "Batılı" bir kız istemediklerini söyleyen erkeklerin sayısı gerçekten ilgi çekici. Sık sık düşünürüm bunu; ben kendimi "Batılı" biri olarak görüyorum zira. Dolayısıyla... bunun anlamı, benim kendimi Yaradan'a bağlı, inançlı biri olarak görme hakkımın olmaması mıdır? (Derin keşifler bunlar, biliyorum.)

Bu arada, *derinlik* meselesine değinmişken, izin verin de sizi bazı kadınların dünyasının en derin ve en karanlık köşesine sokuvereyim. "Hoş çocuk"un günlük giysi olarak tişört ve kumaş pantolon giydiği farz edilir. Şu amcanız gibi giyinecek şekilde yetiştirilmiş olan kişileri biliyorsunuz, değil mi? Evet, onlardan bahsediyorum.

Bir kuzenim vardı; benimle evlenmek isteyen *hoş bir çocuktu*. İnsanlar akraba evliliği fikrinden ötürü telaşlanmaya başlamadan önce söyleyeyim, evet, bu Pakistan halkı arasında yaygın bir uygulamadır. Albert Einstein'ın ilk kuzeniyle evlendiğini hatırlatmak isterim; Bay *Evrim*, yani Charles Darwin de aynını yapmıştır; ikisinin de sıra dışı çocukları oldu.

İncil'in King James versiyonu Leviticus 18'de yasak olan tüm cinsel ilişkiler sıralanır: Kuzenler bu yasak kapsamı içinde değildir. Keza Kuran'da da yönergeler aynı şekilde gayet açıktır. İslam'ın İbrani kuzeni Yahudilik de bunu yasaklamaz. Dolayısıyla bu, dini açıdan yasaklanmış bir şey değildir. Onu kabul edilmez kılan toplumun kendisidir. Sosyal davranışlardaki değişiklikler neyin kabul edilebilir neyin kabul edilemez olduğunu belirliyor.

www.cousincouples.com sitesindeki çoğu kişi, yasaların bu konuya yasak getirmesinden önce gerçekleştirilmiş kuzen evliliklerinden doğmadır. Günümüzde Amerikan toplumunda kuzen evliliği hâlâ bir tabu niteliğinde. Ama ilginçtir, Başkan Franklin Roosevelt kuzeniyle evlenmiştir. Buna bağlı olarak, ABD'de kuzen evliliğini yasaklayan yasanın yürürlüğe konmasından önce, bu durum gayet doğal bir şekilde kabul görüyordu. Keza, İngiltere'de de, Jane Austen dönemine dek akraba evlilikleri kabul edilen bir normdu. Jane'in

kendi erkek kardeşi kuzeniyle evlenmişti; *Mansfield Park*'taki karakterlerinden biri olan Fanny Price da öyle.

Benimle evlenmek isteyen kuzenime geri dönersek, benim doğacak çocukların taşıyacağı risk dışında kuzenimle evlenme konusunda bir kaygım yoktu; ama aile içi politikalar içime ölesiye bir korku saldığından, onu reddettim. Kendisi gayet "hoş" biriydi, hâlâ da öyle; şimdi evli ve çok güzel çocukları var. (Sonunda, şans eseri kuzenlerinden biriyle evlenmedi.) Onu en son bir düğünde gördüm ve yirmi yıl sonra da aynı şekilde, babası gibi, yani amcam gibi giyineceğini düşündüm.

Size bir başka örnek daha vereyim. Yıllar önce, yine şu berbat *kahve* rutini çerçevesinde bir koca adayıyla buluşacaktım. Benim zamanlamam pek korkunçtur; ama ne zaman birisi gecikecek olsa, mucizevi bir şekilde oraya kesin erken giderim. Belki de bu bir doğa yasasıdır; hani sen otoyolda arabanın içine tıkılıp kalmış, zerre kadar ilerleyemezken, yandaki şerit rahat rahat akar, sen şerit değiştirmeye karar verdiğinde, bu sefer geçtiğin şeridin tıkandığını, biraz önce duran şeridin aktığını görürsün ya, belki de öyle bir şeydir.

Saat 4'te buluşacaktık. Mesaj gönderip gecikeceğini söyledi, dolayısıyla saat 3.42'de oradaydım. Çok da sorun değildi hani, o tuhaf on iki dakika boyunca caddelerde dolanarak sürpriz dakikliğimi telafi edebilirdim; bu yüzden vitrinlere bakmaya başladım (...tabii ki!).

4.35 – Yarım saat daha gecikeceğini bildiren bir mesaj geldi. Biraz hayal kırıklığına uğradıysam da, bazen işlerin kontrol dışına çıkabileceğini düşünüp kendimi teskin ettim. Ben geç kaldığımda, birinin şefkatle beni bekliyor olduğunu düşünmekten hoşlanırım.

5.12 – Tekrar mesaj çekti, özür diliyordu. Bir şeyler olmuştu, otuz beş dakika kadar daha geç kalacaktı. Eğer beklemek istemiyorsam bunu "anlayışla" karşılardı.

Burada gayet ciddi bir sorun var. Bütün bu yolu onu görmek için gelmiştim ve şimdi onu görmeden bir saatlik yolu geri dönmek saçmalık olacaktı; en iyisi oralarda biraz daha oyalanmaktı.

"Sana rahatsızlık vermek istemem" diye mesaj yazdı.

"Bunu dert etme. Zaten yeterince bekledim. Lütfen, acele et" oldu yanıtım.

5.45 – Telefon edip o gün buluşmamamızın daha iyi olacağını söyledi. Gelemiyordu. Sebebini sorduğumda, yengesinin alışverişe çıkması gerektiğini ve onu almak zorunda olduğunu söyledi. Şimdi onu bekliyordu.

Öfkelenmiştim! Yaşlı hanım/patlama/çocuklar/kasırga senaryoları aklımda deli gibi dönüp durmuştu tüm bu süre boyunca; oysa beni birisi taksi ya da otobüse binme zahmetine katlanmadığı için bekletmişti!?

Bir yarım şöyle diyordu: "Unut gitsin!" Normal bir insan da zaten böyle yapardı. Tanıdığım birinin başına gelen bir olay vardı. Randevu saatinden on dakika kadar geç trenden inmiş, bakmış buluşacağı çocuk istasyonda, aynı trenle geldiklerini sanmış. Oysa çocuk eve geri dönüyormuş! Telefonun bu ucundan girip diğer tarafından çıkmak ve adamı boğmak istiyordum; ama şu an için yapacak bir şey yoktu. Bir saat kırk beş dakika harcamış, aynı dükkânlarda dolaş babam dolaşmış, hatta House of Fraser güvenlik ekibinin benim tarifimi verip şüpheli biri uyarısı yapmasına bile sebep olmuştum. Ama her ne olursa olsun, bu omurgasız harikayı görene dek buradan kıpırdamayacaktım.

Benim açımdan bakıldığında, beni görmek istemediği açıktı ve dürüst olmak gerekirse ben de onu görme arzusuyla yanıp tutuşmuyordum; davranışlarıyla kendini gayet başarılı bir şekilde defolu ürünler sepetine sürüklemişti; ama onu ortaya çıkarmak ve sonra beynini açıp içine bir parça akıl (ücretsiz) koymak istiyordum.

"Emin misin?" dedi, hafifçe üzgün bir ses tonuyla, hiçbir yere gitmeyip onu orada beklediğimi söyleyince.

Ah, tabii ki emindim. Gerekirse bir uyku tulumu satın alıp orada yatacaktım. Bana olan saygısından dolayı daha fazla rahatsızlık vermek istemediğini, ne zaman orada olacağını gerçekten bilemediğini söyleyerek yan çizmeye çalıştı. Ona saygı meselesini lütfen bir tarafa koymasını, bütün öğleden sonramı burada onu bekleyerek geçirdiği-

mi söyledim. Bunun üzerine 6.30'a kadar orada olmaya *çalışacağını* söyledi.

6.15 – Mucizevi bir şekilde aradı ve metro istasyonunda olduğunu söyledi. Onunla buluşup, merhaba demeyi, sonra bu dünyada boşuna yer işgal ettiğini belirtip yürüyüp gitmeyi planlamıştım; bu yüzden oraya doğru yürüdüm... kumaş pantolonu, korkunç gömleği ve iğrenç kravatı ile Bay *Hoş*'u bulmak için. O kadar zararsız görünüyordu ki, ona bağırdıktan sonra çekip gidecek kadar kalpsiz değildim. Bu yüzden "kahve" içmeye gittik.

Oturduk, kahvelerimizi aldık (ve bunun için para ödedik!), sonra konuşmaya başladık. Çok ürkek biriydi, sürekli özür diliyordu. Kızgınlığıma ve hüsranıma rağmen ondan hoşlanmıştım; bir süre sonra o da biraz daha rahatladı. Ne yazık ki o ana kadar kahvemi bitirmiş bulunuyordum.

"Çok teşekkür ederim" dedim. "Seni görmek çok hoştu, hoşça kal." Sonra kalktım.

"Ama... daha yeni gelmiştik."

"Evet... saat 7 oldu. Biz 4'te buluşacaktık. Eğer sen ortalığı böyle karıştırmasaydın şu sevmediğim kahveyi daha yavaş yudumlayabilirdim" dedim ona. "Bir dahaki sefere ya gelmeye niyetlendiğin zamanın beş saat sonrasına randevu ver ya da oyun oynama arzusu dışında onunla buluşmak istemediğini kabul et; böylesi korkunç oluyor. Meslek sahibi saygın insanlar böyle davranmaz" diye ekledim.

Özür diledi ve bunun "ilk" buluşması olduğunu, nasıl davranacağını bilemediğini itiraf etti. Onun "ilki" olmaktan ötürü gururum okşanmıştı; onun evlilik sitesindeki arama sicilini bozma mesuliyetini üstlenmek istemiyordum. Pakistanlıların (ya da genelde Güney Asyalıların) geç kalmalarıyla ünlü olduklarını biliyordum ve bizim için bu "on dakikalık" bir gecikme demekti; ama bu çocuk gerçekten, "*Üzgünüm, geciktim*" cümlesinin anlamını zenginleştirmişti.

Hüsrana uğramış bir halde eve döndüm. Bütün bunların hiçbir sonuç vermemesinden ötürü hayal kırıklığı içindeydim; bana düşen buysa eğer, hazin bir durumdu bu. Kızlarla birlikte otopsiye oturduk.

"Nesrin, bu beni pek şaşırtmadı. Kendi hayrına artık biraz bencil olmaya başlamalısın" dedi Varşa kaygıyla.

Zehba da çok yumuşak olduğumu söyledi. Bunu ve "standartlarımın olmadığını". Onun katı kriterleri vardı: En fazla 5 dakika 10 saniye gecikmeliydi; saçları dökülmemiş olmalıydı; *Raja* kastından olmalıydı; en az iki arabası ve bir evi olmalıydı; daha önce evlenmemiş olmalıydı; çocuğu olmamalıydı... liste böyle uzayıp gidiyordu.

Bu yüzden, koca arama sahnesindeki altı aylık molam boyunca, tüm deneyimlerim üzerine kafa yordum ve Bayan Hoş olmayı bırakmam gerektiğine karar verdim. Koca/arkadaş/sevgili/çocuklarımın babası (tercihe göre, hepsi de aynı adamdı) olacak kişiyi aramaya devam edebilirdim. Ama bu sefer, daha önce olduğu gibi, bir göle, kanala ya da nehre doğru bodoslama gitmeyecektim.

Bu sefer meçhul sulara doğru yüzecektim.

16
Yem

Kullandığım evlilik sitelerinin kalitesi bayağı düşüktü. Bu yüzden yeni bir siteye rastlayınca çok memnun oldum. Bunun kalitesi daha yüksek görünüyordu, ki bu benim için iyi bir haberdi; tek yapmam gereken yeni bir profil oluşturmaktı.

"Kişiliğinizi, hobilerinizi, hedef ve arzularınızı tanımlayın" diye başlıyordu yönerge. Bu benim yazgımdı; kendim hakkında konuşmak bu gezegendeki en güç şeylerden biriydi. Ne yazmam gerekiyordu? Diğer insanlar ne yazıyordu? Hem kadın hem de erkek profillerine bakmıştım; hepsi de aynı kişinin elinden çıkmış gibi duruyordu.

Eski profilimi aldım ve yaşadığım tecrübeleri düşünerek gözden geçirdim. Sadece zaman kaybetmeme sebep olan şu adaylardan kurtulmam şarttı; bu yüzden şöyle yazdım:

Kendimi tanımlayacak tüm sıfatları birbiri ardına sıralamanın bir anlamı olduğunu düşünmüyorum; çünkü bu tüm ilanların birbirine benzemesine sebep oluyor (!) ve özünde, başkaları benim fikirlerime katılmayabilir; sadece Yüce Yaradan benim için en iyisinin hangisi olduğunu bilir.

Söyleyeceğim her şey herhangi bir insan için de söylenebilir; güçlü ve zayıf olduğum yönlerim, güvendiğim ve korktuğum şeyler, ümitlerim ve düşlerim var. Çok başarılı olduğum zamanlar da oldu, hüsranı dibine kadar yaşadığım zamanlar da. Allah'ın inayeti ve izniyle hayatta umut ettiğim, istediğim ve hayal ettiğim her şeyi [ve daha fazlasını] elde ettim ama gene de hayatımın bir parçası hâlâ kayıp; sıra dışı bir erkek arayan sıradan bir kızım...

Hayatında denge olan, önceliklerinin farkında, ne zaman dinleneceğini, ne zaman çalışacağını ve ne zaman oynayacağını bilen bir erkek arıyorum. Güçlü kolları, çalışan bir kafası, sıcak bir kalbi ve (benim hafifçe yoldan çıkmış mizah duyguma katlanabilmek için) bolca cesareti olan bir erkek. Hayatıma girecek ve orada iyi olmayan her şeyi iyi, iyi olanları daha da iyi yapacak bir erkek; aynısını benim onun için yapmama izin verecek bir erkek.

R&B, hip hop, garage geleneğini benimseyenler ve diğer kötü/kaba oğlanlar lütfen yanıt vermekten kaçınsın.

Bollywood, Pollywood, Lollywood hayranlarının zevkleri üzerine bir daha düşünmeleri lazım.

Dünyevi mal mülk ile yüksek sosyetenin peşindekiler lütfen benimle temasa geçmesin.
40'larında, 50'lerinde olanlar lütfen bir kez daha düşünün ve bana yanıt yazmayın.

"Oyun oynamak isteyenler", lütfen zamanınızı boşa harcamayın.

Kast meselesine takılanlar, lütfen vaktinizi bir başka yerde değerlendirin.

Geleneklere ve "kültür"e sıkı sıkıya bağlı olanlar lütfen olduğunuz yerde kalın; zira hayatımda size yer yok.

Kendi güvensizliklerini örtmek için "İslam"ın arkasına saklananlar, size iyi şanslar.

[Eğer sözlerim kulağa sert ve kaba geliyorsa özür dilerim; ama dürüst olmak zorundayım.]

Eğer yaşamınızda zenginlik arıyorsanız, eğer kalbinizin ve aklınızın huzur bulması için çabalıyorsanız, bir insan olarak kendinizi sürekli geliştirmek niyetindeyseniz, beni arayın. İbadetlerinizi yerine getirmiyor olabilirsiniz; İslami eğilimlerim güçlü olmasına rağmen, hâlâ açık fikirli bir insanım ve kimseye hiçbir şey dayatmam!

Cennetin mutluluğunu tatmanıza yardımcı olacak bir arkadaş istiyorsanız, lütfen beni arayın... "Ve Sonsuza Kadar Mutlu Yaşadılar" sözünün peşindeyseniz... işte karşınızda!

Bir erkeğin bir kadında arayabileceği her şey olmak için çabalayacak birini arıyorsanız, lütfen benimle temasa geçin.
Eğer koruyup gözetecek birini arıyorsanız ve o bazen kendini anlamadığında onu anlamaya hazırsanız, lütfen benimle temasa geçin!

Eğer tüm yaşamınız boyunca, aynı şekilde sizi beklemiş birini beklediyseniz, lütfen yazın...

Eğer bana yanıt yazmak istiyorsanız, sesinizi duymaktan mutlu olurum; eğer istemezseniz, o zaman umarım size uygun olan kişiyi bulursunuz; ama lütfen benim için de biraz dua etmeyi unutmayın.

Teşekkür ederim.

17
Esinleyen

Hayatımız boyunca öyle ya da böyle yaşamlarımızı etkileyen insanlarla karşılaşırız. Aynı şekilde, bu fani dünyadaki hayatımızı, bazen farkına bile varmaksızın, bazı yabancıların hayatlarını etkileyerek yaşıyoruz.

Aslında, nazik sözcükleri beni insan yüreğindeki merhametin huşusu içinde bırakan tüm o erkeklere tam bir bölüm ayırmak istiyordum (çünkü kitabın teşekkür kısmı çoktan dolup taşmış durumda). Bu erkeklerle tanışma mutluluğuna hiç erişmedim ve kim olduklarını hiçbir zaman öğrenemeyeceğim; ama yorumları kalbimde silinmez izler bıraktı ve bunun için her gün şükrediyorum.

Biraz önce okuduğunuz profilime, sonradan olağanüstü yorumların sadece bir parçası olduğu ortaya çıkan benzersiz bir yanıt aldım.

Arayışımın bir sonraki evresinde yorumun kalan kısmı da geldi. Profilimi okuyanlardan biri, "benim için de biraz dua edin" ricamdan öyle etkilenmişti ki, bana hem ilk hem son mesajı olan şu satırları gönderdi:

> "Gözlerinde soğukkanlılık, yüreğinde ferahlık olsun ve imanın güçlü kılınsın diye senin için dua ediyorum. Amin."

Bu sözlerin ruhumun ne kadar derinlerine işlediğini ancak ben bilirim; bundan daha iyi bir dua düşünemiyorum. Başka bir beyefendinin sözleri de beni büyük bir şaşkınlığa düşürmüştü:

> "Selam, size uygun olup olmadığımdan emin değilim (belki daha iyi biri olsaydım ve biraz daha genç olsaydım); sözleriniz yüreğimin derinliklerine dokundu. Sadece şunu söyleyeceğim: Fikirleriniz çok güzel ve çok güzel bir ruhunuz var; hepimizin döneceği Yaradan sizi ihya etsin. Umarım Allah aradığınız arka..."

Mesaj tamamlanmamıştı çünkü site ilk yazışma için belli bir sözcük kotası koyuyordu. Bu kişiye yanıt yazmamam nasıl mümkün olabilirdi ki! Bana yazan herkese tek tek yanıt verdim; ilgimi çekmeyenlere bile. Herkesin bir tür teşekkürü hak ettiğini düşündüm. Bu yüzden ona yazdım:

> ...Ne söyleyebilirim ki? Sözcüklerin değerini bilmiyoruz. Sizinkiler için teşekkür ediyorum. Bir yabancının hayatına getirdiğiniz neşeden dolayı Allah sizden razı olsun.
>
> Bana uygun olup olmadığınızdan şüphelisiniz, biraz daha genç olabilmeyi istediğinizi söylüyorsunuz; ama daha iyi bir insan olmakla ilgili söylediklerinizi anlayamadım. Alçakgönüllülüğünüz gerçekten etkileyici.
> Ruhum ve zihnim, aynen profilde de belirttiğim gibi, Yüce Yaradan'ın benim için öngördüğü en iyi durumda. Ama ken-

dimi O'nun önünde durur bulduğumda, ki aldığım her nefeste bunu özlemle beklerim, benden memnun olması için dua ederim.

Hep dediğim gibi; hepimiz, bizi kurtaracak birini bulmayı umut eden kayıp ruhlarız ve inşallah, bir gün yoldaşımızı buluruz; bu dünyada olmadığı takdirde onların öte dünyada bizi beklediklerinden eminim. O'nun Vaadi gerçektir.
Şu anda birisiyle konuşuyorum ve ne olacağını yalnız O bilir; ama sizinle konuşamayacağım için üzgünüm. Bana yanıt yazan herkese yanıt vermeye çabalıyorum; ilginizi çekmeseler bile onlara karşı kaba olmanın manası yok.

Tabii ki sizin ilgimi çekmediğinizi söylemek istemiyorum; sizinki gibi, insanın içine mutluluk veren bir yürek bir kadının nasıl ilgisini çekmez ki... ve size bu birkaç kelimeyi yazmak istedim [çünkü kişisel mesajlaşmada belli uzunlukta yazmanıza izin veriliyor ve benim makale tarzı yazma biçimim buna pek uygun değil!!!]; ama Yüce Allah'ın belki de hayatıma fevkalade bir erkek göndermiş olduğu bu özel anda, başkalarıyla konuşmayı uygunsuz bulmamı anlayabileceğinizi umut ediyorum.

Diğer yandan, eğer istikbal bu erkeğin bana, benim de ona uygun olmadığımı gösterirse, o zaman siz de müsaitseniz ve bunu hâlâ arzu ederseniz, o zaman sizinle görüşebiliriz. [Ben başımı örtüyorum... eğer bu bir sorun teşkil ediyorsa, sizi anlayabilirim.]

Geleceğin bize neler göstereceğini O'nun dışında kimse bilemez. Belki yollarımız gene kesişir, belki de kesişmez. Ama her halükârda, olsun layık olduğunuz şeylere kavuşabilmeniz için dua edeceğim.

Sizi, beni ve tüm varlıkları yaratan Yüce Varlık sizi korusun ve gözetsin.

Nesrin
[Olağanüstü bir erkeği arayan olağan bir kız]

Şöyle yanıt verdi:

"Zaman ayırıp bana yazdığınız için çok teşekkür ederim... Birkaç dakikadır bana yazdıklarınız hakkında düşündüklerimi ve hissettiklerimi tanımlayabilecek en uygun ve en doğru sözcükleri düşünüyorum; ama.....gene de, sadece kalbimden geçeni söylediğim için beni affedin: Cana yakın, ulvi, zeki, nazik.....ve ayrıca, imanla dolu, açık ve güzel bir yüreği yansıtıyorlar.
Benim dilimde bir laf vardır; şöyle tercüme edebiliriz: 'Kalpten gelir ya da meskeni kalptir.'

Ve onun tarafından esinlendiğinde, onun kokusunu ve rengini taşıdığında, iman ruha da dokunur.

Birinin kendisi hakkında yazdığı üç beş kelimeden esinlenmeyi beklemeyiz genelde (hele internetteki bir evlilik sitesinde); ama size gelince, insanın böyle birine layık olup olmadığını merak etmesi gayet doğal. Bu, sahte bir alçakgönüllülük değil; güvensizlik ya da bir övgü de.

(İmanın şartı olan) Açık ve özgür zihniniz için subhanallah ve elhamdülillah; maneviyatınız için subhanallah ve elhamdülillah; alçakgönüllülüğünüz için subhanallah ve elhamdülillah; tesettürünüz için subhanallah ve elhamdülillah; aynı anda birden çok erkekle konuşmak istemediğiniz için subhanallah ve elhamdülillah.
Konuştuğunuz erkeğin size uygun olması, sizi hak etmesi, yolunuzun evliliğe gitmesi, mutluluğunuzun lekesiz ve neşe dolu olması için dua edeceğim. Eğer ki size uygun kişi olmadığı ortaya çıkarsa, sadece fikir ya da söz teatisinde bulunmak için bile olsa, sizden tekrar haber almak kalbimi mutlulukla dolduracaktır.

Yüce Allah bize yol gösterir ve bizi onu memnun edecek olan

yola sevk eder, biz bu yolu her zaman göremesek bile.....
Eğer ki o yolu görürsek, o zaman o yolda yürümek için elimizden geleni yaparız ve o zaman zaten kurtulmuşuz demektir.....inşallah
İmanınızı sağlam tutması ve sizi hep gözetmesi için dua edeceğim.

Bu gerçekten bir ayrıcalıktır.

F.
[esinlediğiniz kişi]"

O zaman kalbim başka bir yerdeydi; ama zaman bizi ayıran okyanusun çok büyük olduğunu ortaya çıkardı. O zaman, hayat boyu birbirimize can yoldaşı olup olamayacağımızı anlama umuduyla bu kişiyle tekrar temas kurdum. Yanıt verdi:

"En son ne zaman bu kadar mutlu olduğumu hatırlamıyorum; aynı zamanda biraz da üzgünüm.....
Mutluyum çünkü sizden haber aldım; biraz da üzgünüm çünkü sanırım olaylar istediğiniz gibi gelişmedi."

Bana hayatıyla ilgili şeylerden bahsediyordu; çocuklarından ve özlemlerinden. Tam benim aradığım kişiydi; ama bir şey vardı ki beni onunla daha ileri gitmekten alıkoydu. O zaman bunu açıklayamıyordum ama şimdi çok iyi anlıyorum. Tereddüt etmeme sebep olan kişi (bütün bildiğim hayatımdan çıktığıydı), benim için tamamen esrarengiz olan kişi, onu en beklemediğim anda geri döndü. "Ayrı Okyanuslar" adlı bir sonraki bölümde o hikâyeyi okuyabilirsiniz. Ama o zaman, gelecekte bunun olabileceğini bilmiyordum. Bu yüzden *Bay Doğru Olabilir*'e şöyle yazdım:

Yanıt vermekte böyle geciktiğim için en içten özürlerimi kabul edin.

Cuma'dan Pazartesi'ye kadar Birmingham'dan gelen ve bizde kalan bir arkadaşımla beraberdim. Bu yüzden çok meşguldüm; ama mesajınızı siz gönderdikten hemen sonra aldım ve açıkçası elim vicdanımda kaldı; sanırım hemen yanıt yazabilirdim fakat tereddüt ettim.

Gerçek şu ki, ne diyeceğimi bilemiyordum ve sanırım biraz düşüncelerimi toparlamak istiyordum. Bana yazdığınız son mesajda, manevi olarak ne kadar gözü pek göründüğümden bahsetmişsiniz. Subhanallah! Sanırım bu doğru. Duygusal olarak gözü pek olduğumu da eklemeliyim.

Ben açıkyürekli biriyim, insanları kandırmaya inanmam çünkü kendim de kandırılmaktan hoşlanmam. Bu yüzden dürüst olmak zorundayım; içimde... çok derinlerde... beni sizinle temasa geçmekten alıkoyan bir his var. Sanırım bu başka birisini düşündüğümden. Konuştuğum bu kişi bir süreliğine yurtdışına gitti ve bana onu beklememi söyledi; onu unutmaya çalıştıysam da işe yaramadı.

Ben, Allah'a güvenip doğru erkek için her şeyden vazgeçebilecek, kocama karşı görevlerimi şevkle yerine getirecek türde bir kadınım. Maddi zenginlik peşinde değilim, hiçbir şeye ihtiyacım yok; toplumun değerlerine saplanıp kalmış biri de değilim; bu yüzden, aslında yeminimi hemen şimdi, bu mesajı yazarken etmeye hazırım.

Size yanıt yazamayacağımı hissetmemin sebebi işte bu. Size bu yemini şimdi edememin sebebi, belki de aklıma başka birinin takılmış olması.

Duygularım netleşene kadar, Yüce Allah'tan, bunu benim için kontrol etmesini, bana sabır, güç ve cesaret ihsan etmesini isteyeceğim, böylece beni çabucak huzura ve rahata kavuşturur belki. Sanırım şu anda kimseyle ciddi konuşmalar yapmaya hazır değilim.

Bu yüzden size söylenecek doğru şeyin ne olduğunu bilmiyorum.

Şöyle yanıtladı:

"Kırık kalbiniz için çok üzgünüm.....Sizi temin ediyorum, zamanla iyileşecektir. Size ne tavsiye edebilirim ki? .....Tahmin ediyorum ki, söyleyebileceğim her şeyi zaten biliyorsunuz; fakat bazen bunları başkasından işitmek insanın içini ferahlatabilir.

Allah'a dua edin..... dua edin ki sizi insanların en kutlusunun, yani bizi selamı ve inayetiyle ihya eden Hz. Muhammed *sallâllâhu aleyhi ve sellemin*, seviyesine (zaten yüksek bir seviyede olsanız da) çıkarsın; size yol göstermesi ve sabır vermesi için hemen dua edin.....Onun, duanızın bir kısmına karşılık verecek, diğer kısmını ise görmezden gelecek kadar büyük ve şefkatli olduğunu göreceksiniz.

Herhangi biriyle 'ciddi' madana konuşamayacağınız, bir evlilik arayışına giremeyeceğiniz, herhangi bir mesaj yazamayacağınız fikrine ben de katılıyorum.....ara vermeye ihtiyacınız var.....hiç şüphesiz sizin de bildiğiniz gibi, Müslüman bir hanımefendinin en büyük ziyneti ve süsü alçakgönüllülüğüdür. Umarım, İslama inanan, İslam'ın ona kazandırdığı maneviyata sahip mütevazı bir insandan gelen bu tavsiyeyi dinlersiniz.
Size bir hikâye anlatayım:

Beş altı hanımla konuştum ve çoğu bana bu siteyi nasıl seçtiğimi sordu. Size onlara ne söylediğimi anlatacağım:
Eşimden ayrılıp boşandığımdan beri, bir hayat arkadaşı bulma konusunda tereddüt içindeydim; ama zaman geçtikçe buna ihtiyaç duyduğumdan emin oldum.....bir gün *google*'a 'Müslüman evliliği' yazdım ve şaşırarak bunun için kurulmuş bir sürü site olduğunu gördüm. Bunun üzerine siteleri taramaya başladım.....kadın ya da erkek, insanların profillerine, kendileri, hayatları, özlemleri.....hak-

kında neler yazdıklarına bakıyordum.....bir gün bu siteyi ziyaret ettim ve bir hanımefendinin profiline rast geldim; bu profili o kadar beğendim, yazdıkları bana o kadar dokundu ki, çok şaşırdım; özel olarak yazdığı bir şey değildi beni etkileyen, bu sözler üzerinde parlayan ruhtu; ne kadar güzel bir kafa yapısı ve ne güzel bir ruhu olduğunu ortaya seriyordu.....Sırf yazdıklarını takip etmek için her gün bu siteyi ziyaret eder oldum.....bana esin veriyordu. Öyle ki, ona hakkındaki düşüncelerimi iletmek ve değerli bir hayat arkadaşı bulmasını dilemek istedim. Ama siteye üye olmadan bunu yapamayacağımı anlayınca kayıt oldum ve ona kısa bir mesaj gönderdikten sonra huzura erdim.....

Bunları size 'Ahhhh' diyesiniz diye yazmadım; amacım sadece size kendi yansımanızı, olduğunuz/olabileceğiniz kişiyi, içinizdeki o güzel potansiyeli göstermekti."

Bu sözleri okurken içimden duygular sel gibi akıyordu. Ben bir hiçtim ama Yüce Yaradan beni nasıl sonsuz bir şekilde onurlandırıyordu.

Bir süre profilimi askıya aldım çünkü dışarı açılmaya ve evlilik arayışımı sürdürmeye hazır değildim. Sonra şu mesajı aldım:

"Profiliniz şu an ulaşılabilir durumda değilse de, profilinizle ilgili birkaç söz söylememe izin verin; zira profilinizi ilk okuduğumda, eğer bu kişi benimle temasa geçmeyi seçerse ilk iş ona profiliyle ilgili yorum ve iltifatlarımı ileteceğim diye düşünmüştüm.

Bir kere çok iyi ifade edilmiş. Okumayı bitirdiğimde sizin çok iyi bir yazar olduğunuzu düşündüm; sizden bir kitap yazmayı (profil yazmak hakkında değil elbette) denemenizi rica edeceğim; zira sizde bunu yapabilecek potansiyeli görüyorum.

Denge unsurları, ifadenin açıklığı, dürüstlük ve ritim başka pek çok özelliğin yanı sıra öne çıkıyor. Keşke profilinizin bir çıktısını alsaydım da şu anda birkaç örnek vermek üzere önümde olsaydı.

En uzunlardan biri olmasına rağmen profiliniz tamamını dikkatle okuduğum ve daha sonra arkasının gelmesini umut ettiğim ender profillerden biri.
Toksözlü ve cesur bir yaklaşımı olan insanları severim, ki profilinizde bunları bulduğumu söylemeliyim.

Sanırım burada kesmeliyim çünkü yağcılık yaptığımı söylemenizi istemiyorum; ama yağcılık yapmıyorum ve hem niye yapayım ki?
Hissettiklerimi söylüyorum; aslında özet bir şekilde ifade ediyorum.

Sanırım bitirmeden önce sizden bir söz istemeliyim: Eğer bu yorumlarımdan gerçekten esinlenir de bir kitap yazmaya karar verirseniz, yayımlandığında kitabın bir köşesine benim adımı 'esinleyen' olarak yazmayı unutmayacağınızı umut ediyorum.

Bildiğiniz ismim gerçek adım değildir ve 'Gerçek isminiz nedir?' sorusuna ise bu aşamada yanıt veremem. Oturup bir kitap yazmaya karar verirseniz, söz veriyorum size gerçek ismimi söyleyeceğim."

* (Gerçek isminizi asla öğrenemedim ama tebrikler, kitabımın bir bölümünün başlığını size ithafen *esinleyen* koydum.)*

Profilimi gizlemiştim; ama eğer kalıcı olarak silmediyseniz profilin bir süre sonra otomatikman görünür olduğunu bilmiyordum. Kaldı ki ben kalıcı olarak silmemiştim. Profilim herkesin görebileceği bir konumdayken ve öte yandan ben, onu kimsenin göremeyeceği

yanılsaması içindeyken, profilime ilk ilgi belirtisi olarak şu mesajı aldım:

"Gerçek duruyorsun. İlk kez bu sitede gerçek bir profil görüyorum. Gerçek; çünkü hem sertlik hem yumuşaklık içeriyor, aynen yaşamın iki kutbu gibi. Kendine dikkat et. Allah Hafız'dır [Koruyucu]."

Yurtdışından genç bir adamdı. Teklifini kabul etmemekle birlikte, gene de bir teşekkür mesajı yazmak için mesajını kabul etmek durumundaydım.

Mesajını kabul ediyorum çünkü güzel mesajın için sana teşekkür etmek istiyorum. Ama benim için fazla gençsin. İkinci olarak; yaşın daha büyük olsaydı bile kimsenin benim için yurdunu terk etmesini istemem.

Yanıtı şöyleydi:

"Biraz ileri gittiğini düşünmüyor musun? Öncelikle, insanın ruh eşini ararken kendini pazarlamasına gerek yoktur. İnsanların dünyada ya da bu sitede banka hesabını... görerek yaş, ülke ve sosyal güvenliklere göre yaptığı bu ve çekilen acının sebebi de bu...
Ruh eşini arayan kişide ben sevginin tohumlarını gördüm; ben senin ruh eşin olmayabilirim ama içlerinde böyle bir his taşıyanlara büyük saygı duyarım ve yazmamın tek sebebi bu.

Bu yüzden gelecekte ruh eşini ararken belki yardımı olur diye seninle sevgiye dair görüşlerimi paylaşmak istiyorum. Sevgi ruhun temel gıdasıdır; vücut besinsiz zihin oksijensiz yaşayamadığı gibi ruh da sevgisiz yaşayamaz. Yeryüzünde milyonlarca insan yaşıyor ama çok azının ruhu var. Demek istediğim şu: Onların ruhu hâlâ potansiyel halinde, henüz tezahür etmemiş çünkü ruhlarının büyümesi için gereken besini bulamamışlar.

Sevginin sırrını öğren; böylece ruhunun büyümesi için gereken miktarda sevgi bulabilirsin.

Sevgili Nesrin, banka hesabı, yaş, ülke vb dayanan sözde koşullu sevgi ile ruh eşi arasındaki farkı biliyor musun? Ruh eşleri varlıklarının güzelliğinden zevk duyarlar. Bazen sessizce otururlar, hiçbir şey yapmadan sadece doğalarındaki uyumla iletişim kurarlar. Ruh eşleri ebedidir, Cennet'e birlikte giderler...

Tersine, birlikte uyurken bile bir olmaktan hoşlanmayan önyargılı insanlardan biri Julia Robert'ı düşünürken, diğeri Tom Cruise'u düşünür. Onlar için sadece bir araya gelmek ve seks enerjisini atmak vardır.....gene de yıllarca birlikte yaşarlar.....gerçekten komik.....Konuşacak çok şey var ama.....

Allah ruh eşini bulmana yardım etsin; en içten dileklerim seninle..."

Birkaç kez daha yazıştık; ama başka insanlarla mesajlaşmaya başladığımdan profilimi gizlemek istiyordum. Ama bunu yaparsam o da dahil olmak üzere iletişim içinde olduğum herkesle bağım kopacaktı. Ona kaba davranmak istemiyordum. Öte yandan, arama süreci artık biraz dayanılmaz bir hal almıştı; bunun üzerine bir gün profilimi silmek üzere oturum açtım. Orada ondan, çok ciddiye aldığım fikir ve hisler buldum:

"Merhaba Nesrin, ruh eşini bulmaya gayret ediyorsun ama ararken bulmayacaksın, beklemek ve görmek zorundasın; kalbinin kapısını çalmayacak, sadece ruhuna girecek ve sen sonra fark edeceksin....."

18
Ruh Eşi

Herhangi bir kişiye "ruh eşi"nin ne demek olduğunu sorun, size en az yüz tane geçerli tanım yapılacaktır. O günlerde bunun *"sevdiğin kişi; eşin"* demek olduğunu düşünüyordum; ama bu, insanlarla konuşup onların fikirlerini almadan önceydi. Çoğu kişiye göre "ruh eşi" bağlantı içinde olduğun herhangi biri olabilirdi.

Collins Gem cep sözlüğü (yani tabii benim cebimdeki) "ruh"u şöyle tanımlıyordu:

"İnsanın manevi ya da ölümsüz parçası."

"Eş" sözcüğüne baktığımda ise şöyle bir tanım buldum:

eş1 yoldaş, koca, karı, çiftlerden biri, miço; *rsm. olm.* Britanya ve Avustralya İngilizce'sinde yaygın hitap biçimi, özellikle erkekler arasında - f. evlendirmek; eşleşmek - z. *rsm. olm.* dostça, arkadaşça.
eş2 i/f *Satranç* şah mat, mat etmek.

Açıklama maksadıyla, meşhur dilbilimci Roy Harris'in de bana söylediği gibi, sözcüklerin sabit anlamlarının olmadığını belirteyim. Biz dili kullananlar, bağlama, deneyimlerimize ve benzeri şeylere göre sözcüklere anlam yükleriz. Dolayısıyla dil denilen bu muhteşem kavramı kullanan biri olarak, benim "ruh eşi" tanımım ebediyete kadar birlikte yaşayacağınız kişidir. Şimdi Ebedi Cennet'e inanmayanlar için tabii ki benim tanımım anlamsız kalacaktır.

Evlenmek isteyen yüzlerce kişinin profilini okuyun, *ruh eşi* kavramına bir yerde rastlarsınız. Hepimiz ruh eşini arar gibiyiz. Kimse sadece bir yoldaş, arkadaş ya da üremek için bir eş aramıyor. Herkes bir *ruh eşi* istiyor.

"Ruh eşleriyle ilgili mesele, sanırım onlarla ender olarak karşılaşıyor olmamızdan kaynaklanıyor" demişti ilginç bir adam. "Ama orada, dışarıdalar."

Oldukça büyüleyici bir karakteri vardı; bir an için onun *ruh eşim* olduğunu sandım.

Bu adam daha profiliyle beni yakalamıştı. Onda bir şey vardı; somut bir şekilde ifade edemediğim bir şey. Başımıza ender gelen ama gayet gerçek olan şu durumları bilirsiniz; açıklayamadığınız ama bir şekilde tecrübe ettiğiniz o harika şeyi yaşadığınızı, bunun bir şey olduğunu bilirsiniz ya hani? Yani, onunla karşılaştığımda bu çok gerçeküstüydü.

Gecenin ardından sabah gözlerimi açtığımda, yatağımda yalnız uzanıyorken, gerçeği gördüm –odam, yatağım, eşyalarım, boşluğum– ve gerçek dünyaya, kendi dünyama döndüğümü biliyordum. Oysa bir gece önce kendimi rüyada gibi hissetmiştim; sanki bir an, bilemiyorum belki de iki an, yıldızların arasında dans etmiştim.

"Bir şey istememek daha iyi, böylece kendini kalp kırıklıkların-

dan koruyorsun, yani ona sahip olmadığını fark ettiğinde." Aynen böyle demiştim ona.

İlk mesajından itibaren anlaşılmaz bir şekilde beni kendine çekmişti; sonrasındaki konuşmamız bunu daha da güçlendirmişti. Ertesi sabah bu konuşmayı rüyamda görmüş olabileceğimden, onun gerçekten var olmadığından şüphe ettim. Konuşma gerçekse bile, muhtemelen onun için gelip geçici, sıradan şeylerden biriydi; herhalde ismimi bile hatırlamazdı. Bu yüzden zihnimden onunla ilgili düşünceleri kovmaya çabaladım.

O gün başka birisiyle buluşacaktım; buluşma bittikten sonra onu aramamı söylemişti. Buluşma bittiğinde tereddüt ettim. Onu aramak istemediğimden değil, korktuğumdan. Öyle biri yoktu, değil mi? Ama vardı; beni aradığında buna ikna oldum. Aynı zamanda, gerçeklik yüzüme çarptı; şu eski *şahane kadın* miti kafasını kaldırdı ve benim de biraz cesaretim kırıldı. Ama içimdeki bu engelleyici duvarlara rağmen, buluşmak için yola koyuldum.

Bu meseleyle boğuşmakla öylesine meşguldüm ki, onun dairesinde buluşacak olmamızı kafaya takacak zaman bulamamıştım. Ne olabileceğiyle ilgilenmiyor ama merak ediyordum; kadınları evine davet etmek alışkanlığı mıydı? Ne var ki saat geç olmuştu ve her yer kapalıydı. Başka bir gün de buluşabilirdik gerçi; ama buluşmamızı planladığımız gibi gerçekleştirmek istiyordum. İçimin derinliklerinde onun nazik, terbiyeli ve sahici biri olduğunu hissediyordum. Bir şekilde "bağlantı kurmuştuk" ve pek tarif edilemez olsa da bu duyguyla oraya gittim.

Tüm şu kahve seremonisini gerçekleştirmediğimiz için de gayet memnundum. Sanki onu yıllardır tanıyor gibiydim. Rahatlığından, giyim tarzından, kendisi gibi olmasından hoşlanmıştım. Evlenme amacıyla yapılan görüşmelerin çoğunun sorununun "sahtelik" olduğunu düşünüyorum. İnsanlar genelde en iyi hallerini takınıyorlar, en iyi giysilerini giyiyorlar, *makyaj yapıyorlar*. Ama onun böyle şeyleri takmamasından hoşlanmıştım. İnsana rahatlık veriyordu.

Orada oturup onu dinlerken, aklımdan pek çok şey geçti. Onun dürüstlüğünü ve açıklığını hissedebiliyordum. Bana bir kadının dokunuşunun yumuşaklığını özlediğini söylediğinde bile öyleydi.

İçimden gizlice, dokunuşumu hissetmesini diledim.

Derken sessiz bir kaynaşmanın yaşandığı bir an oldu. Hayatımda ilk kez, ruhumun huzur bulduğunu ve bir başkasıyla temasa geçtiğini hissettim. Belki de bu çok daha büyük bir çevrimin kıvılcımının çaktığı andı; çünkü dürüst olmak gerekirse, kapıyı açıp bana baktığı ve gülümsediği andan itibaren bunu hissediyordum. Gülüşünde bir şey vardı. Onu tam anlamıyla yakışıklı bulduğumu söyleyemem. Ama tuhaf bir nedenle bana çekici gelmişti. Sanki onu tanıyor gibiydim.

Deneyimlerimizden konuştuk; ben de ona doğal fotoğrafımdan söz ettim. Fotoğrafın yanımda olup olmadığını sordu; şansa bakın ki yanımdaydı. Metro kartımın üzerindeydi. (Lütfen gülmeyin; fazla basıldığı için kalanları doğal olarak kullanmıştım!)

"Seni hep merak ediyordum" dedi sessizce. "Seninle yazışmanın, görüşmenin özlemini çekiyordum. *'Ya... ise?'* diye merak edip duruyordum. Derken her şey için çok geç oldu."

Şimdi bununla ne demek istemişti?... Benden zaman içinde geriye gitmemi rica etti; konuştuğum, aklımda kalan biri var mıydı? Detayları ve profilini tarif etti. Öylece sustum kaldım.

Bir eş ararken bir sürü insanla karşılaşırsınız. Bazılarını hatırlarsınız, bazılarını hatırlamazsınız. Bazılarını seçer, bazılarını seçmezsiniz. Bir de açıklanamaz şekilde üzerinizde iz bırakanlar olur. Eş aradığım bütün bu yıllar içinde, üzerimde silinmeyen izler bırakan az sayıda erkekle karşılaştığımı söylemem dürüstçe olur. Evet, bu kişiyle yollarımız bir kez daha kesişmişti... birkaç yıl önce.

Yanıtlarından hoşlanmıştım, bu hissim karşılıklıydı. Birkaç kez mesajlaşmıştık ve aldığım her mesajda, mesajı sanki kendim yazmışım gibi hissetmiştim; birbirimize çok benziyorduk. Bana fotoğrafını göndermişti; onu *çekici* bulmamama rağmen gene de ilgimi kaybetmemiştim. Onu tanımak istiyordum; yakışıklı olup olmamasına takılmak istemiyordum. Merakımı uyandırmıştı ve onu tanımak istiyordum; ruhum onun ruhuyla temas kurabilecek miydi? Her şeyden öte, evlilik iki ruhun birliği olmalıydı ve onunla aramızda bir şey vardı... açıklayamadığım bir şey.

Hepimizin bildiği gibi bir fotoğraf asla o kişinin gerçek halini

yansıtmaz. Bir insanı çekici bulup bulmadığınızı ancak yüz yüze görüştükten sonra söyleyebilirsiniz. Ama heyhat, biz daha ileri gidememiştik. Tahmin ettiğim gibi, benim şu doğal halim onun zincirlerini kırmasına yetmemişti; ama belki de daha ileri görüşlü biridir diye umut etmiştim. Zeki biri gibi duruyordu; zeki insanlar herhangi birinin makyaj yaparak daha iyi görünebileceğini bilirler, bilmeliler. Bu sınavın temel amacı gerçek güzelliği görebilecek olan erkeği elekten geçirebilmekti. Ancak zekâya ve gerçek bir öze sahip olan erkek bana uygun olabilirdi.

Heyhat, çoğu insan için olduğu gibi, onun için de paket öncelikliydi ve bunu kabullendim. Şu ünlü sözdeki gibi onun *"Doğu/Batı değerlerinin iyi bir harmanı olan"* şu alelade, meslek sahibi erkeklerden biri olduğuna hükmettim; ne yazık ki, benim aradığım bu değildi. Ben sıradan bir kızla mutlu olabilecek sıra dışı bir erkek arıyordum. Onun bu kişi olabileceğini umut etmiştim ama ne yazık ki, değildi. Bana kişilik sahibi olmaktan bahsetmişti; ne var ki tüm erkeklerin peşinde olduğu şu yaşamsal X-faktörü (insanı anında geberten şahane bakışlar) eksikti. Çoğu kişi gibi o da bunun uzun sürecek bir ilişkinin anahtarı olduğunu düşünüyordu.

"Kapağına bakarak kitabı yargıla, evet" demiştim ona. "Ama unutma ki iki kapak arasında pek çok sayfa vardır."

Ona, bir sonraki yaşamsal *"poz"* evresine geçmeden önce o insanla bari beş dakika sohbet etmesini önermiştim. Aradan geçen zamanın, ilk siber karşılaşmamız sırasında söylediğim bazı saçmalıkları filtrelemiş olmasından şimdi gayet memnundum. Ona ikinci kez mesaj gönderdiğimde, yanıt vermiş ve benimle telefonda konuşmak istediğini söylemişti. Konuşmam onu öyle etkilemişti ki fotoğrafımı görmeden benimle buluşmak istiyordu. Şimdi o mühim dış görünüş meselesini bir kenara koymuş, kişiliğe bir şans verme niyetindeydi.

"Sana bir şey sorabilir miyim?" dedim.

"Tabii ki."

"Fotoğrafım gerçekten de itici miydi?"

"Tam olarak değil; ama biz erkekler yaradılış itibariyle sığ varlıklarız."

Bu kişiyle karşılaşmam önceki kadar garipti ve gene *ya... ise*'ler ile

baş başa kalmıştık. Aramızda bariz farklılıklar olduğunu, bu ilişkinin yürümeyeceğini biliyorduk. İki insan, iki kafa, iki ruh olarak birlikte harika bir potansiyele sahiptik. Ama benzer olmamıza, ortak bir kimyaya sahip olmamıza rağmen bir çift olarak dış dünyayla yüz yüze geldiğimizde hayata bakışımız çok farklıydı, birlikte yaşayamazdık.

Bir aşamada, çıkmaktan ve fiziksel temastan bahsetti; ama şehvete ya da herhangi bir samimiyete dayanan bir ilişki istemiyordum, özellikle de o anda. Tehlikeliydi.

"Ben bir kadınım, zayıfım" dedim.

"Ben erkeğim, daha da zayıfım" dedi.

Kendimi budala gibi hissederek evinden çıktım; içime sinmeyen bir şey vardı. Eve dönerken konuşmamızı düşündüm; nedendir bilmem, gözümün önünde, boynunda elmaslarla süslü bir gerdanlık olan haşmetli bir yabani kedi canlandı; ona gücüm yetmezdi, bu adam da bana çok pahalıya patlayacaktı.

Vakit bir hayli geçti ve o, arabama kadar bana eşlik etmeyi bile teklif etmemişti. Bu beni üzmüştü; belli ki beni düşünmüyordu. Erkeklerden bizi korumasını bekleriz (...yoksa etrafımızda bulunmalarının ne anlamı kalır ki?). Belki de çok fazla şey istiyordum. Sonunda benimle arabama kadar geldi; ama sadece ben zorladığım için. Bir centilmenin böyle davranacağını ve bu kalibrede bir adamın bunu yük olarak görmeyeceğini düşünmüştüm. Sonradan büyünün belki de atmosferden kaynaklandığını ve ikimizin de düşündüğünün aksine hiç de gerçek olmadığını fark ettim.

19
Bana Bir "Poz" Gönder (İkinci Bölüm)

Şu ana dek kesin olan bir şey var: Dış görünüş her şey demek. Aileler çocukları için eş ararken bunu mükemmel şekilde ortaya seriyorlar. Eğer kızın ya da erkeğin dış görünüşünden hoşlanırlarsa işi daha ileri götürüyorlar; eğer hoşlanmazlarsa (gayet doğal olarak) orada kesiveriyorlar.

Orada oturup kişinin karakterini anlamaya çalışmıyorlar, değil mi? Evet, çoğu erkeğin aynen bu tekniği kullandığını gördüm.

Bir koca adayı, olağan *kim ne nerede nasıl ne zaman* hoşbeşinden sonra aniden resim yapmaya başladı. Tabii ki kafasında. Önünde bir tuval vardı ve benim ruhsal suretimi görebilmek için hangi renkleri kullanabileceğini bilmek istiyordu. Notre Dame'ın Kamburu'nun bir resmini yapmasına yardım ettim; pek etkilenmedi...

"Kendini güzel bulur musun?" İşte birinin sizden yanıtlamanızı bekleyebileceği en berbat sorulardan biri. Yani, ne demenizi bekliyorlar ki? *Çekici* ne demek? Ya *sevimli* ve *güzel*? Eğer "evet" dersen kibirli olmaz mısın? "Hayır" dersen de kendine güvensiz? Bu sorudan kârlı çıkmanın bir yolu yok mu?

Bugünlerde kendimi *"acayip güzel"* diye tanımlıyorum. Ama o zamanlar, bir erkeğe dönüp de ben kendimi çok güzel, sevimli ya da çekici buluyorum çünkü bunlar nihayetinde sadece birer sözcüktür fakat aynen diğerleri gibi sen de bu konuda benim ne düşündüğümü hiç önemsemeden kendi kararını vereceksin, diyemezdim.

Zaman geçtikçe ben de daha inatçı oldum. Çevremdeki hiç kimsenin asıl meselenin ne olduğunu anlamadığına eminim; ama önemliydi, benim için önemliydi. İçinde büyüdüğüm kültüre dair en büyük eleştirim, herkesin sarışın kızların peşinde olmasıydı. Ten rengi genelde çekiciliğin baş faktörü olduğundan, bu toplumda ortalama bir insana yer yokmuş gibi görünmesi beni korkutuyordu. Bir koca adayına, dış görünüşün belki çekimi başlattığı ama bunu sürdürenin karakter olduğunu söylediğimde, beni *"çirkinlik değneğini"* sallamakla suçladı.

Bir insanın beni, sadece paketi değil, gerçek beni sevmesini istemek çok şey mi? Ben öyle olduğunu düşünmüyorum. Beni görürlerse, tanırlarsa seveceklerini biliyorum; ama asıl test kimin galip çıkacağını görmek; benim için bu, gerçek karakter.

Biriyle olağan mesaj ve telefon evresini geçmiş, gece konuşuyorduk. Konuştuk, konuştuk, konuştuk; sanırım bu insanlar telefonda böyle yapıyordu. Artık konuşmaktan pelte haline gelmiştik ve konuşma bitecekmiş gibi görünmüyordu. Bütün gece böyle geçti ve öyle çok konuştuk ki, telefon tutuşup kulağıma kaynayacak sandım.

Sohbet sona doğru yaklaşırken, biraz sinirli konuşmaya başladı; çünkü ertesi gün buluşacaktık ama henüz fotoğrafımı görmemişti. Böyle bir şeyi daha önce hayal bile etmemiş olduğunu söyledi; yani fotoğrafını görmediği biriyle buluşmayı.

Bunun üzerine ben de sinirlendim. Hep böyle oluyordu; tüm o kurduğumuz ilişki bir anda riske giriyordu. Ne var ki fotoğrafımı gönderdim ve ondan fotoğraf falan da istemedim.

Eğer ertesi gün benimle buluşmak istemezse, bunun sorun olmayacağını söyledim; önceden bildirsin yeterdi. Telefonla mesaj gönderse de olurdu; ama evden çıkmadan gönderirse daha iyiydi; boşu boşuna oralara gitmek istemiyordum. Kimsenin vaktini boşa harcamak ya da gaddar olmak istemiyordum; lakin, aynı şeyin vuku bulmasını bekliyordum. Benimle hâlâ buluşmak istediğini söyledi ama ses tonu biraz değişmişti.

Ertesi gün buluşacağımız yere gittim ve nerede olduğunu anlamak için telefon ettim. Telefon elinde konuşurken onu gördüm, yüzüm ona doğru dönüktü. Oradaydım, tam önündeydim ama o bana bakmadan ilerileri araştırıyordu; benim yol soran bir yabancı olduğumu sanmıştı. Bocalıyordu, benim olduğumu anlamamıştı. Sonra jeton düştü ve şaşkınlık içinde bana bakakaldı. Benim İspanyol olduğumu sanmıştı. Bu hep başıma geliyor. Bazen de insanlar İtalyan olduğumu sanıyorlar. Birkaç kez de Portekizli olduğumu sandılar; ama başımı örttüğümden beri Türk ya da İranlı olduğumu düşünüyorlar. Bir keresinde de Suriyeli sanmışlardı.

"Sen olduğuna inanamıyorum!" dedi.

İnsanın yüzünü iyice temizlemesinin de nimetleri oluyormuş. Bana niye kendimle hiç alakası olmayan bir fotoğraf gönderdiğimi sordu. Eğer telefonda konuşmamış olsaydık, sırf fotoğrafımı görmüş olsaydı benimle buluşup buluşmayacağını sordum. Buluşmazdım, dedi. Eğer ona tam şu anda önünde durduğum halimin bir fotoğrafını gönderseydim buluşur muydu? Evet, buluşurdu.

"Evet" dedim. "İkisinde de aynı kişiyim ve dıştan farklı görünsem bile, şu anda gördüğün niteliklerin hepsi bende var. Zaman içinde, tam şu anda göründüğüm gibi görünmeyeceğim ama yine de aynı kişi, aynı kadın olmaya devam edeceğim, içimde onu hep taşıyacağım."

Hüküm: Fotoğraflar yanıltıcı olabilir. Eminim çoğu kişi eş arama dünyasında şöyle gayri resmi bir emrin olduğuna katılacaktır: *En az beş yıl önce çekilmiş fotoğraflarını koyacaksın.*

Belki de Asya kökenli İngilizlere yönelik evlilik siteleri, Koşullar ve Şartlar konusunda, siteye konulan fotoğrafların yakın zamanda çe-

kilmiş olmasını şart koşan Batılı randevu sitelerini örnek alıyordur. İnsanlar ne demeye oraya en iyi hallerini yansıtan ve yaşamlarının en iyi döneminde çekildiği belli olan bir fotoğrafı koyma zahmetine girerler ki?

Çok yakışıklı bir çocuk vardı (ya da ben öyle olduğunu düşünmüştüm), profiline şahane fotoğraflar koymuştu. Birkaç kez mesajlaştık ve telefonda konuştuk. Yakışıklılığının beni kör etmesini istemediğimden buluşmadık; onun yerine, ortak bir noktamız olup olmadığını öğrenmek için kafa yapısını anlamaya çabaladım. Günler sonra, yeni bir fotoğraf çektirdiğini ve onda *"biraz farklı görünüyor olabileceğini"* söyledi... ki aynen dediği gibiydi.

İlk fotoğraflarında artist gibi duruyordu ama son fotoğrafı öyle değildi. Benim salaklığım işte; tabii ki ilk fotoğrafları gençliğinde çekilmişti. O zamanlar yirmili yaşlarının başlarında olmalıydı. Daha inandırıcı ve gerçekçi olan son gönderdiğinde ise otuz beşine yakın görünüyordu. (Evet, biliyorum; nasıl yanılabilirim ki?)

Bundan sonra birkaç kez daha konuştuk; ama başka konularda da biraz uydurma eğiliminde olduğu ortaya çıkınca, doğal olarak daha fazla ileri gitmedik. Evet, sanal âlemde pek çok kişinin samimiyet bayrağı sallamadığını ve bunun genelgeçer bir kural olduğunu biliyorum; ama yine de böyle bir durumla karşılaşmak benim için hâlâ derin bir utanç kaynağı oluyor ve beni bir hayli şaşırtıyor.

Bir yıl ya da daha uzun süre eş arama sahnesinden uzak kalıp döndüğümde, ihtiyacım olanın "yeni çekilmiş" bir fotoğraf olduğunu biliyordum. Doğal fotoğrafımla bayağı eğlenmiştim ve hiçbir işe yaramamış olsa bile, en azından onun sayesinde erkek psişesi denilen tehlikeli bölgeye dair kıymetli bir kavrayış edinmiştim. Bir arkadaşım fotoğraflarımı çekti; ama daha iyi görünmek adına beni aşırı pişmiş bir tavuğa çevirmesine izin vermedim.

"Azıcık makyaj yap o zaman, yok gibi olsun" diye rica ettim.

Kabul etti; ben de ettim.

Şu meşhur *"bana bir poz gönder"* siyaseti artık taşlaşmıştı ve yokluğumda pek bir şey değişmemişti. Size ilginç bir konuşmayı aktarayım:

O – *Selam*
Ben – *ve aleykümselam*
Ben – nasılsın?
Ben – bir saniye izin verir misin
O – tabii
Ben – biraz su alacağım
O – bekliyorum
Ben – bir şişe *evian*'ı şimdi bitirdim
Ben – önce alarmı kapatmam lazım, sonra bir koşu yukarı çıkacağım
O – haha
O – tmm
Ben – alarmın kapandığını
Ben – duyarsan
O – yahoo.msn'in var mı?
Ben – şu msgnr şeysi mi
Ben – e... varsa n'olcak?
O – :)
Ben – YA O BENDİM
Ben – bütün dünyayı uyandıracak!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
Ben – hemen gelicem, inşallah!
O – :-)
O – amin
Ben – tmm
Ben – döndüm, nefes nefese; ama döndüm!
O – suyla
O – ve alarmsız
Ben – ve şimdi sen gidiyorsun!
Ben – ha ha
Ben – evet suyla, yeni bir marka, 1,5 lt
Ben – şu sıralar su delisi oldum!!
O – haha
Ben – niye olduğunu söyliyim mi?
O – yahoo/msn var mı?
Ben – başka bir sefere konuşsak

O – :(
Ben – sanırım başkalarıyla konuşuyorsun?
O – hyr
Ben – sorun yok, doğruyu söyleyebilirsin
O – bi panadol almaya gittim
Ben – ama anladım
O – eğer yahoo.msn'in varsa
O – daha iyi olur ;(
Ben – [evet,,, ama suyu öküz gibi içiyorum!!]
O – ;)
O – rsmin var mı?
Ben – evet
O – gönderr misin?
O – :-)
Ben – sakladım
Ben – düşün
Ben – düşün
O – gönderir misin?
O – ltf
O – ltf
O – ltf
O – poz nerde :[)
Ben – bakarız
Ben – ben seninkinin şifresini alabilir miyim?
O – neyin?
O – evt
O – söz
Ben – tmm
O – seninkini gönder, benimkini gönderirim
Ben – ah anlıyorum, acımasız bi dünyada yaşıyoruz
O – :-)
Ben – sen beni kaşı, ben de seni kaşıyayım..
O – evt :-)
O – mesleğin ne?
Ben – yazarım

O – demek şiir seviyorsun ;)
Ben – evet
O – e…
O – resim nerde?
O – hâlâ bekliyorm
O – yavaşsın :-)
Ben – sanırım, yazı beni büyülüyor
Ben – sen de benim için fazla hızlısın
O – daha çok ne yazıyosun
Ben – beni yavaşlatıyorsun
O – resimler nerde?
O – yolda mı?
O – :-)
Ben – komiksin
O – ben mi?
Ben – ama benim kadar değil tabii..
O – TV şovunda mı olduğumu sanıyorsun?
Ben – tmm, e-posta adresini ver
O – ben gerry springer değilim
Ben – ah sahi mi – o zaman seni istemiyorum
O – poz nerde
O – saklama
O – bekliyorm
O – şarkı söylüyorum
Ben – hemen mi?
O – bekliyorm
O – bekliyorm
Ben – la la la
O – bekliyorm
Ben – dinlemiyorum
Ben – la la la
O – bekliyorm
O – nerde
O – Londra civarında mı?
O – çabuk

O – bekliyorm
O – bekliyorm!!!!!!
Ben – her zaman istediğini koparır mısın?
O – :-)
O – genelde yazarlardan değil
O – tu parles le francais
O – ?
Ben – bien sur
O – :-)
Ben – habla usted espanol?
O – spreakt ja nederlense
Ben – neine
Ben – ya da hatta nein
O – almanca?
Ben – haben zie platz frei?
Ben – fotoyu gönderiyorum,
O – poz nerde?
Ben – birkaç dakika ver,
Ben – vous-etes pret?
Ben – yani başkalarıyla konuşuyorsun?
O – oui
O – J'attends
Ben – iyi
O – aslında... işle ilgili bir mesele için... yeni bir iş kuruyorum
O – bekliyorum
O – :p)
O – foto nerde
O – foto
O – foto
O – foto
O – ltf
O – ltf
O – ltf
Ben – doğru hatta mıyım
O – TV'de mi çalışıyorsun?

Ben – bütün bahaneleri duydum
O – müstakbel işortağımdan bir e-posta aldım
O – Patrik
O – Napoli'de
Ben – bana e-posta adresini ver
O – kontrol etmek için ona mı yazıcan ;)
Ben – [Napoli'yle konuşacak şeylerim olabilir..[!!!!!!!!!!!!!]
O – tabii
O – :-)
Ben – ve şu Patrik denilen kişiyle..
O – foto için bekliyorm
O – hâlâ
Ben – !!!!!!!!!!!!!!!!!!!
O – Rico'daydım daha önce
Ben – Bana e-posta adresini ver
O – geçen yıl İsveç'e taşındım
Ben – Je vous ai dit trente-six fois/
O – foto nerde
O – foto nerde
O – nerde
O – nerde
O – istiyorum
O – onu
O – şimdi
O – bekliyorum
O – b
O – e
O – k
O – l
O – i
O – y
O – o
O – r
O – u
O – m

Ben – şifrem nerde
Ben – alaaddinin lambasında mı??
O – sen fotoyu gönderdiktn sonra
Ben – tmm... göreceğiz
Ben – tmm...
Ben – şifreyi gönder..
Ben – [lütfen!]
Ben – tmm., sitede fotoğrafı görülebilir yaptım
O – telefondayım
O – 1 sn
Ben – başka biriyle mi konuşuyorsun
O – patrik
Ben – eh şimdi birbirimizin neye benzediğini biliyoruz
O – şirin görünüyorsun :P
Ben – elhamdülillah!
O – benimkine baktın?
Ben – şirin ne?
Ben – evet seninkini gördüm
Ben – hoş bir fotoğraf
O – ve ben çirkinim?
O – öyle mi?
Ben – hayır
Ben – kimse çirkin değildir
O – sana bir şey söyleyebilir miyim
Ben – evet, lütfen
O – çok hoşsun, seni arkadaş olarak istiyorum
Ben – bu yolla erkek arkadaş edinmiyorum
Ben – ama iltifatın için teşekkür
O – ben 1. olamaz mıyım?
Ben – üzgünüm ama hayır
O – internet ve telefon dostluğu
O – tmm
O – özür
Ben – hayır.. özür dileme..
O – sorduğum için özür

Ben – üzülme
Ben – ltf
Ben – hey, eğer sormazsan.. bilemezsin?!!
O – yani şimdi seninle chat'i kesecek miyim?
Ben – ama ilerisi için söyleyeceğim, fotoğraf aşaması için bu kadar acele etme
Ben – bazı kadınlar karşısındakinin kendini biraz daha tanımak istediğini hissetmek istiyor
Ben – fotoğrafımı bu yüzden gizledim
O – sanırım benim fotodan hoşlanmadın...
Ben – insanlar seninle dış görünüşün için ilgilenmemeli
O – şaka yapıyordum... arkadaş olarak düşünmüştüm
Ben – sana şüphenin avantajını sağlamak istedim
Ben – kaba olmak istemedim
Ben – sana karşı
Ben – kaba biri değilim çünkü
Ben – ama senin ısrarla fotoğraf istemen iticiydi
Ben – özellikle isteme biçimin
O – çok aceleci davrandığım için özür
Ben – sana joker diyebilir miyim
Ben – [!! "tabii jokerlik meselesinin derinliklerinde" benim elime su dökemezsin amma!!!!!!!!!!!!!!!!!!]
O – gerçekten özür dilerim
O – çok üzgünüm
Ben – sorun yok, sanırım senin ilk yaklaşımından hoşlanmamıştım
Ben – seninle birkaç ay önce ilk yazıştığımızda
Ben – söylediğin ilk şey
Ben – "lütfen bir poz gönder" oldu
O – benimle daha önce temas kurdun mu?
Ben – bu gece, su için ruhumu teslim ederken, sen şans eseri slm dedin
Ben – sana bir şans vermek istedim
Ben – seni yargılamamak
Ben – evet

Ben – sana daha önce yazdım
Ben – kabul edenler listene bak
O – çok özün dilerim... ltf affet...
Ben – ve sana yazdığım ilk mesajı oku
Ben – ama hatırla
Ben – söylediğim şeyi
Ben – hiçbir kadına böyle bir şey yaşatma
O – seninle daha önce konuştuğumu sanmıyorum
O – gerçekten
Ben – sadece dış görünüşün peşindesin
Ben – haklısın daha önce hiç konuşmadık
Ben – yanıtını aldıktan sonra söylediğine çok şaşırmştım
O – ne demek istiyorsun
Ben – devam etme zahmetine girmedim
O – bir şey söyleyebilir miyim..
Ben – söyle
Ben – ama çabuk ol
Ben – çıkmak üzereyim
O – Seninle daha önce temas kurmadık çünkü aramam gujarati'ye açık değildi, bu hafta karar verdim ve aramamı başka kökenden Müslümanlara da açtım... senin profilinde Pencaplı yazdığından... yani seninle yazışmış olamayız
O – üzgünüm... söylemek istedim
O – sanırm beni başkasıyla karştıryrsun
Ben – inan karıştırmıyorum
Ben – sana yazdığım mesajı oku, "seninle temas kuran üyeler" listesinde
Ben – "bir daha dene" gibi bir şey yazacak
Ben – bir kadınla ilk sohbet gibi bir şeydi
Ben – neyse ben pencaplıyım ama urducayı akıcı konuşabilirim, fransızca ve ispanyolca biliyorum, biraz da İtalyanca
Ben – bunların konumuzla ilgisi yok
Ben – gitmem lazım
Ben – merhaba dediğin için sağ ol
O – seni incittiysem özür dilerm

O – arkadaşlık yok mu?
Ben – eminim aradığın mükemmel kadını bulacaksın
Ben – beni incitmedin
Ben – ve korkarım arkadaşlık yok, burdan erkek "arkadaş" edinmiyorum
Ben – arayışım sırasında erkek arkadaş patlaması da yaşamak istemiyorum!
Ben – sanırım bu konuya gelince "arkadaş"ın manasını biliyoruz
O – sen SON DERECE harikasın... karısı olacağın erkek... çok şanslı
Ben – subhanallah!
Ben – ne güzel laflar ediyrsun. Hiç tanımadığın birine böyle güzel bir şey söylediğin için Allah seni ödüllendirecek.
Ben – senin bu nazik sözcüklerine layık olurum inşallah
O – Amin
Ben – tmm
Ben – gidiyorum
O – benim için dua et LÜTFEN
Ben – kendine dikkat et
O – ve tekrar ÖZÜR DİLERİM
Ben – Napoli'ye ve diğer baş belasına, yani Patrik'e selamlarımı ilet.
Ben – [!!!!!!!!!!!]
O – :-)
Ben – inşallah, senin için dua edeceğim
O – Amin
O – sen HOŞ birisin
Ben – lütfen benim için biraz dua et
O – Allah sana seni sevecek gözetecek bir koca versin
O – evliliğin hazzını sana ÇOK yakında tattırsın
Ben – yalnızca Yüce Yaradan benim için en iyisini bilir; ama senin nazik sözlerin de kabul görecektir,
Ben – teşekkürler
Ben – zamanı gelince olur
Ben – Vaadini biliyorsun değil mi?

O – ?
Ben – bu dünyada eşini bulamayan kişi onunla ahrette birleşecektir
O – Amin
Ben – belki de o beni Cennet'te bekliyor..
Ben – işte bu yüzden oraya gitmem lazım
Ben – !!!!
Ben – tmm, yeter
O – Amin!
O – lütfen benim için dua et
O – lütfen
Ben – Allah Malik'tir.
O – lütfen
O – lütfen
O – lütfen
O – arkadaşımı koru diye...
Ben – benimle yazışan herkes için dua ediyorum ben
O – Amin
O – ÇOK hoşsun
O – seni daha çok "keşfetmek" istiyorum; acaba yürür mü diye
O – başka bir gün daha chat yapalım
Ben – lütfen, bu inceliği hak etmiyorum; ama subhanallah
Ben – üzgünüm buradan "erkek" arkadaş edinmiyorum
Ben – bunu daha fazla ileri götürmeyeceğim
Ben – herhangi bir biçimde
O – tmm
O – Selam
Ben – gitmeliyim
Ben – ve aleykümselam

20
Komedi ve Trajedi

Oldukça nezih bir fotoğrafımla sanal âlemi birbirine kattım. *"Bu gerçekten sen misin?", "Vay! Şahane görünüyorsun.", "Bu muhteşem bir fotoğraf!"* dediler.

Bu bana kendimi iyi hissettirdi; ama bazen iltifatlardan hoşlanmadığım da oluyordu. Aslında bana yaltaklanan erkeklerden hep rahatsız olurum. Ama eğer bir koca bulacaksam, onun beni görmesine bir şekilde izin vermek durumundayım. Bunu düşünerek, estetik açıdan oybirliğiyle kabul gören suretimle arayışıma devam ettim.

Bir beyefendi mesaj yazdı ve ilk mesajda fotoğraf istedi. Bir, *"Merhaba, nasılsın?"* bile yoktu. Doğrudan konuya girmişti. Önce çığlıklar içinde bir *deja-vu* yaşadıysam da kendimi tuttum; çünkü:

a) Profili çok iyi yazılmıştı. Bundan hoşlandım.

b) Otuz beş yaşındaydı. Bundan da hoşlanmıştım.

c) Her şeyin görünüşte başlayıp bittiği bu kadar aşikârken, daha

önceki acımasız yönteme artık daha fazla devam edemeyecektim.

Bunları düşünerek fotoğrafımı gönderdim. O da bana arka planda kaybolup gittiği bir fotoğrafını göndermişti. Yüzü bile seçilmiyordu. Tek görünen bir restorandı; ama detaylarla pek ilgilenmediğimden şikâyet etmedim. Ama fotoğrafımı aldıktan sonra yazdığı mesaj beni kızdırdı. *"Renkli bir fotoğraf gönderebilir misiniz?"* Fotoğrafım hâlâ kabul görmüyor muydu? Siyah beyaz olmasının ne önemi vardı? Belki de hayatımda hiç renk yoktu! Bu yüzden oturup ona şu mesajı yazdım:

> Renkli bir fotoğraf isteyerek çok olmuyorsunuz, hiç de değil. Aslında size bir sürü fotoğraf gönderebilirim. Çok güzel olanları da var. Ama bir insanın görünüşünden hoşlanmadıysanız, rengin çok ciddi bir değişiklik yaratabileceğini de sanmıyorum.
>
> Birinin nasıl göründüğünü merak etmeyi anlıyorum [her ne kadar fotoğraflar bu konuda çok yanıltıcı olabiliyorsa da]; ama ben karşısındaki kişiyi tanımaktan mutlu olacak bir erkek istiyorum çünkü fani olanlar gidecek ve ebedi olanlar kalacak. Bu kadınlar için daha da geçerli.
>
> Birçok erkekle karşılaştım; bazıları yazdıklarımdan ve sohbetimden etkilenerek benimle buluşmak istedi, nasıl göründüğümü hiç bilme ihtiyacı duymadan. Bunun sebebi kendilerinin çirkin olması değildi; bilakis. Kendilerinin neye benzediğini görmeyen dinamik erkeklerle de karşılaştım; ya da tam tersi. Üstelik, ben sizden daha net, daha yakından çekilmiş bir fotoğraf göndermenizi isteyebilirdim çünkü fotoğrafınızda sizden çok arka plan görünüyor... Ama istemeyeceğim çünkü buna gerek yok.
> Aradığınızı bulmanız için dua edeceğim.
> Nesrin

Sevgili Nesrin, diye başlıyordu yanıtı. Ona büyük bir ders verdiğimi ama ona gönderdiğim, "puslu" diye adlandırdığı fotoğrafın, kendi gönderdiği gayet net fotoğrafın yanında gayet süslü kaldığının doğru olduğunu belirtiyordu. Birçok renkli fotoğrafım olmasına rağ-

men siyah beyaz bir fotoğraf seçmiş olmamın tuhaflığı üzerinde duruyordu. Yoksa bunda ideolojik bir tercih mi söz konusuydu? O sadece renkli bir fotoğraf istemişti ve bunun altında başka bir şey aramaya gerek yoktu. Benim, *"Ama bir insanın görünüşünden hoşlanmadıysanız, rengin çok ciddi bir değişiklik yaratabileceğini de sanmıyorum"* sözümü alıntılamış ve buna katılmadığını tüm saygılarıyla belirtmişti.

Eğer daha net bir fotoğrafını istiyorsam, üzerinde hiç düşünmeden bu talebimi yerine getirmeyi kendisine görev bileceğini söyleyerek devam ediyordu. Bu biraz kafamı karıştırdı. Gönderdiği fotoğrafın gayet "net" olduğunu söylememiş miydi?... O halde ondan niye daha net bir fotoğraf isteyecektim ki? O gayet dobra ve dürüst bir insandı, oyun oynamak ya da üste çıkmak gibi dertleri yoktu. Kendini sözünü ettiğim erkeklerle karşılaştıracak olursa, beni sohbetime ya da yazdıklarıma dayanarak beğendikleri izlenimi vermeye çalışan şu dinamik erkekler kadar zeki ya da manipülatif değildi.

Mesajını, gerçekten insanlığı ilgilendiren meseleler üzerinde düşünmeyi, konuşmayı ve yazmayı tercih ettiğini belirterek bitiriyordu. Halil Cibran'dan alıntı yaparak en iyi dileklerini iletiyor, aradığımı bulmamı diliyordu.

Şöyle yanıtladım:

> Düşüncelerini yazmaya zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.
>
> Bir insan olarak dobralığınızı ve dolaysızlığınızı tartışmıyorum; ama bunun size gönderdiğim şeyi beğenmemenizle bir ilgisi olmadığı da açık. Dolayısıyla renkli bir fotoğrafın bunu nasıl değiştireceğini hâlâ anlamış değilim.
>
> Yakışıklı bir erkek olduğunuz belli; gönderdiğiniz oldukça net fotoğraftan bu anlaşılıyor, dolayısıyla nefes kesici bir kadın aramanız çok doğal. İdeolojik tercih belki de bazılarımızın, insanların ancak dış görünüşünü beğenirse seninle konuşmak istediği bir dünyada, dış görünüşten ziyade içindeki şey sebebiyle kabul görmek istemesidir.
> İnsanlıkla ilgili meseleler konusunda kafa yoran, düşünen

ve düzenli yazan biri olarak belki de, oldukça yapay bir dünyada yaşadığımız fikrine katılırsınız. Her neyse, bana o değerli vaktinizi ayırdığınız için teşekkür ederim; eminim, benim puslu halimin oldukça zeki ve dinamik bir erkeği mutlu ettiği gibi, siz de çok yakın zamanda kristal netliğinde fotoğraflara kavuşursunuz.

En iyi dileklerimle,
Nesrin

Sevgili Nesrin, diye başlamıştı yanıt olarak yazdığı mesajına. Bir bardak suda fırtına kopardığımı dile getiriyordu. Sonra da sanki şöyle bir şey demek istiyordu bana: İşler yolunda gitmediğinde erkekler kendini etkili bir şekilde ifade eden kadınları sever gibi görünür. Tabii ki, *Senin Meselelerin Var* kartına atıfta bulunuyorum. En içten selamları ve Voltaire'den bir alıntıyla mesajını bitiriyordu.

Bunun üzerine şu yanıtı yazdım:

Heyhat, sınırlı entelektüel kapasitem bu fani dünyadan gelip geçmiş büyük filozoflardan alıntı yapmama engel oluyor; ama bir insanın kişisel meselelerinin ne olduğunun önemi yok; belki de hepimiz kayıp ruhlarız ve birinin bir gün gelip bizi bulacağını umut ediyoruz. Ben pek çok kusuru olan sıradan bir kızım ve bunları görmezden gelebilecek olağanüstü bir erkek arıyorum.

Benim için sorun, ne yazık ki olağanüstü erkeklerin olağanüstü kızlar istemesi. Ama umut hiçbir zaman sönmeyen bir ateştir çünkü gelecek olanın özü onda saklıdır.

"Feylesofik nameleşmenizden" çok hoşlandığımı söylemeliyim ve umarım aradığınızı bulursunuz.

Komedi ve trajediye

Nesrin

Sevgili Nesrin, diye başlıyordu yanıtı. Bunu ender olarak kabul

eden insanlar gibi sınırlı bir idrakimin olduğundan bir hayli şüphe ettiğini belirtiyordu. Eğer bir şey söylemesi gerekiyorsa, ondan çok daha zeki olduğumu düşündüğünü söyleyebilirdi. O daha çok tecrübeliydi, hepsi bu. Ve mükemmelliğe gelince, buna erişmek mümkün olsa bile, kıymet verilecek bir şey değildi.

Düş kırıklığı yarattığı için üzgün olduğunu söylüyordu; ama kelimenin hiçbir anlamıyla olağanüstü biri değildi. Fakat benimle bir sırrı paylaşmak istiyordu; olağanüstü erkekler olağanüstü kızlar aramıyor olabilirdi ama olağanüstü kızlar her zaman olağanüstü erkekler arıyordu. Bu güzel kadınlar, bol sıfırlı bir gelire sahip yakışıklı erkekleri aramak gibi bir şöhrete sahipti. Tüm dünyada durum aynıydı. Bunu ilk elden biliyordu çünkü bunlarla pek çok kez karşılaşmıştı. Güzellik ve seks, diyordu, anında satın alınabilir. Sevgi satın alınamazdı çünkü onun bir fiyatı yoktu.

Kendini dünya üzerindeki en dindar kişi olarak tanımlamıyordu; ama her gün yaşamın güzelliği için Tanrı'ya şükrediyordu. Benim akıllı bir kız olduğumu ve yarının ne getireceğini kimsenin bilemeyeceğini söylüyordu. Bana en iyi dileklerini iletiyor ve mesajını Buda'nın bir sözüyle bitiriyordu.

Bu karşılaşma gerçekten bir komediydi; birbirimizi çok nazikçe aşağılamayı becermiştik. Ama burada aynı zamanda bir trajedi de vardı; yollarımız oldukça benzer olmasına rağmen hiç karşılaşmamıştık. Zeki bir adamdı. Akıllı insanları severim.

21
Biraz Daha Yem

Yeni fotoğraf benim için yeni bir şeydi. Şimdi ihtiyacım olan, yeni bir profildi. Giderek değişen ve gelişen bir insan olarak, aradığım şeyi ifade etmem ve ele geçirmem gerekiyordu. Bu yüzden büyülü kalemimi elime alıp oturdum ve şu satırlar kalemimden aktı:

Birlikte cheesecake yenecek biri
Asla bitmeyecek işlere başlanacak biri
Sebepsiz kendisine bağrılacak (+ ısırıp kafası koparılacak) biri
Aynı dükkâna on kez sürüklenecek biri
Can sıkıcı insanların şikâyet edileceği biri
Kızdırılacak, bezdirilecek biri
İşler yolunda gitmediğinde suçlanacak biri

Suçlamaya nokta koyacak biri (!!)
Soğukta kendisine sığınılacak biri
Birlikte düşlerin yaşanacağı biri
Sevimsiz korkulara galebe çalmaya yardım edecek biri
Özür dilemekten korkmayacak biri
Özür dilendiğinde affetmekten korkmayacak biri
Kaybettiğini kabul etmekten korkmayacak biri
Bulduğunu kabul etmekten korkmayacak biri
Bulunmayı isteyen biri
Güzelliği her saniye daha da artan biri
Güzelliği başkalarını da güzelleştiren biri
Birlikte güzel şeyler yaşanacak biri
Kötü şeylerin birlikte yaşanacağı biri
Kendisine gülünecek biri
Birlikte gülünecek biri
Uçan tabaklardan kaçacak biri
Kırılanları onaracak biri
Gözyaşlarını silecek biri
Acıları alacak biri
Birlikte öğrenilecek biri
Kendisinden bir şeyler öğrenilecek biri
Kendisi öğrenilecek biri... (Bir anlamı varmış gibi yapın!)
Anlamlı kılmayı bilen biri
Dizleri titretecek biri
İnsan olmanın harikalarının birlikte tecrübe edileceği biri
İsimleri karıştırmayacak biri
Etrafa iyilik yayacak biri
Bu fani dünyanın gizemlerinin birlikte keşfedilebileceği biri
Birisi için... biri... Yeşil kuşların Muhteşem Taht'ın gölgesine yuva kurduğu yerde, ebediyetin gücünü sonsuza, sonsuza, sonsuza, sonsuza ve sonsuza dek vermek için.

22
Ayrı Okyanuslar

Eee... buraya sık gelir misin? Ona ilk cümlem buydu.

"Hayır; ama bundan sonra evet!" oldu cevabı; sözcük konusunda tasarrufluydu.

Belki de onu cazip ve ilginç bulmamın sebebi buydu; ilk ilgimi çeken şey iki yüz karakterlik profili olmuştu. O gün ikimiz de çevrimiçiydik, çevrimiçi olan az kişiyle yazıştık. O günlerde evlilik sitelerinde *Anında Mesajlaşma* imkânı yoktu; bu yüzden sitenin dahili mesaj sistemini kullanıyorduk.

Tüm bu arama tarama sürecinden yorulmuş ve cesaretini yitirmiş bir haldeydim, numaramı istediğinde verdim. Genelde numaramı bu kadar çabuk vermez, en başta daha derin ve anlamlı yazışmalar yapmayı tercih ederdim; fakat bu olağan yaklaşımımın sonuç vermedi-

ğini fark etmiştim.Tanışırdık, olur biterdi. Şimdi artık böyle düşünüyordum.

Geri kafalı erkeklerle konuşmaktan bıkmıştım; onun da ötekiler gibi olduğunu düşünme günahını işlediğimi kabul etmeliyim. Korkunç yorumlar yapmış olmalıyım... Üfürdüğümü söylemek için dâhi olmaya gerek yok elbette. Home Counties'de yaşıyor ve Londra'da birkaç arkadaşıyla kalıyordu. Buluşacağımızı kibarca dillendirdik; ama bence o sadece kendi adına konuşuyordu.

O gece beni şaşırtan bir şey oldu; daha ileri bir saatte beni aradı. Saat 9'u biraz geçiyordu; sözleştiğimiz saatte müsait olmayacağını, ancak 11 gibi işinin biteceğini, bu yüzden buluşmamızın uygun olmadığını söyledi. Ama arayacağını söylemişti ve işte sözünü tutmak için arıyordu. (Gel de orada düşüp ölme şimdi! Bu dünyada, *"seni sonra ararım"* dediğinde bunu gerçekten de yapmayı düşünen erkekler de varmış.) O hafta sonu buluşmayı kararlaştırdık.

Ertesi akşam, randevumuzun hâlâ geçerli olup olmadığını sorma bahanesiyle onu aradım. Aslında, onunla biraz konuşmak, sohbetin nasıl gelişeceğini görmek istiyordum. Yoldaydı, eve dönüyordu; konuşmayı birkaç saat sonra bitirdik. Telefonu kapattığımızda saat neredeyse sabah 2.30'du. Pazar günü olmuştu bile.

Ondan tam anlamıyla emin olamıyordum. Öncelikle, onu hem esprili hem de "ciddi" buluyordum. Belki de bu bendim; o normaldi ve ben manyaktım. Her şeyden öte matrak bir mizah anlayışım vardı. İkinci olarak, erkeklerin sesine karşı hassastım; onunki derin bir ses olmasına rağmen kulağımı çok okşamıyordu. Bu yüzden onu kafamda sıradan bir erkek sınıfına soktum.

Buluşacağımız gün, her zaman olduğu gibi ve tahmin ettiğim üzere geç kaldım. Onu bunun olabileceği konusunda uyarmıştım; ama gene de canı biraz sıkılmış gibiydi. Fakat çok affedici bir insandı ve bu her zaman işe yarar!

İlk izlenimim karışık duygulardan oluşuyordu. Aslında yakışıklıydı ama onu çekici bulmamıştım. Oturup bir şeyler yiyebileceğimiz bir kafe bulmak üzere yürüdük. Ben nihayet konuşlanabileceğimiz bir yer beğenene dek en az iki yere girip çıktık! Biliyorum. İnanılmazım.

Orada oturmuş konuşurken onu izledim. Çok cana yakındı ve neredeyse büyülü bir aurası vardı. Düşündüğümün tam tersiydi. O güne dek pek çok *özenti* profesyonelle tanışmıştım; ama bu çocuk... o sahiden eşsizdi; gerçek bir centilmendi, güzel konuşuyordu, zeki ve sıcaktı. Ona baktıkça, aslında ne kadar muhteşem göründüğünü fark ettim.

Varşa seni çok severdi, diye düşündüm kendi kendime.

Varşa habire, hoşlanacağı erkeğin kendisi için özel olarak yontulmuş gibi olması gerektiğinden bahsederdi. Belki de henüz yakışıklı "yontulmuş" bir erkekle karşılaşmadığımdan benim için böyle bir şey söz konusu değildi. Bakışlarımı indirmem lazımdı ve eminim böyle kaba olduğum için beni yanlış anlamıştı; eğer ona bakmaya devam edersem gözlerim alev alıp patlayacaktı... öyle bir çekim gücü vardı...

Konuştuk; çok rahattı. Ben biraz hayatımdan bahsettim; o da. Ağabeyiyle çalkantılı bir ilişkisi olduğunu, bunun artık ailenin geri kalan üyelerini de etkileyecek bir noktaya geldiğini söyledi. Onun anne babası da, artık otuz beş yaşına geldiği için endişelenmeye başlamıştı; en küçük oğullarının evlilikle pek alakası yoktu. Aylardır gündemde olan, yurtdışına taşınma ihtimalinden bahsetti.

Regent's Park mescidine namaza gittik ve arabada da konuştuk. Aniden aydım; yanımda çok yakışıklı bir erkek oturuyordu... benim sandığımdan çok daha yakışıklıydı. Her kadının eriyeceği türden klasik bir yakışıklılığı vardı. Onun gibi birini daha önce ne görmüş ne de tanımıştım. O kısaca bir "vay anasını" idi.

Onunla ilgili çarpıcı olan bir diğer şey ise çok *terbiyeli* ve "hoş" görünmesiydi. Benim çarpık dünyamda bunun anlamı otomatikman, büyük ihtimalle *sıkıcı* olduğuydu; oysaki benim "tipim" bir noktaya kadar *"oyuncu"* olmalıydı. Oyunculuk meselesinden bahsedip şakalar yaptık. Profilimde ben bu tür bir erkek istemediğimi belirtmiştim. Bana ne tür bir erkek aradığımı sorduğunda, oyunculuğun beni cezp ettiğini ve terbiyeli... bir oyuncuyla karşılaşmayı umut ettiğimi itiraf ettim. (Beni affet, bazen hiç mantıklı konuşmadığımı biliyorum.)

Namazdan sonra tekrar buluştuk ve beni arabama bıraktı. İnsanların normalde ayrılırken yaptıkları gibi telefonlaşmaktan ya da tek-

rar buluşmaktan bahsetmedik. Nazik *vedalar* veya *hoşça kallar* istemiyordum; fevkalade bir insandı, belki de aynı derecede fevkalade bir insan isterdi, dolayısıyla benimle ilgilenmeyecekti. Üstelik ben mesleki anlamda onun sosyal konumuna uygun, gözü yükseklerde biri değildim; pek şansım olduğunu sanmıyordum. Ondan bir daha haber almayacağıma emindim ve onu bir daha görmek falan da istemiyordum; tek istediğim böyle onurlu bir beyefendiyle yaşadığım o şahane karşılaşmanın hatırasıyla baş başa kalmaktı.

Birkaç saat sonra cep telefonuma bir mesaj gönderdi; eve sağ salim varıp varmadığımı soruyordu. Bu jestten çok etkilenmiştim. Ondan bir daha haber almayı gerçekten ummuyordum. Hiçbir şey olmasa bile "samimiyet"ten bir puan kazanmıştı. Görüştükten sonra eve sağ salim gidip gitmediğimi merak eden erkek benim kitabımda her zaman bir altın puan kazanır.

Şirin olmaya çalışarak mesaj yazdım; içimden, sadece nazik biri olduğu için böyle davrandı diye düşünüyordum. Bunun üzerine aradı ve konuştuk. Çok yakın zamanda konuşacağımızı hiç ummuyordum. Beni zeki (bunu duymak güzeldi!) ama telefonda olduğumdan daha sessiz bulduğunu söyledi. Gerçek şuydu ki ondan korkmuştum. Çoğu kişi bunu anlaşılır bulacaktır...

Sohbet akıp gitti ve ben birbirimize uygun olduğumuzu düşünmediğimi çünkü ayrı dünyalardan geldiğimizi söylemek için uygun anı bekledim; ben onun olduğu şeyle asla yarışamazdım. Aynı zamanda, onunlayken karşı cinsten biriyle birlikte olunduğunda duyulan türden bir "çekim" hissetmemiştim. Hiç şüphesiz bu onun *"bana uygun olmadığının"* bir işaretiydi.

Biz konuşurken, onların evinde kalan, iki yaşındaki yeğeni Subhan yanına geldi.

Yeğenine çıkışmak için telefonu bırakırken, "Bir saniye" dedi.

"Behteh, pyjama kidder hai?" [Nerede bakalım pijamanın altı?] diye sordu ortalıkta pijamasız koşturan küçük yaramaza.

"Şimdi sanki *'ne yapacaksın bakalım'* der gibi dilini çıkarıyor" dedi bana.

Küçükler için kullanılan bir sevgi sözü olan *"behteh"* dediği an se-

si öyle harika geliyordu ki yemin ederim takla atabilirdim... Gene de anlayamamıştım. Urduca konuşan bir erkek bana asla cazip gelmezdi; ama bu andan, bu saniyeden itibaren o ses başka bir şeydi. Omurgamdan aşağı bir ürperti yürüdü ve kendimi büyülenmiş gibi hissettim... Sesi derinleşmişti ve onu bir daha görmek istiyordum, tekrar, hemen, o anda... Niye bilmiyorum ama böyle hissediyordum.

Bundan sonra birkaç kez daha konuştuk; ama cep telefonuyla sürekli mesajlaşıyorduk. Sık sık sessizlik anları oluyordu ve bunları doldurma ihtiyacı duyuyordum. Aramızda flörte ya da cinsel bir ilişkiye dair hiçbir şey yoktu; ilişkimiz çok saftı ve bu nedenle ona çok saygı duyuyordum. Arayışıma başladığımdan beri ilk kez bir erkek bana saygıyla yaklaşıyordu. Karşılaştığım *dindar* erkeklerin bile karşı koyamadığı noktada... ama bu adam... O bir hürmet abidesiydi. Onunla konuştukça gözümde iyice yüceldi.

Gene de onu çekingen buluyordum; çok da olmamakla birlikte, kendini geri çektiği bir nokta vardı. Bir gece aksanlar ve seslerle ilgili konuşuyorduk; ona hafif aksanının ne kadar itici olduğunu söyledim. Bunun üzerinde biraz fazla durdum; bana aksanını da alıp gideceğini söyledi ve telefonu kapattı.

Resmiydi. Ben Gaflar Kraliçesi'ydim. (Bir erkeğe ilişkin şansını nasıl tamamen yitirebileceğini öğrenmek isteyen varsa ben ders vermeye hazırım.)

Cep telefonuyla mesaj gönderip özür diledim. Bu beni o kadar rahatsız etseydi, onunla konuşmazdım; bunu söyledim. Ertesi gün aradım ve telefonuna mesaj bıraktım. Aynı zamanda e-posta da yazdım; çünkü ben işte böyle bir psikopatım.

O gece bana mesaj yazdı ve gene konuşmaya başladık. Daha sonraki haftalarda ara sıra konuştuk; ama aklında bir şeyler var gibiydi. Müteakip günlerde ondan hiç haber alamadım. Benden uzak kalmaya ihtiyacı olduğunu düşündüm. Bu zor zamanda üzerine çok düştüğümü hissediyordum ve bunu yapmak istemiyordum.

Derken uzun bir hafta sonu geçti; bir arkadaşım ilişkisinde sorun yaşıyordu ve benden hafta sonu Birmingham'a onun yanına gelmemi rica etmişti. Pazartesi döndüm. Tüm hafta sonunu onun kırık kal-

bine pansuman yaparak ve gözyaşlarını soğurarak geçirmiş, neredeyse hiç uyumamıştım. Eve bitap bir halde girmiş, sokak kapısını açıp çantamı yere daha yeni koymuştum. Namaz kılmak için abdest alıyordum ki telefon çaldı. Arayan oydu.

Nottingham'a, arabasını satın alacak olan yakın bir arkadaşına gidiyordu. Bu yüzden arabayı bırakıp aynı gece Londra'ya geri dönmesi gerekiyordu. Saat neredeyse akşam 8'di. Telefon etmişti çünkü akşam namazını kılmak için duracaktı ve bana söyleyeceği bir şey vardı. Şansa bakın ki bizim evin yakınlarından geçiyordu. Onu görmek isteyip istemediğimi soruyordu. Kısa bir görüşme yapma konusunda anlaştık; zira yoluna devam etmesi gerekiyordu.

"Şu anda neredesin?"

"Office World'ü şimdi geçtim."

Ben Office World'den birkaç yüz metre uzaktaydım. Birkaç dakikaya kadar bizde olacaktı! Nitekim, telefonu kapattığımda kapıdaydı.

Arabasını park ediyordu. Durumun çılgınlığından öyle etkilenmiştim ki, kendime çekidüzen vermeyi tamamen unutmuştum. Aklıma bile gelmemişti... Onu görmek istiyordum... Ah ne fena, neye benzediğini unutmuştum! Onunla hiç ilgilenmezken, şimdi onun için deli oluyordum ve bunun için Subhan'a teşekkür etmeliydim!... Tertipli ya da hoş olmasıyla ya da onun seviyesine ulaşıp ulaşamayacağımla hiç ilgilenmiyordum; sadece onu görmek için sabırsızlanıyordum ve sonunda gördüm de.

...Ah, sen misin gördüğüm...

...O anda *"ölüp cennete gitmenin"* ne demek olduğunu anladım... Muhteşem görünüyordu, gökten inmiş gibiydi... Melekler tarafından yontulmuş gibiydi...

Havalı bir gözlük takıyordu ve çok sert görünüyordu; birkaç gündür tıraş olmamıştı, kirli sakal muhteşem yüzüne çok yakışmıştı (ah, evet lütfen!). Üzerinde rahat bir tişört ve sizi sarmasını arzu edeceğiniz pazıları vardı... Birkaç saniye nefes almadığımdan eminim çünkü beceremediğimi!

Bu benim tipimdi. Onu ilk gördüğümde normal biriydi. Ama bu

gördüğüm kişi seksi, tutkulu ve erkeksiydi... ah evet! Bana doğru yürürken kalp atışlarımı duyabiliyor ve onun duymamasını umut ediyordum...

"Ayağındakileri sevdim" dedi sırıtarak.

Ayaklarıma baktım ve terliklerimi gördüm; *ağzında papatyayla bir inek* bana masum masum bakıyordu! Terliklerimi değiştirmeyi unutmuştum! Ne ayıp!

Konuştuk; birkaç gece önce konuşurken bana gideceğini söylemek istemişti... Perth'e... ama amcasının kollarında sütünü içen Subhan çok gürültü yapıp konuşmasına izin vermediğinden söyleyememişti.

Şimdi arabasını satmak ve en yakın arkadaşını toparlayıp getirmek üzere Manchester'a gidiyordu. Uçağı birkaç gün sonra kalkacaktı; bana söylemeden gitmek istememişti...

...Ne????????...
NE?... Gidiyorsun ha!!

"...Bir daha geri dönmeyecek misin?" diye fısıldadım usulca. Bana baktı, gülümsedi ve düş kırıklığıyla iç çekti.

Orada öylece durduk. Gittiğine inanamıyordum. Yalana başvurdum ve ona eğer istediği buysa onun adına sevindiğimi söyledim. Hiç de sevinmiyordum. Bunun istek değil, gereklilik olduğunu söyledi. Bir aylık açık bileti vardı. Ne olacağını bilmiyordu; daha mı uzun kalırdı, daha mı kısa; yoksa hiç dönmez miydi, emin değildi. Tek bildiği oraya gidiyor olduğuydu. Ne diyeceğimi bilemiyordum. Böyle gidemezdi. Bunu anlayamazdım ve namaza çok geç kalmıştı.

Gidip namazını kılmasını ve sonra tekrar bize gelmesini söyledim. Böyle ayrılamazdık. Birilerinin onu bizim eve girerken görmesini (ve sonra ulusal haber kanallarına bildirmesini) önemsemiyordum, artık hiçbir şeyi gözüm görmüyordu.

Mescitten döndükten sonra arabayı park edip beni aradı. Onu karşıladım, eve girdik. Bendeki şansa bakın ki o vakte dek ablalarım da gelmişti. Genelde evde olurlar; ama o gün yoklardı, evde bir tek ağabeyimle ben vardık. Bütün gün yalnızdık. Ama aniden ablalarım evi istila etti. (Kader: Hep siz bakmazken vurur... dikkatli olun!)

İçeri girerken ablalarıma selam verdi. Evde böyle büyüleyici bir adam görmekten ötürü hepsi de şaşkınlık içindeydi; donup kalmışlardı. Dürüst olmak gerekirse, onu ablalarımla tanıştırmak istemiyordum. Çok utanmıştım. Aileler neden bazen en olmayacak zamanlarda yolumuza çıkıverirler ki?

Bu hafif ölümü atlattıktan sonra odamda oturduk.

"Bugün çok *oyuncu* görünüyorsun!" diye şaka yaptım.

"Galiba annemin sözünü dinlememem lazım" dedi. "Ne olacağını asla bilemeyeceği için insanın asla pejmürde görünmemesi gerektiğini söylüyor."

O gün annesini dinlemediği için memnundum. Bu *dağınık* haliyle harika görünüyordu!

Ağabeyimle karşılaştılar; onları tanıştırdım. Perth'e gitmekten bahsetti; ilk başta bir aylık uzun bir izin olacaktı, sonra iş imkânı doğarsa o da bunlar üzerine düşünecekti. Birkaç görüşme yapmıştı bile. Orada durup, benim divanımda oturan bu muhteşem adamı izledim. Gözlerinde çocuklarımı mı görüyordum?...

Ağabeyim odadan ayrıldığında, ailesiyle arası böyle kötüyken her şeyi bu durumda bırakıp gitmek istemediğini söyledi. O yüzden o gece en iyi arkadaşını yanında getirecekti, belki gitmeden önce o bir çözüm bulabilirdi. Çektiği acıyı hissedebiliyordum ama üzerine çok fazla düşmek de istemiyordum.

O gittikten sonra bütün evin "*Kim* bu *muhteşem* adam?" sorularıyla nasıl kaynadığını hayal edebilirsiniz. Altı yaşındaki yeğenim bile bu hoş adamın kim olduğunu sordu. Ona amcasının bir arkadaşı olduğunu ve onu tanıdığımı söylemeyi denedim; ama altı yaşındaki velet kıkırdadı, "Hayır... yalan söyleme... o *senin* erkek arkadaşın!" dedi. (Ah, keşke, keşke!)

O gece onu aramak istemedim. Üzgün görünüyordu ve konuşmanın aklındaki en son şey olduğunu biliyordum. Özellikle benim-

le, durum hakkında fiilen hiçbir şey bilmeyen bir yabancıyla konuşmak istemezdi. Kendini zor durumda hissetmesini istemiyordum. Halletmesi gereken meseleleri olduğu belliydi. O yüzden cep telefonuyla mesaj gönderdim ve ona başımın ağrıdığını söyledim.

Bir süre onu yalnız bıraktım. Beni o makyajsız halimle, inekli terliklerimle gördükten ve ablalarımın davranışlarına tanık olduktan sonra benimle ilgilenmeyeceği kesindi... Gitmeden bir gece önce mesajlaştık.

"Avustralya'daki kadınlar, onlara Anna denmiyor mu?" diye sordum.

"Hayır, senin o dediklerin Polonyalılar" diye yanıt verdi.

(İlk buluşmamızda Polonya'da geçirdiği zamandan ve Polonyalı kadınların ne kadar güzel olduğundan konuşmuştuk. Anna adında Polonyalı bir ev arkadaşım vardı ve neredeyse tüm Polonyalı kadınların adının *Anna* oluşuna gülmüştük.)

"Evet ama bilemezsin; sen oraya gidene dek hepsi Avustralya'ya taşınmış olabilir!"

"Umarım öyle değildir."

"Ben senin yerinde olsaydım şu zehirli örümcekleri daha çok dert ederdim."

"En son dert edeceğim şey bu olur."

"Ah? En korkuncu hangisi?"

"Atasözünün dediği gibi: Ölmek kolay; beni ölümüne korkutan yaşamak."

"Eskiden İspanya'ya gidip orada yaşamayı isterdim" diye yanıt verdim. "Ama sonra ne kadar yalnız olduğumu anlamak için millerce yol gitmenin saçmalığını fark ettim."

"Bu yalnızlığı fark etmek değil. Tescilletmek."

Namaz vakti olduğu için gitmem gerekiyordu. Ona da namazını kılmasını ve bitirdiğinde beni aramasını söyledim. Hoşça kal demeden gidemezdi.

"Hoşça kal diyorum" oldu mesajı.

Veda etmeyi hiç beceremem; ama "hoşça kal"ın *hoşça kal* anlamı-

na gelmediğini umut ettiğimi belirten birkaç kelime yazdım.

"Ok. Teşekkürler. Hoşça kal."

"Büyük laflar yok mu?"

"Hoşça kal derken büyük laflar işe yaramaz..."

Hayal kırıklığına uğramıştım; onu aradım. Üzgündü, morali bozuktu, acı çekiyor gibiydi; onun için yapabileceğim bir şey var mıydı? Hiçbir ilerleme kaydedemeden bir saat kadar konuştuk. Hayatımdan çıkıyordu; çıkmasını istemiyordum. Ama bunu ona söylemek de istemiyordum. Varşa hep daha mesafeli olmam gerektiğini söylerdi; belki de bu dışadönük yaklaşımım erkeklerin geri çekilmesine sebep oluyordu.

"Kartlarını onlara gösterme" derdi hep.

Bunun nasıl olacağını bilmiyordum. Bu erkeğe karşı ne kadar gözü pek davranacağımı da bilmiyordum ve işleri *oluruna* bırakmaya çabalıyordum (o "olur" her ne ise). Bir de bu arada, Varşa sırt çantasını yüklenip dünyayı gezmesi gerektiğine karar vermiş ve beni öylece tek başıma bırakıp çekip gitmişti. Dolayısıyla bütün bu olanları bilmiyordu. Benim de bütün bildiğim tavsiyesini pek başarı kaydedemeden uygulamaya çalıştığımdı; hayatımdan çıkıyordu ve çıkmasını istemiyordum.

Sana bir şiir okuyabilir miyim dedi aniden. Eşyalarını topluyordu ve kitap masanın üzerindeydi. "Lütfen" diye yanıt verdim. "Shelley'den" dedi ve devam etti:

Dereler karışır ırmaklara
Ve ırmaklar okyanusa
Göklerin rüzgârı eser ebediyen
Tatlı bir hisle
Dünyada hiçbir şey tek değil
İlahi bir yasayla
Her şey karışıyor birbirine
Peki, biz niye karışmıyoruz seninle?

Gökleri öpen dağları gör yükseklerde
Ve dalgalar kucaklaşıyor birbiriyle;

Hiçbir çiçek affedilmeyecek
Eğer kardeşini hor görürse
Ve güneş kucaklıyor yeryüzünü
Ay ışığı öpüyor denizi...
Neye yarar bütün bu öpücükler
Eğer öpmüyorsan sen beni?

Bunun veda olmasını istemediğimi biliyordum; kalbim sessiz sessiz ağlıyordu.

"Gitme. Burada kal. Benimle kal" dedim ona, artık gitmesine engel olamayacağımı bilerek.

Kafam karışmıştı. Bir dakika önce bana şiirler okuyor, hemen sonra hayatımı engellemek istemediğini söylüyordu. Benim devam etmemi istiyordu; ne yapacağını ya da ne olacağını bilmiyordu ve bana tutamayacağı sözler vermek istemiyordu.

Ona bana karşı açık olmasını söyledim; eğer istemiyorsa, tamamdı, sorun yoktu; ama dürüst olmak gerekiyordu. Yanlış fikirlere kapıldığımı, bana en iyi olanı söylediğini belirtiyordu. Tek tahmin edebildiğim, bilmek istemediği ve eğer durum buysa benim arayışıma devam etmem gerektiğiydi. Birisine onunla konuşamayacağımı bile söylemiştim ("Esinleyen" adlı On Yedinci Bölüm'de o olayı okudunuz.) Bana yapması gerekeni yapacağını söyledi.

Hiçbir işe yaramadığını fark ettim. Belli ki ilgilenmiyordu. Avustralya'dan beni arayıp aramayacağını sordum; bana nefesimi tutup beklemememi söyledi. Ona bir e-posta yazmaya başladığımı, gönderirsem okuyup okumayacağını sordum. Okuyacaktı ama yanıt yazacağını garanti edemiyordu. Benimle bağlantısını sürdürmeyi niye istemediğini sordum; meseleye tersten yaklaştığımı söyledi. Onun istediği İngiltere'deki her şeyden, bu ülkeden ve insanlardan uzaklaşmaktı.

"Buradan olabildiğince çabuk uzaklaşmalıyım" dedi.

Sonunda yenilgiyi kabullendim, ona iyi dileklerimi ilettim ve telefonu kapattım.

Ertesi gün, her şeyin bitmiş olmasını umut ediyordum. Zor bir

gece geçirmiştim; bunun üstesinden nasıl gelecektim? Zavallı kalbim daha ne kadarına dayanabilecekti? Gene de ağlamamalıydım; bunun gerçek olamayacak kadar iyi olduğunu ve benim için mümkün olamayacağını biliyordum. Kafamdan o konuyla ilgili düşünceleri kovmaya çalıştım; ama işe yaramıyordu. *"Neye yarar bütün bu öpücükler, eğer öpmüyorsan sen beni?"* ... Kafamdan kovamıyordum.

Shelley'in şiirini bulmalıydım. Bana okuduğu o sözcükleri görmeliydim. Şiirin ne adını ne de yazıldığı yılı biliyordum; tüm bildiğim şairi ve şiirin son iki dizesiydi. O sözcükleri görmeli, onlara dokunmalıydım. Bana o gece ne demeye çalıştığını anlamalıydım.

Kütüphaneye gittim, bütün gün şiiri bulmaya çabaladım. Tahmin edersiniz ki Shelley hayatı boyunca bir sürü şiir yazmıştı. Samanlıkta iğne aramaya benziyordu. Şiiri bulma umuduyla Shelley'in bütün kitaplarına ve onunla ilgili yazılmış tüm kitaplara baktım. Şiiri bulmam şarttı.

Sonunda bulduğumda yanaklarımdan bir damla yaş yuvarlandı... Adı *"Sevginin Felsefesi"* idi. Yüreğime dokunduğunu ve canımı çok yaktığını gördüm. Çok uzağa gitmişti ve bu beni çok üzüyordu. Anlayamıyordum. Onun bir yabancı olduğunu ve insanların böyle şeylerle her gün karşılaştıklarını biliyordum; ama bu farklıydı. Onu geri getirmeliydim.

Mesaj yazdım, yanıt vermedi. *"Evim muhtemelen ona yetecek kadar büyük değildi"* dediğini hatırlıyordum bir arkadaşın. Gerçekten gitmişti. Hayatımı girdiği zamanki haliyle bırakıp çekip gitmişti. Hayat devam etmeliydi. Arayışım devam etmeliydi; devam etmeyi denedim... ama işe yaramıyordu. Onu düşünmekten vazgeçemiyordum. Bunu kabullendim ve bir nefes almak için geri çekildim.

Arayışıma geri döndüğümde, bir sürü münasip koca adayıyla temas kurdum. Zaman akıp geçiyordu ve ben henüz karar vermemiş olan ikisinden yanıt almamıştım. Listemin belli olmasını istiyordum; ilgilenmiyorlarsa tamamdı, en azından onları eler listemi oluşturmaya devam ederdim; eğer kabul ediyorlarsa, onlarla konuşabilirdik. Artık böyle davranıyordum.

Biri reddetti, diğeri kabul etti. Aslında ikincisi de reddetmiş olabilirdi; ne dediğini anlamak çok güçtü zira. Sanırım bir kez falan mesajlaştık, bir ay kadar ondan hiç haber almadım, sonra birkaç şey yazdı. Ona hayatımla ilgili detayları vermeyi reddettim. Gene ortalardan kayboldu.

Altı hafta sonra yanıt verdi. Ondan yanıt almaktan umudu kesmiş olduğumu söyledim. Tüm bu sessiz sinema oyunundan artık gerçekten de bıkmıştım. Onun konuşacağım son insan olmasına karar verdim. Bundan sonra bilgisayarımı tatile çıkaracaktım. Onu messenger listeme ekledim ama bir daha hiç çevrimiçi yakalayamadım.

Bir ay daha geçti ve Ramazan geldi. Bir sabah erken vakitte, saat altı gibi birtakım işler yaparken, messenger'da rastlaştık. "Merhaba" dedi ve konuştuk. Yavaş yavaş bu konuşmalar sıklaştı. Hep sabahları erken vakitte, sahurdan hemen sonra konuşuyorduk. O saatlerde uyumuyor, akşam erkenden ya da sabahın daha ileri saatlerinde uyuyordum. Bir sabah, dün gece ne kadar çok gök gürlediğinden, Perth'de muson mevsimi olduğundan bahsetti...

Aman Tanrım! Bu oydu... Başlangıçta onun olabileceğini düşünmüştüm çünkü teması sürdüremiyordu; ama sonra daha fazla fikir yürütmek istemedim; profili ve kullanıcı adı başkaydı. Geçmişte insanlara hep inanırdım, ta ki onların benim sandığım kişi olmadıklarını anlayana dek! Eğer bir şüphe varsa, demek ki o kişi değillerdi. Ama birkaç ay hiçbir şey demedim, öyle devam etti.

"Rehana, yazıştığı kişinin ben olduğumu biliyor" dedim yakın bir arkadaşıma.

"Nereden biliyorsun?" dedi.

"Adımı sormadı. İnsanlar önce bunu sorarlar, değil mi? Ama o sormadı."

Ben de sormamıştım çünkü artık ben de onun adını biliyordum. Ama o benim ben olduğumu nasıl bilebilirdi? Kullanıcı adımı, profilimi ve e-posta adresimi değiştirmiştim. O halde, adımı niye sormamıştı?

2004 yılının Aralık ayındaydık ve dünya insanlık tarihinin en korkunç afetine tanık oldu. Noel'i izleyen gün bir tsunami Güney Asya'yı vurdu. Herkes gibi ben de tarifsiz bir dehşet ve korku için-

deydim. Günler sonra masanın üzerinde duran bir gazetede etkilenen bölgelerin haritasını gördüm. Harita üzerinde Endonezya'yı çevreleyen bölgenin kırmızıyla *en kötü etkilenen bölge* olarak işaretlendiğini gördüğümde aklımdan geçenleri ifade etmeme imkân yok. O hafta sonu bir arkadaşının düğünü için orada olacaktı. Ya bulunduğu yer dalgaların vurduğu sahil bölgelerindeyse? Birkaç dakika kanımın tüm vücudumdan çekildiğini hissettim: İyi olup olmadığını bilmeliydim. Lütfen Tanrım, bu olamazdı.

Telefon numarası yoktu. Soyadını bile bilmiyordum. Elimdeki tek şey bir e-posta adresiydi. Çok üzgündüm. Messenger üzerinden bir mesaj gönderdim ama yanıt alamadım. Istırap içindeydim; çaresizdim. Sonunda bir mesaj gönderdi; iyi olduğunu söylüyordu.

Yeni yıl geliyordu; "icrai bir karar" vermek zorundaydım. Bütün yazışmalarımız sanki ben onun kim olduğunu bilmiyormuşum gibi gerçekleşmişti. Eğer ismimi soracak olursa ne olacaktı? Kim olduğumu öğrenirse, belki benimle daha fazla yazışmak istemezdi. Bu yüzden ona bir yeni yıl mesajı gönderdim; e-posta adresimi değiştirdim ve ona temas kurma imkânı sağladım. Bu mesajda aynı zamanda ismimi de açıkladım. Eğer benimle ilişkisini devam ettirmek isterse, bu harika olacaktı ve ben de aramayı bırakabilirdim. Eğer istemezse, ben de ona hoşça kal diyecek, onu geçen yılla birlikte geride bırakacak ve yeni yıla taptaze bir başlangıç yapacaktım.

Yeni adresimi listesine ekleyince rahatladım; ama bu durumu nasıl karşılayacağından emin değildim. Aniden işe boğulmuş olmamın pek yardımı dokunmadıysa da, korkaklığıma mükemmel bir bahane oldu, yani ondan korktuğum ret cevabını almaktan kaçınmama, en azından bunu geciktirmeme imkân verdi. Şansıma, Ramazan boyunca alıştığım rutin şimdi bozulmuştu. Artık akşamları ve sabahları erken saatlerde bilgisayar başında olamıyordum; bu yüzden birbirimizi yakalayamıyorduk.

Ama bu ne zaman çevrimiçi olduğunu bilmediğim anlamına gelmiyordu. İtiraf etmeliyim, bilgisayarımı sürekli açık bıraktığımdan oturum açtığını duyabiliyordum. Bilgisayarın diğer ucunda olduğunu bilmek içimi rahatlatıyordu. Sanki burada, yanımdaymış gibi varlığını hissedebiliyordum. Bazen uyuyakalıyordum; ama sonra o,

messenger'a girdiğinde bilgisayardan sanki kapı çalmış gibi bir ses çıkıyor ve bu ses beni uyandırıyordu. Gözlerimi açıp gülümsüyor, tekrar uyuyana dek bir süre uyanık kalıyordum. Sanki kalbimin kapısını çalıyormuş gibi bu ruhuma huzur veriyor... ona karşı hissettiğim duyguları uyandırıyordu. İçimde sıcak bir his oluşuyor ve kendimi güvende hissediyordum; sanki içten bir sevgi doğuyordu...

Üç aydan fazladır böyle konuşuyorduk. O oradaydı, ben buradaydım; aramızda okyanuslar vardı. Bunun bir yere gideceğini düşünmüyordum; eğer gidecek olursa, o zaman ne yöne gideceği de belli değildi. Sanırım, çok derinlerde o da bu tür şeyler düşünüyordu. Çünkü altı hafta sonra, nihayet ben oturum açıp da konuştuğumuzda, bana kim olduğumu tüm bu süre boyunca bildiğini söyledi...

Tabii ki! Ne kadar da aptalım. Beni ele veren profilimin ilk satırıydı:

"Birlikte cheesecake yenecek biri."

Cheescake'i ne kadar sevdiğimi biliyordu. İlk buluşmamızda restoranlar arasında sandalye kapmaca oynamamızın sebebi hiçbirinde cheescake olmamasıydı.

"Canın ne kadar çok cheescake istiyor" diye sormuştu bana.

"Dayanılmaz derecede" diye yanıt vermiştim.

Bunun üzerine bir yerden diğerine hoplamaya başlamıştık ve sonunda utancımızdan, önünde dikildiğimiz birine girmeye karar vermiştik! O restorana birkaç kez daha gittim; oturduğumuz masaya bakmaktan memnun, camının önünde öylece durdum, orada oturup sohbet ettiğimizi hayal ettim. Sanki orada oturan bir çifti izliyordum; sanki filmden bir sahneydi ve ben de izleyiciydim. Restoran sahibinin kaçık olduğumu düşündüğüne eminim. Ben orada durmuş dikilirken içeri bakılmasını engelleyecek bir önlem gerektiğini düşünmüşlerdi muhtemelen; bense içimden gülümsedim ve yürüyüp gittim.

Ama o gece bana bildiğini söylediğinde bu, temiz hava gibiydi; yaşadığımız dünyaya ait bir şey değildi. İngiltere saatiyle saat sabahın üçüydü ve az önce kar yağmaya başlamıştı. Baharın ilk işaretleri

ortalıktaydı ve havada açıklanamaz bir büyü vardı. Yalnız olmama karşın sanırım hayatımın en romantik anıydı. Ama kendimi yalnız hissetmiyordum. Tertemiz kar şafağa hazırlanan sakin gökyüzünden düşürken, içimde yeni bir uyanış vardı.

Bir sabah çevrimiçiydi ve geçen gece çok hastalandığını söyledi. Bunu duymak beni bir hayli üzmüştü. Tek istediğim ona bakmaktı, beni çağırsın yeterdi; her şeyi bırakıp onun yanına giderdim. Ama kapıyı açıp beni içeri almadı.

İnkâr etmesine rağmen, hâlâ kayıp bir aşkın özlemini çektiğini biliyordum. Ona bir gün, eğer bir insanın gözlerinde çocuklarını görürsen o kişinin senin için yaratıldığını bilirsin demiştim. O da birinin gözlerinde torunlarını bile gördüğünü söyledi. Daha fazla konuşmamız gerektiği belliydi. Onunla ilişki kurabilmemin bir sebebi, onun da benim gibi bir üçgenin içinde kalmış olmasıydı. Ne yazık ki işin içinde üç kişi olduğunda biri hep yaralanıyordu. Ona bu konuda yardım etmek istemiştim, alakadar olmadı; halbuki benzer bir şey yaşamış olduğunu hissedebiliyordum, bir şey yapabilirdim, ona yardımcı olabilirdim; zaman içinde kalbini birine açacaktı, o kişi ben olmasam bile.

Sürekli onu düşünüyordum. Hatırlıyorum da bir sabah bilgisayarımda bir sorun vardı, bağlantı kurulamıyordu ve deli gibi onu merak ediyordum. Yoğun kar yağıyordu (bildik İngiliz havası: ilkbaharda kar!) ve okullar tatil edilmişti. Arabam çalışmadığından, bir bilgisayar bulabilmek ve iyi olduğunu öğrenebilmek için ablamın evine kadar tüm yolu yürüdüm.

Fakat onunla ilişkimizin hangi noktada olduğunu hiç bilmiyordum. Arkadaş mıydık? Benimle ilgileniyor muydu? Bu iş nereye gidecekti? Bir yere varacak mıydı? Bu durumda olmak akıllıca bir şey miydi? Eğer benimle olmak istemiyorsa, bu ilişki beni daha da üzmekten başka neye yarardı ki? Bunu ona pek çok kez sormak istedim; ama benimle konuşmayı kesmesinden korktum ve benimle konuşmasını konuşmamasından daha çok istiyordum! Derken bir sabah olan oldu!

"Bana bir arkadaşım için birinden bahsetmiştin?" diye sordu. "Neydi o çocuğun ID'si?"

Birisi Şanaz'a yazmıştı; ama o artık koca aramadığından, onu uygun olabilecek birisi için *kişisel veri bankamıza* eklemiştik.

"Sana uygun değil mi?" diye sordu.

"Görünen o ki ben kimseye uygun değilim."

"Eminim uygun olduğun birisi vardır."

"Evet ama o kişi bunu biliyor mu acaba?"

"Kriterleri belirtiyorsun; o halde problem ne?" diye devam etti.

"Bilmiyorum. Ama belli ki bir yerde yanlış yapıyorum."

"O halde kişiliğinde bir soru işareti olmalı; daha olumlu düşünmelisin. Hata yaptığın yer burası" diye yanıtladı. "Sevimli bir insan olduğuna ve bir sürü insanın seni sevebileceğine inanmalısın. Bir kez bu fikri yaydığında... her yerde parlayacak. Olumluluk güveni besler, sıkılganlığı engeller. Bir kez olumlu düşünmeye başladığında, kimse sana direnemez."

"Kendime güvenimin derinliğinde bir sorun yok. Ve bir sürü kişinin beni sevmesini istemiyorum; sadece bir kişinin..."

"Eh, bir sürüden bir çıkar."

"Çıkar mı?"

"Evet."

"Yirmi yedi yaşımdan beri arıyorum. Bir sürü insanla karşılaştım. Fakat bu, birinin çıkıp geleceği umuduyla hepsi tarafından sevilmek istediğim anlamına gelmiyor."

"Ama benim demek istediğim bu değildi" diye karşı çıktı.

"Mesele şu ki, erkeklere karşı dürüstsen senden kaçıyorlar. Niye böyle yapıyorlar?"

"Şey... bu ne konuda dürüst olduğuna bağlı!"

"Bütün şu tanışmaları, çıkmaları, arkadaş bulmaları anlamıyorum. Ayrıca, ister kabul et ister etme, şu çevrimiçi evlilik siteleri gerçekte siber âlemde arkadaş bulmaktan, flört etmekten başka bir şey değil."

"Ne demek istediğini tam olarak anlamıyorum; ama gene de ben..."

"Yani bir kadının ne yapması isteniyor" diye kestim sözünü. "Nasıl sonuca varılıyor? Bir profil düzenliyorsun, özelliklerini belirtiyor-

sun, biri sana yanıt yazıyor, e... sonra ne oluyor?"

"Sonra ikiniz birbirinizden hoşlanırsanız... yani birbirinizi tanırken... işler ilerliyor. İkiniz bu ilişkinin yürüyeceğini düşündüğünüz bir evreye varırsanız... hisleriniz ortaksa... o zaman tamam, evlenirsiniz."

"Ah, evet, anlıyorum; şu *birbirimizi tanıyalım* meselesi..."

"Ah, yapma!"

"Hayır, cidden."

"Zaman ve enerji kaybı bu; ötekiyle ilgili bir şeyler keşfetmek; karşındaki kişinin düşünme tarzını anlamak."

"Ah, evet, zaman ve enerji kaybı; arayışın için bunları feda etmemelisin! Hatırlıyorum."

"Burada benden bahsetmiyoruz; senden bahsediyoruz."

"Eh, bu konuda pek becerikli değilim; düşünmüştüm ki, birinden hoşlanıyorsan, bunu ona söylemelisin."

"Evet, bunun yardımı olur" deyip güldü.

"Ama bazen olmaz" diye devam ettim. "Bana ne kadar süredir aradığını söyle."

"Aşağı yukarı... birkaç yıldır."

"Hoşlandığın bir sürü kişi olmadı mı?"

"Birkaç kişi."

"O zaman niye sürdürmedin? Bu ilginç olmaz mıydı?"

"Hayır, belki de karşımdaki kişi benden hoşlanmamıştır" diye yanıt verdi.

"Ben de bunu anlatmaya çalışıyorum işte; güven hissediyorsan sorun yok; çoğunlukla, senin istediklerin seni istemiyor."

"Bu ayrı bir konu" diye itirazda bulundu. "Güven hissetmediğin sürece bir başlangıç zaten olmaz. Diğerleri benimle ilgilenmeyebilir; ama ilgilenen ve benim ilgilenmediğim bir sürü kişi de var..... dolayısıyla bir denge oluşuyor..."

"İki tarafın da kazandığı bir durum yok yani?"

"Eh, öyle de diyebilirsin... bir iyimser ile kötümser arasındaki fark budur; ben bunu iki tarafın da kazandığı bir durum olarak görüyorum."

"O halde çok farklıyız ya da belki sen beni anlamıyorsun. Belki de anlamak istemiyorsun?"

"Belki de, ne önemi var ki?"

"Hiçbir önemi yok tabii! Ben sadece messenger listendeki bir isimim senin için, ekrandaki bir isim, o kadar" diye yanıtladım.

"...ah... merhaba..."

"Merhaba."

"Bu biraz haksızlık gibi."

"Tersine" diye karşı çıktım. "Başıma bir şey gelse ve buraya bir daha hiç gelemesem, senin için hiç fark etmez; bunu artık biliyorum."

"Düşüncelerini ifade etme hakkına bir şey demiyorum; ama bunları duymak insana ağır geliyor."

"Bunu söylemek de ağır geliyor; hakkımda çok şey bilmiyorsun" dedim.

"Yakın arkadaş olmayabiliriz ve belki aramızda 10 bin mil var; ama biraz daha fazlasını hak ettiğimi düşünmüştüm. Açıkçası beni gözden çıkardın" diye yanıt verdi.

"Emin ol, çıkarmadım. Ama düşünüyorum da, son günlerde sana bir mesaj yazdım. Hatırlarsın, doğum günümden önceki gece, seni rüyamda görmüştüm. O gün aşk hakkında söylediklerini çok düşündüm; derinden etkilendim ve sana bir mesaj yazdım. Ama göndermeye korktum. Ve bir sürü şeyin farkına vardım. Eğer o anda burada olsaydın bile, hâlâ 10 bin mil uzakta olacaktın; ve bir korkak gibi o mesajı sana göndermedim."

"E... bundan ne çıkıyor?"

"Bundan şu çıkıyor: Günün sonunda, senin için ekranda bir isimden başka bir şey olmadığımı fark ettim; yarın başka birini bulurdun ve olur biterdi" diye yanıt verdim derin bir üzüntüyle.

"Tabii ki aynı şey benim için de geçerli" dedi yanıt olarak.

"...TANRIM! Görmüyor musun??? Buradayım; başka birisiyle değil, seninleyim. İşte söyledim ve söylediğim için üzgün değilim."

"Şimdi sınırları bulandırıyorsun" dedi.

"Sınır çizgisi falan yok. Yüksek sesle ağlamak istiyorum; nerden karşıma çıktın ki! Bir amacı olan bir internet sitesindeydim; amacı ar-

kadaş edinmek ya da gülüp eğlenmek değildi. İnsanların temkinli olmasını anlayabilirim; ama bazen orada gerçek insanlar da oluyor, sahici insanlar; işte bu insanı üzüyor; yalnız olduğundan bahsettiğinde, benim tek düşünebildiğim beni niye sevemediğin? Gizli saklı niyetlerim yok ve bu ağır geliyor; o mesajda fark ettim ki, senden seni (gene) sevmeme izin vermeni istiyorum ve bir kız bunu daha kaç kez yapabilir ki?! Ama her yere bakıyorsun, her yere, messenger listendeki isim hariç her yere. Tüm bunların sana nasıl göründüğünü önemsemiyorum; bunların söylenmesi gerekiyordu; seni ne kadar şaşırtmış olabileceğimi tahmin ediyorum... istersen bir ambulans çağırabilirim!" deyip güldüm.

"Bitirdin mi?"

"Şimdilik evet. Ama istersen devam edebilirim. Biliyorsun, Duracell."

"Eminim devam edebilirsin" deyip güldü. "Ama sanırım bugünlük yeter. Geceyi gündüze katıyorsun biliyorum; ama başka sebeplerle."

Eğer yüreğimin duymak özlemiyle yanıp tutuştuğu şeyi kastediyorsa, geceyi gündüze nasıl kattığım hakkında pek az şey biliyordu.

"Lütfen bana bir ambulans çağır!"

"Çağıracağım ama önce bana uğramaları lazım. Aslında öteden beri hep sen vardın; bunu fark etmenin şokunu henüz atlatabilmiş değilim! Bundan daha beteri de var; sen orada başkalarıyla konuşurken kalbim nasıl da acıyor! Bunu sana açıklayamam çünkü sonuçta istediğini yapmakta serbestsin; ama... bu benim kontrolüm dışında."

"Bugün bana tek laf etme fırsatı vermedin..."

"Hayır. Edemeyeceksin. Çünkü duymak istemiyorum, *ben senin gibi hissetmiyorum dediğini* ya da daha kötüsü; sessizlik. Bu yüzden... seni beni dinlemeye zorluyorum!"

"Sessiz kalacağım" dedi.

"Hayır. Yapma. Bu çok sinir bozucu. Bir şey söyle (ama söylemene izin verilmediğini söyleme!)." Bunun üzerine ikimiz de güldük.

"Burada kalbim yerinden çıkacak bir halde oturuyorum ve seni eğlendiriyorum; doğrusu bu çok memnuniyet verici" dedim sonunda. "Çok zalim bir dünyada yaşıyoruz."

"Aslında öyle" diye yanıt verdi. "Güvenilir ve kendine güvenli ol-

ma konusunda ben ve benim şu koca ağzım... tüm söylediklerimi geri alacağım!" Gene kıkırdadık.

"Biraz ciddi bir not..." diye devam etti. "*Site* meselelerinden uzaklaştığımız için aramızda bir dostluk oluştuğunu düşünüyorum..."

"Tabii ki; ama bunu sana söylemeden devam edemezdim. Hep söylemek istedim ama korkuyordum. Hâlâ burada olacağını bile ummuyordum."

"Ama bu hiç insaflı değil" dedi. "Fakat bu senin umurunda mı ki? Bir kadının insaflı olmayı önemsediği nerde görülmüş?"

"Ya! Böyle mi düşünüyorsun. Sizin hepinizin aynı olduğunuzu göstermemi ister misin? Kimsenin yerini almaya çalışmıyorum; ama bana biraz yer aç. Sana söylediğim her şey çok içtendi, hepsi kalbimden geliyordu. Bazen bir şans tanıman gerekir."

"Ama hâlâ son derece insafsız olduğunun farkında değil misin?"

"Pardon, nasıl yani?"

"Söylediğin şeyleri söyleyerek."

"Bunda insaflı olmayan ne var?"

"Çünkü, insaflı olmadığınla ilgili sözümü geçiştirmen senin insafsız olmadığın anlamına gelmiyor."

"Tamam, söyle o zaman, ben niye insafsızmışım? Çünkü öyle olmak istemiyorum."

"İnsafsız olduğunu kabul ediyor musun yani?"

"Doğal olarak mı bu kadar zor birisin; yoksa bunun için uğraşıyor musun?" diye sordum.

"Off! Boş ver" dedi belki de insafsız olduğunun farkına vararak.

"Sanırım, aramızda bir dostluk gelişti; çünkü senin burada olmayacağını, ilgilenmediğini farz ettim" diye devam ettim.

"Ama ben *burada* değilsem, nasıl dost olabiliriz ki?"

"Ne demek istediğimi biliyorsun: yani artık senin kim olduğunu bildikten sonra düşündüm ki, eğer sen de benim kim olduğumu biliyorsan, benimle selamı sabahı keserdin."

"Hımmmmm... tamam... yani bu gerçekten çok mantıklı görünüyor...??&*^%$?@"

"Eminim anlayacaksın; tabii anlamak istersen."

"Tabii... bir kadından klasik bir kaçış noktası."

"*Pesimizm*le ilgili daha önceki bütün o şeyler ne oluyor peki? ...şu merhaba gibi?"

"Merhaba" diye yanıtladı.

"Kaçış noktalarından hoşlanmıyorum."

"Ama kaçış noktaların var" diye karşı çıktı.

"Önemli olan şeylerde; sanırım bu duruma bağlı. Ama burada kaçmadığımı söyleyebilirim. Burada kaçtığım hiçbir şey yok. Artık korkmuyorum."

"Bu daha iyi" diye yanıtladı.

"Ruhumu senin önüne çırılçıplak koydum."

"Kendini daha hafif hissediyor musun; içini dökünce yani?"

"Evet, aynen öyle."

"Müthiş!"

"Nerede durduğumu bilmek hoşuma gidiyor. Bak, sana statü ya da başka büyük şeyler vaat edemem, bunu zaten biliyorsun."

"Şşşşş..." dedi.

"Hayır, lütfen bırak söyleyeyim; artık yoldan çıktı nasıl olsa!"

"Şimdi 'beni aşağılamaya' doğru gidiyorsun..."

"Sanırım bu insafsızlık olurdu" diye kestim sözünü.

"...Aynen diğer *insafsızlıkların* gibi" diye ekledi küstahça.

"Eğer beni tanısaydın..."

"Evet, mesele bu; seni hiç tanımıyorum. Beni kendi dünyana sokmuyorsun."

"Evet, sokmuyorum. Çünkü bunun sebepleri var."

"Bu her şeyi açıklıyor" dedim neşesiz bir sesle.

"Sen o sebepleri biliyorsun... burada küçük savaşlarımızı veriyoruz..."

"Bunu yapmak zorunda değilsin."

"Benim de kendi dertlerim var ve ailen seninle konuşmadığında bu dertler iyice ağırlaşıyor... ve sen bunun için hiçbir şey yapamazsın. Neyse, sanırım *yoldan çıkmanı* engelledim."

"Birinin bir gün seni sevebileceğini düşünüyor musun?" diye sordum merakla.

"Ne?" diye haykırdı. "Her an sevilebilirim ben." Bunun üzerine ikimiz de bir kez daha güldük.

"Ben senin sevilmek istediğini sanmıyorum."

"Ok."

"Belki de benim tarafımdan sevilmek istemiyorsun" dedim.

"Sen nasıl ifade etmek istersen" diye yanıt verdi.

"Bilirsin, bazen fırsat ayağına gelir; o zaman ondan ürkmemelisin."

"Sen ondan ürkmeyecek bir durumdasın anlaşılan."

"Peki, sen niye sevecek ve sevilecek bir durumda değilsin?"

"Çünkü işteyim, çalışıyorum!"

"Olmak istediğinde o durumda olacaksın" diye hatırlattım ona ciddi bir tonla.

"Evet" diye kabul etti. "Kesin. Seni iyimser birine dönüşmüş görmekten çok mutluyum. Her şey buna değerdi."

"İyimserliği çöpe at."

"Bu bir başlangıç" diye yanıtladı.

"Sık sık ruhumu onu hiç tanımak istemeyen insanlara açıyorum. Kendi doğallığında böyle gelişiyor."

"Nasıl bilebilirsin?..." diye sordu.

"Bilmiyorum..." diye yanıtladım. "Ama onları hayal edebilirsin..."

"Kesinlikle."

"Ne kadar aptalca olurdu..."

"Birden ona kadar sayabiliyorum..." Ve bunun üzerine ikimiz de kıkırdadık.

Sabah namazı vakti gelmişti, gitmek zorundaydım. Dört saatten uzun zamandır çevrimiçiydik.

"Seni tuttuğum için özür dilerim" dedi. "Beni affet; namaz vaktinin geldiğini fark etmemişim."

"Fark etmediğini biliyorum."

"Tabii ki biliyordum da!"

Onu çabucak bir hikâye anlatmak istiyordum; ama üç dakikam olduğunu çünkü gidip namaz kılmamı istediğini söyledi.

"Ne kadar hızlı hikâye anlatabildiğimi biliyorsun."

"Tamam, o zaman başka bir güne sakla, namaz kıl ve git biraz dinlen."

"İnşallah" dedim. "Umarım kafamdaki bu hafif şişlik de geçer."

"İnşallah" diye yanıtladı. "Umarım geçer."

Bu sohbetten sonra birkaç kez daha konuştuk ve bana açılmaya başladı. Rehana'ya kendimi ne kadar farklı hissetmeye başladığımı söylediğimi hatırlıyorum. Beni dünyasına sokmak ve benimkini de kavramak için bilinçli bir çaba sarf ediyordu. Ailesinden ve arkadaşlarından bahsediyordu ve bu daha önce hiç yapmadığı bir şeydi.

"Hong Kong'dan arkadaşım geldi" dedi bir sabah. "*Bhelpuri*'ye (Hint lokantası) gideceğiz... sonra bütün gece birlikte şehirde dolaşacağız? *Şafağa Kadar*?..."

"O filmi görmedim. Kimindi?" diye sordum.

"Eğer söylemem gerekiyorsa hiç önemi yok; eski bir film, kafana takma."

"Hayır, o kadar da eski değil... dilimin ucunda ama bir türlü gelmiyor... Ethan Hawke olmasın? Sanırım benim izlenmesi gereken filmler listemdeydi."

"Evet, olabilir. Yabancı bir kızla karşılaşır, Roma'da bütün geceyi birlikte geçirirler ve sabah ayrılırlar. Ama o bir gece bir ömre bedeldir falan filan. Bu yüzden arkadaşımla dalga geçer dururdum..."

"Ona âşık olacağın tehdidiyle mi?"

"Hayır. Daha da kötüsü; tüm geceyi birlikte geçireceğimizi ama ertesi gün benim ortadan kaybolacağımı söyleyerek."

"Bu erkekler için gayet normaldir, eminim ki."

"Tam anlamıyla değil. En azından benim için değil."

"Bu iyi."

"Ben genellikle iki gün sonra kaybolurum..." deyip güldü. "Sanırım yanlış erkeklerin etrafında dolanıyorsun" diye de ekledi.

"Evet ama, hemen kaybolmadan önce de bir şeyler yaşıyor olmalısın, değil mi?"

"Hımmm... olabilir..."

"Umarım iyi bir hafta sonu geçirirsin... Hey, belki de barbie üzerine barbie devirirsiniz" dedim ve kahkahaya boğulduk.

İyi gidiyordu, birkaç günlüğüne İngiltere'ye gelecekti. Onu görmek istediğimi söylemedim. İstemediğimden değil; aslında çok isti-

yordum ama görüşürsek beni reddedeceğinden korkuyordum. O da buluşmayı teklif etmedi; böylece her şeyi oluruna bıraktık.

Ben çevrimiçi olmakta tereddüt ettikten sonra hiçbir şey eskisi gibi olmadı. İtirafım olumlu bir değişim yaratmadığı, tam tersine ortamı gerdiği için ben de giderek güç biri oluyordum. *Hiçbir şeyin bilinmediği* evreye geri dönmüştüm ve bunun yarattığı huzursuzluktan nefret ediyordum. Nerede durduğumu bilmek istiyordum; tabii eğer bir yerde duruyorsam... Ama şu sözleri işitmekten de ölesiye korkuyordum: *"Sen hoş bir kızsın... ama..."*

Doğum günü yaklaşmıştı, ona bir e-kart gönderdim; ama hiçbir yanıt alamadım. Bu çok ayıptı; çünkü ona, gece gökyüzünde bir yıldız seçip, bir dilek dilemeye davet eden, o güne dek gördüğüm en güzel kartı göndermiştim.

"Günbatımına Kadar Doğum Günün Kutlu Olsun..."

Mesajım da buydu... *Şafağa Kadar*'dan bahsederken bir şekilde onun ikimizi kastettiğini anlamıştım.

Ne yazık ki filmde bile Jesse ve Celine'in ikinci bir şansı olmuyordu; bizim de olmayacaktı. Haftalar sonra onu birkaç kez messenger'da yakaladım; merhaba demeye kalktığımda, çoktan oturumdan çıkmış oluyordu. Bu beni üzmüştü; geriye tek bir şeyin kaldığını biliyordum.

Sana artık messenger'da bu hesapla oturum açmayacağımı söylemek istedim; bu nedenle kendini tedirgin hissetmene ve ben çevrimiçi olduğumda oturumdan çıkmana gerek yok. Hiçbir zaman seni rahatsız etmek istemedim ve bunu yapmış gibi göründüğüme göre, özür diliyorum. Lütfen niyetimin bu olmadığından emin ol.

Er geç, sınırlarını yıkıp aşmasını istediğin bir kadınla karşılaşmanı en içten dileklerimle umut ediyorum (ya da o uçağı da kaçır...)

Birini sevmek ve onun tarafından sevilmek harika bir şey

olmalı. Belki bunu zaten biliyorsun ya da bir gün keşfedeceksin.

Nesrin

Onu gerçekten tüm kalbiyle sevecek ve onun ne kadar seçkin bir beyefendi olduğunu takdir edebilecek büyüleyici bir kadın bulmasını diledim, eğer zaten bir tane bulmadıysa tabii. Dahası, onun içinde sevmek için bir kıvılcım çakmasını diliyordum. Belki de ben yanılıyordum, belki kıvılcım oradaydı ve hep orada olmuştu; ama ne yazık ki benim için değildi.

Haftalar sonra yanıt verdi, messenger'ında bir problem olduğunu söylüyordu; yanıt vermek için her teşebbüs ettiğinde oturumu kapatıyordu. O olayın üzerinden neredeyse yıllar geçmişti ve eh... eğer gerçekten istiyorsa, şimdi hatasını onarabilirdi.

"Bana ay ışığından aşk mektupları gönderdin" dedi gece güneşe, "...cevabımı bırakıyorum gözyaşı olarak çimenlerin üzerine."

Bazen Tagore'un bu dizeleri benim için yazıp yazmadığını merak ediyorum.

23
Son Yem

Artık arayışım acı verici ve hayli umut kırıcı bir hal almıştı. Kaderin benden yana olmadığını daha derinden hissediyor ama umut etmekten vazgeçemiyordum. Ne istediğimi ve ne sunmak zorunda olduğumu biliyordum. Bu dünya üzerinde benimle olmak isteyen bir erkek vardı elbette.

Evet, onu bulmalıydım.
Her kimse...
Ve her neredeyse...

Böylece, *her zaman sadık bendem* olan kalemimden şu profil çıktı:

Fantastik açılış cümleleri yok. Kendimi tanımlamak için göz alıcı sıfatlar da. Arkadaşlarımın benim ne kadar harika biri olduğumu düşündüklerine dair yalanlar yok (belki de benden nefret ediyorlar). Kast ya da bu tür başka saçmalıklarla ilgili bir şey yok. Maddecilik yok. Geleneksel kültüre büyük bir aşk yok. Dış görünüşe düşkünlük de. Spor salonuna gidildiği iddiaları yok. Pasaportum üzerinde yabancı mühürler de. Ünlü olma iddiası yok. Sosyetik arzularda rekabet de. Ayın belli günleri mizah duygusu yok (garantili). Kendi zamanları konusunda hasis olanlara ayıracak zaman yok. Şefkat duymayanlara saygı yok. Başkalarını düşünmeyen kişilere hiç mi hiç ihtiyaç yok. Gücü olmayanlara ilgi yok. Zekâdan daha büyük bir afrodizyak yok.

Evlilik sitelerini boş zaman geçirmek için kullananlara yer yok. İnşallah, Maşallah ve Selam kelimelerini kullandığında kendini "dindar" sanan yanlış yoldaki insanlarla hiç işim yok. Maneviyata düşkün bir kadının ilerici düşünemeyeceğini, aslında düşünmemesi gerektiğini düşünen kara cahillere yer yok. Ne istediğini bilmeyen erkeklere de. Korkaklara yer yok. İlanlara oldukça "adil bir seçenek" olduğu için yanıt vermek zorunluluğu hisseden erkeklere de. Bir kadına daha önce bir ilişkisinin olup olmadığının nasıl sorulacağını bilmeyen beceriksiz diplomatlara yer yok. Nefis bir kadın arayan ama aynaya hiç bakmayan hilkat garibelerine de. (Evet, nefis bir kadın da nefes kesici derecede yakışıklı ve büyüleyici bir erkek ister; eğer öyleyseniz bu yola girmeye değebilir, eğer değilseniz bu yola girmeye gene de değebilir.)

Özetle: Beni arayan birini arıyorum.

24
Bay Hayır

Kelimenin tam anlamıyla birkaç dakikalığına oturum açmıştım ama profilini gördüm; sana söyleyecek şeylerim var. Oturumdan hemen çıkmak zorundaydı, gece geç vakitlerde oralarda olup olmayacağımı soruyordu.

"Buradayım; ama 10.30'a *sözlüyüm*!"

"Tamam, gelip boş kaldığında seni göreceğim" diye taahhüt etti. "Yarın ortalıkta olmayacağımdan geç saatte olması benim için daha iyi; seninle gerçekten konuşmak istiyorum. Ama 10.30'daki çocukla evlenirsen, hevesim kursağımda kalacak!" Güldü ve oturumdan çıktı.

O gece geç vakte kadar onu bekledim ama ortalıkta görünmedi. Birazcık hayal kırıklığına uğramıştım; sahici biri gibi görünüyordu, sözlerini de samimi bulmuştum ama tabii ki emin değildim. Günler

sonra beni tekrar çevrimiçi yakaladı. Oyun mu oynuyordu? Bilmiyordum. Onu son derece etkilemiş olan profilim hakkında konuşmaya başladık. Çok çarpıcı ve iyi ifade edilmiş olduğunu söyledi; laf lafı açtı ve *dış görünüş* meselesine geldik.

"Eğer bir fotoğrafın peşine takılıyorsan, çok da iyi yapmıyorsun" dedim.

"Yüzeysel biri gibi görünmek istemem ama dış görünüş benim için önemlidir" diye yanıt verdi. "Öte yandan, ben de güzellikten payıma düşeni almışımdır; ama eğer kişilik sağlam değilse, görünüşün pek bir önemi kalmaz. Dış görünüş ilk bağı kuran şeydir."

Evet, bunun için Tanrı'ya şükrediyorum. Benim dalga boyumda olan biri; bu mümkün müydü? Biraz daha yazıştıktan sonra, harici e-posta adresi üzerinden yazışmaya başladık. Yanıtlarını açık ve gerçekten ilgili buluyordum. Benden sadece bir yaş büyük olmasına rağmen olgun görünüyordu. Yaş meselesinden ödün verebilirdim; zira bu çocuk buna değer gibi görünüyordu.

"Bu sefer çok daha yaklaşılabilir duruyorsun" dedi.

Gerçek şu ki, ortalıkta görünmediği o geceden sonra niyeti üzerine bir kez daha düşünmüştüm. Bu beni ürkütmüştü ve biraz uzak durmuştum.

"Oyun oynamıyorum" diye temin etti beni.

O gece gelememesine sebep olan durumu açıkladı; dürüstlüğünü takdir etmiştim. Ona olan saygım artmıştı. MSN'e geçmeyi teklif etti; ama gerçek şu ki o günlerde messenger'ı çok ender kullanıyordum ve zaten Yahoo'yu tercih ederdim.

"Eğer MSN'in yoksa dert etme; ben Yahoo'yu indiririm."

Bundan hoşlanmıştım, gerçekten hoşlanmıştım; muhtemelen bir daha hiç kullanmayacağı bir şey için onca zahmeti göze alıyordu.

Yahoo Messenger'a geçtik ve bir süre daha konuştuk. Zihinsel seviyede anlaşmıştık (benim kadar zeki görünüyordu!); ama belki de şu dış görünüş meselesi onun için bana itiraf etmek istediğinden daha önemliydi. Israrla bir fotoğraf istiyordu. Ona bir fotoğraf gönderdim; onunkini ne görmüş ne de görmek istemiştim ama o ısrarlıydı ve daha fazla fotoğraf istiyordu. Komik ama kendisi bana fotoğrafını göndermeyi falan teklif etmiyordu. Ona karşı karmaşık hisler du-

yuyordum. Belki de kişilik hakkında söyledikleriyle başka bir şeyi kastediyordu?

"İsmin ne?" diye sordu.

"Sana en son ne demiştim."

"Nesrin."

"Eh, değişmedi, hâlâ Nesrin."

"Sanırım senin kim olduğunu biliyorum."

Böyle söyleyince düşündüm. O olduğunu düşünmeye başladığım kişi olamazdı... elbette o olamazdı? Yaşam tahmin edilebilir bir şey değildi ve dünya küçüktü, siber olan ise daha da küçüktü; ama o olma şansı ne kadardı ki? Hayır, bu olamazdı. Olamazdı.

Üniversitedeyken ortak bir arkadaşımız aracılığıyla tanışmıştık ve yollarımızın yedi yıl sonra, benim bir internet sitesine koyduğum eş arama ilanı aracılığıyla kesişeceğini ikimiz de bilmiyorduk. Bu kısa çevrimiçi karşılaşmadan sonra bir daha "iletişim kurmadık". Dış görünüşe olan vurgusu korkutucu ve utanç vericiydi.

Kaderin bana sürekli oyun oynamasından artık yorulmuştum, biraz ara vermeye karar verdim. Gücüm hızla azalıyordu; bu yüzden profilimi gizledim. Sonunda, aylar sonra profilimi tamamen iptal etmeye ve siteden çıkmaya karar verdim. Bir süre sonra ondan, cep telefonu üzerinden iletişim kurulan bir arkadaş ağına davet aldım; ama kaydolmadım. Ne anlamı vardı ki? Belli ki güzellik peşindeydi. Üstelik o benim olduğunu sandığım kişi ise aynı insanları tanıyorduk, o halde iyice gereksizdi.

Bir yıl ya da daha uzun bir süre sonra, bir arkadaşım doğru düzgün bir erkeğe rastlamadığı için omzumda ağlıyordu. Ailesi de onun için üzülüyordu. Bana bunu söylediğinde her zamanki gibi yardımcı olmak istedim. Ona uygun olabilecek biri için *beyin veri bankamı* taradım.

Aklıma o geldi. Oldukça çekici genç bir hanımefendiydi ve her ne kadar inkâr etmiş olsa da, onun da aradığı buydu. Onların birbirine uygun olduğuna ikna olmuştum. Ama belki de bu zamana kadar evlenmişti; bunu bilmiyordum. Görüşmeyeli çok uzun zaman ol-

muştu. Bir şeylere rastlar mıyım diye biraz araştırdım ama hiç şansım yoktu.

Haftalar sonra kazara, çok uzun süre önce unutulmuş bir dokumanın arasında üzerine e-posta adresinin çiziktirildiği bir kâğıt parçası bulana dek, bu fikirden vazgeçmiştim. Eğer bu kader değilse neydi ben gerçekten bilmiyorum. Ona yazdım ve bir arkadaşım olduğunu, ilgilenip ilgilenmediğini sordum.

"Sanırım senin kim olduğunu biliyorum" dedi.

Mesajlar geldi gitti ve bana onu aramamı, böylece durumu tartışabileceğimizi söyledi. Aradım ve yaklaşık bir saat konuştuk. Geçen zaman içinde bir sürü şey olmuştu ve onunla konuşmak çok hoştu. Arkadaşımdan bahsettiğimde, "Sanırım sözünü ettiğin kişiyi tanıyorum; geçen gün biri daha sormuştu, ilgilenmediğimi söyledim" dedi.

Tabii ki aynı kız değildi! Güzelliğin listesinde en üst sırada olduğunu ve ona çekici gelmeyen biriyle görüşmek istemediğini söyledi. En azından bir denemesi için onu ikna ettim. Onu arayacağını söyledi ama günler geçmesine rağmen aramadı. *"Seni arayacağım"* meselesinde kadınların daha duyarsız olduğu ve erkeklerin seni arayacağım dediğinde sahiden arayacağı mealindeki genelgeçer kanıya inanmak artık gerçekten çok güç.

Öte yandan, o aramadığı halde, geçen zaman içinde kız teması yitirmemeye gayret göstermişti. Sonunda aradı ve kısa bir konuşma yaptılar. Ama o zamana kadar, kızın artık başka bir mecrayı keşfetmeye başlamış olduğunun farkına varmıştım; aynı zamanda onun eskisinden çok daha maneviyata eğilimli olduğunu da öğrenmiştim. Eğer durum öyleyse kız ona uygun değil demekti.

Hatta kız bana sormuştu: "Niye bizim uygun olduğumuzu düşündün?... Seninle benim tamamen zıt olduğumuzu biliyor."

Bu beni zor durumda bırakmıştı: Ne yapmalıydım? İkisi anlaşamamıştı. Onların birbirlerine uygun olduklarını düşünerek yanılmıştım.

Birkaç hafta önce bir iş için başvurmuş ama reddedilmiştim. Bayağı hayal kırıklığına uğramıştım; iş bana uygun görünüyordu ama heyhat, kader aksini düşünüyordu. Varşa geçmişteki bir iş tecrübesinden örnek vererek beni rahatlattı.

Bir iş için başvurmuş ama işvereni olacak kişiler arasında bir karışıklık olmuş. Sonuç olarak sabah telefon etmiş ve birkaç saat içinde görüşmeye gelip gelemeyeceğini sormuşlar. Şans bu ya, iş görüşmesi için giyebileceği iyi iş giysileri kuru temizleyicide olduğundan, mecburen en nefret ettiği giysileri giymek zorunda kalmış. Başka seçeneği yokmuş. Görüşmeye o giysilerle gitmiş. Adaylar arasında eli en güçlü olan oymuş, ayrıca iş ona gayet uygunmuş; ama sırf görünüşüne bakıp onu reddetmişler. Eve hayal kırıklığı içinde gelmiş; çünkü işverenler ona hazırlanması için sadece bir saat verdiklerini unutmuşlar.

Varşa bir süre sonra kendisini heyecanlandıran bir iş bulmuş, kısa sürede büyük bir başarı kazanmış, onun eşsiz ve değerli niteliklerinin farkına varan üstlerinden övgü ve saygı görmüş. Yıllar sonra bir konferansta konuşma yapmış ve bir yönetici onun bu konuşmasından öyle etkilenmiş ki ona bir iş teklifiyle gelmiş. Bu kişi yıllar önce onu işe almayı reddeden adamın ta kendisiymiş.

Tabii ki Varşa o zamana kadar kendine daha uygun ve tatminkâr bir iş bulmuş; ama bana dediğine göre, bu ona şunu göstermişti: İnsana şu anda tepeden bakan herhangi bir şey, ilerde bir sebeple hayatında önüne çok farklı bir şekilde çıkabilirdi. Onunla ne yapacağın artık sana kalmıştı. *"Tabii ki hayal kırıklığına uğradım... ama seninse sana geri gelecektir"* dedi bana ve böylece önemli bir şeyi hatırlatmış oldu: Bizim olma potansiyelini taşıyan şey bir yolunu bulup bize gelecektir; işte o şey gerçekten bizimdir ve bizimle kalacaktır.

Bu beni düşündürdü... kader bana bir şey mi söylemeye çalışıyordu? Kader sonunda artık vaktin geldiğine mi karar vermişti? Son konuşmalarımızı düşündüm ve aramızdaki yakınlığı anımsadım. Bu yakınlık, günler öncesinde telefonda konuşurken ne kadar canlıydı. Her şey ortadaydı da ben mi göremiyordum?

Her şeyin bir sebebi vardır. İnsanlar bizim karşımıza bir nedenden dolayı çıkarlar. Zamanın bizi tekrar bir araya getirmesinin bir nedeni olabilir miydi? Bir keresinde beni çok uzun süredir aradığını ve artık kaybetmek istemediğini söylemişti (sözcüğü telaffuz ediş tarzına ikimiz de gülmüştük!); nitekim ben de kaybedilmek istemiyordum. Başka birisine yardım etme arzusuyla şimdi ben onu aramış-

tım. Belki de çok derinlerde, yardım etmek istediğim kişi kendimdim de farkında değildim. Sonunda açıksözlü olmaya karar vererek ona yazdım:

> Gerçek şu ki sana çok fazla şey sunamıyorum
> (üstelik çoğu zaman aybaşı gerilimlerinden mustaribim)
> (üstelik değişimden korkarım)
> (üstelik hiçbir yerde zamanında olamam)
> (üstelik tatlıyı genelde yemeklerden önce yerim)
> (eskiden fena halde yol tutardı ama bu şimdi bir miktar kontrol altında)
> Ama her şeyden öte sana, bir erkeği sevmek için yaratılmış bir kadının sevgisini sunuyorum.

Cevabında, çok gururlandığını ama kendisinin böyle hissetmediğini yazıyordu. Bana layık, sevgime karşılık verecek bir erkek bulacağımı umuyordu, bunun için dua ediyordu; ama bu kişi kendisi değildi. Eğer sözleri acımasızsa onu affetmemi istiyor ama başından beri açık ve dürüst olmanın kimsenin incinmemesini sağlayacağını belirtiyordu.

Yanıt yazdım:

> Dürüstlük en iyi politikadır; açıksözlü olmaya saygı duyar ve bunu takdir ederim. Zaten sana o sözleri yazmamın da nedeni buydu. Otuz iki yaşındayım, oyun oynamayı bilmiyorum ve öğrenmeye de niyetim yok!! Üstelik oyunların çok geride kaldığı fikrine ikimiz de katılıyoruz (at gitsin!). Ha ha!
>
> Sözlerin sert ya da acımasız değil; herkes kendisine doğru gelen şeyi yapmalı. Yaşamda fırsatlar karşımıza çok değişik biçimlerde çıkabilir ve sonucun önem taşımadığı zamanlar olabilir; önemli olan onları fark edecek kadar cesur olmak ve gerektiği gibi davranabilmektir. Pişmanlık içinde yaşamıyorum, herhangi bir şeyden utanıyor da değilim.
> Arkadaşımın sayesinde, bir şeyi netleştirmem gerekti.
> Bunun altında başka bir şey olmadığı konusunda seni temin

ederim. Genelde bir varsayıma dayanmayı isteriz; o yüzden bu söylediğime inanman önemli. Seninle onun için temas kurdum (arkadaşlar aracılığıyla onu başka kişilerle de tanıştırmayı denemiştik). Mamafih sonradan ikinizin aslında çok farklı yerlerde durduğunuzu fark ettim; onun muhtemelen başka biriyle görüştüğünü fark ettiğimde, onun sana uygun kişi olmadığını hissettim. Ama artık çok geçti.

Kendimle ilgili bir şey söylemek konusunda ikilemde kalmıştım. Kafamdan her tür şey geçiyordu. Herhangi birine karşı bir daha açıksözlü olmayacağıma dair kendime söz vermiştim; ama kalbimin derinliklerinde bir yerde bir ses bana öyle olmam gerektiğini söylüyordu (tekrar ilaçlarıma başlamam lazım; bu sesler insan sağlığına hiç de faydalı değil!).

Herkes ömrü boyunca tutabileceği bir el arıyor. Benim de önüme gelen şansları değerlendirmemem aptallık olur. Evet, kalemler kaldırıldı ve sayfalar kurudu; ama bu dünyanın fırsatlar dünyası olduğunu, bazen kaderin gelip bizi bulduğunu, bazen de gidip bizim onun peşine düşmemiz gerektiğini unutmamak lazım.

Zamanı geldiğinde aradığını bulacaksın. Kuran'da en harika ve gayet güzel şekilde ifade edildiği üzere: "Sonra ona 'Ol!' dedi ve o oldu."

En içten dileklerimle...

Nesrin

Kader bana bir başka "Hayır" göndermişti. Fırtınalı denizlerde avlanan bir balıkçı gibi, teknemin bu hava koşullarına dayanması için ve Yüce Rab'bimin, geleceğimi öngörerek beni sıcak karşılayacak sakin sulara yönlendirmesi için dua ettim.

25
Sansürlü

Kitapta daha önce yer verdiğim profillerim siteler tarafından onaylanan profillerimdi. Ama onaylamadıkları da oluyordu. Haftalarca protesto edip yayımlanması için tekrar tekrar başvuruda bulunduklarım da oldu. Buyurun, kararı size bırakıyorum:

> **Elmas endüstrisindeki bir safkan, yeni iktisap ve birleşme ihalesinde onu daha yükseklere ve başarılı noktalara çıkaracak mükemmel bir idareci ortak arıyor.**

GÖREV:

Prensip olarak, görev, gelecekte sistemin gerektirebileceği olası gelişmeler de dahil olmak üzere, duygusal, psikolojik, fizyolojik ve ruhsal hedefleri destekleyecek stratejik bir hayat planını yapıp hayata geçirmektir.

Küçük bir destek ekibi yaratıp ona mentorluk yapmak üzere mevcut hard ve software'in değerlendirilip yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Küçük destek ekibinin genişleyen ağının sonucu olarak, terfi merdiveninde yukarı doğru hareketlilik için bulunmaz fırsat.

KİŞİ:

- Öncelikle ve ilk olarak elmasları iyi tanıyan bir profesyonel olmalısınız.

- Başarının başkalarıyla sağlam ilişkiler kurmaktan geçtiğini bilen, kararlılığınız ve bağlılığınız için engin fırsatlar ve ödüller sunan destekleyici bir ortamda kendisindeki en iyi şeyleri ortaya çıkarmayı azimle isteyen, yaratıcı ve yenilikçi bir düşünür olmalısınız.

- Mükemmel takdim yeteneklerine sahip olmalı ve bu yeteneklerinizi değişen koşullara göre etkili ve verimli bir şekilde kullanabilmelisiniz.

- İlan sahibiyle derin bir iletişim içinde olacağınız ve onunla eşine az rastlanır bir zihinsel bağlantıya gireceğiniz için mükemmel yazılı iletişim becerisi şarttır.

-Sistem değişikliklerini uygulamak için üst yönetimi ikna etme becerisi de şarttır.

- Hassas mallarla daha önce ilgilenmiş olmak tercih sebebidir; tutku oldukça önemli olup, detaylara dikkat de aynı derecede değerlidir.

- Dürüstlükte makul bir yeterlilik aranmaktadır. Tutarlılık

ve terbiye beklenmektedir; kalite de aynı standartta olmalıdır. Eğitim verilmeyecektir.

- İhtiras, espri, motivasyon, coşku, tahammül ve sabır şansınızı büyük oranda artırır.

Farklı, dinamik ve heyecanlı bir ortamda fırsatlar ve meydan okumalarla dolu tatminkâr bir gelecek istiyorsanız, profesyonel ve kişisel gelişiminiz için sınırsız destek ve potansiyel sunulacaktır.

Bu göz alıcı fırsat, çekici bir ödül paketi arayan, sonuca odaklı pratik kişiler için oldukça uygundur. (Yalancıların, bu görevin altından kalkmanın onlar için oldukça güç olacağını bilmesi gerekir.)

Ne yazık ki, bu sürekli bir görevdir, dolayısıyla geçici bağlantılar kurmak ya da serbest çalışmak isteyen kişilerin başvurmaması rica edilir. Seçim sürecinde oldukça titiz psikometrik testlerden geçmek gerekmektedir, dolayısıyla eşeğini sağlam kazığa bağlama becerisi şarttır.

[Lütfen unutmayın, önemli olan sadece ışıltı değil, camı ne kadar iyi kestiğidir.]

Bu profile izin vermemiş olabilirler; ama bir şekilde, bu profili yazdığım kişi onu okumuş olmalıydı, hem de profil ona ulaşmamış olsa bile... Kader birazcık müdahale etti ve beni orada web'in efendisini bulacağım bir siteye götürdü.

26
Kalbimdeki Fısıltılar... ya da Yoksa Bir Yanılsama mı?

Bu bulunmaz Hint kumaşını aramak dayanılmaz derecede güç bir süreç. Bazen duruyorsun. Bazen gene başlıyorsun. Bazen tamamen vazgeçiyor ve asla bir daha geri dönmeyeceğine yemin ediyorsun. Ama derken bir bakıyorsun, sanki hiç haysiyetin yokmuş gibi geri dönmüşsün; hoplaya zıplaya, isteye, onun arkasında olabileceği her taşı kaldırıyorsun.

Sonra bunun senin işine yaramadığını anladığın bir noktaya geliyorsun. Aynen, ailem beni münasip koca adaylarıyla tanıştırdığında bunun benim işime yaramayacağını bildiğim gibi, bağımsız olarak eş aradığım bir beş yıldan sonra, internet üzerinden eş bulma yönteminin de benim işime yaramayacağını anladım. Teslim oldum;

yalnız yaşama ve yalnız ölme fikrine kendimi alıştırmaya başladım. Öte yandan iyi kalpli, iyimser arkadaşlarım bir umut ışığı taşımaya devam ettiler.

> Bir gün seni mutlu edecek biriyle karşılaşacağına adım gibi eminim; bu belki önümüzdeki hafta olacak, belki önümüzdeki yıl, bunu sana söyleyemem; ama tüm bildiğim prensini bulacağın...
>
> Sevgiler, Varşa

Varşa'nın samimiyetini ve benim için ettiği duaları takdir ediyordum; ama cesaretim kırılmıştı. İnternet üzerinden kimsenin eş bulamadığını söylemek istemiyorum; çünkü birbirlerini bu yolla bulmuş birkaç çift tanıyorum. Ama ben ne kadar denersem deneyeyim bir sonuç elde edememiştim.

Şimdi problem, bilgisayarın başında saatlerce oturmanın sona ermiş olmasıydı; profilleri taramak, *"Beni mi arıyordun?"* cümlesine rast gelmek için umut içinde dolanıp durmak alışkanlık halini almıştı. Hayatımın bayağı önemli bir kısmını, çevrimiçi olarak, adaylarla *chat* yaparak, onlara mesaj yazarak, onları benimle evlenmeye ikna etmeye çalışarak geçirmiştim ve şimdi hepsi bitince boşlukta kalmış gibiydim. Doldurmam gereken kocaman bir boşluk vardı hayatımda.

O sıralar işle bağlantılı bir siteye sık sık uğruyordum ve orada şans eseri bir link keşfetmiştim. Bu sitenin evlilikle falan alakası yoktu; bu sözcüğü hiçbir yerde görmemiş olmak hoşuma gitmişti. Rasgele denk geldiğim bu siber âlem köşesini keşfetme isteğiyle şüpheciliği bir yana bırakıp siteye kayıt oldum.

Site bayağı canlı bir siteydi. Forum bile vardı; ama benim ilgimi çekmiyordu. Benim derdim çevrimiçi olma bağımlılığımı doyurmaktı; bu yüzden denemek için bir aylık ücretini ödedim.

Aboneliğim bitmeden hemen önce yenileme fırsatı sundular ama yenilemedim; sadece bir süreliğine orada bulunmak istemiştim, burayı hayatımın bir parçası yapmak istemiyordum. Ama günler geçtikçe orayı da özledim... bu yüzden tekrar döndüm ve bir aylığına

daha aboneliğimi yeniledim. O ay bitince gene yeniledim. O ay da bitince siteyi öyle beğendim ki bir yıllık abone olarak *Süper Üyeliğe* ulaştım.

Derken bir gün...

27
Prens Cazibe

?...

Sonsöz

Ayrılmadan önce sizinle birkaç düşüncemi paylaşmak istiyorum. Kadınların erkeklerden, erkeklerin de kadınlardan ne istediği konusunda sonu gelmez bir tartışma var gibi görünüyor. Raflar bu konuyla ilgili kitaplarla dolu, Hollywood romantik komedilerden geçilmiyor.

Sanırım yanıt basit. Erkekler bizim istediğimizin aynını istiyorlar: aşk. Ve biz ne arıyorsak, onlar da aynını arıyorlar: "*O Özel Kişiyi.*" Tek fark, bizim "umutsuzca aşk arayışı" antikalığımızı kontrol etmek için bilinçli bir çaba göstermememiz; oysa erkek türdeşlerimiz bunu ustalıkla gizliyorlar. Buna kanmayın; sevme, sevilme konusunda onlar da biz de aynı arzuya, aynı ilkel insani ihtiyaca sahibiz.

İnternetin zaman kaybından başka bir şey olmadığını düşünüyor

olsanız bile, iş, yaşamınızın geri kalanını birlikte geçireceğiniz bir eş bulmaya geldiğinde, bu dünyanın bir yerlerinde, *eşiniz-olacak-kişinin* de aynı şeyi düşündüğünü bilirsiniz. Birbirinizi bulmanızın sadece zaman meselesi olduğunu, kader hazır olduğunda bunun gerçekleşeceğini bilirsiniz.

Sabır, şükran ve iyi niyet sözcükleri bir yerlerdeki kederli okurlar için neredeyse hiç anlam taşımaz; ama bunlar aslında arama sürecinin ve genelde hayatın başat sözcükleridir. Gerçekleşen her şeyin bir sebebinin olduğunu ve şu anda bunu kavramak zor olsa da, zamanı gelip *"Ol!"* dendiğinde onun derhal olacağını hatırlamak gerekir... Buna her zaman yürekten inanmalıyız, her ne olursa olsun.

Hepinize huzur, sevgi (...ve bir sürü bebek) diliyorum.

Teşekkür

Küçük bir yardım eli uzanmadan hayatta hiçbir şey gerçekleşmez.

Bana tanımaktan o kadar çok korktuğum *"kendimi"* keşfetmeyi öğretmiş olan Paul'e olan minnettarlığım sonsuz. Dinlediğin için teşekkürler.

Ailem tüm bu yıllar boyunca bana hep destek oldu. Sizlerin varlığının ne büyük bir lütuf olduğunu anlamadığımı ve takdir edemediğimi biliyorum; ama içimin derinliklerinde, üstelik yaşlandıkça, hangi alanlarda, arzu ettiğim şeylerle birlikte eksik olduğunuzu, ancak bu alanlarda, ihtiyaç duyup onsuz yapamayacağım ama aptal gibi, yapabileceğimi düşündüğüm başka şeylerle bunu nasıl da telafi ettiğinizin farkına varıyorum. Özellikle ağabeyime bana sormadan ve süreğen dalgalanmalarıma tahammül ederek verdiği bilişim teknolojileri desteği için teşekkür ediyorum.

Bu düşü gerçekleştirme imkânını değerlendiren Prince's Trust'a borcum ödenmez. Bana tüm kalbiyle güvenen Julie Macken'e ve inancıyla beni de ayağa kaldıran süper arkadaşım Debra Winterson'a... Bu kitabı ilginç bulduğunuz için size!

Yasal kanatta bir mücevher olan Leon Hines'a. İyi yürekliliğinizden dolayı benim için yaptığınız her şeye teşekkürler. Profesyonelliğiniz ve uzmanlığınız bulunmaz nitelikteydi.

Sanki beni yıllardır tanıyormuşçasına büyük bir kibarlıkla bana evini ve hayatını açan Yasmin Alibhai-Brown'a (...şu kristal çiçekleri kimseye vermediği için de!).

İsminin bir kitapta geçmesini isteyen Rakesh Patel'e (kimin kitabında olduğunun önemi yok, nasıl geçtiğinin önemi yok, sadece geçsin yeter).

Bir dost olarak görevlerinin ötesine geçmiş ve üstüne çıkmış olmanın yanı sıra, dünyaya açıldığında bu kitabı ilk satın alan kişi payesini de hak eden Varşa'ya. *Acayipsin!!*

Değerli arkadaşlara: Boby ve iyi kalpli ablama. Benden vazgeçmeyi reddeden Rehana'ya...

Bana bu dünyada, dostluğun gerçek anlamını onurlandıran, ben-

cillikten uzak sahici kişilerin de olduğunu öğreten çok özel bir insana... *"O ki kebndey neb..."*

Ve tabii ki Prens hayranlarına ve varlığı, uzaktan bile olsa, bu yolculuğu daha sevimli kılan Prens'in kendisine.

Son olarak, bu kitabı okuyan herkese; umarım keyif almışsınızdır. William Wordsworth'un dediği gibi: *"Kâğıdı kalbinizin atışlarıyla doldurun."* Benim burada yapmak istediğim de buydu. Tüm sorumluluğu bana ait olan kusurlarım için lütfen beni affedin.

(i) *Sahih Muslim* Book No 7058. *An-Nawawis Foty Hadith*'den Hadis 40. Bu kitap genelde en popüler hadis derlemesi olarak değerlendirilir. http: //fothyhadith.iiu.edu.my/hadith40.htm

(ii) Abu Darda, Allah ondan razı olsun; "Allah'ın Elçisi'nin şöyle dediğini işitmiştim" der:

"Bilgiye giden yolu arayanlar için Allah Cennet'in yollarını açık eder. Melekler, yaptığı şeyden memnun olup onların önünde kanatlarını eğerler. Yerdeki ve gökteki tüm varlıklar, hatta sudaki balıklar bile bilgili olan için merhamet dilerler. Allah'ın gözünde bilgili bir insan, sıradan bir müminden daha üstündür, aynen ayın parlaklığının diğer gök cisimlerinden daha fazla olduğu gibi. Ulema, peygamberlerin varisidir. Peygamberler bir dirhem ya da bir dinar bırakmazlar. Onlar sadece bilgi bırakırlar; ne mutlu ki bunu kavrayabilene."

[Tirmidhi, ibn Majah, Ibn Hibban ve al-Bayhaqi'de Abu Da'ud tarafından atfedilmiştir.] Salih Ajjaj, M. M. (1993) *Jewels of Guidence*, Dar al-Taqwa, ISBN 1 870582 00 4, syf. 9'dan alınmıştır.

(iii) http://usc.edu/dept/MSA/fundamentals/hadithsunnah/scienceoffaith/aape.html Appendix 6

(iv) Islamic Foundation, ISBN 0-86037-292-8; Al-Qaradaawee, Y. (2000) *Time in the Life of a Muslim*, Ta-Ha Publishers Ltd, ISBN 1-84200-007; Ibn Quayyim al-Jawziyyah (2203), *Provisions for the Hereafter*, Darussalem, ISBN 9960-897-18-4; Ibn Qayyim al Jawziyyah (çev. Nasiruddin al-Khattab) (1997) *Patience and Gratitude*, Ta-Ha Publishers LTD, ISBN 1 897940 610; Al-Khater, A. (çev. Al-Arabee , A. H.) (2001), *Grief and Depression*, ISBN 1-874263-76-0; Abdullah R. (1999) *Trials and Tribulations*, Ta-Ha Publishers Ltd, ISBN 1 897940 890; Roushdy, Y. (1999) *Allah; the Divine Nature*, Dar al Taqwa Ltd, ISNB 1-870582-31-4; 'Aaidh ibn Abdullah al-Qarnee (2002)

Don't Be Sad, International Islamic Publishing House, ISBN 9960-672-77-8

(v) *Hadith Qudsi 15. Hadis-i Kutsi*, Hazreti Muhammed'in sözleridir; bunları ona Yüce Allah vahyetmiştir. Bunlara Hadis-i Kutsi (yani Kutsal Hadis) denmesinin sebebi, Peygamber'in kendi sözleri olan hadislerin çoğunun aksine, bunların otoritesinin Peygamber'e değil, Yüce Allah'ın ta kendisine dayanmasıdır. İlk alimlerin Kutsal Hadis tanımları arasında, Seyit Şerif Curcânî (Hicri 816 yılında ölmüştür) yazdığı felsefe sözlüğü *Tarifat*'ta şöyle demektedir: "Bir Kutsal Hadis, Yüce Allah'ın elçisine söylettiği sözüdür. Yüce Allah elçisine bunları ya vahiy yoluyla ya da rüyaları aracılığıyla göndermiştir ve o da bunları kendi sözleriyle aktarmıştır. Dolayısıyla Kuran bu sözlere üstündür çünkü vahiy olmasının yanı sıra doğrudan O'nun kendi sözleridir."

http://www.usc.edu/dept/MSA/fundamentals/hadithsunnah/hadithqudsi.html

(vi) "A Wife" isimli bir makaleden alınmıştır; http://www.alinaam.org.za./library/marital/awife.htm. Makalede de belirtildiği gibi metin Şeyh Abdullah Adhami'nin bir konuşmasıdır. Metin hiçbir şekilde düzeltilmeden olduğu haliyle kullanılmıştır ve 23 Mart 2007 tarihinde siteden alınmıştır. Makalenin altında belirtildiği gibi, telif hakları dolayısıyla, 39 sözcüklük bir kısmın kullanıldığına dair alinaam@alinaa.org.za sitesine bilgi verilmiştir.

(vii) *"İnna enzelnahü fiy leyletilkadr*
Ve ma edrake ma leyletülkadr
Leyletülkadri hayrün min elfi şehr
Tenezzelülmelaiketü verruhu fiyha biizni rabbihim min külli emr
Selamün hiye hatta matle'ılfecr."

"Şüphesiz, biz onu (Kur'an'ı) Kadir Gecesi'nde indirdik.
Kadir Gecesi'nin ne olduğunu sen ne bileceksin!

Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlıdır.
Melekler ve Ruh (Cebrail) o gecede, Rablerinin izniyle her türlü iş için iner de iner.
O gece, tan yerinin ağarmasına kadar bir esenliktir."

AYANTI

Aranıyor!
Birlikte cheesecake yenecek biri
Asla bitmeyecek işlere başlanacak biri
Güzel şeyler yaşanacak biri
Özür dilemekten korkmayacak biri
Düşlerin yaşanacağı biri
Birlikte gülünecek biri
Uçan tabaklardan kaçacak biri
Gözyaşlarını silecek biri
Etrafa iyilik yayacak biri
Bu fani dünyanın gizemlerini birlikte keşfedebileceğin biri

Bu kitap bir kadının arayışını anlatıyor. İyi eğitim almış, Pakistan kökenli bir İngiliz kadının "Müslüman Evlilik" sitelerindeki kimi kez komik, kimi kez ıstıraplı ama çoğu kez hayal kırıklığı dolu yolculuğunu...

Bu kitapta aşkı arayan bir kadın var, sonrasında evliliğe giden yolda yürümekte kararlı. Sıra dışı erkeğini bulmayı umut eden, sıradan bir kadının tabulara ayak direyen tavrı var. Ve maçosundan bağnazına, üçkâğıtçısından kaypağına, playboyundan kaçak dövüşenine, eh, az sayıda da olsa, saygın ve çekici olanına, pek çok erkek.

İnternette Balık Avlamak içten bir dille kaleme alınmış, esprili, ilginç ve ayrıksı bir ilk kitap.

AYRINTI YAYINLARI • EDEBİYAT
ISBN: 978-975-539-560-9
9 789755 395609